

1896-2021

125 Jahre Deutsche Schule Athen im Kaleidoskop

125 χρόνια Γερμανική Σχολή Αθηνών στο Καλειδοσκόπιο

125 Jahre
Deutsche Schule Athen
im Kaleidoskop

1896
2021

125 χρόνια
Γερμανική Σχολή Αθηνών
στο Καλειδοσκόπιο

Editorial

Im Laufe der vielen Jahre seit der Gründung der Deutschen Schule Athen können wir überraschende Verbindungen zwischen Menschen, ihren Visionen, ihren Handlungen sowie ihr Miteinander beobachten. Diese Schule gewährte und gewährt Raum für unzählige Perspektiven und schafft es zugleich, den SchülerInnen Instrumente und Freiheiten zu bieten, um sich als einzigartige Persönlichkeiten zu entwickeln. Diese Festschrift ist eine Retrospektive auf die 125 Jahre; wie ein Blick in ein Kaleidoskop mit dynamischen Reflexionen, die in ihrer permanenten Entfaltung den wunderbaren Mikrokosmos der Deutschen Schule Athen formen.

Auf den nachfolgenden Seiten offenbart sich nun dieser Kosmos, der von herzlichen Grußworten eingeleitet wird. In Anlehnung an die Beschaffenheit eines Kaleidoskops haben wir die Spiegel in sechs Kapitel verwandelt und diese Zeitreise visualisiert: die Zeit im Blick der DSA, der dynamische Raum ihres Standortes, die strukturellen Veränderungen unseres Schulbetriebes, der vielfältige unterrichtliche aber auch außerunterrichtliche Alltag, einige außerordentliche Momente, die im dynamischen Zusammenspiel von Menschen jeden Alters in und um die Schule entstehen konnten, und eine Vielzahl von Erinnerungen in Form persönlicher Retrospektiven. Es folgt eine dem ungeschriebenen Lexikon der DSA entlehene Seite. Anstelle eines Epilogs oder eines sich schließenden Vorhangs werden diejenigen präsentiert, die anhand ihrer Beiträge ihre Perspektive auf die 125 Jahre DSA im Kaleidoskop mit uns geteilt haben.

Jedem Einzelnen und jeder Einzelnen danken wir von ganzem Herzen.

Στα χρόνια που μετρά αδιάλειπτα η Γερμανική Σχολή Αθηνών μπορούμε να παρατηρήσουμε απροσδόκητες συνδέσεις μεταξύ των ανθρώπων, των οραμάτων τους, των δράσεων και των αλληλεπιδράσεών τους. Χιλιάδες οπτικές που αυτό το σχολείο κατάφερε και καταφέρνει να χωρά και ταυτόχρονα να παρέχει τα εργαλεία και την ελευθερία σε μαθήτριες και μαθητές να αναπτυχθούν ως μοναδικές προσωπικότητες. Αυτό το λεύκωμα είναι μία πολυφωνική ανασκόπηση 125 χρόνων, μια κερδισμένη ματιά σε ένα καλειδοσκόπιο, με αντικατοπτρισμούς δυναμικούς, που συνυφαίνουν στη ροή του χρόνου τον υπέροχο μικρόκοσμο της Γερμανικής Σχολής Αθηνών.

Στις σελίδες που ακολουθούν διαρθρώνεται λοιπόν αυτός ο κόσμος, τον οποίο προοικονομούν εγκάρδιοι χαιρετισμοί. Αξιοποιώντας τη δομή ενός καλειδοσκοπίου μεταποιήσαμε τα κάτοπτρα σε έξι κεφάλαια, για να οπτικοποιήσουμε αυτή τη διαχρονική περιήγηση: ένας χάρτης του χρόνου της DSA, μία δυναμική άποψη του κτηριακού συγκροτήματός της, οι δομικές αλλαγές στη λειτουργία του σχολείου μας, η πλουραλιστική καθημερινότητα εντός και εκτός διδακτικών ωρών, κάποιες ξεχωριστές στιγμές που γεννήθηκαν από ζυμώσεις του ανθρώπινου δυναμικού της Σχολής κάθε ηλικίας, και ένας σωρός αναμνήσεων εν είδει προσωπικής ρετροσπεκτίβας. Ακολουθεί μία δανεισμένη σελίδα από το άγραφο λεξικό της DSA. Αντί επιλόγου ή υπόκλισης παρουσιάζονται όσοι και όσες μοιράστηκαν μέσω των κειμένων τους τη δική τους οπτική για τα 125 χρόνια DSA στο Καλειδοσκόπιο.

Ευχαριστούμε καθέναν και καθεμιά από καρδιάς.

Inhalt

Περιεχόμενα

20

Zeit im
Blick

Ο χάρτης
του χρόνου

36

Dynamischer
Raum

Δυναμική
κάτοψη

54

Strukturen
ändern sich

Οι δομές
αλλάζουν

104

Täglich in
der Schule

Κάθε μέρα
στο σχολείο

148

Außergewöhn-
liche Momente

Ξεχωριστές
στιγμές

164

Persönliche
Retrospektiven

Προσωπική
ρετροσπεκτίβα

192

Das ungeschriebene
Lexikon der DSA

Το άγραφο λεξικό της DSA

196

Reflektiert haben ...
Έγραψαν ιστορία οι...

201

Glossar
Γλωσσάρι

Katerina Sakellaropoulou

Präsidentin der Hellenischen Republik

Κατερίνα Σακελλαροπούλου

Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας

Die überaus fruchtbaren Beziehungen des deutschen Geistes zu Griechenland blicken auf eine lange Geschichte zurück. Vom ersten Erforscher der klassischen Antike, dem bedeutenden Gelehrten des 18. Jahrhunderts und Griechenlandsverehrer Johann Joachim Winckelmann, Vater der klassischen Archäologie und der Kunstgeschichte sowie Begründer der Strömung des Neoklassizismus, bis zum Philosophieprofessor und Medientheoretiker unserer Zeit Friedrich Kittler, der im Rahmen seines Werks die homerische Dichtung für seine musikwissenschaftlichen und mathematischen Forschungen verwendete, haben zahlreiche deutsche Archäologen, Dichter und Gelehrte in der antiken griechischen Kultur eine wichtige Inspirationsquelle gefunden und sie als Denkanstoß genutzt. Ausdruck dieses flammenden Interesses ist etwa die Gründung des Deutschen Archäologischen Instituts im Jahre 1872 und, kurze Zeit später, der Deutschen Schule Athen, die Wilhelm Dörpfeld, ebenfalls Archäologe, 1896 gründete. Weil aber Griechenland weitaus mehr ist als seine antike Kultur, entwickelte sich die Deutsche Schule Athen zu einer modernen Bildungseinrichtung, zu einem Ort der Begegnung von Kindern und Jugendlichen unterschiedlicher Nationalitäten und Kulturen und gleichsam zu einem Ort der Vermittlung von Wissen und sozialer Erfahrung, wobei sie sich stets an den europäischen Prinzipien und Werten orientiert, die sie unermüdlich an ihre Schülerinnen und Schüler weitergibt.

Inbesondere möchte ich die systematischen Bemühungen um Bildungsexzellenz und -kreativität loben, die das Wirken der Deutschen Schule auszeichnen und in dem ihr verliehenen Gütesiegel „Exzellente

Είναι μακρά και γόνιμη η σχέση του γερμανικού πνεύματος με την Ελλάδα. Από τον πρώτο ερευνητή της αρχαιότητας, τον ελληνολάτρη Γιόχαν Γιοάχιμ Βίνκελμαν, πατέρα της κλασικής αρχαιολογίας και της ιστορίας της τέχνης, θεμελιωτή του ρεύματος του νεοκλασικισμού και σημαντικότετου λογίου του 18ου αιώνα, ως το έργο του σύγχρονου μας καθηγητή φιλοσοφίας και θεωρητικού των media Φρίντριχ Κίτλερ που αξιοποίησε την ομηρική ποίηση στις μελέτες του περί μουσικής και μαθηματικών, Γερμανοί αρχαιολόγοι, ποιητές, στοχαστές, αναζήτησαν στον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό πηγές έμπνευσης και κίνητρα για στοχασμό. Δείγμα αυτού του φλογερού ενδιαφέροντος είναι η ίδρυση του Γερμανικού Αρχαιολογικού Ινστιτούτου το 1872 και λίγο αργότερα της Γερμανικής Σχολής Αθηνών, το 1896, από τον αρχαιολόγο, επίσης, Βίλχελμ Ντέρπφελντ. Αλλά επειδή η Ελλάδα δεν είναι μόνον ο αρχαίος της πολιτισμός, η Γερμανική Σχολή εξελίχθηκε σε ένα σύγχρονο σχολείο, τόπο συνάντησης παιδιών διαφορετικών εθνικοτήτων και πολιτισμών, τόπο μετάγγισης γνώσης και κοινωνικής εμπειρίας, προσανατολισμένο προς τις ευρωπαϊκές αρχές και αξίες, τις οποίες μεταλαμπαδεύει στους μαθητές και τις μαθήτριάς του.

Θα ήθελα να εξάρω τις συστηματικές προσπάθειες εκπαιδευτικής αριστείας και δημιουργικότητας που διαπνέουν το έργο της Γερμανικής Σχολής και αποτυπώνονται στη διάκριση «Άριστο Γερμανικό Σχολείο του Εξωτερικού», την οποία έχει αποσπάσει. Και με την ευκαιρία αυτή, θα ήθελα να υπογραμμίσω πόσο σημαντική για τον αξιακό και λειτουργικό προσανατολισμό της εκπαίδευσης είναι η έμφαση που δίνει το σχολείο στον πειραματισμό, την καινοτομία, την εκπαιδευτική έρευνα. Στην κα-

Deutsche Auslandsschule“ zum Ausdruck kommen. Bei dieser Gelegenheit möchte ich unterstreichen, wie wichtig für die normative und funktionale Orientierung der Bildung der große Stellenwert ist, den die Schule der Experimentierfreude, der Innovation und der pädagogischen Forschung einräumt; fernerhin dem Verständnis, dem Urteilsvermögen, der Risikobereitschaft, der Schnelligkeit, der Besonnenheit, der Entschlossenheit, der Effizienz und der Klarheit – Eigenschaften und Fähigkeiten, die von den Lehrkräften gefordert und täglich evaluiert werden. Ein weiterer Schwerpunkt liegt schließlich in der Umrahmung des schulischen Lebens durch kulturelle und sportliche Veranstaltungen, vor allem aber durch pädagogische Aktivitäten, die auf die Aufarbeitung der jüngeren Geschichte und die Herausbildung einer Erinnerungskultur abzielen.

Diese Erinnerungskultur, zu der die Deutsche Schule Athen ermuntert und die sie fördert, die vielgestaltige und differenzierte Verarbeitung des tiefen Traumas, das die Gräueltaten der Nationalsozialisten Deutschland und der ganzen Welt zugefügt haben, sowie die durch die Verknüpfung von Erinnerungspflege und Wissensvermittlung den Kindern und Jugendlichen eingeräumte Möglichkeit zur fruchtbaren Auseinandersetzung mit der Vergangenheit, stellen einen wertvollen Baustein des Bildungsprozesses dar. Dadurch werden die Schüler und Schülerinnen darauf vorbereitet, mündige Bürger zu werden, die über die Bewahrung der höchsten Werte der Demokratie wachen.

τανόηση, την κρίση, τη διακινδύνευση, την ταχύτητα, την ψυχραιμία, τη βούληση, την αποτελεσματικότητα και τη σαφήνεια, χαρακτηριστικά τα οποία απαιτούνται από τους διδάσκοντες και αξιολογούνται καθημερινά. Στην πλαισίωση της σχολικής ζωής με πολιτιστικές και αθλητικές εκδηλώσεις, αλλά κυρίως με εκπαιδευτικές δράσεις που επιδιώκουν την αναδίφηση στο πρόσφατο ιστορικό παρελθόν και τη διαμόρφωση μιας κουλτούρας μνήμης.

Αυτή η κουλτούρα μνήμης, την οποία ενθαρρύνει και προωθεί η Γερμανική Σχολή Αθηνών, η πολλαπλή επεξεργασία του βαθύτατου τραύματος που κατάφερε στο σώμα της Γερμανίας και ολόκληρου του κόσμου η ναζιστική θηριωδία, η δυνατότητα που δίνει το σχολείο στα παιδιά για έναν γόνιμο αναστοχασμό του παρελθόντος συνυφαίνοντας τη μνήμη με τη γνώση, είναι μια πολύτιμη παράμετρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Προετοιμάζει τους μαθητές και τις μαθήτριες να γίνουν συνειδητοί πολίτες, που επαγρυπνούν για τη διαφύλαξη των ύψιστων αρχών της δημοκρατίας.

Frank-Walter Steinmeier

**Bundespräsident der
Bundesrepublik Deutschland**

**Πρόεδρος της Ομοσπονδιακής
Δημοκρατίας της Γερμανίας**

Vor 125 Jahren wurde Ihre Schule vom Archäologen Wilhelm Dörpfeld gegründet. Seitdem hat sie sich zu einem Symbol der besonderen Verbundenheit zwischen Deutschland und Griechenland entwickelt. Dies ist ein Grund zum Feiern.

Gerne denke ich an meinen Besuch als Außenminister im Dezember 2016 zurück. Ich erinnere mich an die vielen Kinder, deren griechische oder griechisch-stämmige Eltern eine prägende Zeit ihres Lebens in Deutschland verbracht haben. Viele Schülerinnen und Schüler erzählten mir, dass sie in der deutschen und der griechischen Kultur und in beiden Sprachen zuhause sind. Das hat mich sehr beeindruckt.

Intensive Kontakte fördern das Verständnis füreinander und tragen zur ständigen Erneuerung der engen Freundschaft zwischen unseren Ländern bei. Die große Zahl von Persönlichkeiten aus dem Kreis der ehemaligen Schülerinnen und Schüler der Deutschen Schule Athen, die heute in beiden Ländern Verantwortung in Politik, Wirtschaft und Gesellschaft tragen, unterstreicht die Bedeutung der Schule in den deutsch-griechischen Beziehungen.

Der Blick der Griechen auf Deutschland wie auch der Blick der Deutschen auf Griechenland hat sich im Laufe der Zeit vielfach gewandelt.

Το σχολείο σας ιδρύθηκε πριν από 125 χρόνια από τον αρχαιολόγο Wilhelm Dörpfeld κι έκτοτε εξελίχθηκε σε σύμβολο των ιδιαίτερων δεσμών μεταξύ της Ελλάδας και της Γερμανίας. Αυτό είναι κάτι που αξίζει να το γιορτάσουμε.

Φέρνω στη μνήμη μου την επίσκεψή μου ως Υπουργός Εξωτερικών τον Δεκέμβριο του 2016. Θυμάμαι ότι υπήρχαν πολλά παιδιά με γονείς Έλληνες ή ελληνικής καταγωγής, οι οποίοι είχαν περάσει μια καθοριστική περίοδο της ζωής τους στη Γερμανία. Πολλοί μαθητές και μαθήτριες μου είχαν πει ότι αισθάνονται οικεία τόσο με τη γερμανική και την ελληνική κουλτούρα, όσο και με τις δύο γλώσσες. Αυτό με εντυπωσίασε πολύ.

Οι εντατικές επαφές προάγουν την αλληλοκατανόηση και συμβάλλουν σε μια συνεχή ανανέωση της στενής φιλίας μεταξύ των χωρών μας. Ένας μεγάλος αριθμός προσωπικοτήτων από τον κύκλο των αποφοίτων της Γερμανικής Σχολής Αθηνών κατέχει σήμερα θέσεις ευθύνης στην πολιτική, οικονομική και κοινωνική ζωή των δύο χωρών, γεγονός που υπογραμμίζει τη σημασία της Σχολής για τις ελληνογερμανικές σχέσεις.

Η εικόνα των Ελλήνων για τη Γερμανία, όπως και η εικόνα των Γερμανών για την Ελλάδα έχει αλλάξει πολλές φορές στο πέρασμα του χρόνου. Σήμερα μας ενώνει η κοινή μας δράση για μια πραγματικά ενωμένη

Heute verbindet uns der gemeinsame Einsatz für ein wirklich geeintes Europa. Zur wechselvollen Geschichte gehört jedoch auch die grausame Besetzung Griechenlands während des Zweiten Weltkriegs. Es ist gut, dass Ihre Schule auch an diese Vergangenheit - die auch Teil ihrer Geschichte ist - erinnert. Ich ermutige Sie, in diesem Bemühen niemals nachzulassen. Auch daraus erwächst Verantwortung, ganz persönlich für eine bessere, friedlichere Zukunft einzustehen.

Ich bin mir sicher, dass Ihre Schule auch in Zukunft zu einer lebendigen Partnerschaft zwischen Griechenland und Deutschland beitragen wird. Dafür wünsche ich Ihnen alles Gute und viel Erfolg.

Ευρώπη. Μέρος της πολυκύμαντης ιστορίας μας είναι όμως και η απάνθρωπη Κατοχή της Ελλάδας κατά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Είναι καλό που το σχολείο σας μνημονεύει και εκείνο το παρελθόν, μέρος και αυτό της ιστορίας του. Σας ενθαρρύνω να μην μετριάσετε ποτέ την προσπάθεια αυτή. Από εκεί άλλωστε απορρέει και η ευθύνη, η προσωπική ευθύνη, για ένα καλύτερο, πιο ειρηνικό μέλλον.

Είμαι πεπεισμένος ότι το σχολείο σας θα συμβάλει και στο μέλλον σε μια εναργή σχέση μεταξύ της Ελλάδας και της Γερμανίας.

Γι' αυτό σας εύχομαι κάθε καλό και επιτυχία.

Britta Ernst

Präsidentin der Kultusministerkonferenz 2021

Πρόεδρος της Συνόδου Υπουργών Παιδείας των ομόσπονδων κρατιδίων της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας 2021

Sehr geehrte Damen und Herren,
 liebe Schulgemeinde, liebe Leserinnen und Leser,
 die Deutsche Schule Athen wird 125 Jahre alt. Ich freue mich, einer überaus erfolgreichen deutschen Auslandsschule die herzlichsten Glückwünsche der Ständigen Konferenz der Kultusminister der Länder in der Bundesrepublik Deutschland zu übermitteln.

„Bildung für eine gemeinsame Zukunft“ so lautet der über allem stehende Titel des Schulprogramms und des Leitbildes der Deutschen Schule Athen. Es ist eine Überschrift, die uneingeschränkt auch für die gemeinsame Bildungspolitik der Länder gilt, gerade in diesen Zeiten. Denn während ich dieses Grußwort verfasse, befindet sich die Welt immer noch in einer Pandemie derartigen Ausmaßes, dass die damit verbundenen Schulschließungen die Schülerinnen und Schüler, die Lehrerinnen und Lehrer, aber auch alle anderen am Schulleben Beteiligten und nicht zuletzt auch die Bildungsverwaltung vor immense Herausforderungen stellt. In der griechischen Verfassung, im deutschen Grundgesetz und in der Charta der Grundrechte der Europäischen Union ist das Recht auf Bildung verankert. Dieses Recht mit allen verfügbaren Mitteln auch in einer Ausnahmesituation sicherzustellen, ist neben dem Gesundheitsschutz der Bevölkerung oberste Aufgabe der Politik.

Herausforderungen sind für die Deutsche Schule Athen in ihrer 125-jährigen Geschichte nichts Neues und sie sind in der Festschrift zum 100-jährigen Jubiläum umfangreich gewürdigt worden. Erklärtes Ziel dieser Festschrift ist ein Blick auf die letzten 25 Jahre, ohne jedoch die vorherige Geschichte außer Acht zu lassen.

Der wohl bemerkenswerteste Schritt in diesem Zeitraum ist die im Jahr 2010 getroffene Entscheidung der Deutschen Schule Athen, sich zu einer integrierten Begegnungsschule zu entwickeln. Die gesetzlichen Rahmenbedingungen in Griechenland ließen diesen Schritt nun zu, so dass das langfristige Ziel, die griechische und deutsche Abteilung

Αξιότιμοι κυρίες και κύριοι,
 Αγαπητή σχολική κοινότητα, αγαπητοί αναγνώστες και αναγνώστριες,
 η Γερμανική Σχολή Αθηνών γίνεται 125 ετών. Με ιδιαίτερη χαρά μεταφέρω τις θερμότερες ευχές της Μόνιμης Συνόδου Υπουργών Παιδείας των ομόσπονδων κρατιδίων της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας σε ένα ιδιαίτερα επιτυχημένο Γερμανικό Σχολείο του εξωτερικού.

«Παιδεία για ένα κοινό μέλλον» αυτός είναι ο γενικός τίτλος του σχολικού προγράμματος και της φιλοσοφίας και αποστολής της Γερμανικής Σχολής Αθηνών. Πρόκειται για έναν τίτλο που ισχύει χωρίς περιορισμούς και για την κοινή εκπαιδευτική πολιτική των ομόσπονδων κρατιδίων, ειδικά αυτή την περίοδο· διότι ενώ συντάσσω αυτόν τον χαιρετισμό, ο κόσμος βρίσκεται ακόμα στη δίνη μιας μεγάλης πανδημίας, η οποία –λόγω της επακόλουθης άρσης λειτουργίας των σχολείων– φέρνει μαθήτριες και μαθητές, εκπαιδευτικούς αλλά και όσους συμμετέχουν στη σχολική ζωή και, φυσικά, τις διοικητικές υπηρεσίες στον τομέα της εκπαίδευσης αντιμέτωπους με τεράστιες προκλήσεις. Το δικαίωμα στην εκπαίδευση είναι κατοχυρωμένο στο ελληνικό και γερμανικό σύνταγμα και στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η διασφάλιση αυτού του δικαιώματος με κάθε διαθέσιμο μέσο ακόμα και σε έκτακτες καταστάσεις είναι μαζί με την προστασία της υγείας του πληθυσμού το πρωταρχικό καθήκον της πολιτικής.

Κατά τη διάρκεια των 125 χρόνων ιστορίας της η Γερμανική Σχολή Αθηνών αντιμετώπισε διάφορες προκλήσεις, οι οποίες μνημονεύτηκαν εκτενώς στην επετειακή έκδοση για το 100ό ιωβηλαίο της. Ξεκάθαρος στόχος του συγκεκριμένου επετειακού λευκώματος είναι η ανασκόπηση των τελευταίων 25 ετών, χωρίς ωστόσο να παραμελείται η πρότερη ιστορία.

Το πλέον αξιοσημείωτο βήμα που σημειώθηκε κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου είναι η απόφαση που έλαβε το 2010 η Γερμανική Σχολή Αθηνών να εξελιχθεί σε σχολείο συνάντησης. Το ελληνικό νομοθετικό πλαίσιο επέτρεπε πλέον αυτό το βήμα, καθιστώντας από τον μακρο-

in einem gemeinsamen Bildungsgang vereinigen zu können, nun greifbar wurde. Der Vorstandsbeschluss vom 18.01.2010 und der Antrag der damaligen Schulleiterin vom 01.07.2010 waren Gegenstand der Beratungen des 252. Bund-Länder-Ausschusses für schulische Arbeit im Ausland der Kultusministerkonferenz im September desselben Jahres. Mit dem dort gefassten Beschluss konnte die Ausarbeitung eines entsprechenden Konzeptes beginnen.

Dass sich die intensive Arbeit an der Schul- und Unterrichtsentwicklung gelohnt hat, werden wir in diesem Jahr beobachten können. Zum Ende des Schuljahres 2020/2021 werden die ersten Schülerinnen und Schüler des integrierten Bildungsganges gemeinsam die Deutsche Internationale Abiturprüfung ablegen. Das ist ein großartiger Erfolg, zu dem ich allen, die dazu beigetragen haben, ganz herzlich gratuliere und ihnen meinen aufrichtigen Dank ausspreche.

Dieser integrierte Begegnungscharakter ist vor dem Hintergrund der deutsch-griechischen Geschichte, der jüngeren und jüngsten Krisen und der Herausforderungen, denen sich die Europäische Union in Bezug auf den Zusammenhalt und das weitere Zusammenwachsen stellen muss, überaus wertzuschätzen.

Darüber hinaus kann die Deutsche Schule Athen auf weitere Erfolge blicken. Zweimal wurde ihr von Bund und Ländern schon der Titel „Exzellente Deutsche Auslandsschule“ verliehen, zuletzt mit der besonderen Ausprägung, im Bereich „Bilden und Erziehen“, die höchste Bewertungsstufe erreicht zu haben. Das spiegelt sich letztendlich auch in den Ergebnissen wider, die die Schülerinnen und Schüler in den Abschlussprüfungen erzielen. Die überdurchschnittlichen Resultate in den Abiturprüfungen können sich im Vergleich zu allen anderen Deutschen Schulen im Ausland sowie im Vergleich mit den Ländern in der Bundesrepublik Deutschland sehen lassen. Das ist das Ergebnis der qualitativ guten Arbeit der Schule und der Leistung der Schülerinnen und Schüler,

πρόθεσμο στόχο της ενοποίησης του ελληνικού και του γερμανικού τμήματος σε μία κοινή βαθμίδα εκπαίδευσης. Η απόφαση του διοικητικού συμβουλίου που ελήφθη στις 18.01.2010 και η αίτηση της τότε διευθύντριας της Σχολής που υπεβλήθη την 01.07.2010 ήταν το αντικείμενο των διαβουλεύσεων της 252ης συνεδρίασης της επιτροπής της Ομοσπονδίας και των ομόσπονδων κρατιδίων για το έργο των σχολείων στο εξωτερικό (BLASchA) της Συνόδου Υπουργών Παιδείας των ομόσπονδων κρατιδίων της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας τον Σεπτέμβριο του 2010. Η απόφαση που ελήφθη σήμανε την έναρξη των εργασιών για την εκπόνηση ενός σχετικού σχεδίου.

Φέτος επιβεβαιώνεται ότι η εντατική εργασία στους τομείς της σχολικής βελτίωσης και της βελτίωσης του μαθήματος άξιζε τον κόπο, διότι οι πρώτες μαθήτριες και οι πρώτοι μαθητές του ενοποιημένου σχολείου θα δώσουν μαζί τις απολυτήριες εξετάσεις για το γερμανικό διεθνές απολυτήριο DIA στο τέλος του σχολικού έτους 2020/2021. Πρόκειται για μία εξαιρετική επιτυχία· συγχαίρω από καρδιάς όσους και όσες συνέβαλαν σε αυτή και τους ευχαριστώ ειλικρινά.

Αυτός ο χαρακτήρας συνάντησης είναι ιδιαίτερα πολύτιμος λαμβάνοντας υπόψη την ελληνογερμανική ιστορία, τις πρόσφατες αλλά και την πρόσφατη κρίση και τις προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπίσει η Ευρωπαϊκή Ένωση σχετικά με τη συνοχή και την περαιτέρω ενοποίησή της.

Ωστόσο η Γερμανική Σχολή Αθηνών μπορεί να είναι περήφανη και για άλλες επιτυχίες. Η Ομοσπονδία και τα ομόσπονδα κρατίδια της έχουν απονεμίσει ήδη δύο φορές το σήμα ποιότητας «Άριστο Γερμανικό Σχολείο του Εξωτερικού». Την τελευταία φορά μάλιστα με ιδιαίτερη επιτυχία στον τομέα «Μορφώνω και εκπαιδεύω», όπου πέτυχε την υψηλότερη δυνατή βαθμολογία. Αυτό αντικατοπτρίζεται και στα αποτελέσματα των μαθητών και μαθητριών στις απολυτήριες εξετάσεις. Οι επιδόσεις στις απολυτήριες εξετάσεις (Abitur), οι οποίες υπερβαίνουν τον μέσο όρο, και η σύγκριση με τα αντίστοιχα αποτελέσματα των άλλων Γερμανικών Σχολείων του εξωτε-

die auch daran deutlich wird, dass viele Schülerinnen und Schüler auch an den Panhellenischen Prüfungen erfolgreich teilnehmen.

Damit dies auch in Zukunft und unter den derzeitig erschwerten Bedingungen so bleibt, werden viele neue Wege erprobt, gerade in der Digitalisierung. Und hier sind die Deutschen Schulen im Ausland und natürlich auch die Deutsche Schule Athen ganz vorn dabei. Die Deutsche Schule Athen hatte schon 2013 begonnen, mit ihrem Medienkonzept das „Lernen an und mit (digitalen) Medien systematisch in Lehr- und Lernprozesse zu integrieren“. So ist es vielleicht auch nicht verwunderlich, dass ihr die Umstellung auf das Distanzlernen etwas leichter gefallen ist als anderen Schulen. Darüber freue ich mich besonders, denn ich habe „Lernen und Lehren – guter Unterricht in Zeiten der digitalen Transformationen“ als Schwerpunktthema meiner Präsidentschaft gewählt und hoffe in diesem Zusammenhang, dass wir hier von den gegenseitigen Erfahrungen lernen können.

Nicht nur die Erfüllung von Kennzahlen und fachlich-inhaltlichen Anforderungen macht die Deutsche Schule Athen aus, sondern auch der gelebte Begegnungsgedanke, der sich gemäß dem Leitbild unter den großen Überschriften „Begegnung – Begegnung zu gelingendem Miteinander“ sowie „Europa/Welt – Horizonte überschreiten, Weltbürger werden“ aber auch „Umgang mit Vielfalt – Miteinander, voneinander, füreinander“ wiederfindet. Und dass diese Worte gelebte Wirklichkeit sind, spiegelt sich in den vielfältigen Aktivitäten der Schule wider. Sie sind somit Markenkennzeichen und Selbstverpflichtung zugleich.

Dafür und für die weitere Entwicklung der Schule als Ganzes wünsche ich der Deutschen Schule Athen, ihren Schülerinnen und Schülern, den Lehrkräften, der Schulleitung, dem Schulverein und seinem Vorstand sowie allen an der Schule Beschäftigten und Beteiligten eine erfolgreiche Zukunft und danke allen sehr herzlich für ihr großes Engagement.

Ihre
Britta Ernst

ρικού αλλά και με αυτά των ομόσπονδων κρατιδίων της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας λειτουργούν ως αυταπόδεικτο γεγονός. Αυτό είναι το αποτέλεσμα του ποιοτικού έργου της Σχολής και της επίδοσης των μαθητριών και μαθητών, η οποία επιβεβαιώνεται άλλωστε και από την επιτυχημένη συμμετοχή πολλών εξ αυτών στις πανελλαδικές εξετάσεις.

Προκειμένου να συνεχιστεί αυτή η θετική πορεία χωρίς να επηρεαστεί από τις τωρινές δυσμενείς συνθήκες, δοκιμάζονται πολλοί νέοι δρόμοι, ειδικά στον τομέα της ψηφιοποίησης. Σε αυτή τη διαδικασία τα Γερμανικά Σχολεία του εξωτερικού και φυσικά και η Γερμανική Σχολή Αθηνών πρωτοστατούν. Στο πλαίσιο του δικού της σχεδιασμού πολυμέσων, η Γερμανική Σχολή Αθηνών είχε ξεκινήσει ήδη από το 2013 να «ενσωματώνει συστηματικά τα (ψηφιακά) μέσα ως αντικείμενο και ως μέσο μάθησης και στη διδακτική και μαθησιακή διαδικασία». Ίσως να μην προκαλεί λοιπόν εντύπωση που η μετάβαση από το μάθημα διά ζώσης στη διδασκαλία εξ αποστάσεως κατέστη πιο εύκολη για τη DSA σε σχέση με άλλα σχολεία. Αυτό με χαροποιεί ιδιαίτερα, καθώς έχω επιλέξει το θέμα «Μαθαίνοντας και διδάσκοντας – αξιόλογο μάθημα την εποχή των ψηφιακών μετασχηματισμών» ως προτεραιότητα της προεδρίας μου και ελπίζω να μας δοθεί η ευκαιρία να επωφεληθούμε από τις εμπειρίες που έχουμε αμφότεροι.

Η Γερμανική Σχολή Αθηνών δεν προσδιορίζεται μόνο από την εκπλήρωση των δεικτών και των απαιτήσεων όσον αφορά το εξειδικευμένο περιεχόμενο, αλλά και από το πνεύμα συνάντησης που εδώ αποκτά σάρκα και οστά. Σύμφωνα με την αποστολή και τη φιλοσοφία της Σχολής το πνεύμα συνάντησης κυριαρχεί στους τομείς-κλειδιά με τίτλο «Συνάντηση – Συνάντηση για επιτυχημένη συνύπαρξη» ή «Ευρώπη/κόσμος – Ξεπερνάμε τους ορίζοντες, γινόμαστε πολίτες του κόσμου» αλλά και «Ποικιλομορφία – Ζούμε μαζί, μαθαίνουμε ο ένας από τον άλλον, στηρίζουμε ο ένας τον άλλον». Άλλωστε στις ποικίλες δραστηριότητες της Σχολής αντικατοπτρίζεται ότι αυτές οι έννοιες είναι βιωμένη πραγματικότητα. Αποτελούν ταυτόχρονα σήμα κατατεθέν και προσωπική δέσμευση.

Για όσα έχει πετύχει αλλά και για την περαιτέρω εξέλιξή της εύχομαι συνολικά στη Γερμανική Σχολή Αθηνών, τις μαθήτριες και τους μαθητές της, τους εκπαιδευτικούς, τη διεύθυνση, τον Σύλλογο Γερμανικής Σχολής Αθηνών και το διοικητικό συμβούλιό του καθώς και σε όλους τους εργαζόμενους της Σχολής και σε όσους συμβάλλουν σε αυτό ένα επιτυχημένο μέλλον. Τους ευχαριστώ όλους από καρδιάς για τον αξιοσημείωτο ζήλο τους.

Δική σας,
Britta Ernst

Heike Toledo

Leiterin der Zentralstelle für das Auslandsschulwesen

Διευθύντρια της Κεντρικής Υπηρεσίας Σχολείων του Εξωτερικού

Anlässlich ihres 125-jährigen Bestehens spricht die Zentralstelle für das Auslandsschulwesen (ZfA) der Deutschen Schule Athen und ihrer gesamten Schulgemeinschaft – der Schülerschaft, den Lehrkräften, den Angestellten, den Eltern, der Schulleitung und dem Schulvorstand – herzliche Glückwünsche aus. Die Glückwünsche gelten allen an der schulischen Arbeit Beteiligten und richten sich neben der Schulgemeinschaft insbesondere auch an die deutsche Auslandsvertretung und die örtlichen Behörden und Partner.

Neue Zeiten erfordern neue Fähigkeiten. Durch die Covid-19-Pandemie hat sich die Welt dramatisch verändert. Die Auswirkungen sind in allen Lebensbereichen spürbar und betreffen auch das Netzwerk der 140 Deutschen Auslandsschulen, zu dem die Deutsche Schule Athen gehört. Und das seit nunmehr 125 Jahren! Damit ist sie eines der traditionsreichsten Mitglieder der Auslandsschulfamilie.

„Wissen teilen – Lernen vernetzen“ ist für uns alle eine wichtige Maxime für die vor uns liegende Zeit. Die weltweite Krise hat der Digitalisierung zu enormen Fortschritten verholfen. An den Deutschen Auslandsschulen wurde in kürzester Zeit Unterricht in digitaler Form eingeführt, schulische Veranstaltungen wurden in den digitalen Raum verlegt. Die Deutsche Schule Athen hat diese Herausforderung bestmöglich gemeistert, so wie viele andere Auslandsschulen weltweit.

Mithilfe digitaler Möglichkeiten kann es heute gelingen, die Schülerinnen und Schüler auch in schwierigen Situationen zu begleiten und einen Unterricht auf dem gewohnt hohen Niveau beizubehalten und sie eventuell sogar in internationale Lerngemeinschaften in unserem DAS-Netzwerk zu integrieren. Lassen Sie uns darüber hinaus innerhalb

Η Κεντρική Υπηρεσία Σχολείων του Εξωτερικού (ZfA) απευθύνει στη Γερμανική Σχολή Αθηνών και συνολικά στη σχολική της κοινότητα –μαθητική και εκπαιδευτική κοινότητα, εργαζόμενους, γονείς, διεύθυνση και διοικητικό συμβούλιο– θερμές ευχές για την επέτειο των 125 χρόνων από την ίδρυσή της. Οι ευχές αφορούν όλους και όλες όσοι εμπλέκονται στη σχολική ζωή και ταυτόχρονα απευθύνονται ιδιαίτερα –πέραν της σχολικής κοινότητας– σε εκείνους τους ανθρώπους που εκπροσωπούν τη Γερμανία στο εξωτερικό, όπως επίσης στις τοπικές υπηρεσίες και τους συνεργαζόμενους φορείς.

Οι νέες εποχές απαιτούν νέες ικανότητες. Η πανδημία του Covid-19 άλλαξε τον κόσμο δραματικά. Οι επιπτώσεις είναι αισθητές σε όλους τους τομείς της ζωής και επηρεάζουν φυσικά και το δίκτυο των 140 Γερμανικών Σχολών του Εξωτερικού, στο οποίο ανήκει και η Γερμανική Σχολή Αθηνών –πλέον εδώ και 125 χρόνια! Το γεγονός αυτό την καθιστά ένα από τα πιο πλούσια σε παράδοση μέλη της οικογένειας των σχολείων του εξωτερικού.

Η φράση «Μοιραζόμαστε τη γνώση – δικτυώνουμε τη μάθηση» αποτελεί για όλους και όλες μας βασική αρχή για το προσεχές μέλλον. Η παγκόσμια κρίση συνέβαλε στην τεράστια πρόοδο της ψηφιοποίησης. Στις Γερμανικές Σχολές του Εξωτερικού ξεκίνησε ταχύτατα η τηλεεκπαίδευση και αντίστοιχα οι σχολικές εκδηλώσεις μεταφέρθηκαν στον ψηφιακό χώρο. Η Γερμανική Σχολή Αθηνών ανταποκρίθηκε σε αυτή την πρόκληση με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, όπως πολλά ακόμα σχολεία του εξωτερικού σε όλο τον κόσμο.

Στις μέρες μας χάρη στις ψηφιακές δυνατότητες είναι εφικτό να διατηρηθεί το συνηθισμένο υψηλό επίπεδο του μαθήματος, να υποστηρι-

des großen Auslandsschulnetzwerks in einem intensiven Dialog bleiben. Gemeinsam wird es uns gelingen, die Deutschen Auslandsschulen auch zukünftig durch schwierige Zeiten zu steuern und zu stärken.

In die Krisenzeit fällt das Jubiläumsjahr der Deutschen Schule Athen, die seit 125 Jahren ein Ort der Begegnung für Schülerinnen und Schüler verschiedener Nationalitäten und Kulturen ist. Zu diesem Anlass blickt die Schule mit Stolz auf ihre Errungenschaften besonders der letzten zweieinhalb Jahrzehnte zurück. Vor zehn Jahren erhielt sie zum ersten Mal das Gütesiegel „Exzellente Deutsche Auslandsschule“, welches im Jahr 2018 durch die BLI 2.0 erneut bestätigt wurde. In den letzten Jahren hat die DSA die griechische und die deutsche Abteilung zusammengeführt und bietet nun allen Absolventinnen und Absolventen mit dem Deutschen Internationalen Abitur einen international anerkannten Abschluss an. Durch ihre ständige Weiterentwicklung schafft die Deutsche Schule Athen es, ihre Schülerinnen und Schüler umfassend auf das Studien- und Berufsleben in einer global vernetzten Welt vorzubereiten. Auch an den Herausforderungen der Coronakrise wird sie, da bin ich sicher, als Teil des Netzwerks der Deutschen Auslandsschulen weiter wachsen.

In diesem Sinne wünschen die Mitarbeiterinnen und Mitarbeiter der ZfA und ich der gesamten Schulgemeinde – Schülerinnen und Schülern, Lehrkräften, Eltern, Mitarbeiterinnen und Mitarbeitern, Schulvereinsvorständen und der Schulleitung – der Deutschen Schule Athen im Jubiläumsjahr viel Erfolg und vor allem Gesundheit und viele positive Erlebnisse – ob persönlich oder virtuell! Und, dass die Schule den nächsten 125 Jahren in positiver Erwartung entgegen sieht.

χθούν οι μαθητές και οι μαθήτριες ακόμα και υπό δύσκολες συνθήκες, ενδεχομένως μάλιστα και να ενταχθούν στις διεθνείς μαθησιακές κοινότητες του δικτύου μας των Γερμανικών Σχολών του Εξωτερικού (DAS). Ας διατηρήσουμε έναν εντατικό διάλογο εντός του μεγάλου δικτύου των Σχολών του Εξωτερικού. Από κοινού θα καταφέρουμε να καθοδηγήσουμε και να ενισχύσουμε τα Γερμανικά Σχολεία του Εξωτερικού σε δύσκολους καιρούς, τώρα και στο μέλλον.

Η εποχή της κρίσης έτυχε λοιπόν να συμπίπτει με την επέτειο ίδρυσης της Γερμανικής Σχολής Αθηνών, η οποία εδώ και 125 χρόνια αποτελεί τόπο συνάντησης μαθητών και μαθητριών διαφορετικών εθνικοτήτων και πολιτισμών. Με αυτή την ευκαιρία το σχολείο αναπολεί με περηφάνια κυρίως τα επιτεύγματα των τελευταίων 25 ετών. Πριν από δέκα χρόνια έλαβε για πρώτη φορά τη διάκριση «Άριστο Γερμανικό Σχολείο του Εξωτερικού», διάκριση που διατήρησε και το 2018 ύστερα από αξιολόγηση του BLI 2.0. Επίσης τα τελευταία χρόνια η DSA συγχώνευσε το ελληνικό και το γερμανικό της τμήμα, προσφέροντας πλέον σε όλους και όλες τους/τις απόφοιτους τη δυνατότητα απόκτησης του παγκόσμιου αναγνωρισμένου γερμανικού διεθνούς απολυτηρίου (Deutsches Internationales Abitur). Μέσα από τη διαρκή της εξέλιξη η Γερμανική Σχολή Αθηνών καταφέρνει να προετοιμάζει πλήρως τους μαθητές και τις μαθήτριές της για την ακαδημαϊκή και την επαγγελματική ζωή σε μία παγκοσμιοποιημένη κοινωνία. Ακόμα και δεδομένων των προκλήσεων της πανδημικής κρίσης, είμαι βέβαιη ότι θα συνεχίσει να εξελίσσεται ως μέλος του δικτύου των Γερμανικών Σχολών του Εξωτερικού.

Σε αυτό το πλαίσιο οι συνεργάτες της ZfA και εγώ προσωπικά ευχόμαστε σε ολόκληρη τη σχολική κοινότητα της DSA –μαθήτριες και μαθητές, εκπαιδευτικούς, γονείς, εργαζόμενους, μέλη του διοικητικού συμβουλίου και διεύθυνση της Σχολής– να έχετε μία επιτυχή επετειακή χρονιά και προπαντός υγεία, αλλά και πολλές όμορφες εμπειρίες –με φυσική ή εικονική παρουσία! Σας ευχόμαστε το σχολείο να ατενίζει και τα επόμενα 125 χρόνια μόνο με θετικές προσδοκίες.

Annedore Dierker

Schulleiterin der Deutschen Schule Athen
Διευθύντρια της Γερμανικής Σχολής Αθηνών

125 Jahre Deutsche Schule Athen im Kaleidoskop: Das Jahr 2021 ist ein Jahr voller Höhepunkte. Wir dürfen das Geburtsjahr der DSA feiern. Wie bei einem olympischen Staffellauf soll diese Festschrift den Stab von dem im Jahre 1996 veröffentlichten 100-jährigen Jubiläumsband übernehmen und weitertragen. Diese Festschrift ist eine Retrospektive. Sie ist wie ein Blick in ein Kaleidoskop mit dynamischen Reflexionen, die den sich wunderbar entwickelnden Mikrokosmos der Deutschen Schule Athen widerspiegeln. Dieser Mikrokosmos ist geprägt durch die DSA-Werte Freiheit und Verantwortung, Selbst- und Mitbestimmung, politisches, ökologisches und soziales Engagement, Multikulturalität und Vielfalt. Wir verstehen das Leitbild der DSA „Bildung für eine gemeinsame Zukunft“ als Auftrag und Verpflichtung für ein gelingendes Leben in einer friedlichen und gerechten Welt.

Herzlich danken wir allen, die zum Gelingen dieses Buches beigetragen haben, vor allem dem Team hinter dem Kaleidoskop Charoula Antonopoulou, Anna Gektidis, Ioanna Pliatsika, Vaia Voulkidou sowie allen AutorInnen.

Ein besonderer Dank gilt allen fördernden Stellen in Deutschland, insbesondere der Zentralstelle für das Auslandsschulwesen, sowie allen Unterstützern in Deutschland und in Griechenland, die die DSA in ihrem kontinuierlichen Entwicklungsprozess begleiten.

Viel Freude nun beim Blick in das DSA-Kaleidoskop!

125 χρόνια Γερμανική Σχολή Αθηνών στο Καλειδοσκόπιο: το 2021 είναι μια χρονιά γεμάτη κορυφώσεις. Έχουμε την τιμή να γιορτάσουμε την επέτειο της Σχολής. Όπως ακριβώς και στην ολυμπιακή σκυταλοδρομία, αυτό το αφιέρωμα πρέπει να πάρει τη σκυτάλη από την επετειακή έκδοση του 1996 για τα 100 χρόνια από την ίδρυση της Σχολής και να την πάει παρακάτω. Το συγκεκριμένο αφιέρωμα αποτελεί μια αναδρομή. Λειτουργεί ως μια ματιά μέσα σε ένα καλειδοσκόπιο με δυναμικούς αντικατοπτρισμούς, στις οποίες καθρεπτίζεται ο έξοχα αναπτυγμένος μικρόκοσμος της Σχολής. Αυτός ο μικρόκοσμος έχει διαμορφωθεί από τις δικές της αξίες, την ελευθερία και την ευθύνη, την αυτενέργεια και τη συνέργεια, την προσήλωση στα προτάγματα που θέτουν η πολιτική, η οικολογία και η κοινωνία, την πολυπολιτισμικότητα και την ποικιλομορφία. Εκλαμβάνουμε τη φιλοσοφία της Σχολής «Παιδεία για ένα κοινό μέλλον» ως αποστολή και καθήκον για μια επιτυχημένη ζωή μέσα σε έναν κόσμο ειρηνικό και δίκαιο.

Ευχαριστούμε θερμά όλους όσοι συνέβαλαν στην ευόδωση του συγκεκριμένου βιβλίου, προπαντός την ομάδα που βρίσκεται πίσω από το Καλειδοσκόπιο: τη Χαρούλα Αντωνοπούλου, την Άννα Γεκτίδη, την Ιωάννα Πλιάτσικα, τη Βαία Βουλκίδου, όπως και τους συντάκτες και τις συντάκτριες των κειμένων.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες αξίζουν σε όλες τις υποστηρικτικές υπηρεσίες στη Γερμανία, ιδίως στην Κεντρική Υπηρεσία για τα Γερμανικά Σχολεία στο Εξωτερικό, καθώς και σε όλους τους αρωγούς μας στη Γερμανία και την Ελλάδα, οι οποίοι αδιαλείπτως στηρίζουν τη Γερμανική Σχολή Αθηνών στη διαδικασία ανάπτυξής της.

Εύχομαι λοιπόν να απολαύσετε τη ματιά που θα ρίξετε στο Καλειδοσκόπιο της Γερμανικής Σχολής Αθηνών!

Martin Schüller

Vorstandsvorsitzender des Deutschen Schulvereins Athen

Πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου του Συλλόγου Γερμανικής Σχολής Αθηνών

Die Deutsche Schule Athen feiert 2021 ihr 125-jähriges Bestehen. Sie ist damit so alt wie die modernen Olympischen Spiele, die ebenfalls 1896 zum ersten Mal in der Neuzeit in Athen stattfanden. Gegründet auf Initiative des deutschen Archäologen Wilhelm Dörpfeld, dessen Namen die Schule trägt, wird sie in privater Trägerschaft durch den Deutschen Schulverein Athen geführt. Vertreten durch seinen ehrenamtlichen Vorstand gewährleistet der Verein den Betrieb der Schule durch vielfältige Investitionen in Gebäude und Ausstattung und als Arbeitgeber für fast 150 hochqualifizierte pädagogische und nicht-pädagogische MitarbeiterInnen. Der Verein wird darin wie alle ca. 140 Deutschen Auslandsschulen unterstützt durch Förderung aus der Bundesrepublik Deutschland im Rahmen des Deutschen Auslandsschulwesens.

Seit ein und einem Viertel Jahrhundert bietet die Deutsche Schule Athen griechischen, deutschen und immer wieder auch SchülerInnen anderer Nationalitäten die Möglichkeit deutscher Bildung in Athen.

So ist sie vielen Generationen zu einer täglichen Begegnungsstätte und zum Mittler zwischen griechischer und deutscher Kultur geworden. Wo aber noch zum 100-jährigen Jubiläum die deutsch-griechische Begegnung der Fokus war, ist es heute unser Anspruch, erfolgreiche und verantwortungsvolle junge EuropäerInnen auszubilden, unter dem Leitspruch „Bildung für eine gemeinsame Zukunft“. Über 100 Absolventen erhalten so jedes Jahr die Gelegenheit, sich zuversichtlich auf ihren weiteren Lebensweg zu begeben.

Für viele Familien ist die Deutsche Schule Athen damit auch über Generationen hinweg die Institution geworden, der sie die Bildung ihrer Kinder anvertrauen.

Ehemalige SchülerInnen finden sich in allen Bereichen von Politik und Wirtschaft, in Schauspiel, Musik und bildender Kunst wie auch in den Natur- und Geisteswissenschaften.

Natürlich bietet sich ein Jubiläumsjahr immer wieder auch an, um einen Blick zurück zu werfen auf die lange Geschichte und Tradition der

Η Γερμανική Σχολή Αθηνών γιορτάζει το 2021 τα 125 χρόνια από την ίδρυσή της. Συνεπώς έχει την ίδια ηλικία με τους σύγχρονους Ολυμπιακούς Αγώνες που πραγματοποιήθηκαν επίσης το 1896 για πρώτη φορά στη νεότερη εποχή στην Αθήνα. Έχοντας ιδρυθεί με πρωτοβουλία του Γερμανού αρχαιολόγου Wilhelm Dörpfeld, το όνομα του οποίου φέρει η Σχολή, διευθύνεται ως ιδιωτικός φορέας από τον Σύλλογο Γερμανικής Σχολής Αθηνών. Εκπροσωπούμενος από το εθελοντικό διοικητικό του συμβούλιο, ο Σύλλογος διασφαλίζει τη λειτουργία της Σχολής μέσα από πολύπλευρες επενδύσεις σε κτηριακές εγκαταστάσεις και εξοπλισμό και ως εργοδότης των σχεδόν 150 άριστα καταρτισμένων συνεργατών, παιδαγωγών και μη. Ο Σύλλογος υποστηρίζεται στο έργο του –όπως και τα άλλα περίπου 140 Γερμανικά Σχολεία του Εξωτερικού– με επιχορηγήσεις από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας στο πλαίσιο της γερμανικής σχολικής εκπαίδευσης στο εξωτερικό.

Εδώ και 125 χρόνια η Γερμανική Σχολή Αθηνών προσφέρει σε Έλληνες και Ελληνίδες, Γερμανούς και Γερμανίδες, ορισμένες φορές και σε μαθητές και μαθήτριες άλλων εθνικοτήτων τη δυνατότητα γερμανικής εκπαίδευσης στην Αθήνα.

Ως εκ τούτου εδώ και πολλές γενιές έχει γίνει ένας καθημερινός χώρος συνάντησης, αλλά και διαμεσολαβητής μεταξύ του ελληνικού και του γερμανικού πολιτισμού. Ενώ κατά το 100ό ιωβηλαίο της Σχολής στο επίκεντρο βρίσκονταν η ελληνογερμανική συνάντηση, σήμερα –σύμφωνα με τη φιλοσοφία μας «Παιδεία για ένα κοινό μέλλον»– αξιωσή μας είναι να διαμορφώσουμε επιτυχημένους και υπεύθυνους νέους Ευρωπαίους και Ευρωπαίες. Κάθε χρόνο δίνεται σε περισσότερους από 100 απόφοιτους η δυνατότητα να κάνουν το επόμενο βήμα στη ζωή τους με αισιοδοξία.

Για πολλές οικογένειες η Γερμανική Σχολή Αθηνών είναι επί γενιές το σχολικό ίδρυμα στο οποίο εμπιστεύονται την εκπαίδευση των παιδιών τους.

Σε όλους τους τομείς, από την πολιτική, την οικονομία έως και την υποκριτική, τη μουσική, τις εικαστικές τέχνες, αλλά και στις θετικές και θεωρητικές επιστήμες συναντάει κανείς πρώην μαθητές και μαθήτριες της Σχολής.

Schule. Auch an der Deutschen Schule ist dies schon verschiedentlich geschehen. 1971 veröffentlichte Jens Godber Hansen „Das Dörpfeld-Gymnasium in Athen“, das 2017 vom Alumni-Verein der Deutschen Schule Athen mit griechischer Übersetzung neu aufgelegt wurde. Auch zum 100-jährigen Bestehen entstand eine umfangreiche Darstellung der Geschichte der Schule.

Bei dieser Befassung mit der eigenen Geschichte verschließen wir auch nicht die Augen vor den dunklen Kapiteln während des Dritten Reiches und der deutschen Besetzung Griechenlands. Gerade diese Zeit wurde jüngst durch Schülerinnen und Schüler und den zwei verantwortlichen Lehrerinnen, die das Projekt „DSA erinnert“ initiiert haben, im Rahmen des Wettbewerbs „Erinnern für die Gegenwart“ aufgearbeitet und die Ergebnisse auf der Webseite „dsa-erinnert.org“ veröffentlicht. Für diese hervorragende Arbeit in dem vom Auswärtigen Amt in Kooperation mit der Zentralstelle für das Auslandsschulwesen und der Bundeszentrale für Politische Bildung ausgerichteten Wettbewerb wurde das Projekt Anfang 2021 ausgezeichnet. Deshalb beschreitet diese Festschrift einen neuen Weg, indem sie sich besonders auf die letzten 25 Jahre der Schulgeschichte konzentriert und diese anhand persönlicher Berichte und Erinnerungen ins Gedächtnis ruft und erlebbar macht.

Dabei kommen Autoren zu Wort, die, ob als SchülerInnen oder LehrerInnen, als MitarbeiterInnen oder in ehrenamtlicher Tätigkeit einen Teil ihres Lebens an und mit der Schule gelebt haben.

Bei Ihnen allen und bei allen, für die Sie stehen, bedanken wir uns für die Treue zur, die Mitarbeit an und das Engagement für die Deutsche Schule Athen. Sie alle machen und halten die Schule lebendig, aufgeschlossen und interessant und arbeiten zusammen daran, eine sehr gute Schule immer besser und moderner zu machen.

Κάθε επέτειος φυσικά και προσφέρεται για μία αναδρομική ματιά στη μακρά ιστορία και παράδοση της Σχολής. Και στη Γερμανική Σχολή Αθηνών αυτό έχει ήδη συμβεί ποικιλοτρόπως. Το 1971 ο Jens Godber Hansen δημοσίευσε το βιβλίο «Das Dörpfeld-Gymnasium in Athen», το οποίο επανεκδόθηκε το 2017 από τον Σύλλογο Αποφοίτων της Γερμανικής Σχολής Αθηνών με ελληνική μετάφραση. Με αφορμή την 100ή επέτειο εκδόθηκε επίσης μία εκτενής παρουσίαση της ιστορίας της Σχολής.

Κατά την ενασχόληση με τη δική μας ιστορία δεν αποστρέφουμε φυσικά το βλέμμα μας από τα σκοτεινά κεφάλαια του Τρίτου Ράιχ και της Γερμανικής Κατοχής στην Ελλάδα. Η συγκεκριμένη αυτή περίοδος ερευνήθηκε πρόσφατα από μαθήτριες, μαθητές και τις δύο υπεύθυνες καθηγήτριες που διαμόρφωσαν το πρόγραμμα «Η ΓΣΑ θυμάται» στο πλαίσιο του διαγωνισμού «Μνήμη για το παρόν». Τα αποτελέσματα της έρευνάς τους δημοσιεύθηκαν στην ιστοσελίδα «dsa-erinnert.org», ενώ το πρόγραμμα της DSA βραβεύτηκε στις αρχές του 2021 για το εξαιρετικό του έργο στον διαγωνισμό που διοργανώθηκε από το Υπουργείο Εξωτερικών της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας σε συνεργασία με την Κεντρική Υπηρεσία για τα Σχολεία του Εξωτερικού (ZfA) και το Ομοσπονδιακό Κέντρο για την Αγωγή του Πολίτη. Ως εκ τούτου αυτό το επετειακό λεύκωμα χαράζει νέους δρόμους εστιάζοντας κυρίως στα τελευταία 25 έτη της σχολικής ιστορίας, αναβιώνοντάς τα μέσα από προσωπικές αφηγήσεις και μνήμες.

Σε αυτή τη διαδικασία ο λόγος δίνεται σε συγγραφείς που είτε ως μαθητές ή μαθήτριες, είτε ως εκπαιδευτικοί ή συνεργάτες, είτε ασκώντας εθελοντικό έργο έζησαν ένα μέρος της ζωής τους στο σχολείο και μαζί με αυτό.

Ευχαριστούμε όλους εσάς, αλλά και όλους όσοι εκπροσωπούν τη Σχολή, για την προσήλωσή σας στη Γερμανική Σχολή Αθηνών, τη συμβολή σας στη διαμόρφωσή της αλλά και τον ζήλο που επιδεικνύετε. Όλοι μαζί διαμορφώνετε και διατηρείτε τον ζωντανό της χαρακτήρα, το ανοικτό της πνεύμα, την κάνετε ενδιαφέρουσα και συνεργάζεστε από κοινού για τη συνεχή βελτίωση και τον εκσυγχρονισμό ενός ήδη πολύ καλού σχολείου.

Zeit im Blick

Ο χάρτης του χρόνου

*Eine Darstellung der Geschichte
der Deutschen Schule Athen;
eine komprimierte, rückblickende
Kartierung der 125 Jahre.*

*Μία αφήγηση της ιστορίας της
Γερμανικής Σχολής Αθηνών·
μία συνοπτική, αναδρομική
χαρτογράφηση των 125 ετών.*

125 Jahre Geschichte

125 χρόνια ιστορίας

Despoina Papoutsidou

Die Vor...Geschichte

Blickt man in den Spiegel der Zeit, so wird man die ersten Versuche zur Etablierung einer deutschen Schulbildung in unserem Land bereits in den ersten Jahren seiner Unabhängigkeit durchschimmern sehen.

Als im Februar 1833 Prinz Otto von Bayern in Nafplion an Land geht, wird er von einem vielköpfigen politischen und militärischen Stab und 3.850 bayerischen Soldaten begleitet, wobei viele von ihnen auch von ihren Familien begleitet werden. Insofern überrascht es nicht, dass sich bald starkes Interesse an einer deutschen Schule regt, die in der Tat nur ein Jahr später auf der Grundlage einer bayerischen Verordnung unter der Leitung eines Münchner Lehrers namens Beeg in Nafplion eröffnet wird. Über die Struktur und Größe der Schule liegen nur wenige Informationen vor, offensichtlich setzte sie aber ihren Betrieb unter derselben Leitung auch nach der Verlegung der griechischen Hauptstadt nach Athen fort und bestand mit kurzzeitigen Unterbrechungen bis zu Ottos Vertreibung im Jahre 1862.

Nach der Vertreibung des Königs schrumpft die deutsche Gemeinde in Griechenland und verliert spürbar an wirtschaftlicher Bedeutung, nichtsdestotrotz hegen die wenigen verbliebenen deutschen Familien ein starkes Interesse an der Ausbildung ihrer Kinder. So ist es Bernhardine Hoffmann vorbehalten, im Jahre 1872 ausschließlich mit eigenem Kapital eine deutschsprachige Schule in Athen zu gründen, die dank der Zuwendungen durch die „kaiserliche Privatschatulle“ und einiger Privatleute bis 1888 fortbesteht.

Von 1896 bis zum Ende des Ersten Weltkrieges

Das Wachstum der deutschen Wirtschaft und ihre Expansion in den Nahen Osten führen gegen Ende des 19. Jahrhunderts zu einer Wiederbelebung der deutschen Kolonie in Athen. Damit einhergehend verschafft

Η προ...ιστορία

Παίζοντας με τα κάτοπτρα του χρόνου θα δει κανείς να αχνοφαίνονται οι πρώτες προσπάθειες για γερμανική σχολική εκπαίδευση στη χώρα μας στα πρώτα χρόνια της ανεξαρτησίας της.

Όταν τον Φεβρουάριο του 1833 ο Όθωνας αποβιβάζεται στο Ναύπλιο, συνοδεύεται από ένα πολυάριθμο πολιτικό και στρατιωτικό επιτελείο και 3.850 Βαυαρούς στρατιώτες, πολλοί εκ των οποίων φέρνουν μαζί και τις οικογένειές τους. Λογικό λοιπόν, να παρουσιαστεί έντονο ενδιαφέρον για ένα γερμανικό σχολείο το οποίο, πράγματι, ιδρύεται στο Ναύπλιο με βαυαρικό διάταγμα έναν χρόνο αργότερα υπό τη διεύθυνση ενός δασκάλου από το Μόναχο ονόματι Beeg. Για τη δομή και το μέγεθός του λίγες πληροφορίες υπάρχουν, προφανώς όμως συνέχισε τη λειτουργία του υπό την ίδια διεύθυνση και μετά τη μεταφορά της πρωτεύουσας στην Αθήνα και επεβίωσε με παροδικές διακοπές μέχρι την έξωση του Όθωνα το 1862.

Μετά την απομάκρυνση του βασιλιά, η γερμανική παροικία συρρικνώνεται και αποδυναμώνεται οικονομικά, ωστόσο υπάρχουν ακόμα λίγες γερμανικές οικογένειες που ενδιαφέρονται έντονα για την εκπαίδευση των παιδιών τους. Το 1872 λοιπόν, η κυρία Bernhardine Hoffmann ιδρύει στην Αθήνα γερμανόφωνο δημοτικό σχολείο με δικό της αποκλειστικά κεφάλαιο, το οποίο λειτουργεί μέχρι το 1888 με οικονομική υποστήριξη από το «ιδιωτικό αυτοκρατορικό ταμείο» και κάποιους ιδιώτες.

Από το 1896 ως το τέλος του Α' Παγκοσμίου Πολέμου

Στα τέλη του 19ου αιώνα η ανάπτυξη της γερμανικής οικονομίας και η επέκτασή της στις αγορές της Εγγύς Ανατολής οδηγούν στην αναγέννηση της γερμανικής παροικίας στην Αθήνα. Επανέρχεται λοιπόν έντονη η επιθυμία για ίδρυση ενός γερμανικού σχολείου. Οι Γερμανοί της Αθήνας και μαζί με αυτούς οι Αυστριακοί και οι Ελβετοί ενθαρρύνονται από τους συμπατριώτες τους στη Θεσσαλονίκη και την Κωνσταντινούπολη, οι οποίοι είχαν ήδη ιδρύσει στις πόλεις αυτές γερμανικά σχολεία το 1887/88 και το 1868 αντίστοιχα. Οι εξελίξεις αυτές δημιουργούν στους

σich auch der Wunsch nach Gründung einer deutschen Schule wieder verstärkt Gehör. Ermuntert werden die in Athen lebenden Deutschen – und mit ihnen auch die Österreicher und Schweizer – nicht zuletzt von ihren Landsleuten in Thessaloniki und Istanbul, die in diesen Städten bereits 1887/88 beziehungsweise 1868 deutschsprachige Schulen gegründet hatten. Diese Entwicklungen lösen innerhalb der Gemeinde eine Welle der Begeisterung aus, von der glücklicherweise auch Wilhelm Dörpfeld voll und ganz erfasst wird.

Der berühmte Archäologe, seit 1887 Direktor des Deutschen Archäologischen Instituts in Athen, verdankt seinen Ruhm den Ausgrabungen von Troja, Tiryns, Mykene und Athen. Als überaus aktives Mitglied des Philadelphia-Vereins und der Evangelischen Kirchengemeinde sowie als Vater von zwei kleinen Kindern und Sohn eines der bedeutendsten Pädagogen Deutschlands ist ihm viel daran gelegen, den offenen Geist seines Vaters weiterzutragen und in Athen eine von diesem Geist be-seelte Schulgemeinde ins Leben zu rufen.

Die Gelegenheit, dafür öffentlich zu werben, bietet sich ihm am 1. April 1895, auf dem vom Philadelphia-Verein organisierten Festakt zum 80. Geburtstag von Bismarck. Dörpfeld zögert nicht, das Wort zu ergreifen und zur Gründung einer Schule aufzurufen. Abgesehen von der überwältigenden Zustimmung in Form von begeisterten Jubelrufen schlägt ihm seitens der Anwesenden auch eine große Bereitschaft zur Zusammenarbeit entgegen.

Umgehend wird unter seiner Leitung ein Ausschuss gebildet, der das Ziel verfolgt, eine Schule zu gründen. Mithilfe von Spendensammlungen und Zuwendungen aus dem In- und Ausland wird 1896 ein Grundstück am Nordwesthang des Lykabetus erworben, das auch das von der Prassa-, der Arachovis-, der Asklipiou- und der Valtetsiou-Straße begrenzte Karree umfasst. Dörpfeld selbst erstellt schon sehr bald die architektonischen Entwurfspläne, und es beginnt der Bau des Schulgebäudes. Im August 1897 wird als Träger der Schule ein achtköpfiger Beirat eingesetzt, der sich aus Vertretern der deutschen Gemeinde zusammensetzt. Am 23. März 1898 wird die Schule offiziell eingeweiht. Noch im selben Jahr erfolgt der Startschuss zum Unterricht, und mit Beginn des Schuljahres 1898/99 wird auch ein Kindergarten in Betrieb genommen. Zum Ende des 19. Jahrhunderts zählt die Schule 23 Kinder im Kindergarten und 32 in den ersten Klassen der Volksschule; Im Jahre 1908 beläuft sich die Zahl bereits auf insgesamt 190 Schüler.

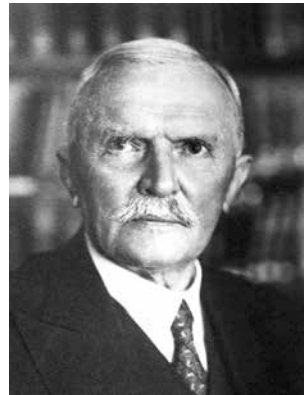
Während der ersten Jahre des Ersten Weltkrieges gelingt es der Schule, auch dank der Hilfe des wissenschaftlichen Stabs des Deutschen Archäologischen Instituts, ihren Betrieb, wenn auch eingeschränkt, aufrechtzuerhalten. Doch das für die Deutschen ungünstige politische

κόλπους της παροικίας έναν ενθουσιασμό, τον οποίο κατά ευτυχή συγκυρία συμμερίζεται ένθερμα ο Wilhelm Dörpfeld.

Ο διάσημος αρχαιολόγος, διευθυντής του Γερμανικού Αρχαιολογικού Ινστιτούτου Αθηνών από το 1887, χρωστούσε τη φήμη του στις ανασκαφές της Τροίας, της Τίρυνθας, των Μυκηνών και της Αθήνας. Ως δραστήριο μέλος του συλλόγου Philadelphia και της ευαγγελικής εκκλησιαστικής κοινότητας και όντας πατέρας δύο μικρών παιδιών και γιος ενός από τους σημαντικότερους παιδαγωγούς της Γερμανίας ενδιαφερόταν να μεταλαμπαδεύσει το ανοιχτό πνεύμα του πατέρα του και να δημιουργήσει στην Αθήνα μια σχολική κοινότητα διαπνεύμενη από αυτό.

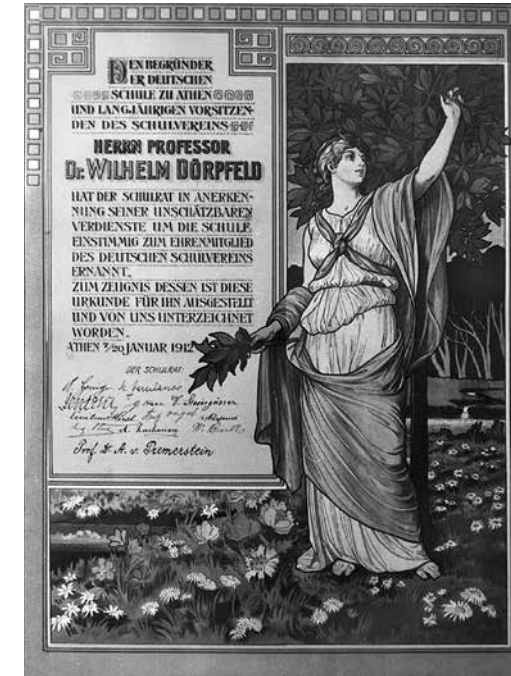
Έτσι στη γιορτή για τα ογδοηκοστά γενέθλια του Bismarck, που διοργάνωσε την 1η Απριλίου 1895 ο σύλλογος Philadelphia, ο Dörpfeld πήρε τον λόγο και ζήτησε την ίδρυση ενός σχολείου. Εκτός από τη συμφωνία εν μέσω ζητωκραυγών βρήκε και μεγάλη διάθεση για συνεργασία.

Αμέσως συγκροτείται μια επιτροπή με σκοπό τη δημιουργία σχολείου υπό την προεδρία του. Με εράνους και χορηγίες από το εξωτερικό και το εσωτερικό αγοράζεται το 1896 ένα οικόπεδο στη νοτιοδυτική πλαγιά του Λυκαβηττού που περιλαμβάνει το τετράγωνο ανάμεσα στις οδούς Πρασά, Αραχώβης, Ασκληπιού και Βαλτετσίου. Πολύ σύντομα ο ίδιος

1

1. Wilhelm Dörpfeld.
2. 1912: Ehrenurkunde des Schulrats an Dörpfeld. / Τιμητικό βραβείο του συμβουλίου της Σχολής στον Dörpfeld.
3. Ausflug am Ende des ersten Schuljahres zusammen mit den Eltern. In der Mitte der letzten Reihe ist Wilhelm Dörpfeld. / Εκδρομή στο τέλος του πρώτου σχολικού έτους μαζί με τους γονείς. Στην τελευταία σειρά φαίνεται στο κέντρο ο Wilhelm Dörpfeld.

2

3

Klima sowie der Beschluss, sämtliche Schulen zu schließen, führen dazu, dass der Schulbetrieb 1917 ganz eingestellt wird. Im Gebäude der Schule werden während der Kriegsjahre deutsche Soldaten einquartiert, die aus der Gefangenschaft zurückkehren. 1918/19 stellt der Schulbeirat sogar dem Amerikanischen Roten Kreuz mehrere Räume der Schule als Arbeitsräume zur Verfügung.

Die Zwischenkriegszeit und ... die schwierigen Jahre

Am 15. September 1921 nimmt die Deutsche Schule Athen mit Zustimmung der griechischen Behörden ihren Betrieb wieder auf und stellt damit die erste deutsche Schule in Südosteuropa und im Nahen Osten überhaupt dar, die nach dem 1. WK wiedereröffnet wird. Die Initiative dazu geht vom protestantischen Pastor der deutschen Gemeinde Pfar- rer Honig aus. In diesem ersten Jahr nach der Wiedereröffnung schreiben sich insgesamt 100 Schüler ein, wovon nur 10 Deutsche sind.

Trotz aller Schwierigkeiten beim Neustart, dauert es nicht lange, bis die Schule ihren Rhythmus findet und es schafft, das Interesse der Athener zu wecken, so dass sie stetig wächst und 1924 sogar über eine 6. Klasse verfügt. Im selben Jahr beginnen Gespräche über die Schaffung

ο Dörpfeld εκπονεί τα αρχιτεκτονικά σχέδια και αρχίζει η ανέγερση του κτηρίου. Τον Αύγουστο μάλιστα του 1897 θεσμοθετείται ως φορέας του σχολείου ένα οκταμελές συμβούλιο από εκπροσώπους της παροικίας. Στις 23 Μαρτίου 1898 γίνονται τα επίσημα εγκαίνια της Σχολής. Από τη χρονιά λοιπόν αυτή ξεκινούν τα μαθήματα και με την έναρξη του σχολικού έτους 1898/99 ιδρύεται και νηπιαγωγείο. Μέχρι το τέλος του 19ου αιώνα το σχολείο αριθμεί 23 παιδιά στο νηπιαγωγείο και 32 στις πρώτες τάξεις του δημοτικού, ενώ το 1908 ο αριθμός φτάνει στους 190 μαθητές.

Στα πρώτα χρόνια του Α' ΠΠ καταφέρνει η Σχολή με τη βοήθεια επισημόνων του Γερμανικού Αρχαιολογικού Ινστιτούτου να λειτουργήσει έστω και υποτυπωδώς. Το άσχημο όμως για τους Γερμανούς πολιτικό κλίμα καθώς και η απόφαση για κλείσιμο όλων των σχολείων οδηγεί σε παύση λειτουργίας το 1917. Στο κτήριό της κατά τη διάρκεια του πολέμου στρατωνίζονται Γερμανοί στρατιώτες που γυρνούν από την αιχμαλωσία. Μάλιστα το 1918/19 το σχολικό συμβούλιο παραχωρεί αρκετούς χώρους του σχολείου στον Αμερικανικό Ερυθρό Σταυρό ως χώρους εργασίας.

1

2

3

4

1. Schulgebäude in der Arachovis-Straße (Eglau, 1929). / Σχολικό κτήριο στην οδό Αραχώβης (Eglau, 1929).
2. Schulgebäude in der Metsouvi-Straße. / Σχολικό κτήριο στην οδό Μετσόβου.
3. Die Eingangshalle der Schule in der Metsouvi-Straße. / Η αίθουσα εισόδου στο σχολικό κτήριο της οδού Μετσόβου.
4. Schulgebäude in der Arachovis-Straße (Dörpfeld, 1898). / Σχολικό κτήριο στην οδό Αραχώβης (Dörpfeld, 1898).

eines deutsch-griechischen Gymnasiums, dessen Gründung schließlich 1925 stattfindet. Der Lehrstoff orientiert sich grundsätzlich an den von Berlin festgelegten Lerninhalten, passt sich aber selbstverständlich auch den Bedürfnissen des griechischen Systems an. 1925 beläuft sich die Anzahl der Schüler bereits auf 225.

Als folgerichtige Konsequenz all dieser Entwicklungen erfolgt 1927 die offizielle Anerkennung der Schule durch den griechischen Staat. Auf der anderen Seite macht der explosionsartige Anstieg der Schülerzahlen des Gymnasiums einmal mehr die Erweiterung der baulichen Infrastruktur erforderlich.

So wird im Verlauf des Schuljahres 1928/29 an der Arachovis-Straße unter der Aufsicht des Architekten Eglau neben dem ersten Bauwerk ein neues Gebäude errichtet, das sich bis zur Ecke mit der Asklipiou-Straße hinzieht, und sich als Gesamtanlage sowie aufgrund seiner einzigartigen Ausstattung als das seinerzeit modernste Gebäude Athens erweist.

Doch nur kurze Zeit später, im Januar 1931, verabschiedet die Regierung unter Premierminister Eleftherios Venizelos mit Georgios Papan-dreou als Bildungsminister ein Gesetz, das die Schule in ihrer Existenz

Η περίοδος του Μεσοπολέμου και... τα δύσκολα χρόνια

Στις 15 Σεπτεμβρίου 1921, με τη σύμφωνη γνώμη των ελληνικών αρχών, η Γερμανική Σχολή Αθηνών αρχίζει ξανά τη λειτουργία της αποτελώντας μάλιστα το πρώτο γερμανικό σχολείο στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και την Εγγύς Ανατολή που επαναλειτουργεί μετά τον Α' ΠΠ. Η πρωτοβουλία ανήκει στον διαμαρτυρόμενο ιερέα της γερμανικής κοινότητας ονόματι Honig. Την πρώτη δε αυτή χρονιά εγγράφονται 100 μαθητές εκ των οποίων Γερμανοί μόνο οι 10.

Παρά τις δυσκολίες στο νέο ξεκίνημα η Σχολή σύντομα βρίσκει τον βηματισμό της και κατορθώνει να προσελκύσει το ενδιαφέρον των Αθηναίων με αποτέλεσμα το σχολείο διαρκώς να μεγαλώνει, φτάνοντας έτσι το 1924 να έχει και 6η τάξη. Τη χρονιά εκείνη ξεκινούν οι συζητήσεις για ένα γερμανοελληνικό γυμνάσιο, η ίδρυση του οποίου τελικά λαμβάνει χώρα το 1925. Το πρόγραμμα διδασκαλίας βασιζόταν στο διδακτικό πρόγραμμα του Βερολίνου προσαρμοσμένο βέβαια στις ανάγκες και του ελληνικού συστήματος. Έτσι το 1925 ο αριθμός των μαθητών ανέρχεται στους 225.

Ως συνέπεια όλων αυτών των εξελίξεων δεν αργεί να έρθει το 1927 και η επίσημη αναγνώριση της Σχολής από το ελληνικό κράτος. Η εκρηκτική

ernsthaft bedroht. In einem Artikel dieses Gesetzes wird Kindern mit griechischer Staatsangehörigkeit untersagt, ausländische Grundschulen zu besuchen. Von nun an ist Griechen nur noch der Besuch der Sekundarstufe I der Deutschen Schule gestattet. Sämtliche Versuche, die griechischen Behörden dazu zu bewegen, das Verbot des Grundschulbesuchs wieder aufzuheben, bleiben erfolglos. Die neue rechtliche Situation hat zur Folge, dass die Mehrheit der Schüler die Grundschule verlassen und der Kindergarten seinen Betrieb einstellen muss. Unvermeidlich sind dadurch auch drastische finanzielle Einbußen.

So verfügt die DSA im Jahre 1934 nur noch über eine deutsche Grundschule, während der Unterricht ab der 7. Klasse in zwei Abteilungen, einer griechischen und einer deutschen, abgehalten wird. Auf der Grundlage der nunmehr geltenden Bestimmungen müssen die griechischen Schüler für ihren Schulabschluss nach den sechs Jahren am Gymnasium Prüfungen vor einem Ausschuss des Ministeriums ablegen. Allerdings können diejenigen, die es wünschen, ein weiteres Jahr auf der Schule bleiben und gemeinsam mit ihren deutschen Mitschülern auch das Abitur erwerben. Aufgrund der guten Leistungen der Schüler in den deutschen Prüfungen wird mit Verordnung des Deutschen Ministe-

de ανάπτυξη του γυμνασίου καθιστά και πάλι επιτακτική την επέκταση της κτηριακής υποδομής.

Έτσι το 1928/29 ανεγείρεται νέο κτήριο επί της Αραχώβης μέχρι την Ασκληπιού, δίπλα στο πρώτο κτίσμα, με την εποπτεία του αρχιτέκτονα Eglau, το οποίο ως συνολική εγκατάσταση και με τον μοναδικό του εξοπλισμό αναδεικνύεται ως το πιο μοντέρνο κτήριο των Αθηνών.

Ωστόσο, λίγο μετά, ένας νόμος που ψήφισε τον Ιανουάριο του 1931 η κυβέρνηση Βενιζέλου με υπουργό Παιδείας τον Γεώργιο Παπανδρέου απειλεί σοβαρά την ύπαρξη της Σχολής. Με άρθρο του απαγορεύει τη φοίτηση παιδιών με ελληνική υπηκοότητα στο δημοτικό και ορίζει ότι ανοιχτή για τους Έλληνες θα είναι μόνο η γυμνασιακή βαθμίδα. Όλα τα διαβήματα προς τις ελληνικές αρχές, για να αρθεί η απαγόρευση, απέβησαν άκαρπα. Αποτέλεσμα ήταν να εγκαταλείψουν οι περισσότεροι μαθητές το δημοτικό και να αναστείλει τη λειτουργία του το νηπιαγωγείο. Αναπόφευκτες βεβαίως και οι οικονομικές συνέπειες.

Έτσι το 1934 πλέον λειτουργούν στη Σχολή το γερμανικό δημοτικό και από την 7η τάξη δύο τμήματα, ελληνικό και γερμανικό. Οι Έλληνες μαθητές μετά τα έξι γυμνασιακά χρόνια δίνουν εξετάσεις για το ελληνικό απολυτήριο μπροστά σε επιτροπή του Υπουργείου, σύμφωνα με τις

riums für Wissenschaft, Erziehung und Volksbildung die Schule 1935 gar vollständig als „Höhere Öffentliche Lehranstalt“ anerkannt und den entsprechenden Schulen im Reich gleichgestellt.

Einschneidende Beschlüsse im Hinblick auf den Betrieb der Schule werden vom griechischen Bildungsministerium aber auch einige Jahre später getroffen, nämlich im Jahre 1939. Am 1. April dieses Jahres wird bestimmt, dass dem deutschen obligatorisch auch ein griechischer Direktor zur Seite gestellt werden muss. Darüber hinaus wird mit einer Ausnahmeregelung vom Gesetz, das, im selben Jahr verabschiedet, die Trennung in Jungen- und Mädchenschulen vorschreibt, der Deutschen Schule das Recht auf gemischte Klassen eingeräumt.

Und trotz der Tatsache, dass ab September 1939 in Europa die Kriegssirenen heulen, geht die Anzahl der griechischen Schüler nicht zurück, bis am 28. Oktober 1940 Griechenland in den Zweiten Weltkrieg eintritt und der Unterricht vorübergehend unterbrochen wird – wie übrigens auch an sämtlichen griechischen Schulen.

Während der Besatzungszeit setzt die Schule ihren Betrieb mit Unterbrechungen fort. Der Personalschwund, der durch die Kriegseinberufungen der Lehrer entsteht, wird durch Mitglieder der deutschen Gemeinde aufgefangen. Doch die große Hungersnot im Winter 1941/42 schränkt die pädagogische Bildungsarbeit enorm ein, und im April 1942 zwingt eine Typhusepidemie die Schule abermals, ihren Betrieb für längere Zeit einzustellen. Als dann im Laufe des Jahres 1943 das Pendel des Krieges endgültig beginnt, zugunsten der Alliierten auszuschlagen, verlassen viele in Athen lebende deutsche Familien das Land, was zu einer dramatischen Abnahme der deutschen Schülerschaft führt. Doch das ist noch nicht alles! Während die Widerstandsbewegung gegen die Besatzungsmacht zunehmend Oberwasser gewinnt, verabschieden sich auch immer mehr griechische Schüler von der Schule.

In diesen dunklen Jahren erfasst die in Deutschland verbreitete nationalsozialistische Ideologie auch die Schule. Trotz der Tatsache, dass das verfügbare Material aus der damaligen Zeit minimal ist, weisen Informationen darauf hin, dass die Umgestaltung des Lehrstoffes insbesondere in der deutschen Abteilung oder die Durchführung bestimmter Aktivitäten, wie z. B. das kollektive Hören einer Hitler-Rede, auf Befehle „von oben“ zurückzuführen sind. Natürlich werden auch Fälle von Mitarbeitern und Mitarbeiterinnen erwähnt, die sich gegen die nationalsozialistische Durchdringung auflehnen, dafür allerdings strenge Strafmaßnahmen über sich ergehen lassen müssen.

Nach der Befreiung von den Nationalsozialisten schließt die Schule für 12 Jahre ihre Pforten.

ισχύουσες διατάξεις. Όμως όσοι το επιθυμούν παραμένουν έναν χρόνο ακόμη και αποφοιτώντας μαζί με τους Γερμανούς συμμαθητές τους παίρνουν και το Abitur. Λόγω μάλιστα των υψηλών επιδόσεων των μαθητών στις γερμανικές εξετάσεις, το 1935 με διάταξη του γερμανικού Υπουργείου Παιδείας η Σχολή αναγνωρίζεται ως «Πλήρες Δημόσιο Ανώτερο Εκπαιδευτήριο» ισοδύναμο με τα αντίστοιχα του Ράιχ.

Σημαντικές αποφάσεις όμως για τη λειτουργία του σχολείου λαμβάνονται από το ελληνικό Υπουργείο Παιδείας και μερικά χρόνια αργότερα, το 1939. Την 1η Απριλίου ορίζεται υποχρεωτικός ο διορισμός και Έλληνα διευθυντή παράλληλα με τον Γερμανό. Επίσης παραχωρείται στη Γερμανική Σχολή το δικαίωμα μεικτών τάξεων κατ' εξαίρεση από νόμο του ίδιου έτους που επέβαλε τη διάκριση των σχολείων σε αρρένων και θηλέων.

Και παρά το γεγονός ότι από τον Σεπτέμβριο του '39 ηχούν στην Ευρώπη οι σειρήνες του πολέμου, ο αριθμός των Ελλήνων μαθητών δεν μειώνεται, φτάνοντας έτσι μέχρι την 28η Οκτωβρίου του 1940, οπότε με την είσοδο της χώρας στον πόλεμο διακόπτονται προσωρινά τα μαθήματα, όπως άλλωστε και σε όλα τα ελληνικά σχολεία.

Κατά τη διάρκεια της Κατοχής το σχολείο συνεχίζει τη λειτουργία του με διακοπές. Τα κενά δε που προκύπτουν από επιστρατεύσεις καθηγητών καλύπτονται με τη βοήθεια μελών της παροικίας. Ωστόσο η μεγάλη πείνα τον χειμώνα 1941/42 επιδρά αρνητικά στο εκπαιδευτικό και παιδαγωγικό έργο και τον Απρίλιο του 1942 η επιδημία του τύφου αναγκάζει το σχολείο να παραμείνει κλειστό για αρκετό καιρό. Μετά το 1943, όταν η έκβαση του πολέμου αλλάζει πλέον υπέρ των συμμαχών, πολλές γερμανικές οικογένειες της Αθήνας εγκαταλείπουν τη χώρα με αποτέλεσμα τη δραματική μείωση του αριθμού των Γερμανών μαθητών και όχι μόνον. Καθώς το κίνημα της αντίστασης ενάντια στον κατακτητή ενδυναμώνεται, φεύγουν από το σχολείο ολοένα και περισσότεροι Έλληνες μαθητές.

Τα δύσκολα αυτά χρόνια διείσδυσε και στο σχολείο η προελαύνουσα στη Γερμανία εθνικοσοσιαλιστική ιδεολογία. Παρά το γεγονός ότι το διαθέσιμο υλικό της εποχής είναι ελάχιστο, υπάρχουν πληροφορίες για «άνωθεν» διαταγές σχετικά με τη διδασκαλία συγκεκριμένης ύλης κυρίως στο γερμανικό τμήμα ή και με κάποιες εκδηλώσεις π.χ. την ομαδική ακρόαση κάποιου λόγου του Χίτλερ. Φυσικά αναφέρονται και κάποιες περιπτώσεις αντίδρασης μέσα στο σχολείο, οι οποίες βέβαια τιμωρήθηκαν αυστηρά.

Μετά την απελευθέρωση το σχολείο έκλεισε τις πύλες του για 12 χρόνια.

Neubeginn, der ... anhält!

Erste Initiativen zur Wiederinbetriebnahme der Schule werden bereits 1954 gestartet. Der entscheidende Anstoß erfolgt jedoch im Mai 1956, als anlässlich des Staatsbesuches des damaligen Bundespräsidenten Theodor Heuss in Griechenland ein bilaterales Bildungs- und Kulturabkommen zwischen beiden Staaten unterzeichnet wird. Die Außenminister beider Länder bekräftigen, dass die Schule in der Form von 1938/39 wiedereröffnet werden muss. So wird sehr rasch der Schulverein wiederbelebt und unter dem Vorsitz des Kaufmanns Karlhans Höffinghaus ein Schulvereinsvorstand gewählt.

Doch in der Zwischenzeit haben in den alten Schulgebäuden ein staatliches Röntgenlabor und ein griechisches Pilot-Gymnasium (Varvakio-Schule) Obdach gefunden. Die langwierigen, fruchtlosen Verhandlungen um die Rückgabe der Gebäude münden in den Forderungsverzicht Deutschlands. So kommt es dazu, dass der Vorsitzende des Schulvereinsvorstands im Sommer 1956 in der Metsovou-Straße, unweit des Archäologischen Nationalmuseums, ein dreigeschossiges Haus erwirbt und renoviert.

Im September desselben Jahres werden die griechischen Schüler, die seit 1955 in Abendklassen die deutsche Sprache erlernen, vor einem deutsch-griechischen Prüfungsausschuss einer Aufnahmeprüfung unterzogen, und schon einen Monat später, im Oktober 1956, nimmt die Schule mit insgesamt 201 Schülern – 143 Griechen und 58 Deutschen – den Unterrichtsbetrieb auf. Erster Schulleiter ist Dr. Helmut Flume, ein ausgewiesener Kenner und Übersetzer der neugriechischen Literatur, der einst auch als Leiter der Deutschen Akademie in Volos tätig war. Gemäß des Gesetzes aus dem Jahre 1931 werden in den Klassen der Grundschule nur deutsche Schüler unterrichtet, den Unterricht von der 7. bis zur 12. Klasse besuchen jedoch in gemischten Klassen sowohl Griechen als auch Deutsche. Es handelt sich also im besten Sinne des Wortes um eine Begegnungsschule, deren Gymnasium in jenem Jahr überdies auf den Namen ihres Gründers getauft wird und seitdem als Dörpfeld-Gymnasium firmiert. 1958 wird die DSA zudem offiziell als „Deutsche Auslandsschule“ anerkannt.

Bereits im Jahr 1959 beschließt man grundlegende strukturelle Veränderungen: Zum ersten Mal in der Nachkriegszeit wird der deutsche Schulabschluss (Abitur) eingeführt und für das Gymnasium der Beschluss gefasst, getrennt voneinander eine griechische und eine deutsche Abteilung einzurichten. Umgesetzt wird dies schließlich ab dem Schuljahr 1960/61. Für notwendig erachtet wurde diese Trennung aufgrund der Bildungsreform der Regierung von K. Karamanlis, die im Hinblick auf die Lerninhalte strengere Rahmen vorsah. So durften beispiels-

Νέο ξεκίνημα που... καλά κρατεί!

Οι πρωτοβουλίες για την επαναλειτουργία του σχολείου ξεκίνησαν από το 1954. Τον Μάιο όμως του 1956 δίνεται η αποφασιστική ώθηση, όταν με την ευκαιρία της επίσκεψης του Γερμανού προέδρου, Theodor Heuss, επικυρώνεται το «Σύμφωνο για την Παιδεία και τον Πολιτισμό» ανάμεσα στα δύο κράτη. Οι υπουργοί των Εξωτερικών επιβεβαιώνουν ότι το σχολείο θα πρέπει να ανοίξει και πάλι με τη μορφή που είχε το 1938/39. Έτσι πολύ σύντομα αναβιώνει η σχολική εφορεία και συγκροτείται σχολικό συμβούλιο με πρόεδρο τον έμπορο Karlhans Höffinghaus.

Στο μεταξύ όμως τα παλαιά κτήρια στεγάζουν πλέον ένα κρατικό ακτινολογικό εργαστήριο και ένα ελληνικό πρότυπο γυμνάσιο (Βαρβάκειο). Οι μακρές, αλλά άκαρπες διαπραγματεύσεις για την επανάκτηση των παλαιών κτηρίων είχαν ως αποτέλεσμα η Γερμανία να παραιτηθεί από τη διεκδίκηση. Έτσι το καλοκαίρι του 1956 ο πρόεδρος του συμβουλίου βρίσκει, αγοράζει και ανακαινίζει μια τριώροφη οικία στην οδό Μετσόβου, πίσω από το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο.

Τον Σεπτέμβριο του 1956 οι Έλληνες μαθητές που από το 1955 παρακολούθησαν απογευματινά μαθήματα γερμανικών, υποβάλλονται σε εισαγωγικές εξετάσεις ενώπιον μιας ελληνογερμανικής επιτροπής και έναν μήνα αργότερα, τον Οκτώβριο του 1956, ξεκινούν τα μαθήματα στη Σχολή με 201 μαθητές, 143 Έλληνες και 58 Γερμανούς. Πρώτος διευθυντής ο Dr. Helmut Flume, βαθύς γνώστης και μεταφραστής της νέας ελληνικής λογοτεχνίας, ο οποίος είχε υπηρετήσει και ως διευθυντής της Γερμανικής Ακαδημίας του Βόλου. Στις τάξεις του δημοτικού φοιτούν μόνο Γερμανοί μαθητές με βάση τον νόμο του 1931, από την 7η όμως ως την 12η παρακολουθούν τα μαθήματα Έλληνες και Γερμανοί μαθητές σε μεικτά τμήματα. Πρόκειται δηλαδή για ένα σχολείο συνάντησης (Begegnungsschule), στο γερμανικό γυμνάσιο του οποίου δίδεται εκείνη τη χρονιά το όνομα Dörpfeld-Gymnasium, τιμώντας τον ιδρύτη του, Wilhelm Dörpfeld. Το 1958 δε αναγνωρίζεται επίσημα ως «Γερμανικό Σχολείο του Εξωτερικού».

Το 1959 όμως επιφυλάσσει ριζικές μεταβολές στη δομή του. Καθιερώνεται για πρώτη φορά μεταπολεμικά το γερμανικό απολυτήριο (Abitur) και αποφασίζεται η δημιουργία ενός ελληνικού και ενός γερμανικού γυμνασιακού τμήματος, η οποία εφαρμόζεται τελικά από το σχολικό έτος 1960/61. Ο διαχωρισμός αυτός θεωρήθηκε απαραίτητος λόγω της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης της κυβέρνησης Κ. Καραμανλή, η οποία προέβλεπε αυστηρά πλαίσια σχετικά με το περιεχόμενο των μαθημάτων, κάποια εκ των οποίων έπρεπε να διδάσκονται μόνο από Έλληνες καθηγητές, ώστε ακόμα και οι μαθητές των ξένων σχολείων να μην απομακρύνονται από το εθνικό παιδαγωγικό σύστημα.

Την 1η Σεπτεμβρίου του 1961 τη διεύθυνση της Σχολής αναλαμβάνει

weise bestimmte Teile des Lehrstoffes nur von griechischen Lehrern unterrichtet werden, um zu verhindern, dass sich die Schüler der ausländischen Schulen zu sehr vom nationalen Bildungssystem entfernen.

Am 1. September 1961 wechselt die Leitung der Schule an Helmut Beckmann, während dessen Amtszeit aufgrund der stetigen Zunahme der Schüler das Grundstück im Stadtteil Paradisos des Athener Vororts Maroussi erworben wird. Am 24. November 1966 wird dort der Grundstein für die neue Schule gelegt. Als zum Auftakt des Schuljahres 1968/69 in der neuen, hochmodernen Anlage zum ersten Mal die Glocke zum Unterrichtsbeginn läutet, hat im Land bereits die Junta das Zepher übernommen.

Während der Zeit der Militärdiktatur setzt die Schule ihren Betrieb weitgehend reibungslos fort. Der einzig nennenswerte Zwischenfall ereignet sich 1967, als infolge des Putsches der Obristen der damalige Direktor des Lykeion, Dr. Georgios Dimitrakos, seines Amtes enthoben wird. Dank der entschiedenen Intervention der deutschen Behörden wird diese Entscheidung jedoch bald wieder rückgängig gemacht.

In ihrem Versuch, sich den vielschichtigen modernen Anforderungen permanent anzupassen, richtet sich das Interesse der Schule nach Wiederherstellung der Demokratie im Jahre 1974 vor allem auf den Bereich der Lehre und Didaktik.

In den letzten Jahren wurde das erste, zentrale Schulgebäude um neue Bauten ergänzt; so sind inzwischen sowohl der Kindergarten als auch die Grundschule in eigenen Gebäuden untergebracht. Fortwährende Renovierungen und Umbauten sowie die unablässige Erneuerung der Ausstattung haben überdies ein hochmodernes Umfeld geschaffen, das für die Umsetzung des pädagogischen Bildungsauftrags geradezu ideale Voraussetzungen bietet.

Was nun die heutige Struktur der Schule anbelangt, spielt zweifelsohne der Ministerialbeschluss aus dem Jahre 2009 eine entscheidende Rolle, mit dem das Verbot der Teilnahme griechischer Schüler am Unterricht der Grundschule aufgehoben wird. So öffnet die Grundschule der Deutschen Schule Athen im Jahre 2010 ihre Pforten auch wieder Kindern mit griechischer Staatsangehörigkeit.

Einen Meilenstein in der jüngeren Entwicklung der Schule stellt die erneute Zusammenführung der beiden Abteilungen dar, die seit 2015 unter der Leitung von Thomas Fischer Stück für Stück vorangetrieben wird. So können Schüler aus der Grundschule der DSA, aber auch Absolventen griechischer Grundschulen, nunmehr in einer einheitlichen Schule sowohl in der deutschen als auch in der griechischen Sprache den an deutschen Lehrplänen ausgerichteten Unterricht erleben, mit dem Ziel, das Deutsche Internationale Abitur (DIA) abzulegen. Darü-

νει ο Helmut Beckmann, στη διάρκεια της θητείας του οποίου, λόγω της αύξησης των μαθητών, αγοράζεται το οικόπεδο στον Παράδεισο Αμαρουσίου και στις 24 Νοεμβρίου του 1966 τίθεται ο θεμέλιος λίθος. Τα μαθήματα στις καινούργιες υπερσύγχρονες εγκαταστάσεις ξεκινούν επί χούντας πλέον, το σχολικό έτος 1968/69.

Στη διάρκεια της δικτατορίας το σχολείο συνεχίζει ομαλά την πορεία του, με μόνη εξαίρεση το 1967, όταν το πραξικόπημα των συνταγματαρχών επηρέασε για μικρό χρονικό διάστημα τη λειτουργία της Σχολής με την απομάκρυνση του τότε λυκειάρχη Dr. Γεωργίου Δημητράκου. Χάρη όμως στη δυναμική παρέμβαση των γερμανικών αρχών, σύντομα ανακλήθηκε η απόφαση αυτή.

Μετά την αποκατάσταση της δημοκρατίας, το 1974, η Σχολή εστιάζει το ενδιαφέρον της κυρίως στον διδακτικό τομέα προσαρμοζόμενη διαρκώς στις πολυεπίπεδες σύγχρονες απαιτήσεις.

Τα τελευταία χρόνια νέα κτήρια, όπως αυτό του νηπιαγωγείου και του δημοτικού, έχουν πλαισιώσει το πρώτο, κεντρικό οικοδόμημα. Συνεχώς δε ανακαινίσεις και η διαρκής ανανέωση του εξοπλισμού έχουν δημιουργήσει ένα υπερσύγχρονο περιβάλλον, ιδανικό για την υλοποίηση του εκπαιδευτικού και παιδαγωγικού έργου.

Όσον αφορά τη σημερινή δομή του σχολείου καθοριστικό ρόλο έπαιξε η υπουργική απόφαση του 2009, με την οποία ήρθη η απαγόρευση φοίτησης Ελλήνων μαθητών στο δημοτικό. Έτσι από το 2010 το δημοτικό της Γερμανικής Σχολής άνοιξε τις πύλες του και σε παιδιά με ελληνική υπηκοότητα.

Σταθμό δε στην πορεία της Σχολής στη σύγχρονη εποχή αποτελεί η επανένωση των δύο τμημάτων που υλοποιήθηκε σταδιακά μετά το 2015, επί διευθύνσεως του κυρίου Thomas Fischer. Μαθητές λοιπόν από το δημοτικό της Σχολής αλλά και απόφοιτοι ελληνικών δημοτικών σχολείων που εισάγονται κατόπιν εξετάσεων παρακολουθούν, σε ένα ενιαίο πλέον σχολείο, μαθήματα με βάση το γερμανικό πρόγραμμα σπουδών τόσο στη γερμανική όσο και στην ελληνική γλώσσα με στόχο το γερμανικό διεθνές απολυτήριο (DIA). Οι μαθητές που το επιθυμούν συμμετέχουν με την υποστήριξη του σχολείου και στις πανελλαδικές εξετάσεις διεκδικώντας μία θέση στα ελληνικά πανεπιστήμια. Η τελευταία χρονιά λειτουργίας δύο παράλληλων τμημάτων ήταν το 2019/20.

Αξίζει επίσης να αναφερθεί ότι το σχολείο δύο φορές μέσα στην τελευταία δεκαετία, το 2011 και το 2018, κέρδισε επάξια, μετά από επιθεώρηση της Επιτροπής της Ομοσπονδίας και των ομόσπονδων κρατιδίων, το πιστοποιητικό ως «Άριστο Γερμανικό Σχολείο του Εξωτερικού».

Στα κάτωπτερα του χρόνου, λοιπόν, η Γερμανική Σχολή Αθηνών 125 χρόνια τώρα ως ζωντανός οργανισμός αφουγκράζεται τις εξελίξεις, μετέχει σε αυτές, επηρεάζεται, προσαρμόζεται, συμπορεύεται, μεταβάλ-

1

2

1. Die Schulsekretärin Maria Di Lernia in der Metsovou-Strasse. / Η γραμματέας του σχολείου, κυρία Maria Di Lernia, στην οδό Μετσόβου.
2. Grundsteinlegung: Oskar Schlitter (Dt. Botschafter), Helmut Beckmann (Schulleiter), Christiane Marczinski (Schülerin). / Τοποθέτηση θεμέλιου λίθου: Oskar Schlitter (Γερμανός Πρέσβης), Helmut Beckmann (διευθυντής Σχολής), Christiane Marczinski (μαθήτριά).
3. Das Hauptgebäude in Maroussi. / Το κεντρικό κτήριο στο Μαρούσι.

3

ber hinaus können Schüler, falls sie es wünschen, mit der tatkräftigen Unterstützung der Schule auch an den Panhellenischen Prüfungen teilnehmen, um dadurch ihren Anspruch auf einen Studienplatz an griechischen Universitäten geltend zu machen. 2019/20 ist das letzte Schuljahr, in dem in zwei parallelen Abteilungen unterrichtet wird.

Überdies scheint erwähnenswert, dass der Schule im letzten Jahrzehnt nach vorausgegangener Evaluierung durch eine Bund-Länder-Inspektion (BLI) gleich zweimal, 2011 und 2018, verdientermaßen das Gütesiegel „Exzellente Deutsche Auslandsschule“ verliehen wird.

Schaut man also in den Spiegel der Zeit, so wird man gewahr, dass die Deutsche Schule Athen seit nunmehr 125 Jahren als lebendiger Organismus in die gesellschaftlichen und politischen Entwicklungen hineinhorcht, an ihnen teilhat, von ihnen beeinflusst wird, sich an sie anpasst und sie mit vollzieht, sich verändert und ihre bauliche Gestalt wechselt, sich modernisiert, aber vor allem überlebt, indem sie sich als Kern ihrer Identität die Begegnung und den Austausch der beiden Kulturen bewahrt. Und mit ihrer unverwüstlichen Frische und Kraft, die sie aus der Jugend schöpft, fährt sie nach wie vor fort, zu erziehen und zu bilden, Wissen, Prinzipien und Werte zu vermitteln, neue Horizonte zu eröffnen und letztendlich ihr Licht durch die Generationen ihrer Absolventen überall in der Welt widerzuspiegeln ...

λεται, αλλάζει μορφές και κτήρια, εκσυγχρονίζεται, μα πάνω απ' όλα επιβιώνει διατηρώντας ως πυρήνα της ταυτότητάς της τη συνάντηση των δύο πολιτισμών. Και εξακολουθεί αντλώντας δροσιά και σφρίγος από τα νιάτα, να γαλουχεί, να μεταλαμπαδεύει γνώσεις, αρχές και αξίες, να ανοίγει ορίζοντες και εντέλει να αντανακλά το φως της με τις γενεές των αποφοίτων της απανταχού της γης...

Quellen / Πηγές

Hansen, J. G., Das Dörpfeld-Gymnasium in Athen / Το Γυμνάσιο Dörpfeld στην Αθήνα, Alumni-Verein der Deutschen Schule Athen, Athen 2017

100 Jahre Deutsche Schule Athen / 100 Χρόνια Γερμανική Σχολή Αθηνών, Deutsche Schule Athen, Athen 1996

<https://www.dsathen.gr/>

<https://www.ex-dsathen.gr/>

Für die „Meilensteine“ wurde darüber hinaus auf Fotomaterial der Webseite dsa-erinnert.org zurückgegriffen. / Για την ενότητα «Γεγονότα – σταθμοί» αντλήθηκε επιπρόσθετα φωτογραφικό υλικό από την ιστοσελίδα dsa-erinnert.org.

Meilensteine

Γεγονότα – σταθμοί

1834

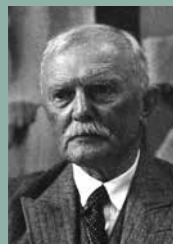
Im Februar wird per bayerischer Verordnung eine deutsche Schule in Nafplion gegründet. Mit der Verlegung der Hauptstadt von Nafplion nach Athen zieht auch die Schule um – sie bleibt unter derselben Leitung bis 1862 in Betrieb.

Τον Φεβρουάριο με βαυαρικό διάταγμα ιδρύεται γερμανικό σχολείο στο Ναύπλιο. Με τη μεταφορά της πρωτεύουσας στην Αθήνα μετακινείται και αυτό. Λειτουργεί υπό την ίδια διεύθυνση ως το 1862.

1872

Bernhardine Hoffmann gründet in Athen eine kleine deutsche Volksschule, die bis 1888 besteht.

Η Bernhardine Hoffmann ιδρύει στην Αθήνα μικρό γερμανικό δημοτικό σχολείο που λειτουργεί ως το 1888.

Wilhelm Dörpfeld

1895

Auf der Feier zu Bismarcks 80. Geburtstag ergreift Wilhelm Dörpfeld das Wort und schlägt die Gründung einer Schule vor – sein Vorschlag wird begeistert aufgenommen.

Στη γιορτή για τα ογδοηκοστά γενέθλια του Bismarck, ο Wilhelm Dörpfeld παίρνει τον λόγο και προτείνει την ίδρυση σχολείου. Αντιμετωπίζεται με ενθουσιασμό.

Die ersten 11 Schülerinnen der DSA und der Rektor während eines Schulausflugs nach Strophili im Juni 1897.

Οι πρώτοι 11 μαθητές και μαθήτριες της DSA μαζί με τον διευθυντή κατά τη διάρκεια σχολικής εκδρομής στο Στροφύλι τον Ιούνιο 1897.

1896

Gründung der Deutschen Schule Athen. Erwerb eines Grundstücks, Errichtung des Schulgebäudes.

Ίδρυση Γερμανικής Σχολής Αθηνών. Αγορά οικοπέδου, ανέγερση κτηρίου.

1897

Inbetriebnahme der Schule, anfangs an der Skoufa-Straße, später an der Omírou-Straße (Standort des heutigen Goethe-Instituts).

Έναρξη λειτουργίας της Σχολής αρχικά στην οδό Σκουφά, κατόπιν στην Ομήρου (σημ. Ινστιτούτο Goethe).

1898

Einweihung des Schulgebäudes in der Arachovis-Straße.

Εγκαίνια του κτηρίου στην Αραχώβης.

SchülerInnen der DSA, aus dem Album der Familie Rohrer, 26.01.1900.

Μαθητές και μαθήτριες της DSA, από το άλμπουμ της οικογένειας Rohrer, 26.01.1900.

Der Kindergarten der DSA, um 1914.

Το νηπιαγωγείο της DSA, 1914 (περίπου).

1917

Einstellung des Schulbetriebs aufgrund des Ersten Weltkrieges.

Παύση λειτουργίας της Σχολής λόγω του Α' Παγκοσμίου Πολέμου.

1921

Wiedereröffnung der Schule.

Επαναλειτουργία της Σχολής.

1924

Erweiterung des bestehenden Gebäudes.

Επέκταση του κτηρίου.

1925

Inbetriebnahme der ersten Klassen des Gymnasiums.

Ξεκινά η λειτουργία των πρώτων τάξεων του γυμνασίου.

1928

Erste Abschlussklassen des Gymnasiums.

Πρώτες τάξεις τελειοφοίτων του γυμνασίου.

1929

Einweihung eines neuen Gebäudes, welches die beiden ersten an der Arachovis-Straße ergänzt.

Εγκαίνια νέου κτηρίου που συμπληρώνει τα δύο πρώτα στην Αραχώβης.

Kindergarten-Kinder auf dem Schulhof, um 1914.

Τα παιδιά του νηπιαγωγείου στο προαύλιο, 1914 (περίπου).

Das Treppenhaus in der Arachovis-Straße, Anfang des 20. Jahrhunderts.

Το κλιμακοστάσιο στην οδό Αραχώβης, αρχές του 20ού αιώνα.

Blick auf die beiden Schulgebäude in der Arachovis-Straße vom Lykabettus-Hang.

Αποψη των σχολικών κτηρίων στην οδό Αραχώβης από την πλαγιά του Λυκαβηττού.

Schulfest, 1931. / Σχολική γιορτή, 1931.

Großes Sommerfest der DSA mit Wettkämpfen und Theateraufführungen, 1935.

Μεγάλη καλοκαιρινή γιορτή στη DSA με αθλητικούς αγώνες και θεατρικές παραστάσεις, 1935.

Auf dem Schulhof, Anfang der 1940er Jahre.

Στο προαύλιο της Σχολής, στις αρχές της δεκαετίας του 1940.

Die Deutsche Schule Athen in der Metsovou-Straße.

Η Γερμανική Σχολή Αθηνών στην οδό Μετσόβου.

1931

Erlas eines Gesetzes, das griechischen Kindern den Besuch ausländischer Grundschulen verbietet. Die Schule durchlebt eine große Krise, da viele SchülerInnen der Grundschule abgehen, während der Kindergarten seinen Betrieb ganz einstellt. Für SchülerInnen der 5. und 6. Grundschulklasse beginnen Vorbereitungskurse für die Aufnahmeprüfung am Gymnasium der DSA.

Νόμος που απαγορεύει τη φοίτηση των Ελληνοπαίδων στα ξένα δημοτικά σχολεία. Το σχολείο περνάει μεγάλη κρίση, καθώς πολλοί μαθητές από το δημοτικό φεύγουν, ενώ το νηπιαγωγείο σταματά τη λειτουργία του. Έναρξη απογευματινών προπαρασκευαστικών τμημάτων για μαθητές και μαθήτριες 5ης και 6ης δημοτικού, προκειμένου να δώσουν εξετάσεις για το γυμνάσιο της DSA.

1935

Die Schule wird vom Deutschen Ministerium für Wissenschaft, Erziehung und Volksbildung als „Höhere Öffentliche Lehranstalt“ vollständig anerkannt und als gleichwertig mit den höheren Anstalten des Reichs eingestuft.

Η Σχολή αναγνωρίζεται από το γερμανικό Υπουργείο Παιδείας ως «Πλήρες Δημόσιο Ανώτερο Εκπαιδευτήριο» ισότιμο με τα ανώτερα ιδρύματα του Ράιχ.

1939

Durch gesetzliche Bestimmung wird festgelegt, dass dem deutschen auch ein griechischer Schuldirektor zur Seite gestellt werden muss. Im selben Jahr wird der DSA infolge einer Ausnahmeregelung vom Gesetz, das die Trennung in Jungen- und Mädchenschulen vorschreibt, sogar das Recht auf gemischte Klassen eingeräumt.

Με διάταξη νόμου ορίζεται ότι παράλληλα με τον Γερμανό θα πρέπει να υπάρχει και Έλληνας διευθυντής της Σχολής. Τη χρονιά αυτή μάλιστα παραχωρείται στη DSA το δικαίωμα μεικτών τάξεων κατ' εξαίρεση από νόμο που επιβάλλει τη διάκριση των σχολείων σε αρρένων και θηλέων.

Schulfeier für griechische Lehrkräfte und SchülerInnen anlässlich des griechischen Nationalfeiertages, März 1940.

Σχολική γιορτή για Έλληνες και Ελληνίδες μαθητές, μαθήτριες και εκπαιδευτικούς με αφορμή την ελληνική εθνική εορτή, Μάρτιος 1940.

1940

Unterbrechung des Schulbetriebs aufgrund des Krieges.

Διακοπή λειτουργίας της Σχολής λόγω του πολέμου.

1940-1944

Der Unterricht kann ob der schwierigen Bedingungen nur mit Unterbrechungen stattfinden.

Λειτουργία της Σχολής με διακοπές λόγω των συνθηκών.

1944

Endgültige Schließung der Schule nach dem Ende des Krieges.

Η Σχολή κλείνει οριστικά μετά το τέλος του πολέμου.

1956

Wiedereröffnung der Schule in der Metsovou-Straße 4 (hinter dem Archäologischen Nationalmuseum) – Erweiterung der baulichen Anlagen.

Επαναλειτουργία στην οδό Μετσόβου 4 (πίσω από το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο). Επέκταση των κτηριακών εγκαταστάσεων.

1958

Die DSA wird von der Kultusministerkonferenz der Bundesrepublik Deutschland (KMK) offiziell als „Deutsche Auslandsschule“ anerkannt.

Το σχολείο αναγνωρίζεται από τη Σύνοδο των Υπουργών Παιδείας της Γερμανίας ως «Γερμανικό Σχολείο του Εξωτερικού».

1959

Erstmals nach dem Krieg wird der deutsche Schulabschluss (Abitur) eingeführt. Man beschließt den getrennten Betrieb einer griechischen und einer deutschen Abteilung, eine Trennung, die durch die Bildungsreform der Regierung von K. Karamanlis notwendig wird.

Καθιερώνεται για πρώτη φορά μεταπολεμικά το γερμανικό απολυτήριο (Abitur). Αποφασίζεται η λειτουργία ελληνικού και γερμανικού τμήματος, απαραίτητος ο χωρισμός λόγω της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης της κυβέρνησης Κ. Καραμανλή.

Romy Schneider und Karlheinz Böhm auf dem Schulhof der DSA in der Metsovou-Straße, 1957.

Η Romy Schneider και ο Karlheinz Böhm στο προαύλιο της DSA στην οδό Μετσόβου, 1957.

Schulklasse in der Metsovou-Straße, Ende der 1950er-Anfang der 1960er Jahre.

Μια τάξη της Σχολής στην οδό Μετσόβου, τέλος της δεκαετίας του 1950-αρχές της δεκαετίας του 1960.

Grundsteinlegung für die neue Schulanlage in Maroussi, 1966.

Θεμέλιος λίθος για τις νέες σχολικές εγκαταστάσεις στο Μαρούσι, 1966.

1960/61

Umsetzung der Trennung in zwei Abteilungen.

Εφαρμόζεται ο διαχωρισμός των δύο τμημάτων.

1966

Am 24. November wird der Grundstein für die neue Schulanlage im Stadtteil Parados des Athener Vororts Maroussi gelegt.

Στις 24 Νοεμβρίου τίθεται ο θεμέλιος λίθος για το νέο κτήριο στον Παράδεισο Αμαρουσίου.

Am Eingang der DSA in der Metsovu-Strasse, um 1960.

Στην είσοδο της DSA στην οδό Μετσόβου, 1960 (περίπου).

1968

Einzug in das neue Schulgebäude und Beginn des Unterrichts.

Εγκατάσταση και λειτουργία στο νέο κτήριο.

Die DSA nimmt 1968 ihren Betrieb in der neuen Schulanlage in Maroussi auf.

Η DSA ξεκινάει το 1968 τη λειτουργία της στις νέες εγκαταστάσεις στο Μαρούσι.

1989

Errichtung eines neuen Gebäudes zur Unterbringung der Grundschule.

Ανάγερση νέου κτηρίου για το δημοτικό.

2009

Abschaffung des Gesetzes aus dem Jahre 1931. Somit öffnet die Grundschule ihre Pforten nunmehr auch für SchülerInnen griechischer Staatsangehörigkeit.

Κατάργηση νόμου 1931. Το δημοτικό ανοίγει τις πύλες του για μαθητές και μαθήτριες ελληνικής υπηκοότητας.

2011

Nach eingehender Evaluierung durch eine Bund-Länder-Inspektion (BLI) wird die Schule mit dem Gütesiegel „Exzellente Deutsche Auslandsschule“ ausgezeichnet.

Το σχολείο, κατόπιν επιθεώρησης της Επιτροπής της Ομοσπονδίας και των ομόσπονδων κρατιδίων, διακρίνεται ως «Άριστο Γερμανικό Σχολείο του Εξωτερικού».

2012/13

Fertigstellung des neuen Kindergartengebäudes.

Νέο κτήριο νηπιαγωγείου.

Das neue Kindergartengebäude.

Το νέο κτήριο του νηπιαγωγείου.

2015

Beginn der allmählichen Zusammenführung der beiden Abteilungen.

Ξεκινά σταδιακά η επανένωση των δύο τμημάτων.

2015/16

Erweiterung und Erneuerung des Grundschulgebäudes.

Επέκταση και ανανέωση του κτηρίου του δημοτικού.

2018

Zum zweiten Mal binnen eines Jahrzehnts wird die Schule von den deutschen Behörden zur „Exzellenten Deutschen Auslandsschule“ gekürt.

Για δεύτερη φορά μέσα στη δεκαετία το σχολείο αξιολογείται από τις γερμανικές Αρχές ως «Άριστο Γερμανικό Σχολείο του Εξωτερικού».

2019/20

Das letzte Schuljahr, in dem in zwei parallelen Abteilungen unterrichtet wird. Von nun an findet der Unterricht, insbesondere in der Sekundarstufe II (Lykeion), in gemischten Klassen statt. Ziel der SchülerInnen ist das Deutsche Internationale Abitur (DIA).

Τελευταία χρονιά λειτουργίας δύο παράλληλων τμημάτων. Το σχολείο συνεχίζει με μεικτά, κυρίως στην ανώτερη βαθμίδα σπουδών (λύκειο), τμήματα. Στόχος των μαθητών και μαθητριών πλέον το γερμανικό διεθνές απολυτήριο (DIA).

Das neue Grundschulgebäude.

Το νέο κτήριο του δημοτικού.

Dynamischer Raum

Δυναμική κάτοψη

Die Gebäude der Deutschen Schule Athen entwickeln sich im Laufe der Jahrzehnte, um den Bedürfnissen einer Welt gerecht zu werden, die stets in Bewegung ist. Eine Aufzeichnung des Wandels, der sich in der angrenzenden Umgebung und der Schulanlage der DSA vollzieht. Eine permanente Reflexion von Raum und Zeit; ein stabiler Ort der Begegnung.

Το κτηριακό συγκρότημα της Γερμανικής Σχολής Αθηνών εξελίσσεται μέσα στις δεκαετίες, για να ανταποκριθεί στις ανάγκες ενός κόσμου μονίμως εν κινήσει. Μια αποτύπωση της αλλαγής του γειτνιάζοντος τόπου και των εγκαταστάσεων της DSA. Ένας συνεχής αντικατοπτρισμός του χώρου και του χρόνου, ένα σταθερό σημείο συνάντησης.

53 Jahre DSA in Maroussi

53 χρόνια DSA στο Μαρούσι

Stefan Mittmann

2018 hätte die DSA „50-Jahre-am Standort-in-Paradisos, Maroussi“ feiern können, denn im Jahre 1968 fand der Umzug in die neuen Anlagen statt.

Ich erinnere mich sehr gerne an diese Zeit. Ohne den Neubau wäre ich in die „Ziridis“ eingeschult worden, die auch meine Mutter besucht hatte. Aber die schönen neuen Einrichtungen der DSA, die Erinnerung an ihr Studium in Berlin und der Einfluss meines deutschen Vaters verlagerten ihr Interesse 100 m weiter westlich und so kam ich 1969 in den ganz neuen DSA-Kindergarten.

Zusammen mit einer Handvoll Kindern aus deutsch-griechischen Ehen brachten wir Leben ins Gebäude. Damals kamen fast 9 von 10 Kindern in der deutschen Abteilung aus deutschen Familien, die für einige Jahre in Griechenland lebten. Der Vater arbeitete meist in einer deutschen Firma oder Organisation in Athen und sie wohnten in der Nähe von Maroussi, in Philothei, Psychiko oder in Kifissia.

Die Gegend um die DSA sah damals noch ganz anders aus, wenig bebaut und sehr ländlich. Die einzige Hauptstraße, die Kifissias, hatte nur eine Fahrspur in jeder Richtung, von Bürgersteigen konnte keine Rede sein und neben der Straße begannen gleich die Olivenhaine und Äcker zu sprießen. Wenn wir in den ersten Stunden Sport hatten, dann konnte uns der liebe Theo Avgerinos zum Aufwärmen 1-2 Kilometer durch die friedliche Natur von Attika jagen, vorbei an Sträuchern und Schafherden.

Man kann es sich heute kaum noch vorstellen. Wo jetzt IASO, Helexpro und Golden Hall stehen, war damals ein riesiger Parkplatz für die Stadtbusse und es gab eine Kantine, in der sich die Fahrer mit großen Sandwiches versorgten.

Die besseren Sandwiches und dazu eine entspannte Atmosphäre gab es allerdings in der Kafentaverne an der Paradisoustr. 6 auf der ande-

re Seite. Im Jahr 2018 wurden 50 Jahre kontinuierlicher DSA-Betrieb im Paradieso Amarousiou, die hierhin verlegt wurde, gefeiert. Die DSA wurde im September 1968 im Stadtteil Marousi eröffnet.

Die DSA wurde im Jahr 1968 im Stadtteil Marousi eröffnet. Die DSA wurde im September 1968 im Stadtteil Marousi eröffnet. Die DSA wurde im September 1968 im Stadtteil Marousi eröffnet.

Μαζί με μία χούφτα άλλα Ελληνογερμανάκια από μεικτούς γάμους μπήκαμε στον χορό. Εκείνη την εποχή σχεδόν 9 στα 10 παιδιά του γερμανικού τμήματος προέρχονταν από γερμανικές οικογένειες, που ζούσαν για λίγα ή περισσότερα χρόνια στην Ελλάδα. Συνήθως ο πατέρας εργαζόταν σε κάποια γερμανική εταιρεία ή οργανισμό στην Αθήνα και έμεναν σχετικά κοντά στο Μαρούσι –στη Φιλοθέη, το Ψυχικό ή την Κηφισιά.

Η περιοχή γύρω από τη DSA τότε ήταν πολύ διαφορετική, κανονική εξοχή. Ο μοναδικός κεντρικός δρόμος, η Κηφισιάς, είχε μόνο μία λωρίδα σε κάθε κατεύθυνση· πεζοδρόμια ούτε να το συζητάμε, δίπλα από τον δρόμο άρχιζαν τα χωράφια και οι ελαιώνες. Όταν είχαμε Sport τα πρωινά με τη δροσούλα, ο αγαπητός μας Theo Avgerinos μάς έτρεχε 1-2 χιλιόμετρα μέσα στη γαλήνια αττική φύση, ανάμεσα από πουρνάρια και πρόβατα, για προθέρμανση.

Δύσκολο να το φανταστεί κάποιος, αλλά τότε στη θέση του μαιευτηρίου ΙΑΣΩ, της Helexpro και του Golden Hall υπήρχε το απέραντο αμαξοστάσιο των αστικών λεωφορείων. Είχε και ένα κυλικείο για τους οδηγούς, που έφτιαχνε «βρόμικα» σάντουιτς.

Καλύτερα σάντουιτς και πιο χαλαρή ατμόσφαιρα είχε όμως ένα καφενείο-ταβερνάκι στην οδό Παραδείσου 6, από την άλλη μεριά της Κηφισιάς. Για εμάς τους πεινασμένους η μητέρα του νεαρού Γιώργου έφτιαχνε στα γρήγορα μισή φραντζόλα ψωμί με ομελέτα, ντομάτα και λουκάνικα. Σήμερα ο Γιώργος δουλεύει ακόμα το μαγαζί από νωρίς το πρωί μέχρι

ren Seite der Kifissias. Für uns hungrige Schulkinder bereitete die Mutter des kleinen Giorgos dort aus einem halben Laib Brot, Omelette, Tomate und Wurst ganz schnell eine herzhafte Mahlzeit zu. Heute betreibt Giorgos selbst noch immer vom frühen Morgen bis zum späten Nachmittag die kleine Kafention-Taverne. Ich glaube, sie ist der einzige Ort in der ganzen Umgebung, der noch fast genauso aussieht wie damals. Sogar die Bilder an den Wänden sind noch dieselben. Nur die alten Flipperautomaten, an denen wir in den Freistunden spielten, sind verschwunden.

Damals führten uns kleine Ausflüge in die Umgebung zu den traditionellen Keramik-Werkstätten in Maroussi. Wir sahen den Töpfermeistern zu, wie sie aus formlosem Ton ihre Kunstwerke auf der Drehscheibe erschufen oder besuchten eine Marmorsäge, die zwei Meter große weiße Blöcke aus Penteli-Marmor unter einem ständigen Wasserfluss in große dünne Scheiben zersägte.

Damals gab es direkt neben der Schule auch eine kleine Fabrik, Standard Elektrik Hellas, die Telekommunikations-Equipment herstellte. Die Fabrik wurde in den 80er Jahren, wie viele andere kleine und große Industrieunternehmen Griechenlands, von einer größeren Gruppe übernommen und musste einige Jahre später schließen. Die Gebäude existieren aber noch. Es zogen Film- und Fernsehstudios, die Büros der Lufthansa und später Fraport ein.

Man sieht, unsere Nachbarschaft hier in Paradisos, Maroussi hat sich in den letzten fünf Jahrzehnten rasant entwickelt. Maroussi zog tausende von kleinen und großen Unternehmen an. Allen voran der Telekom-Riese OTE, dessen gesamte Administration aus dem hohen Gebäudeturm an der Patisionsstraße in den sternförmigen Koloss in Maroussi zog.

αργά το απόγευμα και πρέπει να είναι η μοναδική επιχείρηση της περιοχής, της οποίας ο χαρακτήρας δεν έχει αλλάξει σχεδόν καθόλου. Ούτε τους πίνακες στους τοίχους δεν έχει πειράξει. Μόνο τα παλιά φλίπερ, που παίζαμε στις Freistunden, έχουν πια αποσυρθεί.

Τότε, πηγαίναμε εκπαιδευτικές εκδρομές στα παραδοσιακά κανατάδικα στο Μαρούσι και βλέπαμε τους κορυφαίους τεχνίτες που δούλευαν τον άμορφο πηλό στον τροχό κι έφτιαχναν περίτεχνα κεραμικά. Μια άλλη φορά θυμάμαι είχαμε επισκεφτεί κοντά στην οδό Σωρού ένα μικρό μαρμαράδικο, που πριόνιζε –βρέχοντάς τα συνέχεια με μπόλικο νερό– δίμετρα κατάλευκα μπλοκ από τα λατομεία της Πεντέλης και έβγαζε μεγάλες λεπτές πλάκες.

Για ένα διάστημα, δίπλα από το σχολείο είχαμε και μία μικρή βιομηχανία, το εργοστάσιο τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού της ITT - Standard Elektrik Hellas. Γύρω στο 1980 άρχισαν τα προβλήματα, οι απεργίες, η επιχείρηση εξαγοράστηκε από μία ομάδα Ελλήνων επιχειρηματιών και δυστυχώς μερικά χρόνια αργότερα έκλεισε μαζί με πολλές άλλες μικρές και μεγάλες βιομηχανίες της χώρας. Το κτήριο υπάρχει ακόμα, στεγάσει για χρόνια τα Studio ATA, τη Lufthansa και τώρα τη Fraport.

Η εξέλιξη της γειτονιάς μας στον Παράδεισο Αμαρουσίου ήταν ραγδαία τις τελευταίες πέντε δεκαετίες. Το Μαρούσι έγινε σιγά σιγά το νέο κέντρο για χιλιάδες μικρές και μεγάλες επιχειρήσεις, με κορυφαία επιχείρηση φυσικά τον ΟΤΕ. Η διοίκηση μεταφέρθηκε από το γνωστό ψηλό κτήριο της Πατησίων δίπλα στην πλατεία Βικτωρίας στο μεγαθήριο με τις τρεις πτέρυγες του Αμαρουσίου.

Καθοριστική σημασία για την περιοχή μας είχε η κατασκευή του νέου Ολυμπιακού Σταδίου με 80.000 θέσεις –στην αρχή βέβαια χωρίς στέγα-

Von wichtiger Bedeutung für die Gegend war auch der Bau des neuen Olympischen Stadions. Das Stadion wurde 1981 in Betrieb genommen, als in Griechenland die Leichtathletik-Europameisterschaften stattfanden. Es fasst 80.000 Zuschauer und besaß anfangs noch kein Dach, wie heute.

Die Hauptstraße Leoforos Kifissias bekam mit den Jahren mehrere neue Fahrspuren und später auch noch einen befestigten Mittelstreifen. Zu Beginn der 80er Jahre kostete uns der Bau der Unterführung von Chalandri einige Zeit lang jeden Morgen fast 15 Minuten extra Schulweg. Das ist der kleine Preis des Fortschritts.

Die Olympischen Spiele von 2004 brachten für unsere weitere Umgebung noch größere Veränderungen. Das Stadion bekam ein elegantes Dach, konzipiert vom spanischen Architekten Calatrava und es entstand ein riesiger Olympia-Komplex mit zahlreichen Einrichtungen für die Sportler und Gäste. Am anderen Ende des Komplexes wurde für die alte U-Bahn „Ilektrikos“, die erste Eisenbahn Griechenlands, eine neue Station gebaut, „Iriní“ (Frieden).

Anlässlich der Olympischen Spiele entstand auch die gewaltige neue Stadtautobahn „Attiki Odos“ und die U- und S-Bahn-Station „Neratziotissa“, neben dem zyklischen Einkaufszentrum „The Mall“. Die Attiki Odos sorgt heute für eine schnelle Verbindung östlich zum neuen Flughafen und westlich nach Eleusis, Korinth und den Peloponnes. In fünf Jahrzehnten hat sich unsere alte Nachbarschaft also zum heutigen modernen, dynamischen Zentrum im Norden der Hauptstadt entwickelt.

Und so ähnlich werden für uns alle, alte und junge Ehemalige der DSA, auch die Anlagen der Schule immer ein Referenzpunkt bleiben, der sich seiner Zeit voraus bewegt.

στρο. Λειτουργήσε το 1981, όταν η Ελλάδα οργάνωσε τους πανευρωπαϊκούς αγώνες στίβου.

Η λεωφόρος Κηφισίας με τα χρόνια άρχισε να αποκτά περισσότερες λωρίδες, αργότερα και διαχωριστικό διάζωμα. Ζήσαμε την κατασκευή του ανισόπεδου κόμβου στα Σίδερα Χαλανδρίου γύρω στο 1980. Αυτό για ένα διάστημα προσέθετε περίπου 15 λεπτά της ώρας στην πρωινή μας διαδρομή προς το σχολείο. Τι να κάνουμε όμως, αυτό είναι το προσωρινό τίμημα της ανάπτυξης.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004 έφεραν ακόμα μεγαλύτερες αλλαγές στην ευρύτερη περιοχή. Το Ολυμπιακό Στάδιο απέκτησε την περίφημη στέγη Καλατράβα και μεταμορφώθηκε σε ένα τεράστιο σύμπλεγμα αθλητικών εγκαταστάσεων. Παράλληλα κατασκευάστηκε και ο σταθμός «Ειρήνη» του «ηλεκτρικού» στην άλλη άκρη του Ολυμπιακού Αθλητικού Κέντρου.

Η Αττική Οδός, άλλο κοσμογονικό έργο που κατασκευάστηκε με αφορμή τους Ολυμπιακούς Αγώνες, σε συνδυασμό με τον σταθμό στη Νερατζιώτισσα και το κυκλώπειο Mall, συνέδεε πλέον τον ηλεκτρικό με τον προαστιακό και το αεροδρόμιο στα Σπάτα από τη μία, και την Ελευσίνα, την Κόρινθο και την Πελοπόννησο από την άλλη.

Έτσι, μέσα σε πέντε δεκαετίες ολοκληρώθηκε η μετατροπή της παλιάς μας γειτονιάς στο σύγχρονο, δυναμικό βορινό κέντρο της μεγαλόπολης, που είναι σήμερα.

Για όλους εμάς τους παλιούς και νέους απόφοιτους, όμως, οι εγκαταστάσεις της DSA αποτελούν ένα σημείο αναφοράς, το οποίο πάντα θα κινείται πολύ μπροστά από την εποχή του.

Unsere Nachbarschaft, 1978-1984

Η γειτονιά μας, 1978-1984

Charalambos Oikonomopoulos

Ich erinnere mich, wie wir 1982 morgens in der „Ente“ meiner Mutter die Leoforos Kifissias hinauffahren. Die Straße war damals schmaler als heute, mit nur zwei Fahrstreifen pro Richtung. Das Ziel war unsere Schule, die Deutsche Schule Athen im Stadtteil Paradisos in Maroussi. An einer Ampel auf der Höhe der heutigen BMW-Vertretung bogen wir links in die Chomatianou-Straße ein. Ihren Namen verdankt die Straße der alten byzantinischen Familie Chomatianos, die seit dem 19. Jahrhundert über großen Grundbesitz in der Umgebung verfügte. Die dem Heiligen Georgios gewidmete Kapelle der Familie ist bis heute erhalten und steht an der Ecke Leoforos Kifissias und Paradisou-Straße.

Das Ende der Straße führte uns zwangsläufig nach links, bis an die Grenze des Fußballplatzes der Schule in der heutigen Dimokritou-Straße. Rechterhand waren Felder, durch die ein Pfad führte. Die heute von der Chomatianou-Straße rechts abgehende Dimokritou-Straße sowie die Amarysias Artemidos-Straße, die zur „Mall“ führt, waren damals noch gar nicht angelegt.

Ein kleines Stück weiter unten, nachdem wir den Sportplatz hinter uns gelassen hatten, an der Kreuzung Chomatianou- (heute Dimokritou-) und Ziridi- (heute Germanikis Scholis Athinon-) Straße, die damals die Zufahrtstraße zur Leoforos Kifissias war, tauchte sie plötzlich vor uns auf: die Deutsche Schule! Errichtet wurde sie 1968, und zwar inmitten der so genannten „Nachbarschaft der Schulen“, unweit der damaligen Privatschulen Ziridis an der Ziridi-Straße, auf deren Grundstück sich heute das Einkaufszentrum „Avenue“ befindet, und der einstigen Aidonopoulou-Schule, an deren Standort heute eine „Media Markt“-Filiale steht.

Und wenn wir nach ein paar Unterrichtsstunden das Bedürfnis nach einer Pause verspürten, gingen wir auf einen Sprung zum „Gyftos“ hinüber, zum Café (wobei die Bezeichnung „Café“ für den Schuppen eine maßlose Übertreibung war) des Busbahnhofs an der Leoforos Kifissias (am Standort des heutigen Messezentrums HELEXPO). Der Bratgeruch, der anschließend in unseren Kleidern hing, verriet freilich unse-

1

2

Θυμάμαι το 1982 να ανηφορίζουμε τα πρωινά μέσα στο 2CV της μητέρας μου τη λεωφόρο Κηφισίας. Πιο στενή από σήμερα, με δύο λωρίδες ανά κατεύθυνση. Προορισμός το σχολείο μας, η Γερμανική Σχολή Αθηνών, στον Παράδεισο Αμαρουσίου. Στρίβαμε αριστερά στο φανάρι στην οδό Χωματιανού (ήταν κάθοδος), δίπλα στη σημερινή αντιπροσωπεία της BMW. Η οδός Χωματιανού είχε πάρει το όνομά της από την παλαιά βυζαντινή οικογένεια Χωματιανού, γαιοκτήμονες της περιοχής από τον 19ο αιώνα. Το εκκλησάκι της οικογένειας (Άγιος Γεώργιος) σώζεται στη διασταύρωση της λεωφόρου Κηφισίας με την οδό Παραδείσου.

3

4

ren Aufenthaltsort, sobald wir in die Schule zurückkehrten – aber gut, so schlimm war es nun auch wieder nicht. Oder aber wir begaben uns, um auf Nummer sicher zu gehen, in die „Ouzeri“ der Paradisou-Straße, kurz vor dem Reitclub. Manchmal besuchten wir sogar die Etagen der Entbindungsklinik IASO, die sich damals noch im Rohbau befanden. Der Raucherbereich (der sich heute außerhalb der Schule, am Rand des Parkplatzes zur Seite der Klinik hin befindet) war damals noch im Schulgebäude untergebracht und war im wahrsten Sinne des Wortes ein „Käfig“, mit Gitterstäben und einer Tür, die nur während der großen Pause

1. Im Hintergrund die Hinterseite der alten Fahrzeughalle des Busbahnhofs an der Leoforos Kifissias, wie man sie vom vorderen Innenhof aus erblickte. Man sieht auch die alte Grundschule, an deren Stelle sich heute der Kindergarten befindet.

Στο βάθος η πίσω πλευρά του κτηρίου του παλιού αμαξοστάσιου επί της Λεωφόρου Κηφισίας, όπως φαίνεται από το μπροστινό προαύλιο. Βλέπουμε και το παλιό δημοτικό, στη θέση του είναι σήμερα το Kindergarten.

2. Die Kreuzung Chomatianou- und Ziridi-Straße. Rechts die Lehrerparkplätze. Links der Fußballplatz, rechts hinten die Privatschule Ziridis, links hinten die Aidonopoulou-Schule.

Η διασταύρωση των οδών Χωματιανού και Ζηρίδη. Δεξιά το parking των καθηγητών. Αριστερά το γήπεδο ποδοσφαίρου, στο βάθος δεξιά τα Εκπαιδευτήρια Ζηρίδη, στο βάθος αριστερά η Σχολή Αηδονοπούλου.

3. Die Rückansicht der Schule, als sich das Schwimmbad und die Turnhalle noch im Bau befanden. Im Hintergrund der weitläufige Bauplatz, auf dem der Olympia-Komplex errichtet wurde.

Η πίσω πλευρά του σχολείου, όταν η πισίνα και η Turnhalle ήταν υπό κατασκευή. Στο βάθος τα οικόπεδα στα οποία χτίστηκε το Ολυμπιακό σύγκροτημα.

4. Das offene Schwimmbad.
Η ανοικτή πισίνα.

Το τέρμα του δρόμου μάς οδηγούσε υποχρεωτικά αριστερά στα όρια του γηπέδου ποδοσφαίρου του σχολείου, στη σημερινή οδό Δημοκρίτου. Δεξιά ήταν ένα μονοπάτι και χωράφια. Η σημερινή οδός Δημοκρίτου δεξιά της Χωματιανού και η οδός Αμαρυσίας Αρτέμιδος, που οδηγεί στο Mall, δεν είχαν ακόμη χαραχθεί.

Και λίγο πιο κάτω, μετά το γήπεδο, στη διασταύρωση Χωματιανού (σήμερα Δημοκρίτου) και Ζηρίδη (σήμερα Γερμανικής Σχολής Αθηνών, ήταν τότε άνοδος και έξοδος προς την Κηφισίας) να σου μπροστά μας η Γερμανική! Χτισμένη το 1968 στη «γειτονιά των σχολείων». Λίγο πιο πέρα,

aufgeschlossen wurde. Noch früher hatte er als Abstellraum für Fahrräder gedient. Er befand sich dort, wo jetzt der Lagerraum im unteren Pausenhof gleich neben dem Ausgang ist.

Die wöchentliche Sportstunde konnten wir kaum abwarten. Der Fußballplatz (der damals noch mit Asche bedeckt war), ein Handballplatz an der Stelle der heutigen Grundschule, das Schwimmbad (damals noch im Freien), die Turnhalle und der Sportplatz (der heute noch unverändert ist) sorgten bei allen Schülern, die den Sport liebten – aber nicht nur bei denen –, für helle Freude.

Der Anblick des nahe gelegenen Olympiastadions, das anlässlich der Leichtathletik-Europameisterschaften 1982 erbaut wurde, versetzte uns alle, insbesondere aber die deutschen Sportlehrer, in regelrechte Begeisterung. Die Verlockung war umso größer, da der Komplex des Olympiastadions damals frei zugänglich war, eine Umzäunung gab es noch nicht. Sehr oft machten wir uns für den Sportunterricht gemeinsam mit den Lehrern auf den Weg, verließen durch die Tür neben der Hochsprunggrube das Schulgelände und überquerten den Bach, der sich dahinter befand, um auf den nagelneuen, mit Rasen und Tartan ausgelegten Behelfsplätzen des Olympia-Komplexes zu laufen und Ball zu spielen!

So viele Erinnerungen schwirren mir durch den Kopf! Anstelle der Bibliothek gab es Unterrichtsräume, der Imbissstand war ein Kantinenwagen, der auf dem unteren Pausenhof stand und vor allem Käsetaschen und kleine, runde, luftig gebackene Pizzen verkaufte. Der Weihnachtsbasar war schon damals genauso wie heute. Die deutsche Tradition hat Bestand: Wurst mit Brötchen, Käsekuchen, hausgemachte Marmeladen und Weihnachtsschmuck, Looooose! Der Fußballplatz diente während des Basars als Parkplatz. Die Einfahrt zu selbigem war an der Mündung von Chomatianou- und Dimokritou-Straße. Hinter dem Sportplatz befanden sich offene Felder, so dass oft auch Schafe eindringen!

Es war eine unvergessliche Zeit an der Deutschen Schule. In Paradiisos, dem Viertel von Maroussi mit dem Reitclub, der Kirche der Muttergottes von Blachernae und den „Aidonakia“.

στη θέση του σημερινού Avenue, στην οδό Ζηρίδη, τα Εκπαιδευτήρια Ζηρίδη και στη θέση του σημερινού Media Markt η Σχολή Αηδονοπούλου.

Και όταν μετά από μερικές ώρες μάθημα είχαμε ανάγκη για διάλειμμα, κάναμε και καμιά βόλτα προς τον «γύφτο», το καφέ (ο Θεός να το κάνει) του σταθμού λεωφορείων-αμαξοστασίου, που ήταν στην Κηφισίας (στη θέση της σημερινής Ηεlexρο). Η τσίκνα βέβαια μας πρόδιδε, όταν επιστρέφαμε στο σχολείο –αλλά εντάξει, δεν ήταν κάτι σοβαρό. Ή για ασφάλεια λίγο πιο μακριά στο «ουζερί» της οδού Παραδείσου, λίγο πριν τον Ιππικό Όμιλο. Καμιά φορά και στους ορόφους του ΙΑΣΩ, που ήταν τότε στα μπετά. Το καπνιστήριο (τώρα είναι έξω από το σχολείο, στην άκρη του parking προς τη μεριά του ΙΑΣΩ) ήταν μέσα στο σχολείο, πράγματι «κλούβια», καθώς είχε κάγκελα και πόρτα που άνοιγε στα μεγάλα διαλείμματα. Χρησιμοποιούταν πιο παλιά για parking ποδηλάτων. Βρισκόταν στη θέση που είναι τώρα η αποθήκη στο κάτω προαύλιο πλάι στην έξοδο.

Όσο για τα σπορ; Περιμέναμε πώς και πώς την ώρα της γυμναστικής. Το γήπεδο ποδοσφαίρου (ήταν με χώμα), ένα γήπεδο χάντμπολ στη θέση του σημερινού δημοτικού, η πισίνα (τότε ανοικτή), η Turnhalle και ο στίβος (είναι ακόμα και τώρα ίδια όπως τότε) ήταν μια απόλαυση για όλα τα παιδιά που αγαπούσαν τον αθλητισμό, και όχι μόνο.

Η θέα του Ολυμπιακού Σταδίου, που κατασκευάστηκε για τους Πανευρωπαϊκούς αγώνες στίβου του 1982, γοήτευε όλους μας, αλλά ιδιαίτερα τους Γερμανούς Sportlehrer. Η πρόκληση ήταν ακόμη μεγαλύτερη, καθώς η πρόσβαση προς το συγκρότημα του Ολυμπιακού Σταδίου ήταν ελεύθερη, δεν υπήρχε ακόμη περίφραξη. Πολύ συχνά λοιπόν, την ώρα της γυμναστικής βγαίναμε μαζί με τους καθηγητές από την πόρτα που ήταν δίπλα στο στρώμα του ύψους και περνούσαμε το ρέμα πίσω από το σχολείο, για να τρέξουμε και να παίξουμε μπάλα στα ολοκαίνουρια βοηθητικά γήπεδα του συγκροτήματος, με χορτάρι και ταρτάν!

Τι να πρωτοθυμηθώ! Η βιβλιοθήκη ήταν αίθουσες διδασκαλίας, η καντίνα ήταν ένα τροχόσπιτο στο κάτω προαύλιο, πουλούσε κυρίως τυρόπιτες και αφράτες στρογγυλές ατομικές πίτσες. Το Bazaar ολίδιο με σήμερα. Ακλόνητη γερμανική παράδοση: λουκάνικα και Brötchen, Käsekuchen, χειροποίητες μαρμελάδες και στολίδια, Looooose! Το γήπεδο ποδοσφαίρου λειτουργούσε και ως parking για το Bazaar. Η είσοδος του parking ήταν στη συμβολή των οδών Χωματιανού και Δημοκρίτου. Πέρα από το γήπεδο ήταν χωράφια, έτσι συχνά έμπαιναν μέσα και πρόβατα!

Μια αξέχαστη εποχή στη Γερμανική Σχολή. Στον Παράδεισο, τη γειτονιά του Αμαρουσίου με τον Ιππικό Όμιλο, την Παναγιά Βλαχερνών και τα Αηδονάκια.

Schule macht Architektur – Architektur macht Schule

Η κτηριακή εξέλιξη της Γερμανικής Σχολής Αθηνών

Dr. Thomas Greve

Die DSA befindet sich seit 1968 in der von den Architekten Graf Prashma und Morgenroth entworfenen weitläufigen Schulanlage im Stadtteil Maroussi, deren Charakter durch den griechischen Marmor der Fassaden bestimmt wird. Nach den Nachkriegsprovisorien bot der bundeseigene Neubau beste Voraussetzungen für einen zeitgemäßen Unterricht, als damals modernstes Schulgebäude Griechenlands, mit Fachräumen, Aula, Sportanlagen und sogar einem Freibad.

Bereits in den 1980er Jahren führten die steigenden Schülerzahlen zu dem Bibliotheksanbau und dem Neubau eines eingeschossigen Grundschulgebäudes (Arch. Senkowsky). Es folgte dessen Aufstockung, die Überdachung des Schwimmbads (Arch. Heupel), sowie die Kantine (Arch. Petrakopoulos, Gante). Alle Bauten entstanden in dem Bemühen, sich der Erscheinung der Gesamtanlage anzupassen.

Bei einer anschließenden Sanierung verlor das Hauptgebäude etwas von seinem Charme, da die Holzjalousien grauen Kunststoffrollläden weichen mussten. Gleichzeitig zeigte sich aber die Flexibilität des Stahlbetonskelettbbaus bei der Anpassung an neue schulische Anforderungen. Das Erdbeben von 1999 zeigte Tragwerksschwächen auf, die sukzessiv am Hauptbau und anderen Gebäuden behoben wurden. Hinsichtlich des Brandschutzes und des Energieverbrauchs folgten ebenfalls umfassende Ertüchtigungsmaßnahmen. Mit der Öffnung aller Schulstufen für griechische Kinder entstand in den 2010er Jahren erheblicher Erweiterungsbedarf, insbesondere im Kindergarten und in der Grundschule.

Den Architekturwettbewerb für den Kindergarten konnte der Alumnus Potiropoulos mit seinem innovativen Vorschlag einstimmig für sich entscheiden: seine Entwurfsidee war an die Optik von Bauklötzen angelehnt. Die Gruppenräume, außen ganz in weiß, mit sonnenschützenden Vorbauten in Holz, sind feinfühlig um den Freibereich gruppiert. Innen herrscht ein starkes Grün vor. Der Bau hat in der Fachwelt mit zahlreichen Publikationen Anerkennung gefunden. Er wurde u.a. für den Mies

Η DSA βρίσκεται από το 1968 στο εκτενές σχολικό συγκρότημα στο Μαρούσι, μελέτη των αρχιτεκτόνων Graf Prashma και Morgenroth. Ο χαρακτήρας του κυριαρχείται από το λευκό μάρμαρο των όψεών του. Τη μεταπολεμική, προσωρινή στέγαση της DSA διαδέχτηκε το νέο κτήριο του γερμανικού δημοσίου, το οποίο προσέφερε ιδανικές προϋποθέσεις για τη σύγχρονη διδασκαλία. Τότε ήταν ένα από τα πιο σύγχρονα σχολικά κτήρια της χώρας με ειδικές αίθουσες, θέατρο, αθλητικές εγκαταστάσεις, ακόμα και ανοιχτό κολυμβητήριο.

Ήδη τη δεκαετία του 1980 ο αυξανόμενος αριθμός μαθητών οδήγησε στην επέκταση του κτηρίου για τη δημιουργία βιβλιοθήκης και στην ανέγερση ενός νέου μονώροφου κτηρίου για το δημοτικό (Αρχιτέκτονας Senkowsky). Ακολούθησε η προσθήκη ορόφου στο τελευταίο, η στέγαση της πισίνας (Αρχ. Heupel), καθώς και η καντίνα (Αρχ. Πετρακόπουλος, Γαντέ). Η ανέγερση όλων των νέων κτηρίων διαπνεόταν από την προσπάθεια εναρμόνισής τους με την εικόνα του συγκροτήματος.

Σε μια ανακαίνιση το κεντρικό κτήριο έχασε λίγη από τη χάρη του με την αντικατάσταση των ξύλινων ρολών από συνθετικά γκρι. Ταυτόχρονα όμως επιβεβαιώθηκε η προσαρμοστικότητα του κτηρίου με σκελετό οπλισμένου σκυροδέματος στις νέες σχολικές απαιτήσεις. Ο σεισμός του 1999 ανέδειξε αδυναμίες του φέροντος οργανισμού, οι οποίες αποκαταστάθηκαν σταδιακά στο κεντρικό και τα περιφερειακά κτήρια. Αναφορικά με την πυροπροστασία και την ενεργειακή κατανάλωση ακολούθησαν επίσης εκτεταμένες παρεμβάσεις. Στην αρχή της δεκαετίας του 2010, με το άνοιγμα όλων των σχολικών βαθμίδων στα ελληνόπουλα, δημιουργήθηκαν σημαντικές ανάγκες επέκτασης, ειδικά στο νηπιαγωγείο και το δημοτικό.

Τον αρχιτεκτονικό διαγωνισμό για το νηπιαγωγείο κέρδισε ομόφωνα ο απόφοιτος Ποτηρόπουλος με την πρωτοποριακή του πρόταση, μια σύλληψη εμπνευσμένη από τα παιδικά τουβλάκια. Οι αίθουσες των ομάδων, εξωτερικά εντελώς λευκές με ξύλινα προστεγάσματα, είναι τοποθετημένες με ευαισθησία γύρω από τον υπαίθριο χώρο. Εσωτερικά κυριαρχεί ένα δυνατό πράσινο. Το κτήριο αναγνωρίστηκε από τον αρχιτεκτονικό κόσμο με σειρά δημοσιευμάτων. Μεταξύ άλλων προτάθηκε για το

1

2

3

- 1., 3. Das Kindergartengebäude. / Το κτήριο του νηπιαγωγείου.
 2. Ein Gruppenraum im Kindergartengebäude. /
 Η αίθουσα μιας ομάδας στο κτήριο του νηπιαγωγείου.

van der Rohe Preis vorgeschlagen und erhielt den Publikumspreis bei Architizer A+A. Diese Architektur-Ikone gilt als einer der schönsten Kindergärten in Griechenland und fließt bei Eltern in die Überlegungen zur Schulwahl für ihre Kinder mit ein.

Beim Wettbewerb für das Grundschulgebäude konnte die deutschsprachige Architektin Kalliri überzeugen. Aus schulischer Perspektive punkteten die interne Nutzungsoptimierung, die Verlegung des Eingangs in Bezug zum neuen Vielzweckraum und zum Schulhof, sowie die Beibehaltung des gesamten Freibereichs. Die Verkleidung des Gebäudes mit Zedernholz setzt, in Verbindung mit den beweglichen farbigen Sonnenlamellen, einen weiteren architektonischen Akzent, mit einem im griechischen Umfeld eigenen Charakter. Auch dieser Bau wurde in der griechischen Fachwelt durch Publikationen gewürdigt.

Beide Baumaßnahmen konnten von 2011 bis 2016, während der langen griechischen Wirtschaftskrise, nur mit dem besonderen Engagement von Schul- und Verwaltungsleitung, Schulvorstand sowie deut-

braβείο Mies van der Rohe ενώ έλαβε το βραβείο κοινού του Architizer A+A. Αυτή η αρχιτεκτονική «εικόνα» θεωρείται ένα από τα πιο ωραία νηπιαγωγεία της χώρας επηρεάζοντας μάλιστα γονείς στην επιλογή σχολείου για τα παιδιά τους.

Στον διαγωνισμό για το κτήριο του δημοτικού επικράτησε η γερμανόφωνη αρχιτέκτων Καλλίρη. Ως προς τα σχολικά κριτήρια έπαιξαν σημαντικό ρόλο η βελτιστοποίηση χρήσεων των εσωτερικών χώρων, η μετατόπιση της εισόδου σε συνδυασμό με τη νέα αίθουσα πολλαπλών χρήσεων και την αυλή, καθώς και η συνολική διατήρηση του ελεύθερου χώρου. Η επένδυση του κτηρίου με ξύλο κέδρου, σε συνδυασμό με τις χρωματιστές κινητές περσίδες, έδωσε ένα πρόσθετο αρχιτεκτονικό στίγμα, έναν ιδιάζοντα χαρακτήρα για το ελληνικό περιβάλλον. Και αυτό το κτήριο αναγνωρίστηκε σε δημοσιεύσεις από το επαγγελματικό κοινό.

Τα δύο κτήρια υλοποιήθηκαν στο διάστημα 2011 με 2016, κατά τη διάρκεια της μεγάλης κρίσης, με την ιδιαίτερη συνεισφορά της διεύθυνσης και διοίκησης του σχολείου, του διοικητικού συμβουλίου, των ελληνικών

1

2

3

- 1., 3. Das Grundschulgebäude. / Το κτήριο του δημοτικού.
 2. Der Mehrzweckraum im Grundschulgebäude. /
 Η αίθουσα πολλαπλών χρήσεων στο κτήριο του δημοτικού.

schen und griechischen Behörden umgesetzt werden. Die aufwendigen Bauherrenaufgaben in Vorbereitung, Planung und Umsetzung wurden schulintern geleistet. Der Kindergarten wurde vollständig aus Eigenmitteln errichtet, während der Grundschulbau durch das Auswärtige Amt gefördert wurde. Beide Bauten wurden fristgerecht in den Sommerferien umgesetzt, für Schulträger und Bauunternehmen jeweils eine besondere Herausforderung. Nur das hohe Maß an Zielstrebigkeit und Risikobereitschaft des damaligen Schulleiters Fischer – ergänzt durch eine persönliche Affinität zur Architektur – erlaubte es, diese Bauten zu realisieren.

Die DSA hat sich von einer Schulanlage der 1960er Moderne zu einem Campus entwickelt: Neben dem weiter dominanten, und für viele Schülergenerationen identifikationsstiftenden, Hauptgebäude artikulieren sich nun auch aktuelle Architektursprachen in selbstbewussten Gebäuden. Im Gegenzug zu der jetzt vereinheitlichten Schulstruktur drücken sich die unterschiedlichen Schulstufen in harmonischer baulicher Vielfalt aus.

και γερμανικών αρχών. Οι εκτεταμένες εργασίες για την προετοιμασία, μελέτη και υλοποίηση έγιναν από το σχολείο. Το νηπιαγωγείο χρηματοδοτήθηκε πλήρως από ίδιους πόρους ενώ το κτήριο του δημοτικού ενισχύθηκε από το γερμανικό δημόσιο. Τα δύο κτήρια κατασκευάστηκαν εμπρόθεσμα κατά τη διάρκεια καλοκαιρινών διακοπών, γεγονός που αποτέλεσε ιδιαίτερη πρόκληση για τον σχολικό φορέα και την κατασκευάστρια εταιρεία. Η υψηλή στοχοπροσήλωση και η ανάληψη ρίσκου από τον διευθυντή Fischer –σε συνδυασμό με το προσωπικό ενδιαφέρον του για την αρχιτεκτονική– επέτρεψε την υλοποίηση αυτών των κτηρίων.

Η DSA εξελίχθηκε από ένα σχολικό συγκρότημα του Μοντέρνου του 1960 σε ένα campus: πλάι στο πάντα κυρίαρχο κεντρικό κτήριο, σημείο αναφοράς για πολλές γενιές μαθητών, εκφράζονται τώρα και σύγχρονες αρχιτεκτονικές γλώσσες σε κτήρια με αυτοπεποίθηση. Σε αντίθεση με την ενιαία πλέον δομή της μαθητικής κοινότητας, τα κτήρια των διάφορων σχολικών βαθμίδων αποτυπώνουν έναν αρμονικό αρχιτεκτονικό πλουραλισμό.

Olympische Spiele 2004

Ολυμπιακοί Αγώνες 2004

Harry Gleitsmann

1

Das „Deutsche Haus“

Das Jahr 2004 war ein ganz besonderes Jahr, das Jahr, in dem die modernen Olympischen Spiele nach Griechenland, dem Ort ihres Ursprungs, zurückkehrten. Eine Welle der Euphorie erfasste das gesamte Land und natürlich ebenso unsere gesamte Schulgemeinde. Wir alle wollten nur zu gerne unseren bescheidenen Anteil zum Gelingen beitragen. Natürlich sollte dies auch unseren besonderen kulturellen Auftrag berücksichtigen. Dabei spielte die exponierte Lage unserer Schule in unmittelbarer Nähe zum Olympia-Stadium eine gewichtige Rolle. So lag es auf der Hand, dass unsere Schule dazu prädestiniert wäre, das „Deutsche Haus“ bei den Olympischen Spielen zu beherbergen. Der Schulvorstand unter seinem damaligen Vorsitzenden Götz Funk wurde unaufgeregt aktiv und es gelang so, dass unsere Schule tatsächlich zum Domizil des „Deutschen Hauses“ gekürt wurde. Unsere gegebenen Rahmenbedingungen waren dabei äußerst hilfreich: Die Aula diente dazu, die täglichen Pressekonferenzen abzuhalten. Die gepflegten Innenhöfe der Schule mit ihrem mediterranen Flair wurden für ein illustres Publikum aus Politik, Sport, Wirtschaft und vielen anderen gesellschaftlichen Bereichen zum gern besuchten Treffpunkt. Und auch für die Unterbringung der für die Sicherheit zuständigen Kräfte konnte in unserer Grundschule gesorgt werden. Alles in allem konnte sich so im Deutschen Haus eine anheimelnde und von Begeisterung getragene Atmosphäre entfalten: Ein Bierchen mit dem damaligen Bundeskanzler Schröder, ein Pläuschchen mit einem der zahlreichen Olympioniken, die täglichen Pressekonferenzen, es waren diese flüchtigen, aber doch ganz besonderen Begegnungen, die diese Tage an unserer Schule so außergewöhnlich und unvergesslich machen sollten.

Το «Γερμανικό Σπίτι»

Το 2004 ήταν μια πολύ ιδιαίτερη χρονιά: ήταν η χρονιά που οι σύγχρονοι Ολυμπιακοί Αγώνες θα επέστρεφαν στην Ελλάδα, τον τόπο γέννησής τους. Ένα κύμα ευφορίας κυριαρχούσε σε όλη τη χώρα και φυσικά το ίδιο κλίμα επικρατούσε και στο σύνολο της σχολικής μας κοινότητας. Όλοι επιθυμούσαμε διακαώς να συμβάλουμε στην επιτυχή πραγμάτωση των Αγώνων, έχοντας φυσικά συναίσθηση της ιδιαίτερης πολιτιστικής μας αποστολής. Σημαντικό ρόλο έπαιξε η τοποθεσία της Σχολής, καθώς βρισκόταν σε απόσταση αναπνοής από το Ολυμπιακό Στάδιο. Ήταν ξεκάθαρο ότι είχε όλες τις προδιαγραφές να φιλοξενήσει κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων το «Γερμανικό Σπίτι». Το διοικητικό συμβούλιο υπό την προεδρία του κυρίου Götz Funk ενεργοποιήθηκε αμέσως και κατόρθωσε να αναλάβει όντως η Σχολή μας τη φιλοξενία του «Γερμανικού Σπιτιού». Οι προϋποθέσεις που πληρούσε η Σχολή βοήθησαν στο έπακρο. Η Aula εξυπηρέτησε στην οργάνωση των ημερήσιων συνεντεύξεων Τύπου. Οι προσεγγμένοι εσωτερικοί χώροι και τα προαύλια της Σχολής με τη μεσογειακή τους ατμόσφαιρα έγιναν προσφιλείς σημείο συνάντησης για επώνυμους εκπροσώπους της πολιτικής, των спор, της οικονομίας και πολλών άλλων κοινωνικών χώρων. Ακόμα και για τη διαμονή των δυνάμεων ασφαλείας φρόντισε το κτήριο του δημοτικού μας. Τα πάντα στο «Γερμανικό Σπίτι» συνέτειναν στην επικράτηση μιας ζεστής και ενθουσιώδους ατμόσφαιρας: μια μπίρα με τον πρώην καγκελάριο Schröder, μια κουβέντα με κάποιον από τους πολλούς ολυμπιονίκες, οι καθημερινές συνεντεύξεις Τύπου αποτελούν μόνο λίγες –από τις πολλές φευγαλέες και ταυτόχρονα μοναδικές– συναντήσεις, οι οποίες έκαναν τις συγκεκριμένες μέρες στη Σχολή μας πραγματικά αξέχαστες.

2

Das deutsch-griechische Jugendlager

Olympia war und ist immer mit einem über die rein sportlichen Aspekte hinausgehenden Gedanken verbunden, nämlich dem der Völkerverständigung. Dieser Ansatz entspricht ebenso zutiefst unserem Selbstverständnis an der DSA. So ist es doch unser Ziel, deutsche und griechische Kinder und Jugendliche zusammenzuführen, ihnen gemeinsame Erlebnisse zu ermöglichen und sich damit besser verstehen zu lernen. Als das Deutsche Nationale Olympische Komitee (NOK) für sein die Spiele begleitendes nationales deutsches Jugendlager eine adäquate Unterbringung suchte, reifte in mir sehr schnell der Gedanke, hieraus eine Begegnungsstätte für Jugendliche aus Deutschland und dem Gastgeberland Griechenland zu schaffen. Denn die dafür benötigte Örtlichkeit vermochte unsere DSA zur Verfügung zu stellen – die Sporthalle unserer Schule. Im besten Einvernehmen mit dem ebenfalls von dieser Idee begeisterten Schulvorstand wurde so dem NOK für ein deutsch-griechisches Jugendlager die Sporthalle unserer Schule angeboten und vom diesem erfreut und dankbar angenommen. Immerhin stellte dieses Projekt ein bis dahin einmaliges (und leider auch einmalig gebliebenes) Unterfangen dar. Unser Engagement hatte so zur Folge, dass nun 20 griechische Jugendliche unserer Schule zu offiziellen Vertretern des Gastgeberlandes im deutschen Jugendlager wurden. Die Auswahl dieser privilegierten Schüler, sowie deren Betreuung während der Zeit des Camps übernahmen mit großem Engagement unsere SportlehrerInnen, Frau Kyriaki Lianti und Herr Christos Konstantinidis. Während Kyriaki sich einfühlsam der unvermeidlichen „kleinen“ emotionalen Ausbrüche annahm, verstand es Christos meisterlich, stets alle auch dann noch mitzureißen, wenn sich die ebenso unvermeidli-

3

Η ελληνογερμανική συνάντηση νέων

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες ήταν και είναι ταυτισμένοι με ιδέες που υπερβαίνουν το καθαρά αθλητικό σκέλος, συνδέονταν πάντα δηλαδή με την κατανόηση μεταξύ των λαών. Αυτή η προσέγγιση εκπροσωπεί σε βάθος και τη δική μας πεποίθηση στη DSA. Ως εκ τούτου στόχος μας είναι να φέρουμε κοντά τους νέους των δύο πολιτισμών, να τους προσφέρουμε κοινές εμπειρίες, προκειμένου να μάθουν να κατανοούν καλύτερα ο ένας τον άλλο. Όταν η Γερμανική Ολυμπιακή Επιτροπή έψαχνε ένα κατάλληλο χώρο φιλοξενίας για τους νέους που θα συνόδευαν τους Γερμανούς αθλητές στα ολυμπιακά αγωνίσματα, μου γεννήθηκε η ιδέα να διαμορφώσουμε σε αυτό το πλαίσιο έναν χώρο συνάντησης για τους νέους της Γερμανίας και της Ελλάδας ως χώρας φιλοξενίας –καθότι μάλιστα η Σχολή διέθετε τον απαραίτητο χώρο, που δεν ήταν άλλος από τις αθλητικές μας εγκαταστάσεις. Με τη σύμφωνη γνώμη του ενθουσιασμένου διοικητικού συμβουλίου, προσφέρθηκαν στη Γερμανική Ολυμπιακή Επιτροπή οι αθλητικές εγκαταστάσεις της Σχολής ως χώρος συνάντησης των νέων των δύο χωρών, πρόταση που έγινε δεκτή με χαρά και ικανοποίηση. Σε κάθε περίπτωση η συγκεκριμένη δράση αποτέλεσε ένα μοναδικό μέχρι τότε εγχείρημα, που δυστυχώς δεν επαναλήφθηκε. Η δική μας κινητοποίηση είχε ως αποτέλεσμα 20 Έλληνες μαθητές και μαθήτριες της Σχολής μας να μας εκπροσωπήσουν επίσημα σε αυτή τη δράση. Την επιλογή των μαθητών για τη σύσταση της συγκεκριμένης ομάδας, καθώς και τη συνοδεία τους κατά τη διάρκεια της παραμονής τους, ανέλαβαν οι γυμναστές μας: η Κυριακή Λιάντη και ο Χρήστος Κωνσταντινίδης. Ενώ η Κυριακή διαχειριζόταν με ενσυναίσθηση τα αναπόφευκτα μικρά συναισθηματικά ξεσπάσματα, ο Χρήστος κατείχε το χάρισμα να τους συναρπάζει ξανά όλους, όταν εξίσου ανα-

1. Vorbereitungen für das „Deutsche Haus“. / Προετοιμασίες για το «Γερμανικό Σπίτι».
- 2., 3. Der Alltag im „Deutschen Haus“. / Η καθημερινότητα στο «Γερμανικό Σπίτι».

chen „kleinen“ Durchhänger einstellten. Hinzu kam sein unglaubliches organisatorisches Talent, das auch dann sicher weiter half, wenn sich unerwartete Hindernisse auftaten oder zusätzliche Unternehmungen angesagt waren. So wurden sie zur Seele dieser deutsch-griechischen Begegnungstätte, meisterten alle Herausforderungen bravourös und brachten die beteiligten Jugendlichen beider Länder einander wirklich näher. Bei seinem Besuch im Camp hob dies auch der Präsident des deutschen NOK und Chef de Mission, Dr. Steinbach, besonders hervor.

Zu besonderen Höhepunkten wurden für uns Alle die Besuche des damaligen Bundespräsidenten Dr. Köhler mit seiner Gattin, sowie des Innenministers Otto Schily im „Deutschen Haus“ und im deutsch-griechischen Jugendlager an unserer Schule. Gemeinsame Fototermine, Diskussionsrunden und das offene Miteinander insbesondere mit Minister Schily beeindruckten die beteiligten Jugendlichen unseres binationalen Camps nachhaltig. Einen weiteren Höhepunkt, insbesondere für unsere griechischen Teilnehmer, stellte zweifellos der Besuch der Athener Bürgermeisterin und Ehemaligen der DSA, Frau Bakogianni, dar.

Obwohl diese für die Beteiligten so anregende und interessante Zeit naturgemäß mit dem Ende der Olympiade ihren Abschluss finden musste, fand sie in gewisser Weise dennoch eine Fortsetzung: Der Vorsitzende des Sportausschusses des Deutschen Bundestages, Dr. Danckert, lud unsere griechischen Teilnehmer des Camps nun aufgrund ihres außergewöhnlichen Engagements zu einem Besuch in den Deutschen Bundestag nach Berlin ein. Ausdruck der Wertschätzung für unsere Besuchergruppe war weiterhin, dass die Führung durch das Bundestagsgebäude von dem Abgeordneten Eberhard Gienger, dem

πόφευκτα έπεφτε η δυναμική του συνόλου. Επιπρόσθετα, το απίστευτο οργανωτικό του ταλέντο είναι αυτό που σίγουρα βοήθησε περαιτέρω, όταν παρουσιάζονταν απρόσμενα εμπόδια ή όταν χρειαζόταν να γίνουν πρόσθετες ενέργειες. Με αυτόν τον τρόπο οι δυο τους έγιναν η ψυχή της ελληνογερμανικής αυτής συνάντησης, διεκπεραίωσαν άριστα όλες τις προκλήσεις, φέρνοντας πράγματι πολύ κοντά τους συμμετέχοντες από τις δύο χώρες. Το γεγονός αυτό τόνισε ιδιαίτερα και ο πρόεδρος της Γερμανικής Ολυμπιακής Επιτροπής και επικεφαλής της ολυμπιακής αποστολής, ο Dr. Steinbach, κατά την επίσκεψή του στο Camp.

Ιδιαίτερα σημαντικό γεγονός για όλους εμάς ήταν οι επισκέψεις του τότε προέδρου της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, του Dr. Köhler και της συζύγου του, καθώς και του υπουργού Εσωτερικών κυρίου Otto Schily, ο οποίος επισκέφθηκε το «Γερμανικό Σπίτι» και τον χώρο συνάντησης των Γερμανών και Ελλήνων νέων στη Σχολή μας. Η κοινή φωτογράφιση, οι συζητήσεις καθώς και η χαλαρή συναστροφή, ιδίως με τον υπουργό κύριο Schily, προκάλεσαν έντονη εντύπωση στους νέους και των δύο χωρών. Ένα εξίσου σημαντικό γεγονός, ιδίως για τους Έλληνες συμμετέχοντες, ήταν αναμφισβήτητα η επίσκεψη της δημάρχου Αθηναίων κυρίας Μπακογιάννη, η οποία ήταν και απόφοιτος της Γερμανικής Σχολής.

Αυτό το συναρπαστικό χρονικό διάστημα θα τελείωνε με τη λήξη των Ολυμπιακών Αγώνων, ωστόσο υπήρξε και συνέχεια. Ο πρόεδρος της επιτροπής αθλητισμού στο γερμανικό κοινοβούλιο, ο Dr. Danckert, λόγω του ασυνήθιστου ζήλου τους προσκάλεσε τους Έλληνες μαθητές να επισκεφθούν το γερμανικό κοινοβούλιο στο Βερολίνο. Ως ένδειξη εκτίμησης προς την ομάδα που επισκέφθηκε το κοινοβούλιο ο βουλευτής

Turnweltmeister von 1974 und Gewinner der Bronzemedaille 1976, persönlich vorgenommen wurde. Es war für alle Beteiligten der würdige Abschluss einer aufregenden Zeit.

Die Paralympics

Dass mit dem 29. August 2004 das olympische Jahr in Athen noch keineswegs beendet war, lag auf der Hand. Mit den sich anschließenden Paralympics stand ein weiteres sportliches Großereignis auf dem Programm. An der DSA hatte zu dem Zeitpunkt allerdings bereits der normale Schulbetrieb wieder begonnen. Daher war klar, dass eine wie auch immer geartete Beteiligung der Schule an diesem Ereignis eigentlich kaum in Betracht kam und von daher auch nicht ins Auge gefasst wurde. Aber es sollte dennoch ganz anders kommen.

Infolge meiner persönlichen Kontakte zu Offiziellen des Behindertensports rückte unsere Schule doch ins Blickfeld des Organisationskomitees der Paralympics. Ein Arbeitsgespräch in Berlin brachte schließlich den erhofften Durchbruch: Um es kurz zu machen, konnte der damalige Schulleiter der DSA, Herr Dietrich Voss, dem Präsidenten des Paralympischen Komitees, Herrn Theodor Ziehlidorf, unsere Schule als Standort des Komitees überlassen und ihm hierfür symbolisch den Schlüssel zur DSA überreichen. Wiederum ein bemerkenswerter Augenblick für die Annalen unserer Schule, der noch dadurch unterstrichen wurde, dass es wiederum Bundespräsident Köhler war, der es sich nicht nehmen ließ, persönlich an Veranstaltungen in unserem Haus teilzunehmen.

Gerne wurde dieses „kleinere Deutsche Haus“, wie man es nennen könnte, im Laufe der Paralympics sowohl von offiziellen Vertretern unterschiedlichster Institutionen, als auch von den Wettkampfteilnehmern aufgesucht, sowohl um Kontakte zu pflegen, als auch, um sich von den Wettkampfstrapazen zu erholen und natürlich besonders, um errungene Erfolge gebührend zu feiern.

Im Rückblick, und dies lässt sich nicht ohne Stolz festhalten, gebührt dem olympischen Jahr 2004 ein ganz besonderer Platz in den Annalen unserer DSA. Es war ein Jahr großer Anstrengungen, großen Engagements, großer Erfolge und nicht zuletzt auch der uns so am Herzen liegenden Vertiefung des deutsch-griechischen Miteinanders.

Deshalb möchte ich Allen, die daran mitgewirkt und es ermöglicht haben, auch an dieser Stelle nochmals persönlich meinen ganz besonderen Dank aussprechen.

Eberhard Gienger ανέλαβε προσωπικά την ξενάγηση (παγκόσμιος πρωταθλητής ενόργανης γυμναστικής το 1974, χάλκινος ολυμπιονίκης το 1976). Για όλους τους συμμετέχοντες ήταν ένα τέλος αντάξιο μιας συναρπαστικής περιόδου.

Οι Παραολυμπιακοί Αγώνες

Το ολυμπιακό έτος 2004 στην Αθήνα δεν θα τελείωνε σε καμιά περίπτωση στις 29 Αυγούστου 2004. Αμέσως μετά ακολουθούσε στο πρόγραμμα ένα ακόμα μεγάλο αθλητικό γεγονός, η διεξαγωγή των Παραολυμπιακών Αγώνων. Στη Γερμανική Σχολή είχε ξεκινήσει κανονικά το σχολικό έτος. Ως εκ τούτου, δεν προβλεπόταν να εμπλακεί η Σχολή μας με οποιονδήποτε τρόπο στο συγκεκριμένο γεγονός. Παρόλα αυτά τα πράγματα πήραν εντελώς διαφορετική τροπή.

Λόγω των προσωπικών μου γνωριμιών με την Αθλητική Ομοσπονδία ΑμεΑ, η οργανωτική επιτροπή των Παραολυμπιακών Αγώνων έδειξε ενδιαφέρον για την αξιοποίηση της Σχολής μας. Μία συνομιλία στο Βερολίνο οδήγησε στην προσδοκώμενη επιτυχία. Το αποτέλεσμα ήταν, για να τα πω εν συντομία, να παραχωρήσει ο τότε διευθυντής της Σχολής, κύριος Dietrich Voss, στον πρόεδρο της Επιτροπής Παραολυμπιακών Αγώνων, κύριο Theodor Ziehlidorf, τις εγκαταστάσεις της Σχολής ως κατάλυμα για τις δραστηριότητές της, παραδίδοντάς του γι' αυτόν τον λόγο συμβολικά το κλειδί της Γερμανικής Σχολής. Άλλη μία αξιοσημείωτη στιγμή για τα χρονικά της DSA, η οποία υπογραμμίστηκε από την εκ νέου προσωπική παρουσία του προέδρου της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, κυρίου Köhler, στο σχολείο μας.

Το «μικρό Γερμανικό Σπίτι», όπως ονομάστηκε, φιλοξένησε στη διάρκεια των Παραολυμπιακών Αγώνων τους επίσημους εκπροσώπους διαφορετικών θεσμών αλλά και τους αθλητές, προσφέροντάς τους τη δυνατότητα να επικοινωνούν με το οικείο τους περιβάλλον, να ξεκουράζονται από τους αγώνες, ή να γιορτάζουν τις επιτυχίες τους.

Αναδρομικά, και το λέω με υπερηφάνεια, το ολυμπιακό έτος 2004 κατέχει μια ιδιαίτερα σημαντική θέση στα χρονικά της Σχολής μας. Ήταν μια χρονιά έντονης προσπάθειας, μεγάλης κινητοποίησης, σπουδαίων επιτυχιών και, τέλος, μια χρονιά εγκάρδιας και ουσιαστικής συνύπαρξης των δύο πολιτισμών.

Από τη θέση αυτή λοιπόν θέλω να εκφράσω τις ιδιαίτερες ευχαριστίες μου σε όλους όσοι συνέβαλαν στην επίτευξη αυτού του στόχου.

Strukturen ändern sich

Οι δομές αλλάζουν

Die Deutsche Schule Athen entwickelt sich mal schrittweise und mal mit markanten Einschnitten. Von internen und externen Inspektionen angeleitet, beobachtet, gestaltet, vereint und erneuert sie sich auf pädagogischer Ebene, auf Bildungs- und Verwaltungsebene. Die internen Strukturen interagieren dynamisch und mit der Freiheit, die das stets solide Fundament der DSA erlaubt.

Η Γερμανική Σχολή Αθηνών εξελίσσεται άλλοτε σταδιακά και άλλοτε κάνοντας τομές. Καθοδηγείται από εσωτερικές και εξωτερικές αξιολογήσεις, παρατηρεί, σχεδιάζει, ενώνει και ανανεώνει –σε εκπαιδευτικό, παιδαγωγικό, διοικητικό επίπεδο. Οι εσωτερικές δομές αλληλεπιδρούν δυναμικά και με την ελευθερία που επιτρέπουν τα πάντοτε στιβαρά θεμέλια της DSA.

Die Deutsche Schule Athen strukturiert um, 2010-2016

Η Γερμανική Σχολή Αθηνών αναδιοργανώνεται, 2010-2016

Thomas Fischer

Als ich 2010 die Leitung der DSA übernahm, konnte ich noch nicht ahnen, welche Hürden und Herausforderungen vor mir lagen. Ebenso wenig konnte ich wissen, mit welcher Dynamik, welcher Hingabe und welchem Fleiß viele Menschen an der DSA daran arbeiteten, die Schule zu verändern, zu verbessern, zu modernisieren. Natürlich gab es Schwierigkeiten und Widerstände, aber auch in scheinbar ausweglosen Situationen fand sich am Ende immer eine tragbare Lösung. Auch viele Bauvorhaben konnten in dieser Zeit realisiert werden. Die Arbeitsleistung der damit beauftragten Planer und Bauarbeiter, die unter starkem Zeitdruck die Maßnahmen umsetzen mussten, hätte ich mir vor meiner Zeit in Athen nicht vorstellen können. Die DSA und die dort arbeitenden Menschen haben mich mit ihrem Fleiß und ihrer Professionalität oft sehr beeindruckt.

Im ersten Jahr einer neuen Tätigkeit muss man viel lernen, zuhören, Schlüsse ziehen und sich Ziele setzen. Die erste Zeit habe ich als schwierig in Erinnerung, obwohl ich die Zusammenarbeit mit dem Schulvorstand und der Verwaltung, dem Leitungsteam und dem Kollegium sofort als „abtastend, aber vertrauensvoll“ empfand. Wir alle erlebten – neben den Ungewissheiten der sich auftürmenden Finanzkrise – eine irrsinnige mediale Schlacht, in der schlimme Ressentiments geschürt und die griechisch-deutschen Beziehungen einer schweren Belastungsprobe unterzogen wurden. Einerseits, indem die Menschen in Griechenland in einigen deutschen Zeitungen pauschal als ‚faul‘ und ‚über ihre Verhältnisse lebend‘ diffamiert wurden, andererseits wurden Regierungsvertreter Deutschlands in der griechischen Presse oft als nationalsozialistische Zuchtmeister Europas verteufelt. Eine belastende Situation. Es ist der guten griechisch-deutschen Zusammenarbeit in

Όταν το 2010 ανέλαβα τη διεύθυνση της Σχολής, δεν μπορούσα να διανοηθώ τι είδους εμπόδια και προκλήσεις με περίμεναν. Εξίσου ελάχιστα ήμουν σε θέση να γνωρίζω με τι δυναμισμό, με πόση αφοσίωση και εργατικότητα θα δούλευαν τόσοι άνθρωποι στη Σχολή, προκειμένου να την αλλάξουν, να τη βελτιώσουν και να την εκσυγχρονίσουν. Εννοείται πως υπήρχαν δυσκολίες και αναποδιές, ωστόσο και στις φαινομενικά πιο αδιέξοδες καταστάσεις, βρισκόταν εντέλει μια αποδεκτή λύση. Την ίδια περίοδο υλοποιήθηκαν πολλά κατασκευαστικά εγχειρήματα. Το έργο που είχε αναλάβει να εκτελέσει ο σχεδιαστής και κατασκευαστής κάτω από μεγάλη χρονική πίεση, δεν θα μπορούσα ούτε καν να το φανταστώ, εάν δεν είχα έρθει στην Αθήνα. Πολύ συχνά η Σχολή και οι άνθρωποι που εργάζονται εκεί με εντυπωσίαζαν με τη φιλεργία και τον επαγγελματισμό τους.

Στο πρώτο έτος μιας νέας εργασιακής θέσης πρέπει κανείς να μάθει πολλά, να ακούσει, να βγάλει συμπεράσματα και να θέσει στόχους. Τον πρώτο καιρό τον ανακαλώ στη μνήμη μου ως δύσκολη περίοδο, παρότι θα χαρακτήριζα τη συνεργασία μου με το διοικητικό συμβούλιο και τις διοικητικές υπηρεσίες, με τη διευθυντική ομάδα και με το προσωπικό διερευνητική μεν, αλλά γεμάτη εμπιστοσύνη. Ζήσαμε όλοι μας –δίπλα στην αβεβαιότητα της διογκούμενης οικονομικής κρίσης– μια παρανοϊκή σφαγή στα μέσα ενημέρωσης, στην οποία υποδαυλίστηκε έντονη εμπάθεια υποβάλλοντας τις ελληνογερμανικές σχέσεις σε μια δύσκολη δοκιμασία. Από τη μία κάποιες γερμανικές εφημερίδες δυσφημούσαν αδιακρίτως όλους τους Έλληνες πολίτες ως τεμπέληδες που ζούσαν με τρόπο ανώτερο των οικονομικών τους δυνατοτήτων. Από την άλλη στον ελληνικό Τύπο δαίμονοποιηθήκαν διάφοροι πολιτικοί εκπρόσωποι της Γερμανίας, συχνά με την κατηγορία ότι ήταν τα ναζιστικά αφεντικά της Ευρώπης. Μια δυσάρεστη κατάσταση. Το ότι τη συγκεκριμένη περίοδο δεν επηρεάστηκε ουσιαστικά η Γερμανική Σχολή, οφείλεται στην άρτια ελληνογερμανική συνεργασία και στην εξαιρετική δικτύωση της ελληνογερμανικής κοινότητας.

Τον πρώτο χρόνο γνώρισα τη Γερμανική Σχολή ως ένα φημισμένο ξένο σχολείο, με έναν μικρό παιδικό σταθμό που λειτουργούσε μόνο λίγες ώρες, καθώς και με ένα δημοτικό που ήταν μόνο για παιδιά με μητρική

der Schule und der hervorragenden Vernetzung in die griechische und deutsche Gemeinde Athens zu verdanken, dass die DSA in dieser Zeit keinen ernsthaften Schaden nahm.

Kennengelernt habe ich die DSA in meinem ersten Jahr als eine renommierte Auslandsschule, mit einem sehr kleinen und nur wenige Stunden geöffneten Kindergarten sowie einer Grundschule nur für deutschsprachige Kinder. In der Sekundarstufe war die Schule geteilt in eine deutsche und eine griechische Abteilung, im Unterricht wurde mit unterschiedlichen Curricula gearbeitet. In den MINT-Fächern des Lykeion unterrichteten deutsche Lehrkräfte mit griechischen Textbüchern. Auch die Abschlüsse selbst waren unterschiedlich: In der deutschen Abteilung führte die DSA zur Reifeprüfung (Abitur), in der griechischen Abteilung zum griechischen Abschluss, der zusammen mit der deutschen „Ergänzungsprüfung“ eine Hochschulzugangsberechtigung für deutsche Universitäten bildete. Diese Ergänzungsprüfung, eine aus den 80er Jahren stammende Sonderregelung der Kultusministerkonferenz (KMK) für die deutschen Schulen in Thessaloniki und Athen, wurde von der KMK zunehmend in Frage gestellt, und in diesem Zuge auf eine Vereinheitlichung der Abschlüsse an deutschen Schulen im Ausland gedrängt. Fast alle Oberstufenschülerinnen und Oberstufenschüler der griechischen Abteilung besuchten zusätzlich zum Unterricht ein „Frontistirio“, um bessere Noten bei den zentralen Panhellenischen Prüfungen zu erzielen. Für die Schülerinnen und Schüler der Abschlussklassen bedeutete dies oft mehr als 60 Wochenstunden Unterricht, für die Eltern zusätzliche finanzielle Belastungen.

Es hatte schulrechtliche Gründe, dass die DSA in der Nachkriegsgeschichte zu einer dem Begegnungscharakter oft hinderlichen Struktur mit zwei getrennten Abteilungen gefunden hatte. Im Jahr 2009 stellte die damalige Regierung Griechenlands jedoch im Rahmen des Bologna-Prozesses die schulischen Abschlüsse der EU-Länder überraschend gleich. Natürlich gab es noch viele nationale Vorschriften, Verordnungen und Erlasse, die nicht kompatibel waren, aber grundsätzlich erlaubte nun auch das deutsche Abitur einen Zugang zur Aufnahmeprüfung für griechische Universitäten. Um den Sonderfall „Abitur an der DSA“ wurde in den kommenden Jahren heftig gerungen.

Schulleitung und Schulvorstand hatten sich für die nahe Zukunft einig vorgenommen:

1. Zunächst die Zertifizierung mit dem Gütesiegel „Exzellente Deutsche Auslandsschule“.
2. Öffnung von Kindergarten und Grundschule auch für Griechisch-muttersprachliche Kinder.

γλώσσα τα γερμανικά. Ως προς τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση η Σχολή ήταν χωρισμένη σε ένα γερμανικό και σε ένα ελληνικό τμήμα και αντίστοιχα το μάθημα στηριζόταν σε διαφορετικά σχολικά προγράμματα. Στην κατεύθυνση των θετικών επιστημών του λυκείου Γερμανοί καθηγητές δίδασκαν με ελληνικά βιβλία. Ακόμα και τα απολυτήρια ήταν διαφορετικά: το γερμανικό τμήμα κατευθυνόταν στις εξετάσεις για το γερμανικό απολυτήριο, ενώ το ελληνικό τμήμα στο ελληνικό απολυτήριο, το οποίο μετά τη γερμανική συμπληρωματική εξέταση παρείχε το δικαίωμα σπουδών στα γερμανικά πανεπιστήμια. Τη συγκεκριμένη συμπληρωματική εξέταση, η οποία αποτελούσε ειδική ρύθμιση της Συνόδου Υπουργών Παιδείας των ομόσπονδων κρατιδίων (ΚΜΚ) από τη δεκαετία του 1980 και αφορούσε στις Γερμανικές Σχολές της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης, η ίδια η Σύνοδος την έβλεπε με ολοένα και μεγαλύτερη επιφύλαξη και ώθησε τις Γερμανικές Σχολές του εξωτερικού να επιλέξουν έναν ενιαίο τύπο απολυτηρίου. Στο ελληνικό τμήμα όλες σχεδόν οι μαθήτριες και οι μαθητές του λυκείου απευθύνονταν επιπλέον και σε φροντιστήρια, προκειμένου να πετύχουν καλύτερους βαθμούς στις πανελλαδικές εξετάσεις. Για τις μαθήτριες και τους μαθητές της γ' λυκείου αυτό σήμαινε συχνά 60 ώρες μάθημα στη διάρκεια της εβδομάδας, ενώ για τους γονείς τους μια επιπρόσθετη οικονομική επιβάρυνση.

Οι εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις ήταν αυτές που καθόρισαν κατά τη μεταπολεμική περίοδο τη σχολική δομή της Γερμανικής Σχολής Αθηνών, με τον χωρισμό των δύο τμημάτων να λειτουργεί αποτρεπτικά στην επιδιωκόμενη πολιτισμική συνάντηση. Κατά το έτος 2009, στο πλαίσιο της Διακήρυξης της Μπολόνια, η τότε ελληνική κυβέρνηση εξίσωσε αιφνιδιαστικά όλα τα εθνικά απολυτήρια ανώτερης εκπαίδευσης που δίνονταν από χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Φυσικά και υπήρχαν ακόμα πολλές εθνικές προδιαγραφές, νομοθετικά διατάγματα και κανονισμοί που δεν ήταν συμβατά μεταξύ τους, αλλά, όπως και να 'χει, το γερμανικό απολυτήριο επέτρεπε τη συμμετοχή στις πανελλαδικές εξετάσεις για την είσοδο στα ελληνικά πανεπιστήμια. Η ειδική περίπτωση του «γερμανικού απολυτηρίου» στη Γερμανική Σχολή έγινε στα επόμενα χρόνια πεδίο έντονης διαπάλης.

Στα χρόνια που ακολούθησαν ο προγραμματισμός της διεύθυνσης και του διοικητικού συμβουλίου προέβλεπε τα παρακάτω:

1. Διάκριση της DSA με το σήμα «Άριστο Γερμανικό Σχολείο του Εξωτερικού».
2. Πρόσβαση στο προνηπιακό τμήμα και το δημοτικό και από παιδιά που είχαν ως μητρική γλώσσα τα ελληνικά.
3. Κτηριακές επεκτάσεις στα κτήρια του προνηπιακού τμήματος και του δημοτικού, προκειμένου να μπορέσουν να φιλοξενηθούν περισσότερα

3. Bauliche Erweiterung für den Kindergarten und die Grundschule, um griechische Kinder aufnehmen zu können und auch um mehr Platz für die Sekundarstufe zu schaffen.

4. Ertüchtigung der baulichen Infrastruktur: Brandschutzsanie rung im Bestand, digitaler Ausbau, Verbesserung der Barrierefreiheit in der Schule, Aufwertung des Eingangsbereichs der Schule.

5. Als strukturelles pädagogisches Schulentwicklungsprojekt: Die Vereinheitlichung des schulischen Abschlusses, das „Deutsche Internationale Abitur“ (DIA) für alle Schülerinnen und Schüler.

Ohne die Umsetzung dieser Ziele an dieser Stelle genauer beleuchten zu können, darf ich sagen, dass Vieles erfolgreich durchgeführt oder auf den Weg gebracht werden konnte.

Die DSA feiert ihr 125-jähriges Bestehen. Sie ist eine herausragende Schule. Sehr gerne habe ich für diese Schule gearbeitet und denke oft zurück an die Herzlichkeit der Kolleginnen und Kollegen, an die Mitarbeiterinnen und Mitarbeiter, die Mitglieder des Schulvorstands. Es war eine aufregende, eine tolle Zeit.

παιδιά από την Ελλάδα, αλλά και για να δημιουργηθεί περισσότερος χώρος για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

4. Ενίσχυση της κτηριακής υποδομής: ανανέωση του προϋπάρχοντος συστήματος πυροπροστασίας, ψηφιακή ανασυγκρότηση, βελτίωση της προσβασιμότητας στη Σχολή και εξωραϊσμός της εισόδου της Σχολής.

5. Προώθηση του «γερμανικού διεθνούς απολυτηρίου» (DIA) ως δομικού παιδαγωγικού προγράμματος σχολικής ανάπτυξης για όλες τις μαθήτριες και τους μαθητές.

Δίχως να θέλω στο σημείο αυτό να υπεισέλθω σε πληρέστερη αναφορά των στόχων που επιτεύχθηκαν, μπορώ να πω ότι πολλά πραγματοποιήθηκαν με επιτυχία ή μπήκαν σε μια πορεία.

Η Γερμανική Σχολή Αθηνών γιορτάζει τα 125 χρόνια ύπαρξής της. Αποτελεί μια εξέχουσα Σχολή. Εργάστηκε πολύ ευχάριστα για αυτό το σχολείο και ανατρέχω συχνά πίσω, στην εγκάρδιότητα των συναδέλφων, ανατρέχω στους συνεργάτες, τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου. Ήταν μια συναρπαστική, μια υπέροχη εποχή.

Langweilig war es nie ...!

Βαρετά δεν ήταν ποτέ...!

Annette Brunke-Kullik

Dialog zwischen Frau Annette Brunke-Kullik, Schulleiterin der DSA von September 2016 bis Sommer 2020 und Herrn Detlef Graff, Stellvertreter der DSA von September 2015 bis Sommer 2020.

Januar 2019, Berlin

Schulleitertagung der ZfA, 8:00 Uhr Ortszeit Berlin.

Frau Brunke-Kullik ruft ganz aufgeregt Herrn Graff in Athen an (Ortszeit 9:00 Uhr).

ABK: Kalimera sas. Ti kanete? Ola kala?

DG: Moin.

ABK: Es gibt spannende Neuigkeiten! Ganz aufregend! Eine tolle Sache!

DG: Was gibt's denn nun schon wieder?

ABK: Sie glauben es nicht! Ich habe gerade hier erfahren, dass unsere Bundeskanzlerin, Frau Merkel, nach Athen reisen wird. Und sie wird die DSA besuchen. Ist das nicht super für die Schule? Und sie will mit Schülern auf dem Podium diskutieren. Großartig, gell?

DG: Naja. Und wann soll das Ganze stattfinden?

ABK: In fünf Tagen! Wie sollen wir das alles nur hinbekommen? Auswärtiges Amt, Botschaft, Sicherheit, Protokoll, Schüler aussuchen und vorbereiten, Projekte vorstellen, Gästeliste ...

DG: Wo ist jetzt genau das Problem? Das haben wir doch vor zwei Jahren beim Besuch von Frank-Walter Steinmeier als Außenminister und designiertem Bundespräsidenten schon einmal gut hinbekommen. Machen Sie sich keine Sorgen. Das kriegen wir auch dieses Mal wieder perfekt hin!

ABK: Gut, dann fangen Sie schon mal mit der Organisation an. Ich komme so schnell wie möglich zurück nach Athen.

DG: Mmh, ja. Ich gucke mal in meine Ablage. (denkt: „Welche Ablage? Aber dann ist sie in dieser Sache erstmal beruhigt.“) Wir haben hier noch ein ganz anderes Problem.

ABK: Wieso? Was ist los?

DG: Die DSA ist gerade auf Anordnung der Präfektur und der Stadt Maroussi wegen Schneefall geschlossen. Ob Ihr Flieger überhaupt landen kann ...?

Διάλογος μεταξύ της κυρίας Annette Brunke-Kullik, διευθύντριας της Γερμανικής Σχολής Αθηνών από τον Σεπτέμβριο του 2016 έως το καλοκαίρι του 2020, και του κυρίου Detlef Graff, αναπληρωτή διευθυντή της Σχολής από τον Σεπτέμβριο του 2015 έως και το καλοκαίρι του 2020.

Ιανουάριος 2019, Βερολίνο

Συνέδριο διευθυντών σχολείων της Κεντρικής Υπηρεσίας για τα Σχολεία του Εξωτερικού. Η κυρία Annette Brunke-Kullik τηλεφωνεί αναστατωμένη στον κύριο Detlef Graff. Αθήνα (9:00 π.μ. ώρα Ελλάδας).

ABK: Kalimera sas! Ti kanete? Ola kala?

DG: Γεια.

ABK: Έχω συναρπαστικά νέα! Συνταρακτικά! Ένα καταπληκτικό γεγονός!

DG: Τι έγινε πάλι;

ABK: Δεν θα το πιστέψετε! Μόλις το έμαθα, η καγκελάρίός μας, η κυρία Μέρκελ, πρόκειται να επισκεφθεί την Αθήνα. Θα επισκεφθεί μάλιστα και τη Γερμανική Σχολή Αθηνών. Είναι πολύ σημαντικό για τη Σχολή. Και θέλει να συζητήσει με τους μαθητές και τις μαθήτριες σε πάνελ. Εξαιρετικό, ε;

DG: Ας πούμε ναι. Και πότε πρόκειται να συμβεί αυτό;

ABK: Σε πέντε μέρες! Πώς θα τα προλάβουμε όλα; Υπουργείο Εξωτερικών, Γερμανική Πρεσβεία, ασφάλεια, πρωτόκολλο, λίστα επισκεπτών. Πρέπει να επιλέξουμε μαθητές και να τους προετοιμάσουμε, να στηθεί μια έκθεση με τα πρότζεκτ που τρέχουν...

DG: Και ποιο ακριβώς είναι το πρόβλημα; Και πριν δύο χρόνια με την επίσκεψη του Frank-Walter Steinmeier, που ήταν τότε υπουργός Εξωτερικών και υποψήφιος Πρόεδρος της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, καλά τα είχαμε καταφέρει. Μην ανησυχείτε, κι αυτή τη φορά θα τα καταφέρουμε τέλεια!

ABK: Ωραία, ξεκινήστε με τα οργανωτικά. Θα κοιτάξω το συντομότερο δυνατόν να επιστρέψω στην Αθήνα.

DG: Χμ, ναι. Εντάξει, θα ρίξω μια ματιά στις σημειώσεις μου. (σκέφτεται: «Ποιες σημειώσεις μου άραγε; Όπως και να 'χει όμως, προς το παρόν την καθησύχασα.») Αυτή τη στιγμή εμείς εδώ έχουμε ένα άλλο πρόβλημα.

Die Fortsetzung ...

Mai 2020, Nea Makri

21:00 Uhr Ortszeit (also die Zeit, zu der man langsam in die Taverne gehen könnte. Da noch immer der erste Lockdown ist, sind die Tavernen geschlossen). Frau Brunke-Kullik und Herr Graff sitzen deshalb in einer imaginären Taverne am Strand.

ABK: Schön warm hier und das Meer ist so blau und das Souvlaki schmeckt ausgezeichnet! Das wird uns in Deutschland sicher fehlen.

DG: Stimmt. Aber wir nehmen ja noch viel mehr mit an Erinnerungen von vier bzw. fünf Jahren an der DSA! Ich glaube wir haben hier mehr Erfahrungen gemacht, als so manche Kollegen in ihrem ganzen Berufsleben.

ABK: Stimmt absolut! Wissen Sie noch, die Bund-Länder-Inspektion im Februar 2018? Obwohl wir sie mit unserem tollen deutsch-griechischen Team perfekt vorbereitet hatten, waren wir doch ziemlich angespannt. Es kommt ja nicht alle Tage vor, dass drei Personen aus Deutschland kommen und die Schule und den Unterricht inspizieren und mit allen am Schulleben Beteiligten ausführliche Gespräche führen. Aber es ist alles sehr gut gelaufen und als ich dann aus den Händen des deutschen Botschafters, Herrn Jens Plötner, das Siegel (Exzellente Deutsche Auslandsschule) überreicht bekam, war ich sehr stolz auf alle an der DSA, die zu diesem tollen Ergebnis beigetragen hatten.

DG: Na ja, dann gab es ja auch noch unser Dauerthema DIA und alles, was damit zusammenhing. Eigentlich alles, was wir gemacht haben, stand doch unter diesem Vorzeichen. Als ich kam, damals noch unter Herrn Fischer, begannen wir gerade mit dem ersten DIA-Jahrgang in der Klasse 7. Damals hatten wir ganz viele (Teil-)Schulen unter einem Dach: Nicht nur Kindergarten und Grundschule. Deutsche Abteilung mit Ziel

ABK: Δηλαδή; Συμβαίνει κάτι;

DG: Η Σχολή με εντολή της Περιφέρειας Αττικής και του Δήμου Αμαρουσίου είναι κλειστή λόγω χιονόπτωσης. Υπάρχει ενδεχόμενο να μην μπορείτε να πετάξετε για Αθήνα...;

Η συνέχεια...

Μάιος 2020, Νέα Μάκρη

21:00 ώρα Ελλάδας (ώρα που συνηθίζει κανείς να πηγαίνει στην ταβέρνα, καθώς όμως είναι ακόμα σε ισχύ το πρώτο lockdown, οι ταβέρνες είναι κλειστές). Γι' αυτόν τον λόγο η κυρία Brunke-Kullik με τον κύριο Graff νοερά κάθονται σε μια ταβέρνα δίπλα στο κύμα.

ABK: Τι ωραία ζέστη που κάνει, η θάλασσα έχει τόσο βαθύ μπλε χρώμα και το σουβλάκι είναι εξαιρετικό! Σίγουρα όλα αυτά θα μας λείψουν στη Γερμανία.

DG: Ισχύει. Παίρνουμε όμως μαζί μας πολύ περισσότερες αναμνήσεις απ' όσες αναλογούν σε τέσσερα-πέντε χρόνια στη DSA! Πιστεύω ότι σε αυτό το διάστημα εδώ αποκτήσαμε πολύ περισσότερες εμπειρίες από όσες κάποιος συνάδελφός μας σε όλη τους την επαγγελματική πορεία.

ABK: Συμφωνώ απόλυτα! Τη θυμάστε την επιθεώρηση από την Επιτροπή της Ομοσπονδίας και των κρατιδίων τον Φεβρουάριο του 2018; Παρότι με τη φοβερή ελληνογερμανική μας ομάδα τα είχαμε προετοιμάσει όλα στην εντέλεια, είχαμε άπιστευτο άγχος. Δεν συμβαίνει καθημερινά να έρχονται τρία άτομα από τη Γερμανία, να επιθεωρούν το μάθημα και να κάνουν αναλυτικές συζητήσεις με όλους όσους είναι μέρος της σχολικής ζωής. Ωστόσο όλα πήγαν πολύ καλά και, όταν μου παραδόθηκε από τα χέρια του Γερμανού Πρέσβη στην Αθήνα, του κυρίου Jens Plötner, το σήμα ποιότητας «Άριστο Γερμανικό Σχολείο του Εξωτερικού», ήμουν πολύ υπερήφανη για όλα τα μέλη της Σχολής που συνέβαλαν σε ένα τόσο σπουδαίο αποτέλεσμα.

DG: Έτσι είναι. Και μετά είχαμε το μόνιμο ζήτημα με το γερμανικό διεθνές απολυτήριο (DIA) κι ό,τι σχετιζόταν μ' αυτό. Επί της ουσίας όλα όσα κάναμε γίνονταν στο πλαίσιο αυτού του θέματος. Όταν πρωτοήρθα, διευθυντής ήταν ακόμα ο κύριος Thomas Fischer, τότε ξεκινήσαμε την εφαρμογή του DIA στην 7η τάξη. Σε εκείνη τη φάση συνυπήρχαν ουσιαστικά πολλά σχολεία υπό την ίδια σκέπη: όχι μόνο το προνηπιακό και το νηπιακό τμήμα με το δημοτικό· το γερμανικό τμήμα, δύο τάξεις του ελληνικού γυμνασίου, το ελληνικό λύκειο και σε όλα αυτά προστέθηκε και η πρώτη τάξη του DIA.

Και μετά, Πάσχα ήταν νομίζω, ήρθε και η καινούρια διευθύντρια. Ήμασταν ανήσυχτοι.

ABK: Εντάξει, κι εγώ βέβαια είχα ανησυχία! Προπαντός για τους νέους

Reifeprüfung, griechisches Gymnasium noch zwei Jahre, griechisches Lykeion und nun der erste DIA-Jahrgang.

Und dann, ich glaube es war um Ostern, kam die neue Schulleiterin vorbei. Wir waren sehr gespannt.

ABK: Tja, gespannt war ich natürlich auch! Vor allem auf mein neues Team. Eine ruhige Eingewöhnungsphase gab es dann ja nicht, denn wir haben gleich losgelegt: Überarbeitung und Genehmigung der Curricula, Fortbildungen des Kollegiums, Einrichtung eines Mentorenprogramms für griechische Lehrkräfte zur Erlangung der Abiturprüfungsberechtigung, Verwaltungsreform, Abitur und Ergänzungsprüfung mit unserem neuen KMK-Prüfungsbeauftragten, Herrn Dr. Feuerstein, der uns dabei unterstützt hat, noch professioneller zu werden, Intensivierung der Elternarbeit und für das alles gab es unzählige Gespräche, Team- und Vorstandssitzungen ... Und dann im März kam der harte Lockdown mit Fernunterricht für alle SchülerInnen, der allen viel abverlangt hat. Aber ich finde, dass wir das gemeinsam mit dem gesamten Kollegium auf der Plattform Moodle mit dem Video-Tool BBB sehr gut hinbekommen haben! Ich habe es auch sehr geschätzt, dass die Verwaltungsleitung und der Vorstand uns immer vertraut und engagiert unterstützt haben.

DG: In der Tat; langweilig war es nie ...!

ABK: Ein sehr gutes Résumé unserer gemeinsamen Zeit an der DSA, gell? Darauf stoßen wir an: Prost!

DG: Gia mas!

((M)Eine) Geschichte schreiben

Γράφοντας (την) ιστορία (μου)

Dr. Ralf Feuerstein

Ich bin gebeten worden, zum Kaleidoskop einen Beitrag zu leisten mit Blick darauf, dass an der Deutschen Schule Athen ja mit dem ersten gemeinsamen Internationalen Abitur Geschichte geschrieben wird. Es möge ein Textbeitrag mit 400 Wörtern sein, also eine Geschichte. Ich kann doch aber nur meine Sicht beschreiben – also meine Geschichte schreiben. Na dann ...

συνεργάτες μου. Δεν υπήρχε χρόνος για μια ήπια φάση προσαρμογής, πέσαμε αμέσως στη δουλειά: η επεξεργασία και η έγκριση των σχολικών προγραμμάτων, η επιμόρφωση του διδακτικού προσωπικού, η συγκρότηση ενός προγράμματος που θα κατάρτιζε Έλληνες διδάσκοντες για την απόκτηση του δικαιώματος να συμμετέχουν στις εξετάσεις για το γερμανικό απολυτήριο, η διοικητική μεταρρύθμιση, το γερμανικό απολυτήριο και η συμπληρωματική εξέταση με τον νέο μας εντεταλμένο από τη Σύνοδο των Υπουργών Παιδείας των γερμανικών ομόσπονδων κρατιδίων, τον Dr. Ralf Feuerstein, ο οποίος μας βοήθησε να γίνουμε ακόμα πιο άρτιοι εκπαιδευτικοί, η εντατικοποίηση της συμμετοχής των γονέων. Και για όλα αυτά πραγματοποιούνταν αμέτρητες συζητήσεις, ομαδικές συναντήσεις, συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου... Και τον Μάρτιο επιβλήθηκε σκληρό lockdown και το μάθημα γινόταν εξ αποστάσεως, ήταν μια περίοδος πολύ απαιτητικής εργασίας για όλους. Θεωρώ όμως ότι από κοινού με όλο το εκπαιδευτικό προσωπικό τα καταφέραμε με το moodle και το BigBlueButton! Παράλληλα εκτίμησα ιδιαίτερα την εμπιστοσύνη και την υποστήριξη της διοίκησης και του διοικητικού συμβουλίου.

DG: Πράγματι. Βαρετά δεν ήταν ποτέ...!

ABK: Αυτή είναι αρκετά εύστοχη σύνοψη της κοινής μας πορείας στη DSA, έτσι δεν είναι; Ας πιούμε σε αυτό: Γεια μας!

DG: Gia mas!

Μου ζητήθηκε να συμβάλω στο Καλειδοσκόπιο με τη σύνταξη ενός άρθρου για το πρώτο ενιαίο γερμανικό διεθνές απολυτήριο (DIA), με τη θεσμοθέτηση του οποίου στη Γερμανική Σχολή Αθηνών γράφεται ιστορία. Το κείμενο θα πρέπει να απαρτίζεται από 400 λέξεις, πρόκειται για μια ιστορία λοιπόν. Ωστόσο μπορώ να περιγράψω τα πράγματα μονάχα από τη δική μου σκοπιά –επομένως πρόκειται να γράψω τη δική μου ιστορία. Ξεκινώ λοιπόν...

Στις 23 Σεπτεμβρίου του έτους 2010 η αρμόδια Ομοσπονδιακή Επιτροπή για την Εκπαίδευση (BLASchA) αποφάσισε ότι οι Γερμανικές Σχολές στην Ελλάδα θα έπρεπε να ακολουθήσουν την οδό του Ολοκληρωμένου Σχολείου Συνάντησης. – Ως εκ τούτου ο στόχος είχε ξεκαθαριστεί.

Am 23. September 2010 beschloss der Bund-Länder-Ausschuss für schulische Arbeit (BLASchA), dass die Deutschen Schulen in Griechenland den Weg zur integrierten Begegnungsschule einschlagen mögen. – Damit war das Ziel beschrieben.

Drei Jahre später, am 11. Dezember 2013, beschloss der BLASchA dann, dass die Deutsche Schule Athen mit der vom 31.10.2013 vorgelegten Stundentafel für die Klassenstufen 5 und 6 der deutschen Abteilung zum Schuljahresbeginn 2014/2015 und sodann die Klassenstufen 7 bis 12 zum Schuljahresbeginn 2015/2016 deutsche und griechische Schülerinnen und Schüler in einem gemeinsamen Bildungsgang unterrichten solle. Folgerichtig wurde auch die erstmalige gemeinsame Durchführung der Deutschen Internationalen Abiturprüfung im Schuljahr 2020/21 beschlossen. – Damit war nun der Plan klar.

„Geh da mal hin und begleite die Schule bei der Umstrukturierung.“ – So lautete der Auftrag.

Die Vorarbeiten der Kollegin aus Hamburg, Frau Regina Schäfer, und des Kollegen aus Brandenburg, Herrn Lothar Wolf, sowie des ehemaligen Schulleiters, Herrn Thomas Fischer, waren weit gediehen und gründlich. – Der Weg lag deutlich vor uns.

Nach einer kurzen Einarbeitung und in der Vorbereitung auf die Ergänzungsprüfung kam es dann zu folgendem Austausch mit der neuen Schulleiterin Frau Annette Brunke-Kullik:

ABK: „Prüfungsdauer lt. EP-Ordnung: „Die Prüfungszeit beträgt in der Regel 20 Minuten (einschließlich Urteilsfindung)“, S. 18.“

RF: „Meine EP-Ordnung hat keine 18 Seiten.“

– Also doch nicht alles klar?

Wie sich in der Folge zeigte, wurden alle Unklarheiten beseitigt, was nicht klar war, wurde klar gemacht. Die Ergänzungsprüfungen sowie Abiturprüfungen auch in den folgenden Jahren wurden stets professionell und, dank eines hervorragenden Kollegiums und einer sehr gut funktionierenden Schulleitung, mit großem Erfolg durchgeführt. Ausdrücklich erwähnt werden muss hier neben der Schulleiterin auch die hervorragende Zusammenarbeit mit dem Leiter des Lykeion, Herrn Vasilis Toliass, sowie dem Oberstufenkoordinator, Herrn Detlef Graff.

Mit einer enormen Energie wurde in den letzten vier Jahren vom gesamten Kollegium und vor allem der Schulleitung die Umgestaltung vorangetrieben: alle Lehrpläne sowie Stundentafeln neu geschrieben, eingereicht und genehmigt, mehr als ein Dutzend Unterrichts- und Prüfungsgenehmigungen für Lehrkräfte erteilt, eine neue Methodenschulung auf die Beine gestellt und vieles mehr, was natürlich auch erwähnenswert gewesen wäre.

Und nun, 2021 – im Jahr des 125-jährigen Schuljubiläums –, findet

Τρία χρόνια αργότερα στις 11 Δεκεμβρίου του 2013 η Ομοσπονδιακή Επιτροπή αποφάσισε ότι με την έναρξη της σχολικής χρονιάς 2014-2015 στη Γερμανική Σχολή Αθηνών η 5η και η 6η τάξη του γερμανικού τμήματος βάσει του από 31.10.2013 καταρτισμένου αναλυτικού προγράμματος θα πρέπει να διδάσκονται από κοινού με τους Έλληνες μαθητές και μαθήτριες. Κατόπιν με την έναρξη της σχολικής χρονιάς 2015-2016 θα έπρεπε να ενσωματωθούν και οι τάξεις από την 7η έως τη 12η. Κατά συνέπεια η πρώτη εφαρμογή του ενιαίου γερμανικού διεθνούς απολυτηρίου θα ολοκληρωνόταν κατά τη σχολική χρονιά 2020-2021. – Ως εκ τούτου είχε ξεκαθαριστεί και το χρονοδιάγραμμα.

«Θα πας εκεί και θα υποστηρίξεις τη Σχολή στη διαδικασία αναδιάρθρωσης». – Είχε ξεκαθαριστεί και η αποστολή.

Οι προεργασίες της συναδέλφου από το Αμβούργο, της κυρίας Regina Schäfer, και του συναδέλφου από το Βρανδεμβούργο, του κυρίου Lothar Wolf, καθώς και του τότε διευθυντή της Σχολής, του κυρίου Thomas Fischer, ήταν στιβαρές και ακριβείς. – Είχε ξεκαθαριστεί και η πορεία.

Παραθέτω μέρος ενός διαλόγου που πραγματοποιήθηκε κατά την προετοιμασία της συμπληρωματικής εξέτασης μεταξύ εμένα και της κυρίας Annette Brunke-Kullik:

ABK: «Διάρκεια εξέτασης βάσει του κανονισμού της συμπληρωματικής εξέτασης: ‘Η εξέταση διαρκεί κατά κανόνα 20 λεπτά (συμπεριλαμβανομένου και του αποτελέσματος)’, σελίδα 18».

RF: «Ο δικός μου κανονισμός για τη συμπληρωματική εξέταση δεν περιέχει 18 σελίδες».

– Μήπως τελικά δεν ήταν όλα και τόσο ξεκάθαρα;

Όπως έδειξε η συνέχεια οι ασάφειες εξαλείφθηκαν, ότι δεν ήταν σαφές διασαφηνίστηκε. Στα χρόνια που ακολούθησαν οι συμπληρωματικές εξετάσεις καθώς και οι εξετάσεις του γερμανικού απολυτηρίου ήταν πάντα άψογες και πραγματώνονταν με μεγάλη επιτυχία χάρη στο εξαιρετικό διδακτικό προσωπικό και τη διεύθυνση της Σχολής, η οποία λειτουργούσε πολύ καλά. Οπωσδήποτε πρέπει να αναφερθώ –παράλληλα με τη διεύθυντρια της Σχολής– και στην εξαιρετική συνεργασία με τον διευθυντή του λυκείου, τον κύριο Βασίλη Τόλια, καθώς και με τον συντονιστή της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, τον κύριο Detlef Graff.

Τα τελευταία τέσσερα χρόνια με την απαραμείωτη ενέργεια του συνόλου του προσωπικού και προπαντός με αυτή της διεύθυνσης προωθήθηκε η αναδιοργάνωση της Σχολής: η διδακτέα ύλη και τα σχολικά προγράμματα γράφτηκαν εκ νέου, υποβλήθηκαν και εγκρίθηκαν, χορηγήθηκαν στο διδακτικό προσωπικό πάνω από δέκα άδειες διδασκαλίας και συμμετοχής στις εξετάσεις, διαμορφώσαμε ένα νέο σύστημα επιμόρφωσης για τις διδακτικές μεθόδους και πολλά ακόμα που θα άξιζε φυσικά να αναφερθούν.

das erste gemeinsame Abitur für griechische und deutsche Schülerinnen und Schüler statt, leider ohne Frau Brunke-Kullik und Herrn Graff. Und dann noch unter Corona-Bedingungen. Damit dürfte das dann wohl als historisch zu bezeichnen sein: Die Schule schreibt Geschichte. – Klar doch.

Die wunderbare Übersetzung des fehlenden Satzes

Η αξιοθαύμαστη μετάφραση της φράσης που έλειπε

Dr. Ernst-Dieter Köpper

In meinem ersten Jahr an der DSA hatte ich im Frühjahr 1994 den Vorsitz in der Prüfungskommission im Fach Latein. Immerhin war ich im Besitz des Großen Latinums und fühlte mich durch den Prüfer, einem gewieften Lateinlehrer, gut auf die Prüfung vorbereitet, hatte den Prüfungstext und eine Musterübersetzung vor mir und war nun gespannt darauf, wie der Schüler aus der griechischen Abteilung, nennen wir ihn Dimitrios, sich schlagen würde, nach nur drei Jahren Lateinunterricht ...

Dimitrios begann etwas stockend, dann wurde sein Übersetzungsvortrag immer flüssiger. Ich machte mir Notizen über Abweichungen von der Musterübersetzung bis zu dem Augenblick, als Dimitrios etwas übersetzte, was nicht im Text stand, einen kompletten Satz, der sich aber sinnvoll in den Gedankengang einfügte. Die anschließende Erläuterung grammatischer Phänomene erledigte Dimitrios ordentlich, glänzte dann bei der Überprüfung seiner Kenntnisse in der lateinischen Grammatik.

Für Dimitrios „Übersetzungswunder“ des fehlenden Satzes gab es natürlich eine Erklärung: Er hatte den kompletten Text, so wie er ihn aus dem ‚φροντιστήριο‘ kannte, übersetzt und aus dem Gedächtnis ergängt.

Als Neuling an der DSA hatte ich nach dieser Prüfung gleich zwei wichtige Sachen verstanden – was ein Frontistirium leistet und weshalb wahrscheinlich diese Prüfung Ergänzungsprüfung heißt.

Και να που το 2021 –τη χρονιά που η Σχολή γιορτάζει την 125η επέτειο από την ίδρυσή της– το πρώτο ενιαίο απολυτήριο για τους Έλληνες και τους Γερμανούς μαθητές είναι πραγματικότητα, δυστυχώς χωρίς την κυρία Brunke-Kullik και τον κύριο Graff. Και μάλιστα εν μέσω της πανδημίας του κορονοϊού. Ως εκ τούτου θα μπορούσε αυτή η συγκυρία να χαρακτηριστεί ιστορική: η Σχολή γράφει ιστορία. –Ξεκάθαρα μάλιστα.

Λίγο μετά τον διορισμό μου στη Γερμανική Σχολή Αθηνών ανέλαβα τον ρόλο του προέδρου της επιτροπής της συμπληρωματικής εξέτασης στο μάθημα των Λατινικών. Αφενός ήμουν κάτοχος του Großes Latinum και αφετέρου ένιωθα ότι είχα προετοιμαστεί καλά από τον εξεταστή, έναν πανέξυπνο δάσκαλο Λατινικών, για τη διαδικασία. Είχα μπροστά μου το προς εξέταση κείμενο και μία ενδεικτική μετάφραση, και ανυπομονούσα να δω πώς θα τα πήγαινε ο μαθητής από το ελληνικό τμήμα, ας τον πούμε Δημήτριο, μετά από τρία χρόνια μαθήματος Λατινικών...

Ο Δημήτριος ξεκίνησε κάπως κομπιαστά, έπειτα όμως η μετάφρασή του γινόταν όλο και πιο ρευστή. Σημείωνα τις παρεκκλίσεις από την ενδεικτική μετάφραση μέχρι και τη στιγμή που ο Δημήτριος άρχισε να μεταφράζει κάτι που δεν υπήρχε στο κείμενο, μια ολόκληρη φράση, η οποία ωστόσο ταίριαζε άψογα στο σκεπτικό του κειμένου. Στην ερμηνεία των γραμματικών φαινομένων που ακολούθησε, ο Δημήτριος τα πήγε μια χαρά, περίφημα δε στις ασκήσεις που εξέταζαν τις δικές του γραμματικές γνώσεις. Για το «μεταφραστικό θαύμα» του Δημήτριου γύρω από τη φράση που έλειπε υπήρχε βέβαια εξήγηση: στο φροντιστήριο είχε κάνει και είχε αποστηθίσει ολόκληρη τη μετάφραση του κειμένου, οπότε τη συμπλήρωσε από μνήμης.

Όντας νέος στη Σχολή μέσα από τη συγκεκριμένη εξέταση έμαθα αμέσως δύο σημαντικά πράγματα –τι παρέχει ένα φροντιστήριο και για ποιον λόγο πιθανώς αυτή η εξέταση ονομάζεται συμπληρωματική.

Denn Weiterentwicklung bedeutet „Veränderungen wagen“

Γιατί εξέλιξη σημαίνει «τολμώ να αλλάζω»

Vassilis Toliaς

„Stimmt es, dass die DSA kein Lykeion mehr hat?“ – „Ja, die vertraute griechische Abteilung gibt es nicht mehr, weder ein Gymnasium noch ein Lykeion.“ – „Das heißt, es gibt auch kein Abschlusszeugnis des Lykeion mehr?“ – „Nein, heutzutage machen alle das Deutsche Internationale Abitur, das mit dem Abschlusszeugnis des Lykeion gleichwertig ist. Aber man kann weiterhin an den Panhellenischen Prüfungen teilnehmen, da zusätzliche Unterrichtsstunden für die dort geprüften Fächer vorgesehen sind.“

Um uns herum spazieren Menschen mit Bier und Würstchen, aus den Lautsprechern tönt heitere bayrische Musik, zugleich sind rege Unterhaltungen der Absolventen zu hören, die sich jährlich auf das traditionelle Oktoberfest der DSA freuen. Nach einer kurzen Pause hat der Erste, ein älterer Absolvent der griechischen Abteilung, das Bedürfnis, die alte, ihm vertraute, DSA zu verteidigen. „Ich kann mir diese vereinheitlichte Schule gar nicht richtig vorstellen. Warum diese ganzen Veränderungen? Das Gymnasium und Lykeion blicken doch auf eine lange Tradition zurück. Sie repräsentierten die griechische Seite der Schule und brachten ganze Generationen von Absolventen hervor, von denen viele in Griechenland und im Ausland eine herausragende berufliche Laufbahn hingelegt haben. Das griechische und das deutsche Bildungssystem wiesen seit jeher Unterschiede auf. Ich verstehe nicht, wie man sie zusammenlegen konnte ...“, schließt er mit offenkundiger Wehmut und Skepsis.

Worauf ihm der jüngere Absolvent, ohne lange nachzudenken, erwidert: „Einerseits verstehe ich dich. Was man kennt, ist vertraut – an das erinnert man sich, das sehnt man herbei. Aber sind nicht auch Schulen lebendige Organismen, die sich weiterentwickeln? Passen nicht auch sie sich den Bedürfnissen der Zeit an? Darum geht es auch in diesem Fall. In einer Welt ohne sichtbare Grenzen, sei es im Wissen oder in der Wissenschaft, im Arbeitsleben oder beim technischen Fortschritt, würde ich eine Schule mit getrennten Abteilungen für überholt halten. Man darf auch nicht vergessen, dass sich die DSA schon immer als Schule der kulturellen Begegnung begriffen hat, dies ist jetzt noch mehr gängige

«Λοιπόν, ισχύει ότι η DSA δεν έχει πια λύκειο;» «Ναι, δεν υπάρχει πια αυτό που ξέραμε ως ελληνικό τμήμα. Ούτε γυμνάσιο, ούτε λύκειο.» «Δηλαδή δεν παίρνεις πια απολυτήριο λυκείου;» «Όχι. Παίρνεις το γερμανικό διεθνές απολυτήριο, που είναι ισότιμο του απολυτηρίου λυκείου. Επίσης έχεις τη δυνατότητα να δώσεις πανελλαδικές εξετάσεις, αφού υπάρχουν ξεχωριστές ώρες διδασκαλίας στο ωρολόγιο πρόγραμμα για τα πανελλαδικά εξεταζόμενα μαθήματα».

Γύρω βαβούρα, κόσμος που πηγαίνει και έρχεται αγκαλιά με μπίρες και λουκάνικα, χαρούμενη βαυαρέζικη μουσική απ’ τα μεγάφωνα και ενθουσιώδεις ομιλίες αποφοίτων που περιμένουν κάθε χρόνο το καθιερωμένο τους ραντεβού στο Oktoberfest της DSA. Μετά από μια σύντομη παύση ο πρώτος, παλιότερος απόφοιτος από το ελληνικό τμήμα, ένιωσε την ανάγκη να υπερασπιστεί την παλιά, γνώριμή του DSA: «Δεν μπορώ να φανταστώ αυτό το ενοποιημένο σχολείο. Και γιατί τέτοιες αλλαγές; Το γυμνάσιο και το λύκειο είχαν μια μεγάλη ιστορία και παράδοση. Αντιπροσώπευαν την ελληνική πλευρά του σχολείου και έβγαλαν γενιές και γενιές αποφοίτων, πολλοί από τους οποίους διέπρεψαν στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Το ελληνικό και το γερμανικό εκπαιδευτικό σύστημα είχαν ανέκαθεν διαφορές. Δεν καταλαβαίνω πώς ενώθηκαν.», είπε κλείνοντας τον συλλογισμό του με φανερή νοσταλγία και σκεπτικισμό.

Τότε ο νεότερος απόφοιτος απάντησε χωρίς πολλή σκέψη: «Από τη μία σε καταλαβαίνω. Αυτό που γνωρίζεις είναι οικείο –αυτό αναπολείς και αποζητάς. Όμως και τα σχολεία δεν είναι ζωντανοί οργανισμοί που εξελίσσονται; Δεν προσαρμόζονται στις ανάγκες των καιρών; Αυτό συμβαίνει και σε αυτή την περίπτωση. Σε έναν κόσμο χωρίς ορατά σύνορα στη γνώση, την επιστήμη, την εργασία, την τεχνολογική πρόοδο, εγώ θα θεωρούσα ξεπερασμένο ένα σχολείο με διαχωρισμένα τμήματα. Έπειτα μην ξεχνάς πως ανέκαθεν η DSA αυτοπροσδιοριζόταν ως σχολείο συνάντησης πολιτισμών. Ε, τώρα αυτό το motto έγινε ακόμα πιο έντονα πράξη. Πάντως μη νομίζεις ότι άλλαξαν πάρα πολλά. Μπορείς ακόμα να κάνεις τα μαθήματα που σε προετοιμάζουν για τις πανελλαδικές στα ελληνικά. Η ελληνική γλώσσα στους περισσότερους διδάσκεται

Praxis geworden. Andererseits, so viel hat sich nun auch wieder nicht geändert. Du kannst weiterhin die Fächer auf Griechisch belegen, die dich auf die Panhellenischen Prüfungen vorbereiten. Die meisten SchülerInnen werden im Fach Neugriechisch als Muttersprache unterrichtet, während über die Einstiegsprüfung des Profils E auch heute SchülerInnen aus anderen Schulen in die 7. Klasse aufgenommen werden – genauso wie früher.“

Was ich als erstes empfinde, wenn ich sie am Nachbartisch so reden höre, während die Debatte „Lykeion versus DIA“ fortgesetzt wird, ist Stolz. Darauf, dass ich an einer Schule arbeite, die eine radikale Veränderung ihres Konzepts gewagt und vollzogen hat, dabei aber ihrem Wesen treu geblieben ist. Und deswegen gelingt es ihr, Veränderungen und Anpassungen zum Trotz, glaubhaft ihren Auftrag zu vermitteln: den gegenwärtigen Anforderungen im Bildungssektor gerecht zu werden und zugleich unserer Schulgemeinde dieses große, unschätzbare Privileg einer Kulturbegrenzung zu schenken.

Geteilte Schule – geteilte Meinungen

Διαφορετικά σχολεία – διαφορετικές οπτικές

Dr. Klaus Meyer

In der Dokumentation der DSA 1992 bemerkte ich eingangs, dass „Vorstand und Schulleitung bestrebt seien, die Teilung der Schule in Abteilungen zu überwinden, gemeinsames Lernen in einer Schule und damit wirkliche Begegnung zu ermöglichen“. Und später (in dem Beitrag ‚Begegnung – Anspruch und Wirklichkeit‘) versuchte ich darzulegen, wie mir durch Fragen von älteren Ehemaligen (die bereits vor dem Krieg ihr Abitur abgelegt hatten) bewusst wurde, dass wir in Sachen Begegnung einige Schritte rückwärts gemacht hatten. Es fiel mir auf, dass die be-tagten Damen und Herren ganz hervorragend Deutsch sprachen.

Wieder vorwärts zu gehen war allerdings nicht einfach, die politisch Verantwortlichen beider Länder standen auf der Bremse, auch Eltern

ως μητρική, ενώ με τις εισαγωγικές εξετάσεις του Profils E συνεχίζουν να μπαίνουν τα παιδιά από άλλα σχολεία στην 7η τάξη –ακριβώς όπως παλιά.»

Όπως τους ακούω στον διπλανό πάγκο και προτού να λήξει το debate λύκειο vs DIA, το πρώτο πράγμα που αισθάνομαι είναι περηφάνια. Γιατί εργάζομαι σε ένα σχολείο που πράγματι τόλμησε μια ριζική αλλαγή στην εικόνα, μένοντας όμως πιστό σε βασικά στοιχεία της φυσιολογίας του. Και γι’ αυτό, παρά τις αλλαγές και τις προσαρμογές του, καταφέρνει τελικά να πείθει για την αποστολή και τον στόχο του: να απαντά στις σύγχρονες ανάγκες στον τομέα της εκπαίδευσης και να προσφέρει έμπρακτα στη σχολική του κοινότητα αυτό το τεράστιο προνόμιο της συνάντησης πολιτισμών.

Στην αναφορά της DSA του 1992 είχα επισημάνει καταρχάς ότι «το διοικητικό συμβούλιο και η διεύθυνση της Σχολής προσπαθούν παντιοτρόπως να υπερβούν το εμπόδιο του διαχωρισμού των δύο τμημάτων, προκειμένου να συντελεστεί η μάθηση στο πλαίσιο ενός ενιαίου σχολείου, και να πραγματοποιηθεί ουσιαστική συνάντηση». Και παρακάτω (στο άρθρο «Συνάντηση: απαιτήσεις και πραγματικότητα») είχα διατυπώσει, μετά από συζητήσεις με παλαιότερους απόφοιτους (οι οποίοι είχαν πάει το γερμανικό απολυτήριο πριν τον πόλεμο), ότι ως προς το ζήτημα της συνάντησης είχαν γίνει κάποια βήματα προς τα πίσω. Άλλωστε οι ηλικιωμένοι απόφοιτοι μιλούσαν έξοχα γερμανικά.

Όστόσο ήταν δύσκολο να κινηθούμε προς τα εμπρός, οι πολιτικοί ιθύνοντες και των δύο χωρών πατούσαν φρένο, ακόμα και οι γονείς είχαν επιφυλάξεις. Όταν το 1989 πρότεινα (κατόπιν συνεννόησης με τον κύριο Τσόκο από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων) τη διαμόρφωση ενός σχολικού προγράμματος για τη διδασκαλία της νέας ελληνικής στο

hatten Vorbehalte. Als ich 1989 für die deutsche Grundschule ein ‚Curriculum Neugriechisch‘ (nach Absprache mit Herrn Tsokos aus dem Erziehungsministerium) anregte, stieß das nicht auf ungeteilte Freude; die Arbeitsgruppe unter Leitung von Frau Douvitsas war dann aber sehr erfolgreich.

Abträglich für die Identifikation mit der Schule waren auch scheinbare Randerscheinungen: SchülerInnen der griechischen Abteilung rauchten auf der Toilette (weil sie den Hof nicht verlassen durften), die der deutschen Abteilung gönnten sich ihre Zigarette auf dem Busparkplatz. Von den Eltern meiner damaligen SchülerInnen, deren Enkel heute die DSA besuchen, erfahre ich und freue mich sehr, dass inzwischen die Möglichkeiten des neuen griechischen Schulgesetzes zum Vorteil aller genutzt werden.

Ich wünsche viel Erfolg auf dem Weg, der immer auch das Ziel ist.

Die wundersame Reise durch die Welt der Unterrichtsmethoden

Το μυστηριακό ταξίδι στον κόσμο των μεθόδων διδασκαλίας

Georgia Kotsialou

DSA im Mai 2010

Es ist meine erste Begegnung mit der DSA. Kurz vorher hatten Gespräche mit Kolleginnen und Kollegen stattgefunden, jetzt schlendere ich durch das Gebäude. Der Sommer naht, es ist ein ausgesprochen warmer Tag und einige Klassen sind offen. Andere Türen bleiben geschlossen, denn die Geräuschkulisse in diesen Klassen lässt keine offenen Türen zu. Neugierig schaue ich unauffällig in die offenen Klassen und es bietet sich immer das gleiche Bild: Eine Lehrkraft steht vorne, doziert und die Schülerinnen und Schüler hören gebannt zu. Manchmal lachen sie befreit, wenn ein Witz gemacht wird. Manchmal schnellen die Arme

γερμανικό δημοτικό, δεν χάρηκε κανείς ιδιαίτερα: ωστόσο η ομάδα εργασίας υπό τη διεύθυνση της κυρίας Δουβίτσα ήταν πολύ αποτελεσματική.

Για την ταύτιση των μαθητών με τη Σχολή λειτουργούσαν αποτρεπτικά και άλλα, δευτερεύουσας, υποτίθεται, σημασίας φαινόμενα: μαθητές και μαθήτριες του ελληνικού τμήματος κάπνιζαν στις τουαλέτες (καθώς δεν τους επιτρεπόταν να εγκαταλείψουν το προαύλιο), τη στιγμή που μαθητές και μαθήτριες του γερμανικού τμήματος απολάμβαναν το τσιγάρο τους στον χώρο στάθμευσης των λεωφορείων.

Από τους γονείς των τότε μαθητριών και μαθητών μου, των οποίων τα εγγόνια φοιτούν στη DSA, μαθαίνω ότι ισχύει πλέον νέο νομικό πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας της εκπαίδευσης, και χαίρομαι πολύ, καθότι αυτή η εξέλιξη είναι προς όφελος όλων.

Εύχομαι κάθε επιτυχία στην πορεία, η οποία αποτελεί ταυτόχρονα πάντα τον στόχο.

DSA, Μάιος 2010

Η πρώτη μου «συνάντηση» με τη DSA. Μόλις ολοκληρώθηκαν κάποιες συζητήσεις με συναδέλφους, τώρα σεργιανίζω στο κτήριο. Το καλοκαίρι πλησιάζει, η ημέρα είναι ιδιαίτερα ζεστή και ορισμένες αίθουσες διδασκαλίας είναι ανοικτές. Κάποιες πόρτες παραμένουν κλειστές, το επιβάλλει η φασαρία που επικρατεί εντός. Γεμάτη περιέργεια κοιτάζω διακριτικά μέσα στις ανοικτές αίθουσες και αντικρίζω μια επαναλαμβανόμενη εικόνα: ένας εκπαιδευτικός στέκεται στον πίνακα, παραδίδει το μάθημά του και τα παιδιά τον παρακολουθούν αφοσιωμένα. Όταν ειπωθεί κάτι με χιούμορ, οι μαθητές και οι μαθήτριες γελάνε αυθόρμητα. Άλλοτε, όταν πρέπει να απαντηθεί μια ερώτηση, χέρια εκτοξεύονται στο ταβάνι. Οι τάξεις είναι φίσκα, δεν πέφτει καρφίτσα. Και όμως επικρατεί απόλυτη ησυχία. Πάντα! «Απίστευτο!», σκέφτομαι. Έτσι θα ήταν το μάθημα και πριν από 100 χρόνια. Νιώθω αντιφατικά συναισθήματα: γιατί είναι τόσο μονότονο το μάθημα; Σίγουρα υπάρχει και λίγη μαγεία, όταν ένας εκπαιδευτικός μοιράζεται τη γνώση του και καθηλώνει τα παιδιά. Και προφα-

hoch, wenn es darum geht, eine Frage zu beantworten. Die Klassen sind vollgepfertcht, keine Nadel würde mehr ihren Platz finden. Trotzdem ist es mucksmäuschenstill. Immer! „Wahnsinn!“, denke ich mir. So muss der Unterricht auch vor 100 Jahren ausgeschaut haben. Ambivalente Gefühle kommen auf: Warum ist der Unterricht so uniform? Es hat aber definitiv auch etwas Magisches, wenn eine Lehrkraft ihr Wissen so teilt, dass alle gebannt zuhören und offensichtlich auch viel lernen! Hmmm, egal, ich beschliesse, meinem Stil treu zu bleiben. Nur frontal, das ist nicht meins! Ich gehe, ich muss eine Wohnung finden und gefühlte 1.000 Dinge regeln.

DSA im Oktober 2010

Es ist die 4. Stunde, Deutsch in der 10b. Immer wieder habe ich Kröten im Bauch, wenn ich in diese Klasse gehen soll. Der Grund? Sie nehmen mich und meinen kostbaren Unterricht offensichtlich nicht ernst. Bis ich mit dem Stoff beginnen kann, vergehen in der Regel zehn Minuten. Meine Karten, Würfel und übrigen Accessoires lasse ich irgendwann entnervt weg, „Buch bitte auf Seite ... aufschlagen!“ Ein tiefer Fall, ein harter Schlag für mein pädagogisches Ego. Es fällt mir inzwischen auch schwer zu lächeln, denn ich weiß nicht, warum ich scheitere, ja, ich empfinde es als Scheitern und es ist mir irgendwie peinlich. Plötzlich, als die Lautstärke am größten ist, öffnet sich die Tür, der Leiter des Lykeion betritt den Raum, die Klasse erhebt sich wie ein Mann und begrüßt unisono den Kollegen. Dann setzen sie sich wieder hin. Alle. Gleichzeitig. Ich bin sprachlos. Der Kollege gibt ein paar wichtige Informationen durch und verschwindet. Was dann kommt, ist das wichtigste Gespräch meines Lebens. Ich stelle den Schülerinnen und Schülern die Frage, die unglücklich Verliebte stellen: „Was hat er, was ich nicht habe?“ Ich will verstehen, warum sie sich so anders verhalten. Dieses Mal breche ich mit meiner Regel und ich stelle meine Frage auf Griechisch. Die Kinder sind überrascht, denn sie wussten nicht, dass ich Griechisch spreche. Sie geben mir Antworten und ich beginne sie zu verstehen. Es ist nicht so, dass ihnen Gruppen-, Partnerarbeit, Fishbowl, Jig-Saw-Puzzle keinen Spaß machen, aber sie fühlen eine Distanz. Sie fühlen die Distanz, die wir in Deutschland erlernen während des Referendariats und die professionell sein soll, damit wir unsere Schüler nicht zu unseren Töchtern und Söhnen machen und in Gedanken mit nach Hause und ins Wochenende nehmen. Die wir erlernen, um uns zu schützen. Die Kinder empfinden dies oft als Lieblosigkeit und als Desinteresse an ihrer Person. Ich verstehe allmählich, wir kommen ins Gespräch. Nicht die Methode steht im Vordergrund, sondern die Beziehung zueinander. Zeigen zu können, dass ich sie wirklich mag, dass sie es mir wert sind. Die Kinder wollen

νώς τα παιδιά μαθαίνουν πολλά! Χμμ, μου είναι αδιάφορο, αποφασίζω να παραμείνω πιστή στον δικό μου τρόπο διδασκαλίας. Μόνο μετωπική διδασκαλία...; Αυτός ο τρόπος σίγουρα δεν μου ταιριάζει! Φεύγω, πρέπει να βρω ένα διαμέρισμα και νιώθω ότι έχω να διευθετήσω άλλα 1.000 πράγματα.

DSA, Οκτώβριος 2010

Είναι η τέταρτη ώρα, έχω Γερμανικά στο τμήμα 10b. Πάντα νιώθω έναν κόμπο στο στομάχι, όταν πρέπει να μπω σε αυτή την τάξη. Ο λόγος; Είναι προφανές ότι τα παιδιά δεν παίρνουν ούτε εμένα στα σοβαρά αλλά ούτε και το πολύτιμο μάθημά μου. Συνήθως περνούν δέκα λεπτά μέχρι να ξεκινήσω την ύλη μου. Έρχεται η στιγμή που απογοητευμένη και εκνευρισμένη αφήνω τις κάρτες, τα ζάρια και τον υπόλοιπο εξοπλισμό μου στην άκρη. «Ανοιξτε το βιβλίο στη σελίδα...!» Το πλήγμα για το παιδαγωγικό μου Εγώ είναι μεγάλο. Πλέον δυσκολεύομαι ακόμα και να χαμογελάσω, δεν ξέρω γιατί αποτυγχάνω· ναι, το βιώνω ως αποτυχία και κατά κάποιον τρόπο ντρέπομαι γι' αυτό. Ξαφνικά, τη στιγμή που η φασαρία φθάνει στο ζενίθ της, ανοίγει η πόρτα, ο λυκειαρχής μπαίνει στην αίθουσα, σύσσωμοι –πραγματικά ως ένα σώμα– οι μαθητές και οι μαθήτριες σηκώνονται όρθιοι και χαιρετούν με μια φωνή. Μετά κάθονται πάλι. Όλοι. Ταυτόχρονα. Έχω μείνει άναυδη. Ο συνάδελφος δίνει ορισμένες σημαντικές πληροφορίες και εξαφανίζεται. Ακολουθεί ίσως η σημαντικότερη συνομιλία της ζωής μου. Κάνω στις μαθήτριες και τους μαθητές την ερώτηση που κάνουν ερωτευμένοι που δεν βρίσκουν ανταπόκριση στον έρωτά τους: «Τι έχει αυτός που δεν έχω εγώ;». Θέλω να κατανοήσω τους λόγους της τόσο διαφορετικής συμπεριφοράς τους. Τώρα παραβιάζω τον δικό μου κανόνα και θέτω το ερώτημα στα ελληνικά. Τα παιδιά ξαφνιάζονται, δεν ήξεραν ότι μιλάω ελληνικά. Δίνουν απαντήσεις και αρχίζω να τα καταλαβαίνω. Δεν είναι ότι δεν τους αρέσει η ομαδική εργασία, η εργασία με τον διπλανό τους, το Fishbowl, το πάζλ Jig-Saw, ωστόσο νιώθουν μια απόσταση. Νιώθουν την απόσταση την οποία, κατά τη διάρκεια της πρακτικής μας άσκησης στη Γερμανία, μαθαίνουμε ότι πρέπει να έχουμε· την απόσταση που θεωρείται ένδειξη επαγγελματισμού, ώστε να μην αντιμετωπίζουμε τους μαθητές μας ως κόρες και γιους μας. Και ως εκ τούτου να μην τους κουβαλάμε νοερά στο σπίτι μας και να μας απασχολούν το Σαββατοκύριακο. Την απόσταση αυτοπροστασίας. Τα παιδιά τη βιώνουν συχνά ως έλλειψη στοργής ή αδιαφορία. Σιγά σιγά αρχίζω να καταλαβαίνω, η συζήτηση φουντώνει. Αυτό που έχει πρωτίστως σημασία δεν είναι η μέθοδος, αλλά η μεταξύ μας σχέση. Να δείχνω ότι τα συμπαθώ πραγματικά, ότι το αξίζουν. Τα παιδιά θέλουν την προσοχή μας και χρειάζονται, όπως άλλωστε όλοι μας, να νιώθουν ότι λαμβάνονται υπόψη. Έμελλε να γίνει ένα από τα αγαπημένα μου τμήματα.

gesehen werden und brauchen, wie wir alle, das Gefühl, dass man sie wahrnimmt. Es sollte eine meiner Lieblingsklassen werden.

DSA im März 2011 – Tri-tra-trullala, die BLI war da

Alles wunderbar, nur zu viel Frontalunterricht – einer von wenigen Kritikpunkten, die uns beschneit werden. Mehr Methoden werden gefordert. Die Schülerinnen und Schüler sollen initiativer werden – die Lehrerinnen und Lehrer auch.

Großes Unverständnis! Die Ergebnisse der Schülerschaft sprechen doch für sich! Die Absolventen gehören zu den Besten landesweit!

Was soll das?!

Eine kleine Gruppe neugieriger Kolleginnen – ja, Kolleginnen – kommt auf mich zu. Ob sie mal hospitieren könnten. Sie hätten gehört, dass die Schüler von meinem Unterricht gesprochen hätten. Ich öffne die Türen, Kolleginnen und Kollegen öffnen die Türen. Wir beginnen uns gegenseitig auszutauschen. Es macht Spaß.

DSA 2014, 2015, 2016 ...

Ich gehe durch die Schule und sehe im Atrium Standbilder, im Schulgelände werden Wetterstationen (kleine Kästen) untersucht, die 7. Klassen machen im Deutschunterricht kleine Experimente, die sie dann beschreiben, im Eingangsbereich findet ein Museumsgang statt, die Eltern, die zur Sprechstunde kommen, sind ausgeblendet. Ich mache gleich Frontalunterricht, denn dieser erscheint mir für meinen Inhalt als geeignetste Form. Wir lernen alle voneinander, die allgemeine Atmosphäre ist gut. Nirgendwo sonst würde ich lieber arbeiten.

DSA in Zeiten von Corona

Wie gerne würden wir uns jetzt live streiten, ob Frontal- oder sonst eine Unterrichtsform am besten geeignet wäre. Miteinander sein, sich austauschen, sich aus dem Weg gehen, einfach da sein. Die Schule hat die digitale Herausforderung schon vor Zeiten gesehen und es läuft wahrscheinlich besser als in anderen Schulen. Ich weiß es nicht wirklich, denn ich lebe wieder in Deutschland. Aber eigentlich weiß ich es schon, denn meine Erfahrung hat mir gezeigt, dass man sich an dieser Schule auseinandersetzt. Manchmal fliegen dabei die Fetzen, aber immer hält man zum Schluss zusammen und die Bereitschaft, voneinander zu lernen, ist gegeben. „Reibung erzeugt Wärme!“, sagte mir damals mein Schulleiter Herr Fischer. Ich kann das nur bestätigen!

Ich habe an dieser Schule meine erfüllendsten Jahre verbracht. Sie waren nicht immer leicht, aber sie waren die kostbarsten!

DSA, Μάρτιος 2011 – Τραλαλό, τραλαλί, ήρθε και το BLI

(σε ελεύθερη μετάφραση: περάσαμε από την επιθεώρηση της μεικτής επιτροπής της Ομοσπονδίας και των ομόσπονδων κρατιδίων)

Όλα υπέροχα, αλλά υπερβολικά πολλή μετωπική διδασκαλία –αυτό καταγράφεται ως ένα από τα λίγα σημεία κριτικής. Απαιτούνται περισσότερες μέθοδοι. Οι μαθήτριες και οι μαθητές πρέπει να αναλαμβάνουν περισσότερη πρωτοβουλία, το ίδιο και οι εκπαιδευτικοί.

Η έλλειψη κατανόησης είναι μεγάλη! Μα τα αποτελέσματα των μαθητών και μαθητριών μας είναι δηλωτικά! Οι απόφοιτοί μας συγκαταλέγονται ανάμεσα στους καλύτερους σε εθνικό επίπεδο!

Τι συμβαίνει;! Μια μικρή ομάδα καθηγητριών –ναι, γυναίκες συνάδελφοι– με πλησιάζει με περιέργεια. Με ρωτούν εάν θα μπορούσαν να επισκεφθούν το μάθημά μου. Έχουν ακούσει μαθητές να μιλούν γι' αυτό. Ανοίγω τις πόρτες μου, συνάδελφοι –γυναίκες και άντρες– ανοίγουν τις δικές τους. Αρχίζουμε την ανταλλαγή απόψεων. Μας αρέσει.

DSA 2014, 2015, 2016...

Διασχίζω το σχολείο, βλέπω πόστερ στο αίθριο, στις σχολικές εγκαταστάσεις εξετάζονται μετεωρολογικοί σταθμοί (μικρά κουτιά), τα τμήματα της 7ης τάξης κάνουν πειράματα στο μάθημα των Γερμανικών, τα οποία στη συνέχεια παρουσιάζουν, στην είσοδο πραγματοποιείται μια ξενάγηση μουσείου, δεν δίνεται προσοχή στους γονείς που έρχονται στις ακροάσεις των εκπαιδευτικών. Εγώ θα κάνω το μάθημά μου σε λίγο με μετωπική διδασκαλία, γιατί θεωρώ ότι είναι η μορφή που ενδείκνυται για το περιεχόμενο του συγκεκριμένου μαθήματος. Μαθαίνουμε ο ένας από τον άλλον, επικρατεί γενικά μια καλή ατμόσφαιρα. Εδώ μόνο θέλω να εργάζομαι.

DSA κατά τη διάρκεια του κορονοϊού

Πόσο θα θέλαμε να τσακωνόμασταν τώρα ζωντανά για την καταλληλότερη μορφή διδασκαλίας, μετωπική ή άλλη. Να συνυπάρχουμε, να ανταλλάσσουμε απόψεις, να αποφεύγουμε ο ένας τον άλλον, να είμαστε απλώς εδώ. Η Σχολή είχε διακρίνει εδώ και πολύ καιρό την ψηφιακή πρόκληση και λειτουργεί πιθανότατα πιο ομαλά από άλλα σχολεία. Δεν το γνωρίζω με βεβαιότητα, γιατί έχω επιστρέψει στη Γερμανία. Και όμως το ξέρω, γιατί σε αυτό το σχολείο συζητούν οι άνθρωποι. Ορισμένες φορές ανεβαίνουν οι τόνοι, διαπληκτιζόμαστε, αλλά στο τέλος είμαστε πάντα ενωμένοι και η διάθεση να μάθει ο ένας από τον άλλον είναι δεδομένη. «Η τριβή προκαλεί θερμότητα!», μου είπε μια φορά ο τότε διευθυντής της Σχολής, κύριος Fischer. Δεν μπορώ παρά να το επιβεβαιώσω!

Σε αυτό το σχολείο πέρασα τα πιο πλήρη χρόνια μου. Δεν ήταν πάντα εύκολα, αλλά ήταν τα πιο πολύτιμα!

Die Grundschule der DSA – seit 125 Jahren immer in Bewegung

Το δημοτικό της DSA – πάντα εν κινήσει, εδώ και 125 χρόνια

Albrecht Haffner

„Ok, auf die Positionen, und looooo!“ ruft Kerstin Sölter – schon 1996 beim 100jährigen Schuljubiläum war sie Lehrerin an der Grundschule der DSA – und eine Rasselbande von 24 quirligen 8- und 9-jährigen Kindern flitzt kreuz und quer durch die Aula an die ausgemachte Stelle. Die Musik geht los, der Vorhang geht auf, die Generalprobe beginnt. Jetzt muss alles klappen. Was eben noch so aussah, als ob es eigentlich nur im Chaos enden kann, entpuppt sich als eine glanzvolle, kreative, originelle und einzigartige Theaterinszenierung. Es entwickeln sich wunderbare, unvergessliche Momente für jeden der kleinen Darsteller; es entsteht eine unfassbare Teamleistung von Groß und Klein – eine pädagogische Meisterleistung.

Einschulung: Dimitris ist 6 Jahre alt. Vor genau drei Jahren hatte er noch nie ein Wort Deutsch gesprochen, dann kam er in den Kindergarten der DSA. Und jetzt sitzt er aufgeregt auf seinem Stuhl, die Schultüte in der Hand. Ab jetzt ist er Schulkind. Er kann jetzt Deutsch. Er wird auf Deutsch lernen, auf Deutsch erzählen, spielen, diskutieren, erklären; er wird auf Deutsch mal fröhlich und mal traurig sein, und natürlich lesen, schreiben und rechnen. Im 4. Schuljahr wird er sogar Klassensprecher werden. Unglaublich, wie er das alles schafft. Unglaublich, wie die ErzieherInnen im Kindergarten und die LehrerInnen in der Grundschule diesen Weg für Dimitris ebnen – und für seine 25 Mitschüler in der Klasse.

Am Schultor: Das Mädchen aus dem 2. Schuljahr mag sich nicht von

«Οκ, στις θέσεις σας, και φύγαμεεε!» φωνάζει η Kerstin Sölter (ήταν ήδη δασκάλα στο δημοτικό της DSA, όταν το 1996 γιορτάσαμε το 100ό ιωβηλαίο της Σχολής) και ένα τσούρμιο 24 ζωηρών παιδιών 8 και 9 ετών πετάγονται στο συμφωνημένο σημείο στην αίθουσα εκδηλώσεων. Η μουσική ξεκινάει, η αυλαία ανοίγει, η γενική πρόβα αρχίζει. Πρέπει να πάνε όλα καλά. Αυτό που πριν από λίγο έδινε την εντύπωση ότι πιθανότατα θα καταλήξει σε χάος, αποδεικνύεται μια λαμπρή, πρωτότυπη και δημιουργική θεατρική παράσταση. Διαμορφώνονται χρυσές, αλησμόνητες στιγμές για κάθε μικρό πρωταγωνιστή· ένα απίστευτο ομαδικό κάτορθωμα μικρών και μεγάλων· ένα παιδαγωγικό αριστούργημα.

Πρώτη μέρα στο σχολείο: ο Δημήτρης είναι 6 ετών. Μέχρι πριν από ακριβώς τρία χρόνια δεν είχε πει ούτε μία λέξη στα γερμανικά. Μετά πήγε στο προνηπιακό τμήμα της DSA. Τώρα κάθεται αγχωμένος στην καρέκλα του κρατώντας στο χέρι το χαρακτηριστικό μεγάλο χωνί με τα γλυκίσματα. Μόλις έγινε μαθητής. Τώρα ξέρει γερμανικά. Θα μαθαίνει στα γερμανικά. Θα διηγείται, θα παίζει, θα συζητάει, θα εξηγεί στα γερμανικά· άλλοτε θα είναι χαρούμενος και άλλοτε στενοχωρημένος και φυσικά θα διαβάζει, θα γράφει και θα λύνει ασκήσεις αριθμητικής στα γερμανικά. Στην 4η τάξη θα γίνει μάλιστα εκπρόσωπος τάξης. Είναι απίστευτο πώς θα τα καταφέρει όλα αυτά. Είναι απίστευτο πώς οι νηπιαγωγοί στο προνηπιακό τμήμα και οι εκπαιδευτικοί στο δημοτικό ανοίγουν αυτόν τον δρόμο για τον Δημήτρη – και ταυτόχρονα για τους 25 συμμαθητές του.

Στην είσοδο του σχολείου: το κορίτσι από τη 2η τάξη δεν θέλει να απο-

seiner Mutter trennen. Es gibt Tränen. Ein anderes Mädchen kommt und sagt: „Komm, wir gehen zusammen!“ In der Grundschule können die Kinder gemeinsam stark werden, damit sie – nicht nur in der Schule – noch so einige andere schwierige Situationen überstehen.

An der Deutschen Schule fing schon 1896 alles mit der Grundschule an. Heute ist sie fester Bestandteil und tragende Säule der DSA. In den letzten 25 Jahren hat sich die Schülerzahl der Grundschule fast verdoppelt, und der Unterricht hat sich gewandelt. Die drei kleinen Episoden spiegeln den Alltag und die drei wichtigsten Aspekte der Grundschulpädagogik an der DSA wider: Erziehung, Bildung und kulturelle Begegnung.

Die größte aktuelle Herausforderung im Unterricht ist die Sprachförderung: Seitdem 2009 auch griechische Familien ihre Kinder an der DSA anmelden können, hat der Bereich Deutsch als Fremdsprache in allen Fächern besonders an Bedeutung gewonnen. Auch im bilingualen Sachkunde-Tandem hat die Sprachbegegnung einen festen Platz im Unterricht. Die meisten Kinder leben mit zwei Sprachen. Die PädagogInnen der Grundschule führen sie im Unterricht und in der Betreuung erfolgreich durch die ersten vier Schuljahre.

Der Weg durch die DSA beginnt in Kindergarten und Grundschule. In ein paar Jahren werden Dimitris und die anderen die Wahl haben, ob sie ihre Zukunft in Griechenland oder in Deutschland gestalten möchten. Eine große Herausforderung und ein großes Glück für Groß und Klein.

χωριστεί τη μαμά του. Τα δάκρυα τρέχουν. Ένα άλλο κορίτσι έρχεται και του λέει: «Έλα, πάμε μαζί!». Τα παιδιά στο δημοτικό έχουν τη δυνατότητα να ενδυναμωθούν μέσω της ομάδας, για να είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν και άλλες ενδεχόμενες δύσκολες καταστάσεις – και εκτός σχολείου.

Στη DSA όλα ξεκίνησαν ήδη το 1896 με το δημοτικό. Σήμερα αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα και ακρογωνιαίο λίθο της DSA. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 25 ετών ο αριθμός των μαθητών και μαθητριών στο δημοτικό έχει σχεδόν διπλασιαστεί και το μάθημα έχει αλλάξει. Οι τρεις σύντομες ιστορίες αντικατοπτρίζουν την καθημερινότητα και τα τρία σημαντικότερα στοιχεία της παιδαγωγικής προσέγγισης του δημοτικού της DSA: εκπαίδευση, παιδεία και πολιτισμική συνάντηση.

Η μεγαλύτερη πρόκληση στο μάθημα είναι η ενίσχυση της γερμανικής γλώσσας: από το 2009, που μπορούν να εγγραφούν και ελληνικές οικογένειες τα παιδιά τους στη DSA, ο τομέας των Γερμανικών ως ξένης γλώσσας απέκτησε ιδιαίτερη σημασία. Στο δίγλωσσο μάθημα «Tandem» η πολιτισμική συνάντηση έχει σταθερή θέση στο μάθημα του δημοτικού. Τα περισσότερα παιδιά ζουν με δύο γλώσσες. Οι παιδαγωγοί του δημοτικού τα καθοδηγούν κατά τα πρώτα σχολικά χρόνια στο πλαίσιο του μαθήματος και της απογευματινής φύλαξης.

Η διαδρομή στη DSA ξεκινάει στο προνηπιακό τμήμα και το δημοτικό. Σε μερικά χρόνια ο Δημήτρης και τα άλλα παιδιά θα μπορούν να επιλέξουν εάν θέλουν να διαμορφώσουν το μέλλον τους στην Ελλάδα ή τη Γερμανία· μεγάλη πρόκληση και ταυτόχρονα μεγάλη τύχη για μικρούς και μεγάλους.

Kaleidoskop der Unvergesslichkeiten:

40 ehemalige und aktuelle Mitarbeiterinnen und Mitarbeiter der Grundschule erinnern sich ...

„Einzigartig das Lachen auf dem Pausenhof, und wenn mir Kinder entgegenrennen und mich umarmen möchten.“ – „Kleine Schülerinnen und Schüler werden groß und entwickeln sich an der DSA über die Jahre zu Persönlichkeiten.“ – „ein starkes Team. Es wird gemeinsam gelacht, geweint, gemeckert, sich auf die Schultern geklopft, diskutiert, gegenseitig Energie gespendet, sich ausgetauscht oder Mut gemacht.“ – „viele kleine Superhelden, die hier jeden Tag von 08:00 bis 14:25 Uhr ihr Bestes geben.“ – „gemeinsames Lernen im handlungsorientierten Unterricht mit allen Sinnen.“ – „nicht nur vom Namen her ein wichtiger Grundstein, auf dem die Schule aufbaut.“ – „das Nikolausbasteln: echte lebendige Gemeinschaft von Kindern, Eltern und Lehrern.“ – „dass wir zum Schuljahresanfang unsere neuen Erstklässler mit ihren Schultüten begrüßt und zum Schuljahresende unsere Viertklässler gebührend verabschiedet haben.“ – „an unsere gemeinsame Weihnachtsfeier, wenn es nach all den vielen Proben und der Aufregung ein gelungenes und berührendes Ereignis geworden war und wenn zum Schluss alle auf die Bühne kommen und Kinder und LehrerInnen „Stille Nacht“ singen.“ – „jedes Jahr irgendein Umzug.“ – „das Adventssingen jeden Montag im Advent.“ – „Für mich eine zweite Heimat.“ – „eine kleine deutsche Insel am Mittelmeer.“ – „wie eine tragende Säule.“ – „Eins ändert sich nicht: die vielen Veränderungen in den letzten 25 Jahren.“ – „als Rehagel die Schule besuchte.“ – „das Theaterstück vom König Blau.“ – „an die ersten Kinder, die im Kindergarten mit null Wörtern Deutsch angefangen hatten, nun im 1. Schuljahr saßen und auf Deutsch lernten.“ – „die vielen schönen, bewegenden Aufführungen.“ – „an den Moment, wenn die Kinder selbstständig zum ersten Mal lesen.“ – „das lange erwartete Lächeln von einem schüchternen Kind im 1. Schuljahr.“ – „als auch Kinder mit Beeinträchtigungen eine Heimat in der DSA fanden.“ – „das Zusammentreffen und -wachsen griechischer und deutscher Familien.“ – „2004: ein Vormittag bei den Paralympics.“ – „das große Erdbeben '99 – wir waren im Schulgebäude in der Vorbereitungszeit. Die Schulöffnung erst zwei Wochen später wegen der Schäden.“ – „die Überschwemmung in der Grundschule nach einem Wolkenbruch 1998 während des Unterrichts, Evakuierung über eine improvisierte Holzbrücke, mit wochenlanger Notunterbringung der Klassen in Kellerräumen, Aula, Lehrerzimmer des Gymnasiums.“ – „CORONA!“ – „den Tag als der knallrote Fußboden kam.“ – „das kleinste Lehrerzimmer (10qm für 10 Lehrer 1 Telefon und 1 Computer)! Wir mussten hintereinander rein- und wieder rausgehen.“ – „Diese Erinnerungen begleiten uns tagtäglich bei unserer Arbeit und geben uns die Kraft, uns weiterhin für das Hier und Jetzt zu engagieren, das Morgen zuversichtlich zu planen. Denn wir sind nicht nur von gestern!“

A. Baschant, M. Bellgardt, J. Büttner, S. Chatzimichalaki, H. Chouzouris, I. Driller, R. Eichenberger, N. Gierig, E. Gounari, A. Haffner, M. Hagedorn, I. Hanke, M. Hasler, A. Hohmeister (+), S. Kastner, A. Kechlimpari, A. Koegel-Neubart, I. Koilis, A. Kontogiorgi, E. Kotta, E. Larchanidou, L. Manola, E. Muff, F. Müller, N. Nazzal, I. Papachristou, N. Papazoglou, H. Pavlaki, L. Pietschmann, M. Regopoulos, M. Rehm, H. Rogalis, K. Schillingner, W. Schimpfle, K. Schlömann, N. Schwan, A. Sklaveniti, K. Sölter, P. Spyridonidis, H. Stamoulis, N. Steinhauer, A. Theile, B. Tsolakis, K. Vallianou, C. Vassilaki, B. Vlachou, N. Wegner, C. Wagner-Sioutas, M. Wißmann, A. Zioga

Καλειδοσκόπιο αξέχαστων αναμνήσεων:

40 πρώην και εν ενεργεία συνάδελφοι του δημοτικού θυμούνται...

«Τα γέλια στο προαύλιο είναι μοναδικά, καθώς και τα παιδιά που τρέχουν κατά πάνω μου για μια αγκαλιά.» - «Μικροί μαθητές και μαθήτριες μεγαλώνουν και με το πέρασμα των χρόνων εξελίσσονται σε προσωπικότητες.» - «Μια ισχυρή ομάδα. Μαζί γελάμε, κλαίμε, γκρινιάζουμε, ανταλλάσσουμε απόψεις, συζητάμε· παρηγορούμε, αντλούμε ενέργεια κι ενθαρρύνουμε ο ένας τον άλλο.» - «Πολλοί μικροί ήρωες που δίνουν εδώ τον καλύτερο εαυτό τους καθημερινά από τις 08:00 έως τις 14:25.» - «Μαθαίνουμε από κοινού διδάσκοντας με τρόπο που αξιοποιεί όλες τις αισθήσεις. - «Δεν έχει μόνο το όνομα (Grund=θεμέλιο, Grundschule), αλλά αποτελεί ουσιαστικά τον ακρογωνιαίο λίθο (Grundstein), πάνω στον οποίο χτίζει το υπόλοιπο σχολείο.» - «Η ημέρα χειροτεχνίας του Αγίου Νικολάου: πραγματικά μια συνεργασία παιδιών, γονέων και εκπαιδευτικού προσωπικού γεμάτη ζωντάνια.» - «όταν κατά την έναρξη της σχολικής χρονιάς καλωσορίζαμε τα πρωτάκια μας με τα σχολικά τους χωνιά και αποχαιρετούσαμε με τον δέοντα τρόπο τα παιδιά της τετάρτης...» - «την κοινή χριστουγεννιάτικη γιορτή μας, όταν μετά από όλες τις πρόβες και το άγχος εξελισσόταν σε μια επιτυχημένη και συγκινητική εκδήλωση και στο τέλος όλοι ανέβαιναν στη σκηνή όπου μαζί, παιδιά και εκπαιδευτικοί, τραγουδούσαν το 'Άγια Νύχτα'» - «κάθε χρονιά και μία μετακόμιση» - «τα χριστουγεννιάτικα τραγούδια κάθε Δευτέρα κατά την προ-χριστουγεννιάτικη περίοδο» - «υπήρξε για εμένα δεύτερη πατρίδα» - «ένα μικρό γερμανικό νησί στη Μεσόγειο» - «σαν στυλοβάτης» - «Ένα πράγμα δεν αλλάζει: οι πολλές αλλαγές τα τελευταία 25 χρόνια.» - «όταν επισκέφτηκε ο Rehagel το σχολείο» - «το θεατρικό έργο του Μπλε βασιλιά» - «τα πρώτα παιδιά του προνηπιακού τμήματος που ξεκίνησαν με μηδενικές γνώσεις γερμανικών κι έπειτα κάθονταν στην πρώτη τάξη και μάθαιναν στα γερμανικά.» - «οι πολλές ωραίες, συγκινητικές παραστάσεις» - «τη στιγμή που τα παιδιά διαβάζουν για πρώτη φορά μόνα τους χωρίς βοήθεια» - «το πολυαναμενόμενο χαμόγελο ενός ντροπαλού παιδιού της πρώτης τάξης» - «όταν βρήκαν και παιδιά με αναπηρία ένα σπίτι στη DSA» - «η συνάντηση και κοινή πορεία ελληνικών και γερμανικών οικογενειών» - «το 2004: ένα πρωινό στους Παραολυμπιακούς Αγώνες» - «τον μεγάλο σεισμό του 1999 – ήμασταν στο κτήριο και προετοιμάζαμε την έναρξη της σχολικής χρονιάς. Το σχολείο ξεκίνησε δύο εβδομάδες αργότερα λόγω των ζημιών» - «τις πλημύρες στο δημοτικό μετά από μια νεροποντή το 1998 κατά τη διάρκεια του μαθήματος, οι χώροι εκκενώθηκαν χρησιμοποιώντας μια αυτοσχέδια ξύλινη γέφυρα, οι τάξεις λειτούργησαν για εβδομάδες εκτάκτως σε χώρους του υπόγειου, στην αίθουσα εκδηλώσεων και στο γραφείο των καθηγητών του κεντρικού κτηρίου.» - «Κορονοϊός!» - «την ημέρα που αντικρίσαμε το έντονο κόκκινο πάτωμα» - «Το μικρότερο γραφείο εκπαιδευτικών (10 m² για 10 εκπαιδευτικούς, 1 τηλέφωνο και 1 υπολογιστής). Έπρεπε να μπαίνουμε και να βγαίνουμε ο ένας μετά τον άλλο.» - «Αυτές οι αναμνήσεις μάς συνοδεύουν καθημερινά στη δουλειά μας και μάς δίνουν τη δύναμη να συνεχίσουμε να δεσμευόμαστε στο εδώ και στο τώρα, να σχεδιάζουμε το αύριο με αυτοπεποίθηση. Γιατί δεν μένουμε μόνο στο χτες.»

Entwicklung von Kindergarten und Vorschule

Η εξέλιξη του προνηπιακού και του νηπιακού τμήματος

Gabriele Wensky

Manche erinnern sich vielleicht noch an unser altes Gebäude. Vor 25 Jahren sah Vieles noch ganz anders aus.

Es gab vier Gruppen für Kinder im Alter von 3-6 Jahren mit jeweils maximal 12 Kindern und einem Team aus insgesamt vier Erzieherinnen.

Der Kindergarten war nicht umzäunt, es gab noch viel freies Feld. Wo nun das IASO-Krankenhaus liegt, existierte ein großer Olivenhain und im Bereich der Avenue-Mall lediglich eine Feld- und Wiesenfläche. In Richtung der heutigen Athens-Mall lag ein kleiner Bach mit Fröschen, welcher regelmäßig aufgesucht wurde, um mit den Kindern die Natur zu beobachten.

Lange Zeit war der Kindergarten von 07:30 bis 12:30 Uhr mit einer verlängerten Aufsicht bis 13:30 Uhr geöffnet. Die Nachmittagsaufsicht ging zunächst bis 14:30 Uhr, wurde dann auf 16:00 Uhr ausgeweitet. Daraus resultierte die Einrichtung weiterer Erzieherinnenstellen am Nachmittag.

Anfangs wurden in erster Linie deutsche Kinder aufgenommen. Daneben durften auch Kinder anderer Nationalität mit deutschen Sprachkenntnissen den Kindergarten besuchen. In diesen Fällen musste allerdings eines der beiden Elternteile neben der griechischen Staatsangehörigkeit noch eine weitere besitzen. Ab 2009 entfiel diese Restriktion, nun konnten auch Kinder aus rein griechischen Elternhäusern aufgenommen werden.

Die Folge war eine höhere Kinderzahl pro Gruppe, welche allerdings

Κάποιοι ίσως θυμούνται ακόμα το παλιό μας κτήριο. Πριν από 25 χρόνια, πολλά πράγματα ήταν εντελώς διαφορετικά.

Υπήρχαν τέσσερις ομάδες για παιδιά ηλικίας 3-6 ετών με μέγιστο αριθμό τα 12 παιδιά ανά ομάδα και συνολικά 4 νηπιαγωγοί.

Το κτήριο του νηπιαγωγείου δεν ήταν περιφραγμένο, περιμετρικά του υπήρχε άπλετος ελεύθερος χώρος. Στο σημείο που σήμερα βρίσκεται το νοσοκομείο ΙΑΣΩ υπήρχε ένας μεγάλος ελαιώνας ενώ το εμπορικό κέντρο Avenue ήταν χωράφια. Εκεί που σήμερα δεσπόζει το Mall υπήρχε ένα ρυάκι με βατράχια, το οποίο επισκεπτόμασταν συχνά για να παρατηρήσουμε τη φύση μαζί με τα παιδιά.

Για μεγάλο χρονικό διάστημα το ωράριο λειτουργίας του προνηπιακού τμήματος ήταν 07:30-12:30 και παρατεινόταν με μια επιτήρηση κατά μία ώρα έως τις 13:30. Η απογευματινή φύλαξη διαρκούσε αρχικά μέχρι τις 14:30 και στη συνέχεια επεκτάθηκε έως τις 16:00. Αυτή η αλλαγή οδήγησε στην πρόσληψη πρόσθετων νηπιαγωγών για τα απογεύματα.

Αρχικά γίνονταν δεκτά κυρίως παιδιά Γερμανών. Παράλληλα επιτρεπόταν και η φοίτηση παιδιών άλλων εθνικοτήτων, εφόσον γνώριζαν γερμανικά. Ωστόσο σε αυτές τις περιπτώσεις έπρεπε ο ένας από τους δύο γονείς να έχει εκτός από την ελληνική και μία άλλη υπηκοότητα. Το 2009 άρθηκε αυτός ο περιορισμός και από τότε γίνονται δεκτά και παιδιά από αμιγώς ελληνικές οικογένειες.

Το αποτέλεσμα ήταν να έχει κάθε ομάδα έναν μεγαλύτερο αριθμό παιδιών, τα οποία δεν μπορούσε να φροντίσει πλέον μία νηπιαγωγός μόνη

nicht mehr von einer Erzieherin allein bewältigt werden konnte. Sie benötigte Unterstützung! Dies war die Geburtsstunde der Assistentinnen!

Die Änderungen der griechischen Regelungen für die Vorschulen machten es im Jahr 2010 erforderlich, Kindergarten und Vorschule zu trennen. Anfangs wurden Kindergarten und Vorschule von der Grundschulleitung unter Mitverantwortung der dienstältesten Erzieherin geführt. Seit September 2012 gibt es eine hauptamtliche Leitung für Kita und Vorschule.

Sukzessive zog im Elementarbereich auch die IT ein: Gab es bis 2010 lediglich einen ausgedienten Verwaltungscomputer, kam 2012 mit der Stelle der Kindergartenleitung ein weiterer PC. Parallel zum Neubau wurde der EDV-Standard mit einer elektrischen Leinwand, einem Beamer, Notebooks etc. weiter vorangetrieben.

Von 2014 bis 2018 wurde mit viel Einsatz die aktuelle pädagogische

της. Χρειαζόταν υποστήριξη! Έτσι καθιερώθηκε η θέση των βοηθών!

Οι νομοθετικές αλλαγές της ελληνικής κυβέρνησης σχετικά με τα νηπιακά τμήματα έκαναν το 2010 επιτακτική την ανάγκη διαχωρισμού νηπιακού και προνηπιακού τμήματος. Τη διεύθυνση των δύο τμημάτων ανέλαβε αρχικά η διευθύντρια του δημοτικού, ενώ ευθύνες παραχωρήθηκαν στην αρχαιότερη στην υπηρεσία νηπιαγωγό. Από τον Σεπτέμβριο του 2012 υπάρχει ξεχωριστή διεύθυνση πλήρους απασχόλησης για αυτά τα τμήματα.

Σταδιακά έκανε και η πληροφορική την είσοδό της στην προσχολική αγωγή. Ενώ μέχρι το 2010 υπήρχε μόνο ένας παροπλισμένος υπολογιστής των διοικητικών υπηρεσιών, με τη δημιουργία της διευθυντικής θέσης του προνηπιακού και νηπιακού τμήματος προστέθηκε ένας ακόμα υπολογιστής. Παράλληλα με την προετοιμασία του νέου κτηρίου βελτιωνόταν ολόένα και το επίπεδο μηχανογράφησης, με έναν διαδραστικό

Konzeption entwickelt. Dies war verbunden mit einer Auseinandersetzung zu den sieben Bildungsbereichen der Kinder.

Stück für Stück kristallisierte sich heraus: Kindergarten und Vorschule entwickelten sich in den vergangenen 25 Jahren vom „Anhängsel“ zum „Eingangstor“ zur deutschen Bildung an der DSA.

Alle 21 KollegInnen von Kita und Vorschule sind – damals wie heute – mit viel Engagement dabei, ihren Kindern die besten Entwicklungsmöglichkeiten zu bieten sowie eine schöne Zeit mit prägenden Erinnerungen an den Kindergarten und die Vorschule der DSA zu gestalten!

Die Schulverwaltung an der Deutschen Schule Athen – Kontinuität und Verantwortlichkeit

Οι διοικητικές υπηρεσίες της Γερμανικής Σχολής Αθηνών – Συνέχεια και Συνέπεια

Ira Staikou

Was zeichnet die Deutsche Schule Athen, eine der ältesten Deutschen Auslandsschulen aus? Dies ist sicherlich der hervorragende Ruf der Schule, der seit vielen Jahrzehnten Generationen von Schülerinnen und Schülern, Absolventinnen und Absolventen begleitet. Was die DSA ist und was sie verkörpert, verdankt sie dem Einsatz und der Zusammenarbeit vieler Menschen, Institutionen und Behörden in Griechenland und in Deutschland. Dass die Schule über einen so großen Zeitraum erfolgreich funktioniert, ist insbesondere der Tatsache geschuldet, dass sich alle MitarbeiterInnen der DSA mit viel Engagement und großem Willen für sie einsetzen und zugleich für gute Zusammenarbeit, Harmonie und ergebnisorientiertes Handeln Sorge tragen.

Eine besondere Rolle spielt dabei die Schulverwaltung. Sie ist ein Eckpfeiler der schulischen Organisation und das „Rückgrat“ der pädagogisch-schulischen Arbeit. Die MitarbeiterInnen in Sekretariat,

πίνακα, έναν προβολέα, notebooks κ.λπ.

Από το 2014 έως το 2018 διαμορφώθηκε με την ακούραστη συμβολή πολλών συναδέλφων ο παιδαγωγικός σχεδιασμός που ισχύει και σήμερα. Η διαδικασία σχεδιασμού ήταν άμεσα συνυφασμένη με την ανάλυση των επτά εκπαιδευτικών τομέων των παιδιών.

Αποκρυσταλλώθηκε η εξής διαπίστωση: κατά τη διάρκεια των τελευταίων 25 ετών το προνηπιακό και το νηπιακό τμήμα εξελίχθηκαν από «ουραγό» σε «πύλη εισόδου» στη γερμανική παιδεία της DSA.

Όλες και όλοι οι συνάδελφοι του προνηπιακού και νηπιακού τμήματος επιδεικνύουν μέχρι και σήμερα αμείωτο ζήλο, ώστε να προσφέρουν στα παιδιά σας τις καλύτερες δυνατότητες εξέλιξης και να διαμορφώσουν μια όμορφη περίοδο με καθοριστικές αναμνήσεις από το προνηπιακό και νηπιακό τμήμα της DSA.

Τι είναι αυτό που χαρακτηρίζει τη Γερμανική Σχολή Αθηνών, ένα από τα παλαιότερα Γερμανικά Σχολεία του εξωτερικού; Σίγουρα είναι η εξαιρετική φήμη της Σχολής που εδώ και πολλές δεκαετίες συνοδεύει γενιές μαθητριών, μαθητών και αποφοίτων. Η ταυτότητα της DSA, καθώς και όλες οι αξίες τις οποίες η Σχολή συμβολίζει, πηγάζουν από τη συνεργασία και την προσφορά πολλών ανθρώπων, θεσμών και υπηρεσιών σε Ελλάδα και Γερμανία. Η επιτυχημένη λειτουργία της Σχολής για ένα τόσο μεγάλο χρονικό διάστημα οφείλεται κατά κύριο λόγο στη διαχρονική και δυναμική προσπάθεια στήριξης εκ μέρους του ανθρώπινου δυναμικού της, το οποίο ταυτόχρονα μεριμνά για τη διασφάλιση της καλής συνεργασίας, αρμονίας και αποτελεσματικότητας.

Σε αυτή τη διαδικασία έναν ξεχωριστό ρόλο διαδραματίζουν οι διοικητικές υπηρεσίες. Αποτελούν τον ακρογωνιαίο λίθο της σχολικής οργάνωσης και τη «ραχοκοκαλιά» του παιδαγωγικού έργου. Βασικό μέλημα

Schülerbüro, Lehrerbüro, Empfangsbereich, in der Buchhaltung/Kasse, Marketingabteilung und Bibliothek, sowie die medizinische und psychologische Unterstützung, das Hausmeister- und Reinigungsteam sind stets darum bemüht, mit einem hohen Maß an Einsatz, Kooperationsbereitschaft und Professionalität Schulleitungen, Pädagogen, SchülerInnen, Eltern und Absolventen zu unterstützen und zu begleiten. Mit Hilfe der zunehmenden Einführung von neuen, zeitgemäßen Schul- und Verwaltungsprogrammen sowie der Einrichtung der Marketingabteilung und der schulpsychologischen Beratungsstelle im Jahr 2012 wurde das Ziel verfolgt, die Verwaltung permanent zu modernisieren und kundenorientiert zu gestalten. Die Umstellung der Buchhaltung auf das System der „Doppelten Buchführung“ in den letzten 15 Jahren stellt ein wichtiges Instrument für eine komplexere Auswertung der Haushaltslage und für zukunftsorientierte Entscheidungen dar, die im Einklang mit den pädagogischen Anforderungen zu treffen sind.

Die gute Haushaltsführung, die Verwaltung des Schulbudgets in Zusammenarbeit mit der Schulleitung und dem Schulvereinsvorstand, sowie die stets wachsenden Anforderungen an die finanztechnische Verwaltung einer Deutschen Auslandsschule, um sowohl den Richtlinien des Gastlandes, als auch denjenigen der Bundesrepublik Deutschland gerecht zu werden, erfordern die Existenz von Kompetenzen und Kontinuität. Auf diese Weise können Strukturen geschaffen und sichergestellt werden, die für einen kundenorientierten, funktionalen Verwaltungsapparat unabdingbar sind.

Über die „praktische Seite“ der Verwaltungsarbeit hinaus, gibt es die „menschlich-soziale“ Komponente der täglichen schulischen Arbeit. Sich mit menschlichen Problemen individuell zu beschäftigen, immer ein offenes Ohr für SchülerInnen, LehrerInnen und Eltern zu haben, ist von genau so großer Bedeutung und Relevanz.

An dieser Stelle möchte ich mich – als Verwaltungsleiterin der DSA seit September 1995 – bei allen MitarbeiterInnen der Verwaltung für ihre große Einsatzbereitschaft und ihre tatkräftige Unterstützung bedanken. Wir alle, die MitarbeiterInnen der Verwaltung, blicken auf eine erfolgreiche, abwechslungsreiche – nicht immer einfache – dennoch wunderbare Zeit an der Schule zurück und wünschen der DSA, unserer DSA, dass es ihr auch in Zukunft gelingt, den neuen Herausforderungen gerecht zu werden, sich weiterzuentwickeln und ihren besonderen Charakter zu wahren.

των συναδέλφων στη γραμματεία, το γραφείο μαθητών, το γραφείο εκπαιδευτικών, την υποδοχή, τη βιβλιοθήκη, το λογιστήριο και το ταμείο, το τμήμα μάρκετινγκ, τον τομέα της ιατρικής φροντίδας και ψυχολογικής υποστήριξης, καθώς και της ομάδας των επισιτατών και του προσωπικού του τμήματος καθαριότητας και υγιεινής είναι να πλαισιώνουν και να στηρίζουν τη διεύθυνση, τους παιδαγωγούς, τους μαθητές και τις μαθήτριες, τους γονείς και τις/τους απόφοιτους πάντα με μεγάλη προθυμία, πνεύμα συνεργασίας και επαγγελματισμό. Με τη βοήθεια της εισαγωγής νέων προσδευτικών σχολικών και διοικητικών προγραμμάτων, τη δημιουργία τμήματος μάρκετινγκ και τη σύσταση σχολικής ψυχολογικής και συμβουλευτικής υπηρεσίας το 2012 επιδιώχθηκε ο διαρκής εκσυγχρονισμός των διοικητικών υπηρεσιών και ο προσανατολισμός τους στις ανάγκες των μελών της σχολικής κοινότητας. Η μετάβαση του λογιστηρίου στο «διπλογραφικό σύστημα» τα τελευταία 15 χρόνια αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο για μια πιο σύνθετη ανάλυση της οικονομικής κατάστασης, καθώς και τη λήψη μελλοντικών αποφάσεων οι οποίες οφείλουν να συνάδουν με τις εκάστοτε παιδαγωγικές απαιτήσεις.

Η σωστή διαχείριση των δημοσιονομικών και του σχολικού προϋπολογισμού σε συνεργασία με τη διεύθυνση της Σχολής και το διοικητικό συμβούλιο, αλλά και οι συνεχώς αυξανόμενες απαιτήσεις από τις οικονομικές-διοικητικές υπηρεσίες ενός Γερμανικού Σχολείου του Εξωτερικού και προκειμένου αυτές να ανταποκριθούν στις κατευθυντήριες οδηγίες τόσο της φιλοξενούμενης χώρας όσο και της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, προϋποθέτουν την ύπαρξη μίας σειράς δεξιοτήτων καθώς και τη διασφάλιση της συνέχειας. Αυτός ο συνδυασμός καθιστά εφικτή τη δημιουργία και την κατοχύρωση άκρως απαραίτητων δομών ενός λειτουργικού διοικητικού μηχανισμού με γνώμονα την άριστη παροχή υπηρεσιών.

Πέρα από την «πρακτική πλευρά» του έργου των διοικητικών υπηρεσιών υπάρχει και το «ανθρώπινο, κοινωνικό» στοιχείο του καθημερινού σχολικού έργου. Η διαχείριση προβλημάτων σε ανθρώπινο επίπεδο και η διαρκής διάθεση για προσωπική, εξατομικευμένη στήριξη μαθητών/μαθητριών, εκπαιδευτικών και γονέων είναι στοιχεία ανεκτίμητα, εξίσου μεγάλης αξίας και σπουδαιότητας.

Ως διευθύντρια των διοικητικών υπηρεσιών της DSA από τον Σεπτέμβριο του 1995 θέλω σε αυτό το σημείο να ευχαριστήσω όλες και όλους τους συναδέλφους των διοικητικών υπηρεσιών για τη μεγάλη τους αφοσίωση και την έμπρακτη υποστήριξή τους. Όλοι εμείς μνημονεύουμε την επιτυχημένη –όχι πάντα εύκολη– παρά ταύτα αξιόλογη πορεία της Σχολής στη διάρκεια όλων αυτών των ετών και ευχόμαστε στη DSA, τη δική μας DSA, να καταφέρει και μελλοντικά να ανταποκριθεί στις νέες προκλήσεις, να εξελιχθεί περαιτέρω και να διατηρήσει τον μοναδικό, ιδιαίτερο χαρακτήρα της.

Der europäische Gedanke gibt die Richtung vor Με πυξίδα την ευρωπαϊκή ιδέα

Angelos Kovaios

Der Weg des Alumni-Vereins der Deutschen Schule Athen ist mit der langen Geschichte der Schule aufs Engste verbunden. Gegründet wurde er 1964, nur wenige Jahre nachdem die ersten Schüler an der DSA in der Nachkriegszeit ihren Abschluss gemacht hatten, und trug zunächst den Namen „Verband der Absolventen der Deutschen Schule Athen – Dörfpfeld-Gymnasium“, enthielt also in seinem Beinamen den Namen des Schulgründers Wilhelm Dörfpfeld. Nicht von ungefähr werden daher die Absolventen auch „Dörfpfeldianer“ genannt.

In den 57 Jahren ihrer gemeinsamen Entwicklung haben sich Verein und Schule einvernehmlich am gemeinsamen Kompass der Interkulturalität und der Idee des Vereinten Europa ausgerichtet, Leitideen, die sich gerade in den letzten drei Jahrzehnten und insbesondere seit der deutschen Wiedervereinigung und der Gründung der Europäischen Union deutlich herauskristallisiert haben.

Mit einer Reihe von Veranstaltungen und Initiativen hat sich der Verein in den letzten Jahren zusammen mit den jeweiligen Schulleitungen kontinuierlich dafür eingesetzt, die bedeutende Rolle zu unterstreichen, die der DSA in den Bereichen Bildung, Kultur und Politik in Griechenland und Deutschland zukommt.

Ein klares Zeugnis dafür lieferten die zahlreichen Veranstaltungen, die gerade im letzten Jahrzehnt stattfanden: Allen voran sind hierbei der Besuch der Bundeskanzlerin Angela Merkel und ihr Gespräch mit Schülern der DSA in der Aula im Januar 2019 und die Visite des dama-

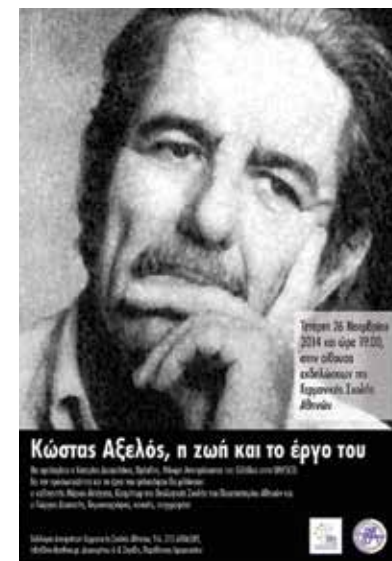

Η πορεία του Συλλόγου Αποφοίτων της Γερμανικής Σχολής Αθηνών είναι συνυφασμένη με τη μακρά ιστορία του σχολείου. Ιδρύθηκε το 1964, λίγα χρόνια μετά την αποφοίτηση των πρώτων μαθητών της μεταπολεμικής Γερμανικής Σχολής και ονομαζόταν αρχικώς «Σύνδεσμος Αποφοίτων Γερμανικής Σχολής Αθηνών – Γυμνασίου Δαίρπφελντ», συμπεριλαμβάνοντας έτσι στην επωνυμία του το όνομα του ιδρυτή της Σχολής, Wilhelm Dörfpfeld. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο ότι οι απόφοιτοι αποκαλούνται Dörfpfeldianer.

Στα 57 χρόνια της κοινής αυτής πορείας, ο Σύλλογος και η DSA συμπορεύθηκαν με κοινή πυξίδα την διαπολιτισμικότητα και την ιδέα της ενωμένης Ευρώπης, στοιχεία τα οποία αναδείχθηκαν emphaticά κατά τις τελευταίες τρεις δεκαετίες και ειδικότερα έπειτα από τη γερμανική επανένωση και τη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Με εκδηλώσεις και πρωτοβουλίες του, ο Σύλλογος επιδίωξε τα τελευταία χρόνια, από κοινού με τις διευθύνσεις της Σχολής, να υπογραμμίσει τον καθοριστικό ρόλο της DSA στους τομείς της εκπαίδευσης, του πολιτισμού και της πολιτικής στην Ελλάδα και τη Γερμανία.

Όλα αυτά φάνηκαν καθαρά, ιδιαίτερα την προηγούμενη δεκαετία, σε πολλές εκδηλώσεις. Μεταξύ αυτών, η παρουσία της καγκελαρίου Angela Merkel και η συνομιλία της με μαθητές στην Aula τον Ιανουάριο του 2019, η επίσκεψη του τότε υπουργού Εξωτερικών και μετέπειτα Ομοσπονδιακού Προέδρου, Frank-Walter Steinmeier τον Δεκέμβριο του 2016, οι βραδιές για τους αποφοίτους του πολέμου (2013), «Τα Χρόνια

ligen Außenministers und späteren Bundespräsidenten Frank-Walter Steinmeier im Dezember 2016 zu nennen; oder auch die Abende zur Erinnerung an die Absolventen des Krieges (2013), an „Die Jahre der Diktatur“ (2014) oder an „Die Schuljahre in der Metsovou“ (2015), die Rede von Manolis Glezos, die er im Jahre 2014 (kurz vor seiner Wahl zum EU-Parlamentarier) in der Schule hielt, sowie die besonders gelungene Veranstaltung „Die Lehrer kommen wieder“ (2018) u. a. m.

Dank einer Initiative des Vereins wurde außerdem zum Anlass des 120. Jahrestages der Gründung der Schule deren Geschichte neu aufgelegt. Für das Buch mit dem Titel „Das Dörfpfeld-Gymnasium in Athen: Geschichte und Gestalt einer deutschen Auslandsschule“ zeichnet der ehemalige Schulleiter Jens Godber Hansen verantwortlich. Darüber hinaus hat der Verein in den letzten Jahren die Vernetzung der Absolventen und ihren Austausch über die Website www.ex-dsathen.gr und den wöchentlichen Newsletter „montags“, der seit Juli 2015 ohne Unterbrechung erscheint, stark intensiviert.

Zu ihrem 125. Jubiläum steht nicht nur die Deutsche Schule Athen, sondern auch Griechenland, Deutschland und Europa vor neuen Herausforderungen, die sich mitunter stark von denen der Vergangenheit unterscheiden.

Als Alumni-Verein sind wir aber felsenfest davon überzeugt, dass die Schulgemeinschaft, wie in den vergangenen 125 Jahren, auch die gegenwärtigen Herausforderungen meistern wird.

της δικτατορίας» (2014), «Τα χρόνια της Μετσόβου» (2015), η ομιλία του Μανώλη Γλέζου το 2014 λίγο προτού εκλεγεί ευρωβουλευτής, η ιδιαίτερα επιτυχημένη εκδήλωση «Οι καθηγητές ξανάρχονται» (2018) κ.ά.

Με πρωτοβουλία του Συλλόγου, εξάλλου, επανεκδόθηκε με αφορμή τη συμπλήρωση των 120 ετών της Σχολής, η ιστορία της με τίτλο «Das Dörfpfeld-Gymnasium in Athen: Geschichte und Gestalt einer deutschen Auslandsschule», έργο του πρώην διευθυντή, Jens Godber Hansen. Επιπλέον, τα τελευταία χρόνια ο Σύλλογος έχει προωθήσει σημαντικά τη δικτύωση και την επικοινωνία μεταξύ των αποφοίτων είτε μέσω του site www.ex-dsathen.gr είτε μέσω του εβδομαδιαίου newsletter με τίτλο «montags», το οποίο εκδίδεται ανελλιπώς από τον Ιούλιο του 2015.

Η επέτειος των 125 ετών βρίσκει τη Γερμανική Σχολή Αθηνών, την Ελλάδα, τη Γερμανία και την Ευρώπη ενώπιον νέων προκλήσεων, πολύ διαφορετικών από εκείνες του παρελθόντος.

Ως Σύλλογος Αποφοίτων είμαστε βέβαιοι ότι η οικογένεια της Σχολής θα ανταποκριθεί απολύτως στις απαιτήσεις της νέας εποχής, όπως και τα προηγούμενα 125 χρόνια.

DSA: Das „zweite Zuhause“ für unsere Kinder

DSA: το «δεύτερο σπίτι» για τα παιδιά μας

Vicky Athanassoglou

Von Gefühlen überwältigt und mit Stolz auf die feierliche Würdigung des 125-jährigen Bestehens und Beitrages der Deutschen Schule Athen, gratuliert der Elternverein der gesamten Schulgemeinschaft, in der Hoffnung, dass die DSA ihre beträchtliche Arbeit noch viele Jahre fortsetzen wird. Eine Arbeit, die sich nicht nur durch die hohe Qualität der Bildung auszeichnet, sondern auch durch die Sensibilisierung der Schüler in Bereichen wie soziale Verantwortung, Teamarbeit, Engagement, weltweite Perspektive, Umweltschutz, Kunst, Sport und vieles mehr. Aber ebenso wichtige Elemente für uns Eltern, wenn nicht wichtiger als die unbestreitbaren Ressourcen, die unsere Schule den Schülern für ihr späteres Studium und ihre Karriere zur Verfügung stellt, sind auch die Sicherheit und Geborgenheit, die ihnen geboten werden. Es gehört zum natürlichen Verlauf, dass unsere Kinder die Schule als ihr zweites Zuhause ansehen, eine Tatsache, die entscheidend zu ihrer geistigen und körperlichen Gesundheit beiträgt.

Die Begehung des 125-jährigen Jubiläums der DSA fällt mit der Vereinigung des Elternbeirats und des Elternverbands der griechischen Abteilung zusammen, die im Geiste der Begegnungsschule dem schrittweisen Zusammenfinden der beiden getrennten Abteilungen folgte.

Der nun neue einheitliche Elternverein besteht aus Elternvertretern aller DSA-Klassen und wird aufgerufen, seine Präsenz und seinen Beitrag als aktives Mitglied der Schulgemeinschaft fortzusetzen und zu stärken, mit dem gemeinsamen Ziel, die Werte der Schule zu erfüllen und mündige Bürger und Persönlichkeiten für unsere Gesellschaft zu schaffen.

125 Jahre DSA, 125 Jahre Eltern in der DSA ... So fragten wir uns, warum sich im Laufe der Zeit so viele Eltern für die Deutsche Schule Athen entschieden und was ihre wichtigsten Erinnerungen an das Schulleben ihrer Kinder sind.

Με συγκίνηση και υπερηφάνεια για τον εορτασμό των 125 χρόνων λειτουργίας και προσφοράς της Γερμανικής Σχολής Αθηνών ο Σύλλογος Γονέων εκφράζει τα συγχαρητήριά του προς όλη τη σχολική κοινότητα, με την ευχή να συνεχίσει η DSA το σπουδαίο έργο της για πολλά χρόνια ακόμα. Ένα έργο, το οποίο δεν διακρίνεται μόνο για την υψηλή ποιότητα εκπαίδευσης που παρέχει, αλλά και για την ευαισθητοποίηση των μαθητών και μαθητριών σε τομείς όπως η κοινωνική ευθύνη, η ομαδικότητα, η συμμετοχικότητα, η παγκόσμια προοπτική, η προστασία του περιβάλλοντος, οι τέχνες, ο αθλητισμός και πολλά άλλα. Ωστόσο εξίσου σημαντικά στοιχεία για εμάς τους γονείς, εάν όχι σημαντικότερα από τα αδιαμφισβήτητα εφόδια που τους παρέχει η Σχολή για τις μετέπειτα σπουδές και τη σταδιοδρομία τους, αποτελούν και η ασφάλεια και η ζεστασιά που τους προσφέρει. Είναι φυσικό επακόλουθο τα παιδιά μας να βιώνουν το σχολείο ως δεύτερο σπίτι τους, γεγονός που συμβάλλει καθοριστικά στην πνευματική, ψυχική και σωματική τους υγεία.

Ο εορτασμός των 125 χρόνων της DSA συμπίπτει με την ενοποίηση του Συλλόγου Γονέων του γερμανικού τμήματος (Elternbeirat) και του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων του ελληνικού τμήματος, η οποία ακολούθησε –στο πνεύμα του σχολείου συνάντησης– και τη σταδιακή ενοποίηση των δύο τμημάτων.

Ο ενιαίος πλέον Σύλλογος Γονέων αποτελείται από τους εκπροσώπους γονέων όλων των τάξεων της DSA και καλείται να συνεχίσει και να ενδυναμώσει την παρουσία και τη συνεισφορά του ως ενεργό μέλος της σχολικής κοινότητας. Κοινός στόχος μας είναι πραγματώνοντας τις αξίες της Σχολής να παραδώσουμε στην κοινωνία μας ολοκληρωμένους πολίτες.

125 χρόνια DSA, 125 χρόνια γονείς στη DSA... Αναρωτηθήκαμε λοιπόν αφενός για ποιον λόγο διαχρονικά τόσοι γονείς επιλέγουν τη DSA για τα παιδιά τους και αφετέρου ποιες είναι οι σημαντικότερες αναμνήσεις τους από τη σχολική ζωή των παιδιών τους.

Die Antwort auf unsere Fragen suchten wir bei den Eltern selbst und zwar durch einen Rückblick auf viele Jahrzehnte, um möglichst viele Generationen von Absolventen und Eltern und somit den größten Teil der Schulgeschichte abzudecken. Ihre Worte sind der beste Beweis dafür, dass die Deutsche Schule Athen auch weitere 125 Jahre ihres Bestehens feiern wird.

Mit Wertschätzung und Vertrauen in die Werte der Deutschen Schule Athen, der Elternverein

Liana Anastasiadou, 52 Jahre alt, deren Tochter 2019 ihren Abschluss machte, aktives Mitglied des Elternvereins:

„[...] Eine Szene, an die ich mich stets erinnere und die mich bewegt, ist folgende: Die Schule nahm an der Schuhkarton-Aktion teil [...] Als ich an diesem Nachmittag die Schule besuchte, stieß ich auf eine endlose Reihe von Lehrern, Schülern aller Klassen, Eltern und Mitarbeitern der Schule, die singend zum Rhythmus der lauten Musik „Hand in Hand“ Kartons weitergaben. Die Menschenschlange reichte von der Aula bis auf die Straße. Was ich von meiner Zeit an der Schule behalten werde ist, dass diese allen (Schülern, Lehrern, Eltern und Mitarbeitern) Ausdrucksmöglichkeiten und Freiheit schenkte. Die Schule vermittelte den Eindruck eines Riesen, der nie schlief.“

Theodoros Petrakopoulos, der jetzt 98 Jahre alt wäre:

„Als unser ältester Sohn 1955 geboren wurde, sagte ich meiner Frau, dass wir ihn nach Deutschland schicken würden, denn obwohl ich im Nationalen Widerstand gegen die Deutschen gekämpft hatte, dachte ich, dass dieses Land bald wieder an der Spitze der europäischen Wirt-

Την απάντηση στα ερωτήματά μας αναζητήσαμε στους ίδιους τους γονείς, και μάλιστα ανατρέχοντας πολλές δεκαετίες πίσω, ώστε να καλύψουμε όσο το δυνατόν περισσότερες γενιές αποφοίτων και γονέων, και ως εκ τούτου μεγαλύτερο εύρος της ιστορίας της Σχολής μας. Τα λόγια τους είναι η καλύτερη απόδειξη ότι η Γερμανική Σχολή Αθηνών θα γιορτάσει και τα επόμενα 125 χρόνια λειτουργίας της.

Με εκτίμηση και πίστη στις αξίες της Γερμανικής Σχολής Αθηνών, Ο Σύλλογος Γονέων

Η Λιάνα Αναστασιάδου, 52 ετών, της οποίας η κόρη αποφοίτησε το 2019, ενεργό μέλος του Συλλόγου Γονέων, δηλώνει:

«[...] Αυτή τη σκηνή όμως πάντα, όταν τη σκέφτομαι, συγκινούμαι: το σχολείο συμμετείχε στη δράση Schuhkarton [...] Εκείνο το μεσημέρι λοιπόν φθάνω σχολείο και συναντώ μία ατελείωτη αλυσίδα από καθηγητές, μαθητές από όλες τις βαθμίδες, γονείς και προσωπικό του σχολείου, η οποία ξεκινούσε από τη σκηνή της Aula και έφθανε ως έξω στον δρόμο, να μεταφέρει από χέρι σε χέρι τα κουτιά τραγουδώντας στον ρυθμό της μουσικής που έπαιζε δυνατά. Αυτό που θα κρατήσω από τη θητεία μου στο σχολείο είναι ότι έδινε λόγο και ελευθερία σε όλους (μαθητές, καθηγητές, γονείς και προσωπικό). Η Σχολή έδινε την εντύπωση ενός γίγαντα που δεν κοιμόταν ποτέ.»

Ο Θεόδωρος Πετρακόπουλος που σήμερα θα ήταν 98 χρόνων, είχε αναφέρει:

«Όταν γεννήθηκε το 1955 ο μεγάλος μας γιος, είπα στη γυναίκα μου ότι θα τον στέλναμε στη Γερμανική, γιατί, αν κι εγώ πολέμησα τους Γερμανούς στο πλαίσιο της Εθνικής Αντίστασης, θεωρούσα ότι η χώρα αυτή θα

schaft stehen würde. Da sich die Griechen und die Deutschen als Völker ergänzen, hatte das eine Volk, was dem anderen fehlte [...] es war unbeschreiblich emotional, als mein Enkel die Schule (2004) absolvierte und als Hauptredner der ersten gemeinsamen Veranstaltung der griechisch-deutschen Abteilung, mein Sohn – als Präsident des Elternvereins – und mein Enkel – als Präsident der damaligen Schülervertretung der griechischen Abteilung – teilnahmen.“

Barbara Papanastasiou, 84 Jahre alt, zwei ihrer Drillinge (1981-1987) und drei ihrer Enkelkinder besuchten die Schule:

„Ich bin froh, dass meine Kinder die DSA besuchten. Dort erhielten sie eine solide und breitgefächerte (dreisprachige) Bildung und den Zugang zu zwei Kulturen. [...] Ich erinnere mich an den Gymnastiklehrer, den alle liebten und der den Skiausflug auf den Parnassos organisierte. [...] Die Schule bereitete die Schüler hervorragend auf das Studium in Deutschland und Griechenland vor. [...] Eines der wichtigsten Feste war für mich jedes Jahr der deutsche Weihnachtsbasar (1. Advent).“

Konstantinos Kousoulis, 63 Jahre alt, mit zwei Kindern, die zwischen 1996 und 2012 die Schule besuchten, Elternvertreter der Klasse und Präsident des Elternvereins der Deutschen Abteilung (2003-2012):

„Die größten Vorteile der Deutschen Schule Athen waren das internationale Umfeld, das moderne Bildungsprogramm, das Niveau der Lehrer, der menschliche Umgang, welche die Mehrheit der Lehrer den Schülern entgegenbrachte, die Vielfalt der zusätzlichen Aktivitäten, die angemessene Höhe der Studiengebühren. Ich erinnere mich an die Veranstaltung zur Begrüßung der Erstklässler in der DSA-Grundschule. Sie war unglaublich schön und machte die Eltern glücklich, dass ihre Kinder diese Schule besuchten, in welcher sie sich willkommen fühlten und keinerlei Stress während „ihrer ersten Schultage“ verspürten.“

Irini Schneider, heute 72, mit zwei Kindern die zwischen 1980 und 1993 die Deutsche Schule besuchten:

„Zwei der größten Vorteile waren das Erlernen der deutschen Sprache mit Aussicht auf ein Leben in Deutschland, sowie die Motivation zur Teilnahme an Kunst-, Theater- und Musikveranstaltungen. [...] Als Griechin, die nichts Ähnliches erlebt hatte, war die Feier der 1. Klasse der Grundschule mit den Schultüten für mich besonders beeindruckend. Ich bin gerührt und stolz und fühle mich bestätigt in der Wahl dieser Schule.“

ξαναβρεθεί σύντομα στην κορυφή της οικονομίας της Ευρώπης. Επιπλέον δε, διότι οι Έλληνες κι οι Γερμανοί, ως λαοί, είναι συμπληρωματικοί, ο ένας έχει αυτό που λείπει από τον άλλο. [...] Ήταν απερίγραπτη η συγκίνησή μου, όταν αποφοίτησε ο εγγονός μου (2004) κι οι βασικοί ομιλητές της εκδήλωσης, της πρώτης κοινής και για τα δύο τμήματα, ελληνικό και γερμανικό, ήταν ο γιος μου ως πρόεδρος του Συλλόγου Γονέων κι ο εγγονός μου ως πρόεδρος του 15μελούς.»

Η Βαρβάρα Παπαναστασίου, που σήμερα είναι 84 χρόνων, της οποί-ας φοίτησαν στη DSA δύο εκ των τριδύμων της (1981-1987) και τρία εγγόνια της, μας είπε:

«Χαίρομαι που τα παιδιά μου φοίτησαν στη DSA. Εκεί έλαβαν μια σταθερή και ευρεία εκπαίδευση (σε τρεις γλώσσες) και πρόσβαση σε δύο πολιτισμούς. [...] Θυμάμαι τον καθηγητή της Γυμναστικής που όλοι αγαπούσαν και που οργάνωνε την εκδρομή σκι στον Παρνασσό. [...] Το σχολείο προετοίμασε τους μαθητές άριστα για σπουδές στη Γερμανία και την Ελλάδα. [...] Μια από τα σημαντικότερες για εμένα γιορτές ήταν το γερμανικό χριστουγεννιάτικο παζάρι (1η Advent) κάθε χρόνο.»

Ο Κωνσταντίνος Κουσουλής, 63 ετών, με δύο παιδιά που φοίτησαν μεταξύ του 1996 και του 2012, εκπρόσωπος των γονέων της τάξης και πρόεδρος του Συλλόγου Γονέων του γερμανικού τμήματος (2003-2012):

«Τα μεγαλύτερα πλεονεκτήματα της Γερμανικής Σχολής Αθηνών ήταν το διεθνές περιβάλλον, το σύγχρονο εκπαιδευτικό πρόγραμμα, το επίπεδο των διδασκόντων, η ανθρώπινη προσέγγιση των μαθητών από μέρους της πλειονότητας των διδασκόντων, η ποικιλία των πρόσθετων δραστηριοτήτων, το λογικό ύψος των διδάκτρων. Θυμάμαι τη γιορτή υποδοχής των μαθητών της πρώτης τάξης στο δημοτικό της DSA· ήταν απίστευτα όμορφη και έκανε τους γονείς να αισθανόμαστε ευτυχείς που τα παιδιά μας εισέρχονται στο σχολείο αυτό, και τα παιδιά μας να νιώθουν ευπρόσδεκτα, δίδωχνοντας το φυσικό άγχος των πρώτων ημερών.»

Η Ειρήνη Schneider, σήμερα 72 ετών, με δύο παιδιά στη Γερμανική Σχολή, που φοίτησαν μεταξύ του 1980 και του 1993, αναφέρει:

«Δύο εκ των μεγαλύτερων πλεονεκτημάτων ήταν η εκμάθηση των γερμανικών με την προοπτική μετακόμισης στη Γερμανία καθώς και οι εκδηλώσεις και τα κίνητρα για συμμετοχή στα εικαστικά, θεατρικά, μουσικά δρώμενα. [...] Ως Ελληνίδα που δεν είχα βιώσει κάτι παρόμοιο ήταν πολύ εντυπωσιακή η γιορτή της 1ης δημοτικού με τις Schultüten. Νιώθω συγκίνηση, περηφάνια και δικαίωση για την επιλογή αυτού του σχολείου.»

Der Solidaritätsausschuss und seine Aufgabe

Η Επιτροπή Αλληλεγγύης και το έργο της

Stefan Mittmann

Die Entscheidung von Eltern, ihr Kind auf eine Privatschule zu schicken, ist nicht immer einfach. Wirtschaftliche Bedenken spielen eine wichtige Rolle, insbesondere dann, wenn die Kinder die Privatschule für die nächsten 12 oder 14 Jahre besuchen sollen. Die Familie muss dann einen beachtlichen finanziellen Betrag investieren.

Erfreulicherweise kann die Deutsche Schule Athen einen konstant niedrigen Schulgeldbetrag anbieten, da sie vom deutschen Staat in mehrfacher Weise unterstützt wird, z. B. durch die Entsendung von Lehrkräften oder die Bereitstellung der Anlagen und Räumlichkeiten in Maroussi. Ohne diese Unterstützung würde die Schule wie jede andere Privatschule arbeiten und das Schulgeld müsste auf etwa das Doppelte angepasst werden.

Trotzdem kann jede Familie von unvorhergesehenen Schwierigkeiten getroffen werden. Insbesondere in den Jahren der Wirtschaftskrise in Griechenland wurden viele Menschen arbeitslos oder erlitten beachtliche Einbußen in ihrem Einkommen. Mit solchen finanziellen können auch große emotionale Schwierigkeiten auftreten, welche die sensible Psyche der Kinder beeinflussen.

Die Schule ist sich ihrer Verantwortung bei der Einschreibung jeden Kindes bewusst und hat deshalb einen Solidaritätsausschuss gebildet, der Familien mit temporären finanziellen Schwierigkeiten Ermäßigungen gewährt, die vorübergehend sogar zum vollständigen Erlass von Schulgeldzahlungen führen können.

Die Arbeit des Solidaritätsausschusses versucht die unangenehme Situation zu verhindern, dass eine Familie im schlimmsten Falle aus finanziellen Gründen ein Kind von der Schule abmelden müsste.

Um sich für eine Schulgeldermäßigung zu qualifizieren, muss die Familie einen Antrag an den Solidaritätsausschuss stellen. Der Ausschuss hat lediglich eine kleine Anzahl an Mitgliedern und bewertet die individuelle finanzielle Situation mit absoluter Diskretion.

Die Entscheidungen des Ausschusses sollen sicherstellen, dass die Mittel, die für Schulgeldermäßigungen eingesetzt werden und die aus den Schulgeldern der gesamten Schulgemeinde stammen, nach bes-

Η απόφαση των γονέων να στείλουν το παιδί τους σε ιδιωτικό σχολείο δεν είναι πάντα εύκολη. Συχνά παίζουν καθοριστικό ρόλο και οι οικονομικοί παράγοντες. Ειδικά όταν τα παιδιά ξεκινούν τη φοίτησή τους στο ιδιωτικό σχολείο από τα πρώτα σχολικά χρόνια, ο αντίστοιχος προϋπολογισμός αφορά στα επόμενα 12 ως και 14 χρόνια. Σε αυτή την περίπτωση η οικογένεια καλείται να επενδύσει ένα σημαντικό ποσό.

Ευτυχώς η DSA μπορεί να προσφέρει σταθερά μειωμένα διδάκτρα, αφού το γερμανικό κράτος στηρίζει τη Σχολή με πολλαπλούς τρόπους, όπως με την απόσπαση καθηγητών από τη Γερμανία και την παραχώρηση και συντήρηση των σχολικών εγκαταστάσεων στο Μαρούσι. Χωρίς αυτή τη στήριξη η Σχολή θα λειτουργούσε όπως κάθε ιδιωτικό σχολείο και τα διδάκτρα θα έπρεπε να κυμαίνονται σε διπλάσιο επίπεδο.

Βέβαια στη ζωή μιας οικογένειας μπορεί να προκύψουν δύσκολες και απρόβλεπτες καταστάσεις. Ιδιαίτερα στα χρόνια της κρίσης πολλοί συνάνθρωποί μας βρέθηκαν άνεργοι ή υποχρεώθηκαν να εργαστούν με σημαντικά μειωμένο μισθό. Παράλληλα με τα οικονομικά δημιουργούνται και σοβαρά συναισθηματικά προβλήματα, τα οποία επηρεάζουν τις ευαίσθητες ψυχές των παιδιών.

Η Σχολή, δείχνοντας ευαισθησία για το έργο που αναλαμβάνει εγγράφοντας κάθε παιδί, έχει δημιουργήσει την Επιτροπή Αλληλεγγύης. Με σκοπό να στηρίζει κάθε οικογένεια που αντιμετωπίζει έκτακτες οικονομικές δυσκολίες παρέχει εκπτώσεις στα διδάκτρα, οι οποίες μπορεί να φτάσουν ακόμα και σε ολική απαλλαγή για κάποιο διάστημα.

Με τη δράση της Επιτροπής Αλληλεγγύης η Σχολή προσπαθεί να αποτρέψει την αναγκαστική και ως εκ τούτου δυσάρεστη απόφαση μιας οικογένειας: τη διακοπή φοίτησης των παιδιών της στη Γερμανική Σχολή Αθηνών για καθαρά οικονομικούς λόγους.

Για να χορηγηθεί έκπτωση διδάκτρων, η οικογένεια θα πρέπει να υποβάλει αίτηση στην ολιγομελή Επιτροπή Αλληλεγγύης, η οποία θα εξετάσει τα αναλυτικά οικονομικά στοιχεία με απόλυτη εχεμύθεια.

Στόχος αυτής της διαδικασίας είναι να διασφαλιστεί ότι οι πόροι, οι οποίοι προέρχονται από το σύνολο των καταβληθέντων διδάκτρων, θα αξιοποιηθούν με τον καλύτερο και πλέον δίκαιο τρόπο στηρίζοντας με τη

ten Möglichkeiten und fair den Familien zugute kommen, die sie wirklich benötigen.

In den letzten zehn Jahren hat der Solidaritätsausschuss insgesamt Schulgeldermäßigungen in Höhe von 1.147.000 Euro gewährt, was 351 Schülerinnen und Schülern ermöglicht hat, ihre Schullaufbahn an der Deutschen Schule Athen ungehindert abzuschließen.

Athen leuchtet

Η Αθήνα λάμπει

—

Dr. Ernst-Dieter Köpper

Ergänzungsprüfung im Fach Deutsch

„Elena, lies bitte den Text bis Zeile 7 vor“ – so meine Eröffnung einer mündlichen Prüfung im Fach Deutsch in der Klasse 12c des Lykeion. Und Elena (Name geändert) begann zu lesen:

„München leuchtete. Über den festlichen Plätzen und weißen Säulentempeln, den antikisierenden Monumenten und Barockkirchen, den springenden Brunnen, Palästen und Gartenanlagen der Residenz spannte sich ein Himmel von blauer Seide ...“ Danach lieferte Elena – eine Schülerin ohne deutschsprachigen Familienhintergrund – auf muttersprachlichem Niveau eine inhaltlich, sprachlich und methodisch perfekte Analyse des Prüfungstextes, der ersten vier Absätze aus Thomas Manns Erzählung „Gladus Dei“.

(Im zweiten Teil der Prüfung wird ein allgemeines Thema gestellt, über das sich der Prüfling in freier Rede zu äußern hat.)

Im zweiten Prüfungsteil sollte es um die Stadt Athen gehen. Ich fragte die 17-jährige Elena, ob der die Erzählung einleitende Satz trotz Nephos auch auf Athen übertragen werden könne: „Athen leuchtete“?

Es entspann sich ein Gespräch, in dem Elena glänzte, Athen leuchten, sein Lebensgefühl aufblitzen und seine Bauwerke im attischen Licht erstrahlen ließ, dass es manchmal gab, wenn ein kräftiger Regen Nephos und Staub aus der Luft gewaschen hatte.

χορήγηση εκπτώσεων οικογένειες που πραγματικά έχουν ανάγκη.

Τα τελευταία δέκα χρόνια η Επιτροπή Αλληλεγγύης έχει χορηγήσει συνολικά το ποσό των 1.147.000 ευρώ με τη μορφή εκπτώσεων διδάκτρων σε 351 μαθητές και μαθήτριες της Σχολής επιτρέποντάς τους έτσι να ολοκληρώσουν απρόσκοπτα τη σχολική τους πορεία στη DSA.

Συμπληρωματική εξέταση στο μάθημα των Γερμανικών

«Έλενα, διάβασε, σε παρακαλώ, το κείμενο μέχρι την έβδομη σειρά» –έτσι ακριβώς ξεκίνησα μια προφορική εξέταση στην τρίτη τάξη του λυκείου. Και η Έλενα (το όνομα είναι αλλαγμένο) άρχισε να διαβάζει:

(Το κείμενο που ακολουθεί είναι στα γερμανικά) «Ελαμπε το Μόναχο. Πάνω από τις υπαίθριες γιορτές, τα αρχαιοπρεπή μνημεία και τις μπάροκ εκκλησίες, πάνω από τα αναβλύζοντα σιντριβάνια, από τα παλάτια και τους κήπους των ανακτόρων, απλωνόταν ένας ουρανός από γαλανό μετάξι...». Έπειτα η Έλενα –παρότι μαθήτρια χωρίς κάποιο γερμανικό οικογενειακό υπόβαθρο– κατάφερε σε επίπεδο μητρικής γλώσσας να αναλύσει άριστα γλωσσικά, μεθοδολογικά και ως προς το περιεχόμενο τις τέσσερις πρώτες παραγράφους του διηγήματος του Thomas Mann «Gladus Dei».

(Στο δεύτερο μέρος της εξέτασης τίθεται ένα ευρύ θέμα, το οποίο ο εξεταζόμενος καλείται να σχολιάσει προφορικά.)

Το θέμα στο δεύτερο μέρος της εξέτασης σχετιζόταν με την Αθήνα. Πρώτησα τη δεκαεπτάχρονη Έλενα εάν θα μπορούσε να αναφέρεται η πρώτη λέξη του διηγήματος στην Αθήνα, παρά το νέφος της: «Ελαμπε η Αθήνα;»

Εκτυλίχθηκε μια συζήτηση στην οποία έλαμψε η Έλενα, καθώς φώτιζε την Αθήνα, αφήνοντας να αστράψουν στο αττικό φως όχι μόνο τα οικοδομήματά της, αλλά και η ζωτικότητα αυτής της πόλης, σαν τύχαινε κάποια δυνατή βροχή να καθαρίσει την ατμόσφαιρα από το νέφος και τη σκόνη.

DaF, Einstiegsprüfung und DIA

DaF, εισαγωγική εξέταση και DIA

—

Nikos Jäger

In der weltweit wohl meist verwendeten, digitalen Enzyklopädie stößt man im Zusammenhang mit „DaF in Schulen“ auf folgenden Definitionsversuch:

„[...] Deutschunterricht für Lernende und die entsprechende Didaktik für Menschen sowohl in deutschsprachigen als auch in anderssprachigen Ländern, [...] deren Muttersprache nicht Deutsch ist [...]“¹

Diese Begriffsbestimmung mag im Kern zwar zutreffen, in der Praxis unterscheiden sich jedoch DaF-Methoden und -Theorien erheblich; es gibt weder die eine DaF-Didaktik noch den DaF-Unterricht. Im Folgenden möchte ich mich auch weniger mit theoretischen Ansätzen auseinandersetzen. Viel entscheidender ist für mich eine elementare Grundvoraussetzung für guten (DaF-)Unterricht: Empathie. Im Griechischen wird „εμπάθεια“ eher mit Gefühlen der Feindschaft in Verbindung gebracht. Hier geht es um die Fähigkeit und Bereitschaft, sich in andere Menschen hineinzudenken und hineinzufühlen, was wohl dem Sinngehalt der griechischen „ενσυναίσθηση“ entspricht.

Selbstverständlich sollten zeitgemäße Methoden, theoretische und didaktische Ansätze zur Vorbereitung und Durchführung eines qualitativ hochwertigen Unterrichts berücksichtigt werden. Doch in erster Linie sollte eine (DaF-)Lehrkraft bereit sein, sich in die Wirklichkeit ihrer Lernenden zu versetzen:

Wie kann ich als Lehrkraft diese Wirklichkeit verstehen, wenn ich nicht weiß, dass meine Schülerinnen und Schüler täglich bis zu 12 Stunden lernen und mitunter zwei Abschlüsse anvisieren?

Wie kann ich die Ursachen häufiger Fehlerschwerpunkte und Transferfehler in der deutschen Sprache verstehen, wenn ich nicht zumindest über Grundkenntnisse der Kontrastsprache – also in unserem Fall Griechisch – verfüge?

¹ Quelle: https://de.wikipedia.org/wiki/Deutsch_als_Fremdsprache 25.01.2021

Στην παγκοσμίως πλέον δημοφιλή ψηφιακή εγκυκλοπαίδεια συναντάει κανείς την εξής ερμηνεία της έννοιας «Γερμανικά ως ξένη γλώσσα στα σχολεία»:

«[...] Διδασκαλία γερμανικών για διδασκόμενους και η σχετική διδακτική για ανθρώπους τόσο σε γερμανόφωνες όσο και σε άλλες χώρες, [...] των οποίων η μητρική γλώσσα δεν είναι τα γερμανικά [...]»¹

Αυτός ο ορισμός ισχύει θεωρητικά, στην πράξη όμως υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ μεθόδων και θεωριών DaF· δεν υπάρχει ούτε αποκλειστικά μία διδακτική DaF ούτε αποκλειστικά ένα μάθημα DaF. Ωστόσο θα προτιμούσα εδώ να μην ασχοληθώ με τις θεωρητικές προσεγγίσεις, μεγαλύτερη σημασία έχει η βασική προϋπόθεση για ένα καλό μάθημα DaF, η ενσυναίσθηση (στα γερμανικά Empathie –η αντίστοιχη ελληνική λέξη «εμπάθεια» συνδέεται με συναισθήματα μίσους). Το ζητούμενο σε αυτή την περίπτωση είναι η ικανότητα να μπει στη θέση κάποιου/-ας και να νιώσεις όπως αυτός/-ή· στα ελληνικά πρόκειται για τη λέξη «ενσυναίσθηση».

Βεβαίως και οι σύγχρονες μέθοδοι οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τους θεωρητικές και διδακτικές προσεγγίσεις για την προετοιμασία και τη διεξαγωγή ποιοτικού μαθήματος. Ο εκπαιδευτικός DaF πρέπει να είναι κυρίως σε θέση να αντιληφθεί την πραγματικότητα του διδασκόμενου:

Πώς μπορώ να κατανοήσω ως εκπαιδευτικός αυτή την πραγματικότητα, όταν αγνώω ότι οι μαθητές και οι μαθήτριές μας διαβάζουν έως και 12 ώρες καθημερινά και στοχεύουν στην απόκτηση δύο απολυτηρίων;

Πώς μπορώ να εντοπίσω τις αιτίες συχνών λαθών και λαθών μεταφοράς στα γερμανικά, εάν δεν έχω βασικές γνώσεις της αντίθετης γλώσσας, εν προκειμένω των ελληνικών;

Πώς μπορώ να χτίσω μία σχέση με τους διδασκόμενούς μου, εάν δεν ασχοληθώ σοβαρά με τους φόβους, τις ανησυχίες και τις μαθησιακές τους ανάγκες;

Πώς μπορώ να βελτιώσω αποτελεσματικά τις αδυναμίες τους, που οφείλονται στα Γερμανικά ως ξένη γλώσσα, εάν δεν τους υποστηρίξω σε ατομικό επίπεδο, εάν δεν τους δίνω συνεχώς ανατροφοδότηση;

Ο κατάλογος αυτών των σημαντικών ερωτήσεων μπορεί να διευρυν-

Wie kann ich eine Beziehung zu meinen Lernerinnen und Lernern aufbauen, wenn ich ihre Ängste, Sorgen und Lernbedürfnisse nicht ernst nehme und darauf eingehe?

Wie kann ich effektiv an den DaF-bedingten Schwächen meiner Lernenden arbeiten, wenn ich sie nicht individuell unterstütze und fördere, wenn ich nicht kontinuierliche Rückmeldung gebe?

Die Liste dieser wichtigen Fragen ließe sich erweitern, das zugrunde liegende Prinzip ist allerdings dasselbe und gilt meines Erachtens ebenso für viele weitere Lebensbereiche. Es trägt die Überschrift: Empathie.

Ausgehend von diesem Grundprinzip versuchen wir im Deutsch-Team seit einigen Jahren, den DaF-Bereich weiterzuentwickeln. Ich kann mich dabei auf ein intaktes und sehr kooperatives Kollegium verlassen sowie auf die wertvolle Vorarbeit meiner Vorgängerin, Georgia Kotsialou (unwillkürlich kommt mir in diesem Zusammenhang Newtons „standing on the shoulders of giants“ in den Sinn).

Frau Kotsialou hatte 2013 die Leitung des DaF-Bereichs übernommen, 2015 etablierte sie eine neue Form der Einstiegsprüfung, die bis heute in ihren Grundzügen beibehalten wurde und in enger Zusammenarbeit mit der Fachschaftsberaterin für DaF in Athen, Kristina Wiskamp, jährlich weiterentwickelt wird.

Prüflinge, die vor 2013 ab der 7. Klasse in die griechische Abteilung der DSA wollten, mussten an einem äußerst mühseligen vierteiligen Prüfungsverfahren und an schulinternen Vorbereitungskursen (die sogenannten V-Kurse) teilnehmen, die zwei Mal wöchentlich jeweils zweistündig stattfanden. Dieses Verfahren war für alle Beteiligten sehr kräftezehrend, sodass Georgia Kotsialou nach reiflicher Überlegung und zweijähriger Vorbereitung eine sehr transparente Einstiegsprüfung einführte, welche keine schulinterne Vorbereitung der Prüflinge mehr vorsah und „nur“ noch aus einer schriftlichen und mündlichen Prüfung bestand. Über die Inhalte dieser Prüfung wird seit 2015 an mehreren Veranstaltungen im Jahr informiert, seit diesem Jahr erstmalig und coronabedingt auch digital. Das Niveau dieser Prüfungen ist seit 2019 von ehemals A2+ auf die Niveaustufe B1 angehoben worden, um den DIA-Anforderungen gerecht zu werden. Wir sind davon überzeugt, dass diese Prüfung auch heute aussagekräftige Ergebnisse liefert und eine wichtige Voraussetzung dafür ist, die Schülerinnen und Schüler unserer Partnerschulen (in alphabetischer Reihenfolge sind das die Athener Schule, die Neue Schule Athen und die Vicky Manta Schule), mit denen wir eng kooperieren, sowie Lernende anderer externer Grundschulen nach bestandener Prüfung auf eine erfolgreiche Schulzeit an der DSA vorzubereiten.

Eines unserer wichtigsten DaF-Ziele heute: Unser Förderkonzept so

θεί, αλλά η βασική αρχή, κοινή σε όλες τις ερωτήσεις και για άλλους τομείς της ζωής, παραμένει η ίδια: ενσυναίσθηση.

Ορμώμενοι από αυτή τη βασική αρχή στην ομάδα Γερμανικών προσπαθούμε εδώ και μερικά χρόνια να εξελίξουμε τον τομέα DaF. Σε αυτή τη διαδικασία μπορώ να βασιστώ σε αξιόπιστους και πολύ συνεργάσιμους συναδέλφους και στο πολύτιμο έργο της προκατόχου μου, κυρίας Γεωργίας Κοτσιάλου (σε αυτό το σημείο άθελά μου θυμάμαι το ρητό του Newton «standing on the shoulders of giants»).

Η κυρία Κοτσιάλου ανέλαβε το 2013 τη διεύθυνση του τομέα DaF, το 2015 εισήγαγε μια νέα μορφή εισαγωγικής εξέτασης, η οποία εξελίσσεται κάθε χρόνο σε στενή συνεργασία με τη σύμβουλο για θέματα DaF στην Αθήνα, κυρία Kristina Wiskamp.

Οι εξεταζόμενοι, οι οποίοι ήθελαν να εισαχθούν στην 7η τάξη στο ελληνικό τμήμα της DSA πριν το 2013, συμμετείχαν υποχρεωτικά σε μια κοπιαστική εξεταστική διαδικασία, η οποία περιλάμβανε τέσσερα σκέλη, αλλά και σε ενδοσχολικά προπαρασκευαστικά μαθήματα (τα περίφημα «V-Kurse»), τα οποία πραγματοποιούνταν δύο φορές την εβδομάδα, ένα δίωρο κάθε φορά. Αυτή η διαδικασία όντας πολύ επώδυνη για όλους τους συμμετέχοντες οδήγησε την κυρία Γεωργία Κοτσιάλου –μετά από ώριμη σκέψη και διετή προετοιμασία– στην εισαγωγή μίας ιδιαίτερως διάφανης εισαγωγικής εξέτασης, η οποία δεν προέβλεπε πλέον ενδοσχολική προετοιμασία των υποψηφίων και περιλάμβανε «μόνο» μία γραπτή και μία προφορική εξέταση. Από το 2015 λαμβάνουν χώρα ετησίως πολυάριθμες ενημερωτικές εκδηλώσεις σχετικά με το περιεχόμενο των εξετάσεων, από φέτος λόγω του κορονοϊού για πρώτη φορά και σε ψηφιακή μορφή. Το επίπεδο γλωσσομάθειας των εξετάσεων ανέβηκε από το 2019 στο επίπεδο B1, από το A2+ που ήταν παλιά, προκειμένου να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του DIA. Είμαστε πεπεισμένοι ότι αυτή η εξέταση έχει αποτελέσματα δηλωτικής σημασίας και ταυτόχρονα αποτελεί σημαντική προϋπόθεση αφενός για την προετοιμασία των μαθητριών και μαθητών των συνεργαζόμενων σχολείων –πρόκειται για τα σχολεία (με αλφαβητική σειρά): Athener Schule, Neue Schule Athen και η Σχολή Βίκυ Μαντά–, καθώς και των μαθητών και μαθητριών άλλων δημοτικών σχολείων και αφετέρου για την επιτυχή φοίτησή τους στη DSA.

Ένας από τους σημαντικότερους στόχους μας για το DaF σήμερα είναι να αναπτύξουμε αυτό το πρόγραμμα υποστήριξης με τέτοιο τρόπο, ώστε να καρποφορεί και στο μέλλον. Μια καλή σοδειά θα συμβάλει σίγουρα στην περαιτέρω σύνδεση μαθητών και μαθητριών με τη Σχολή μας. Θέλουμε να έχουμε τον καθέναν και την καθεμία μαζί μας και θέλουμε να δώσουμε σε όλους και όλες την ευκαιρία απόκτησης ενός επιτυχημένου απολυτηρίου.

Τα επόμενα χρόνια είμαστε αντιμέτωποι με την πρόκληση να οδηγή-

weiterzuentwickeln, dass es auch zukünftig reife Frucht trägt. Eine gute Ernte wird gewiss dazu beitragen, die Schülerinnen und Schüler noch stärker an unsere Schule zu binden. Wir wollen alle mitnehmen und allen die Möglichkeit bieten, einen erfolgreichen Abschluss zu erwerben.

Wir stehen vor der Herausforderung, die ersten DIA-Jahrgänge mit Schülerinnen und Schülern aus drei Profil-E- und zwei Profil-D-Klassen erfolgreich durch die nächstjährigen Abiturprüfungen zu führen. Auch für die Zukunft der DSA ist dieser Erfolg sehr wichtig und daran werden wir uns messen lassen müssen.

In diesem Schuljahr wird die erste Schülergeneration das DIA erwerben, welche vor sechs Jahren über die Einstiegsprüfung im Profil E angefangen hat. Ich schreibe diese Zeilen eine Woche vor dieser DIA-Prüfung in Gelassenheit und Zuversicht, da ich um die intensive Vorarbeit und Stärken unserer Zwölftklässler weiß.

Ich habe großen Respekt und alle Achtung vor der Leistung dieser Schülerinnen und Schüler, die trotz zweifachen, mehrmonatigen Lockdowns, unter sehr widrigen Bedingungen unermüdlich weitergemacht haben. Viele von ihnen werden sogar zwei Abschlüsse erwerben. Es ist hier wohl nicht übertrieben, von außerordentlicher Resilienz zu sprechen.

Dass unter solchen Voraussetzungen sehr gute Ergebnisse zu erwarten sind, da bin ich mir ganz sicher. Erfolg und Zufriedenheit mögen somit auch nach außen ein Bild vermitteln, welches zeigt, dass sich der neue (DIA-)Abschluss nur dem Namen nach verändert hat, nicht jedoch hinsichtlich der Qualität unserer Leistungen.

Engagement

Monika Graf-Drimaropoulos

Ich möchte die Gelegenheit ergreifen und die Tätigkeit von Menschen ins Licht rücken, die von ihrem Wirken häufig nicht viel Aufhebens machen, den vielen Ehrenamtlichen an unserer Schule.

Das Ehrenamt und das freiwillige Engagement sind Grundsäulen unseres solidarischen Miteinanders, es ist die Möglichkeit, humanistischen Motiven Ausdruck zu verleihen (z. B.: „Ich kann etwas zu einer Sache beitragen, die mir wichtig ist.“). Es ist gesellschaftliche Mitgestaltung, wenigstens – oder gerade – im Kleinen. Ehrenamtliches Engage-

soume επιτυχώς τις πρώτες τάξεις DIA με μαθητές και μαθήτριες από τα τρία τμήματα του προφίλ E και τα δύο τμήματα του προφίλ D στις εξετάσεις για το Abitur. Αυτή η επιτυχία είναι πολύ σημαντική και για το μέλλον της DSA και σίγουρα θα αξιολογηθούμε σε αυτή τη βάση.

Στο τέλος αυτού του σχολικού έτους η πρώτη γενιά μαθητών και μαθητριών, η οποία ξεκίνησε πριν από έξι χρόνια μετά από εισαγωγική εξέταση τη φοίτησή της στο προφίλ E, θα αποκτήσει το DIA. Γράφω αυτές τις αράδες μία βδομάδα πριν από τις εξετάσεις του DIA έχοντας την ηρεμία και την πεποίθηση που μου δίνει η επίγνωση της εντατικής προετοιμασίας αλλά και των δυνατών σημείων των τελειόφοιτών μας.

Τρέφω μεγάλο σεβασμό και βαθιά εκτίμηση προς τις μαθήτριες και τους μαθητές για τις επιδόσεις τους, οι οποίοι παρά το διπλό πολύμηνο lockdown συνέχιζαν ακούραστα και κάτω από αντίξοες συνθήκες τη μελέτη τους. Πολλοί απ’ αυτούς θα αποκτήσουν μάλιστα δύο απολυτήρια. Σίγουρα δεν είναι υπερβολή να μιλήσουμε για εξαιρετικές ψυχικές αντοχές.

Υπό τέτοιες προϋποθέσεις είμαι σίγουρος ότι μπορούμε να αναμένουμε άριστα αποτελέσματα. Ελπίζω η επιτυχία και η ικανοποίηση να δίνουν προς τα έξω μία τέτοια εικόνα, η οποία να αποδεικνύει ότι το καινούργιο απολυτήριο (DIA) έχει αλλάξει μόνο κατ’ όνομα, χωρίς ωστόσο να έχει αλλάξει η ποιότητα του δικού μας έργου.

Θα ήθελα να αδράξω την ευκαιρία και να παρουσιάσω τις πράξεις κάποιων ανθρώπων, η δουλειά των οποίων πολλές φορές δεν προβάλλεται. Αναφέρομαι στους πολλούς εθελοντές του σχολείου μας.

Η εθελοντική εργασία και η οικειοθελής κινητοποίηση αποτελούν βασικούς πυλώνες της αλληλέγγυας συμβίωσής μας, λειτουργούν μάλιστα ως δυνατότητα έκφρασης ανθρωπιστικών κινήτρων (π.χ. «συνεισφέροντας σε έναν τομέα, ο οποίος είναι σημαντικός για μένα»). Πρόκειται για τη συνδιαμόρφωση κυρίως της μικρο- αλλά και της μακροκοινωνίας. Ο

gement ist nicht nur sinnvoll, es macht auch richtig Spaß. Denn kaum etwas ist erfüllender, als sich mit den eigenen Fähigkeiten und Talenten für das Gemeinwohl einzusetzen.

Die Deutschen Auslandsschulen werden von privaten Schulvereinen oder Stiftungen getragen und profitieren wesentlich vom ehrenamtlichen Einsatz ihrer Vorstände. Als ehemaliges und langjähriges Mitglied des Schulvorstands und ehemalige Vorsitzende desselben, kann ich nur bestätigen, dass der Vorstand der DSA immer in der glücklichen Lage war, auf ein breit gefächertes Fachwissen seiner Mitglieder zurückgreifen zu können.

Ehrenamtliche Tätigkeit ist zeitaufwendig und erfordert auch das Verständnis des jeweiligen Partners. Es sei denn, beide engagieren sich – wie in meinem Fall.

Erfahrungen tragen wesentlich zum gemeinsamen Erfolg bei. Verlässlichkeit und Vertrauen bestimmen unser Miteinander und Füreinander. Nur durch das Engagement der gesamten Schulgemeinde entwickelt sich unsere Schule weiter. Es sollte kein „ohne mich“ geben, sondern nur ein „mit mir“.

Ich freue mich sehr, und es ist für mich eine Ehre, ein Teil dieser Gemeinschaft zu sein, es besteht eine Verbundenheit, die für immer bleibt.

DFU – Anspruch und Wirklichkeit

DFU – Απαίτηση και πραγματικότητα

Friedrich Fischer

Wenn man als deutsche Auslandsdienstlehrkraft (ADLK) in den 90er Jahren an die Deutsche Schule Athen vermittelt worden war, musste man im deutschsprachigen Fachunterricht (DFU) einen Kompromiss finden zwischen dem, auf was man seitens der Zentralstelle für das Auslandsschulwesen während des Vorbereitungslehrganges manchmal mit

εθελοντισμός δεν είναι απλώς χρήσιμος – ταυτόχρονα προσφέρει ευχαρίστηση και (σχεδόν) ασύγκριτη ικανοποίηση, καθώς χρησιμοποιώντας τις ατομικές σου ικανότητες και δεξιότητες παράγεις έργο για το κοινό καλό.

Τα γερμανικά σχολεία στο εξωτερικό υποστηρίζονται από ιδιωτικούς σχολικούς συλλόγους ή ιδρύματα και επωφελούνται σημαντικά από την εθελοντική εργασία των μελών του διοικητικού συμβουλίου. Ως πρώην και μακροχρόνιο μέλος και πρώην πρόεδρος του σχολικού διοικητικού συμβουλίου, μπορώ μόνο να επιβεβαιώσω ότι το διοικητικό συμβούλιο της DSA βρισκόταν πάντα στην πλεονεκτική θέση να έχει τη δυνατότητα αξιοποίησης ενός ευρύτατου φάσματος εξειδικευμένων γνώσεων των μελών του.

Ο εθελοντισμός είναι χρονοβόρος και απαιτεί επίσης την κατανόηση του εκάστοτε συντρόφου, εκτός και εάν εμπλέκονται και οι δύο – όπως στην περίπτωσή μου.

Η εμπειρία συμβάλλει σημαντικά στην κοινή επιτυχία. Η συνέπεια και η εμπιστοσύνη καθορίζουν τη συνύπαρξη καθώς και την αλληλοϋποστήριξή μας. Μόνο μέσω της κινητοποίησης ολόκληρης της σχολικής κοινότητας μπορεί να αναπτυχθεί περαιτέρω το σχολείο μας. Δεν θα πρέπει να υπάρχει το «χωρίς μένα», αλλά μόνο το «με μένα».

Έχω την ιδιαίτερη χαρά και τιμή να είμαι μέλος αυτής της κοινότητας. Έχει δημιουργηθεί ένας δεσμός άρρηκτος.

Όταν ερχόταν κανείς ως μετακλητός εκπαιδευτικός της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ADLK) τη δεκαετία του '90 από τη Γερμανία στη Γερμανική Σχολή Αθηνών έπρεπε να συμβιβάσει όσα είχε με σχεδόν ιεραποστολική επιμονή διαχθεί από την πλευρά της Κεντρικής Υπηρεσίας για τα Σχολεία του Εξωτερικού (ZfA) κατά τη διάρκεια του σεμιναρίου προετοιμασίας και όσα μπορούσε να υλοποιήσει υπεύθυνα στην Ολοκληρωμένη διδασκαλία της γερμανικής γλώσσας (DFU) στο τότε ελληνικό τμήμα υπό τις δεδομένες συνθήκες – οι πρώτες προσπάθειες συνάντησης στο μάθημα των Μαθηματικών έγιναν μόλις το σχολικό έτος 1998/99! Στις αντιλήψεις και προσδοκίες που υπήρχαν στην Κεντρική Υπηρεσία στη

fast missionarischem Impetus eingeschworen worden war, und dem, was unter den gegebenen Rahmenbedingungen in der damaligen griechischen Abteilung verantwortungsvoll umgesetzt werden konnte – erst im Schuljahr 1998/99 gab es erste Versuche eines Begegnungsterrichts im Fach Mathematik! Bei den Vorstellungen und Erwartungen, die man in der Zentralstelle in Deutschland hatte und deren Umsetzung man natürlich von einer DFU-Lehrkraft einforderte, fanden die Rahmenbedingungen vor Ort nur beiläufig, wenn überhaupt, Beachtung.

Bei Vorbereitung und Durchführung des Unterrichts musste man als LehrerIn natürlich die Lerngeschichte der griechischen SchülerInnen, die erst nach Vorbereitungskursen und strengen Auswahlprüfungen in die 1. Klasse des Gymnasion der DSA aufgenommen worden waren, und auch die Erwartungshaltung der Eltern berücksichtigen. Für „offensive“ Spracharbeit im DFU oder eine eigenverantwortliche Arbeit im schülerzentrierten, „offenen“ Unterricht ließen der griechische Lehrplan und die damit verbundenen Unterrichtsschwerpunkte (abprüfbares Faktenwissen und sichere Beherrschung spezieller Methoden) meist wenig Spielraum. Wich man inhaltlich und methodisch vom vorgegebenen Lehrplan ab, kam oft – aus Schülersicht verständlich – sofort die Frage: „Gehört das auch zum Prüfungsstoff?“

Um Erwerb und Einübung der Fachsprache zu fördern und andererseits genügend Zeit für die vom Lehrplan geforderten Fachinhalte zu haben, setzte ich in allen Klassen selbst erstellte Arbeitsblätter (mit deutsch-griechischem Glossar) ein, die als Ergänzung zum griechischen Lehrbuch die wesentlichen Inhalte vor allem in den Gymnasionsklassen in vereinfachter Sprache wiedergaben. Zum Erlernen der Fachsprache verteilte ich im Gymnasion zusätzlich Vorlagen zum Anfertigen von sog. Memo-Kärtchen (Vorderseite: Frage, Rückseite: Antwort). Viele Rückmeldungen aus Schüler- und Elternschaft waren für mich der Beweis dafür, dass auch unter den gegebenen Bedingungen erfolgreicher DFU möglich war.

Gerade zu Beginn meiner Unterrichtstätigkeit an der DSA waren bei der Vorbereitung und Durchführung des Unterrichts vor allem auch Rückmeldungen seitens der Ortslehrkräfte sehr hilfreich. Ihre oft langjährige Unterrichtserfahrung wurde m. E. von ADLK-KollegInnen manchmal zu wenig geschätzt, wenn man bedenkt, dass der gute Ruf der DSA und die Erfolge der griechischen SchülerInnen bei den Panhellenischen Prüfungen, abgesehen von Privatunterricht und Frondsitirien, vor allem auch auf der kontinuierlichen Arbeit der deutschen und griechischen Ortslehrkräfte beruhte.

Γερμανία, την εφαρμογή των οποίων σαφώς και απαιτούσαν από έναν εκπαιδευτικό DFU, το πλαίσιο λειτουργίας της εκάστοτε χώρας λαμβάνονταν ελάχιστα έως καθόλου υπόψη.

Κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας και της διεξαγωγής του μαθήματος βεβαίως και όφειλες ως εκπαιδευτικός να λάβεις υπόψη σου το μαθησιακό ιστορικό των Ελλήνων μαθητών και μαθητριών, οι οποίοι είχαν εισαχθεί στην πρώτη τάξη του γυμνασίου της DSA μετά από προπαρασκευαστικά μαθήματα και αυστηρά κριτήρια επιλογής, αλλά και τις προσδοκίες των γονέων. Το ελληνικό πρόγραμμα σπουδών και οι προτεραιότητες στη διδασκαλία που απέρρεαν από αυτό (αποστήθιση και αναπαραγωγή συγκεκριμένης γνώσης και ύλης κατά τη διάρκεια της εξεταστικής διαδικασίας, επιτυχής εφαρμογή της ειδικής μεθοδολογίας) άφηναν συνήθως μικρό περιθώριο για «δυναμική» γλωσσική καλλιέργεια στη DFU ή για ατομική εργασία με υπευθυνότητα στο πλαίσιο ενός «ανοικτού» μαθητοκεντρικού μαθήματος. Μόλις απέκλινε κανείς μεθοδολογικά ή όσον αφορά το περιεχόμενο από την προκαθορισμένη ύλη, ρωτούσαν συχνά αμέσως οι μαθητές «Είναι και αυτό μέρος της εξεταστέας ύλης;»· μία από την πλευρά του μαθητή απολύτως κατανοητή ερώτηση.

Για να ενισχύσω την εκμάθηση και εξάσκηση της εξειδικευμένης ορολογίας στη γερμανική γλώσσα και να έχω παράλληλα επαρκή χρόνο για την ύλη που προβλεπόταν στο πρόγραμμα σπουδών, χρησιμοποιούσα σε όλα τα τμήματα φύλλα εργασίας που είχα δημιουργήσει ο ίδιος (με ελληνογερμανικό γλωσσάρι), που κυρίως στις τάξεις του γυμνασίου λειτουργούσαν συμπληρωματικά προς το ελληνικό βιβλίο διδασκαλίας και περιείχαν τα βασικά σημεία σε απλοποιημένη γλώσσα. Για την εκμάθηση της εξειδικευμένης ορολογίας στη γερμανική γλώσσα μοίραζα στο γυμνάσιο επιπροσθέτως σχέδια για τη δημιουργία «καρτών μνήμης» (μπροστινή όψη: ερώτηση, πίσω όψη: απάντηση). Τα πολυάριθμα σχόλια μαθητών και γονέων ήταν για μένα η απόδειξη ότι η επιτυχημένη Ολοκληρωμένη διδασκαλία της γερμανικής γλώσσας ήταν εφικτή ακόμα και υπό τις παρούσες συνθήκες.

Ειδικά κατά την αρχική περίοδο της θητείας μου στη DSA, η ανατροφοδότηση από τους συναδέλφους που διέμεναν μόνιμα στην Ελλάδα αποτελούσε μεγάλη βοήθεια για την προετοιμασία και τη διεξαγωγή του μαθήματος. Επιτρέψτε μου να πω ότι ορισμένες φορές οι άλλοι μετακλητοί εκπαιδευτικοί από τη Γερμανία, οι συνάδελφοί μου, δεν εκτιμούσαν επαρκώς τη συχνά πολυετή διδακτική εμπειρία των «σταθερών» συναδέλφων, ειδικά αν λάβουμε υπόψη μας ότι η καλή φήμη της DSA και οι επιτυχίες των Ελλήνων μαθητών και Ελληνίδων μαθητριών στις πανελλαδικές εξετάσεις –εκτός από τα ιδιαίτερα και τα φροντιστήρια– εδραιωνόταν κυρίως στο αδιάλειπτο έργο των Γερμανών και Ελλήνων συναδέλφων που διέμεναν μόνιμα στην Ελλάδα.

DFU-Arbeit im 13. Jahrzehnt der DSA

DFU κατά τη 13η δεκαετία της DSA

Ralf Beck

Das zweite Jahrzehnt des neuen Jahrhunderts brachte eine entscheidende Neuerung mit sich: Die Einführung des Deutschen Internationalen Abiturs (DIA) als einzigem Abschluss an der DSA.

Das bedeutete: keine Möglichkeit mehr einen griechischen Schulabschluss an der DSA zu erwerben, keine Ergänzungsprüfungen mehr für die SchülerInnen der griechischen Abteilung, kein Unterricht in deutscher Sprache nach griechischem Lehrplan. Ein Abschluss für alle Schülerinnen und Schüler, das Auslaufen der griechischen Abteilung. Nach einem langen, umfang-, arbeits- und wohl zum Teil auch schmerzreichen Vorlauf war es 2015 soweit: die ersten 7. Klassen, die als gesamter Jahrgang auf das Deutsche Internationale Abitur hinführten, begannen an der DSA.

Die gesamte Spracharbeit an der DSA sah sich vor einer großen Herausforderung: Die Schülerinnen und Schüler, die im Sommer 2015 ihre ersten unsicheren Schritte in der DSA taten und Gegenstand unserer Bemühungen im Fach Deutsch als Fremdsprache waren (DaF), sollten in fünfjährig Jahren in der Lage sein, ein schriftliches Abitur in Deutsch, Mathe und/oder dem gewählten naturwissenschaftlichen Fach auf muttersprachlichem Niveau abzulegen (Deutsch als Muttersprache, DaM).

Die Umstellung erzwang einen weitgehenden Neuanfang: Auf der einen Seite waren die Materialien und Sprachhilfen, die in den Fächern, welche neben dem Deutschunterricht auf Deutsch zu unterrichten sind (Deutschsprachiger Fachunterricht) und in den letzten Jahren entstanden waren, auf griechische Lehrinhalte und Aufgabenformate abgestimmt. Auf der anderen Seite konnte man auch nicht einfach das Material der ehemaligen deutschen Abteilung mit Sprachhilfen versehen und weiterverwenden, die Voraussetzungen aus griechischer und deutscher Grundschule waren oft zu unterschiedlich.

So begann 2015 eine arbeitsreiche Zeit, für uns alle. Gemeinsam betreten Lehrende, Lernende und Eltern Neuland. Jeder für sich, aber auch

Η δεύτερη δεκαετία του νέου αιώνα επέφερε μία καθοριστική καινοτομία: την εισαγωγή του γερμανικού διεθνούς απολυτηρίου (DIA) ως μοναδικού απολυτηρίου της DSA.

Αυτό σήμανε τα εξής: την άρση της απόκτησης ελληνικού απολυτηρίου στη DSA, την κατάργηση της συμπληρωματικής εξέτασης για τις μαθήτριες και τους μαθητές του ελληνικού τμήματος, την πλήρη απομάκρυνση από το ελληνικό πρόγραμμα σπουδών, όσον αφορά τη διδασκαλία των μαθημάτων στα γερμανικά· τη θεσμοθέτηση ενός απολυτηρίου για όλους τους μαθητές και όλες τις μαθήτριες, τη σταδιακή άρση λειτουργίας του ελληνικού τμήματος. Το 2015, μετά από μία εκτενή, εντατική και εν μέρει επώδυνη περίοδο προετοιμασίας, είχε έρθει η ώρα: τα τμήματα της πρώτης 7ης τάξης, που θα οδηγούνταν σύσσωμα στην απόκτηση του DIA, ξεκίνησαν τη φοίτησή τους στη Σχολή.

Μία μεγάλη πρόκληση ξεπρόβαλε για το γλωσσικό ζήτημα στη DSA. Οι μαθήτριες και μαθητές που το καλοκαίρι του 2015 έκαναν τα πρώτα βήματα στη DSA και ήταν οι αποδέκτες της προσπάθειας που καταβάλλαμε στο μάθημα των Γερμανικών ως ξένης γλώσσας (DaF), όφειλαν να είναι σε θέση –μέσα σε πεντέμιση χρόνια– να δώσουν τις γραπτές εξετάσεις του Abitur στα Γερμανικά, τα Μαθηματικά ή/και το μάθημα Φυσικών Επιστημών της επιλογής τους σε γερμανικά επιπέδου μητρικής γλώσσας (Γερμανικά ως μητρική γλώσσα, DaM).

Η αλλαγή σήμανε μία κατ’ ουσίαν νέα αρχή. Αφενός το εκπαιδευτικό υλικό και τα γλωσσικά βοηθήματα που είχαν αναπτυχθεί τα τελευταία χρόνια στα μαθήματα που παράλληλα με το μάθημα των Γερμανικών διδάσκονται στη γερμανική γλώσσα ήταν προσαρμοσμένα στην ελληνική διδακτέα ύλη και τον ελληνικό τρόπο εξέτασης. Αφετέρου δεν ήταν εφικτή η απλή προσθήκη γλωσσικών βοηθημάτων στην ύλη του πρώην γερμανικού τμήματος και η συνέχιση της χρήσης τους, καθώς τα δεδομένα των παιδιών από ελληνικά και γερμανικά δημοτικά συχνά διέφεραν.

Έτσι ξεκίνησε το 2015 μία περίοδος εντατικής εργασίας για όλους. Διδάσκοντες, μαθητές, μαθήτριες και γονείς, όλοι πλέαμε σε άγνωστα

gemeinsam, stellten wir uns immer wieder die Fragen: Kommen wir so zum Ziel? Wo benötigen wir Hilfe? Woran müssen wir noch arbeiten?

Jeden Tag wurden diese Fragen im neuen „Deutschbüro“ gestellt. Nahe des Lehrerzimmers teilen sich DaF-, DaM- und DFU-Fachleitung ein Büro, das für Lernende und Lehrende zur Anlaufstelle in ‚Deutschfragen‘ wurde. Während andere deutsche Schulen Koordinationsmeetings zur Verzahnung von DaF und DFU abhielten, wurde an der DSA jede Idee, kaum ausgesprochen oder aufgeschrieben, von sechs Augen und Ohren durch die Muttersprachen-, Fremdsprachen- und Fachunterrichtsbrille begutachtet, weiterentwickelt, begrüßt oder verworfen. Kurz nach meinem Einzug in dieses Büro bemerkte ich auch, dass es nicht so sehr darauf ankam, Motor der Entwicklung zu sein, sondern viel mehr den Überblick zu behalten, was Kolleginnen und Kollegen überall entwickelten und planten.

Und dann, als sei das Alles nicht genug, kaum war unser erster voller DIA-Jahrgang in die 11. Klasse gekommen, also in die letzte Phase vor den DIA-Prüfungen, kamen Onlineklausuren, kam Unterricht per Videokonferenz, und Statusicons statt erhobener Hände und fragender Gesichter: es kam die erste coronabedingte Schulschließung, es kam Wechselunterricht mit Onlineübertragung und es kam die zweite coronabedingte Schulschließung.

Und so wird zum 125. Jahr der DSA die erste gemeinsame Abschlussprüfung aller Schülerinnen und Schüler abgehalten werden und als DFU-Koordinator hoffe ich auf ein gutes Gelingen und glaube auch daran, dass wir alle die letzten Jahre gute Arbeit geleistet haben und zuversichtlich sein können.

Vor allem aber wünsche ich mir eine Zeit zurück, in denen die DFU-Problematik im Zentrum unserer Sorgen und Bedenken stand.

νερά. Ο καθένας μόνος του αλλά και όλοι μαζί αναρωτιόμασταν συνεχώς: Θα πετύχουμε τον στόχο μας; Πού χρειαζόμαστε βοήθεια; Ποια σημεία χρίζουν περαιτέρω βελτίωσης;

Στο καινούργιο «γραφείο Γερμανικών» θέταμε αυτά τα ερωτήματα καθημερινά. Οι υπεύθυνοι των τομέων DaF, DaM και DFU (Ολοκληρωμένη διδασκαλία της γερμανικής γλώσσας) μοιράζονται ένα γραφείο δίπλα στην αίθουσα των καθηγητών, που έγινε για όλους το αρμόδιο για τα «ζητήματα Γερμανικών». Την ώρα που άλλα γερμανικά σχολεία διοργάνωναν συναντήσεις συντονισμού για να συνδέσουν τους τομείς DaF και DFU, στη DSA δεν προλάβαινε να διατυπωθεί μία ιδέα, ευθύς αμέσως την αξιολογούσαν μέσα από το πρίσμα των DaF, DaM και DFU, την εξέλιξαν ή την απέρριπταν τρία ζευγάρια ματιών και αυτιών. Λίγο μετά τη μετακίνησή μου σε αυτό το γραφείο διαπίστωσα ότι το ζητούμενο δεν ήταν να είσαι η κινητήρια δύναμη της εξέλιξης, αλλά να έχεις συνολική εικόνα όλων όσων σχεδιάζουν οι συνάδελφοι.

Σα να μην έφθαναν όλα αυτά, μόλις μπήκε το πρώτο μας πλήρες τμήμα DIA στην 11η τάξη, την τελευταία φάση δηλαδή πριν τις εξετάσεις του DIA, ήρθαν οι διαδικτυακές εξετάσεις, το διαδικτυακό μάθημα, τα εικονίδια και τα emoticons αντικατέστησαν τα σηκωμένα χέρια και τις απορίες που κάποτε αποτυπώνονταν στα πρόσωπα των παιδιών· ήρθε λόγω Covid-19 η πρώτη άρση λειτουργίας των σχολείων, το εκ περιτροπής μάθημα με ζωντανή μετάδοση και ύστερα η δεύτερη άρση λειτουργίας των σχολείων.

Συμπίπτει λοιπόν η πρώτη κοινή απολυτήρια εξέταση όλων των μαθητών και μαθητριών με την 125η επέτειο της DSA, και όντας υπεύθυνος του DFU εύχομαι σε όλους καλή επιτυχία και είμαι πεπεισμένος ότι τα τελευταία χρόνια εργαστήκαμε καλά, και ως εκ τούτου μπορούμε να είμαστε αισιόδοξοι.

Κυρίως αναπολώ την εποχή, όπου τα θέματα της Ολοκληρωμένης διδασκαλίας της γερμανικής γλώσσας βρισκόνταν στο επίκεντρο των προβληματισμών και ανησυχιών μας.

Ist jeder, der eine Krone trägt, tatsächlich ein Prinz?

Όποιος φορά κορόνα, είναι όντως πρίγκιπας;

Angeliki Kanellakopoulou, Mirka Kouka

Es war einmal ein schrecklicher neuer Virus, Zögling einer „gekrönten“ Familie, der erst in China, dann auf der ganzen Welt zuschlug. Die Menschheit hatte im Laufe ihrer Geschichte schon des Öfteren Pandemien erlebt, von der Attischen Seuche während des Peloponnesischen Krieges, über die Justinianische Pest und den „Schwarzen Tod“ bis hin zur Spanischen Grippe ... Um die Pandemie einzudämmen, die sich über den ganzen Globus ausbreitete, ohne auf Grenzen, Hautfarbe, Reich oder Arm Rücksicht zu nehmen, beschlossen die Regierungen unter anderem, dass die SchülerInnen zuhause bleiben mussten. Und während Masken und geschlossene Läden altbekannte Maßnahmen waren, hatte die Menschheit bei dieser neuen Pandemie zu Zeiten der 4. Industriellen Revolution völlig neuartige Instrumente zur Verfügung: die Telearbeit und den Fernunterricht. Das warf Fragen auf: Wird es uns gelingen, die geeignete Infrastruktur zu schaffen? Werden die Lehrenden und die SchülerInnen in der Lage sein, sich auf die neuen Bedingungen einzustellen? Kann der Unterrichtsstoff vollständig erarbeitet werden? Schaffen die Kinder ihren Schulabschluss?

Unser kleines „Paradies“, die Schule, die dieses Jahr wohlbehalten und facettenreich ihren 125. Jahrestag feiert, hat sich dieser Herausforderung gestellt und sie schnell gemeistert. Zwar hatten unsere Kinder ab dem ersten Tag des Lockdowns im März 2020 Zugang zum asynchronen Lernen und konnten auf Lerninhalte und Übungen zur Bearbeitung zugreifen, doch ging es vor allem darum, die kontinuierliche Kommunikation zwischen Lehrenden und Schülern zu gewährleisten, also Online-Klassen einzurichten, in denen die synchrone Interaktion stattfinden sollte. Unsere Hauptwaffe war dabei die Lernplattform dsamoodle.de, die glücklicherweise schon vor Jahren eingerichtet worden war und von einigen Lehrkräften bereits genutzt wurde. Dank unzähliger, mitunter schlafraubender, Arbeitsstunden sowie der Bereitschaft von Kollegen,

Μια φορά κι έναν καιρό, ένας τρομερός νέος ιός –οικογένειας «εστεμμένης»– χτύπησε απροσδόκητα πρώτα την Κίνα και μετά ολόκληρο τον κόσμο. Είχε ξαναζήσει η ανθρωπότητα πολλές φορές πανδημίες, από τον λοιμό του Πελοποννησιακού πολέμου, την πανώλη του Ιουστινιανού, τον «μαύρο θάνατο» έως την ισπανική γρίπη... Για να αντιμετωπίσουν οι κυβερνήσεις την πανδημία που κατέκλυζε την υφήλιο, χωρίς να υπολογίζει σύνορα, χρώμα του δέρματος, πλούτη ή ένδεια, αποφάσισαν μεταξύ άλλων να μείνουν οι μαθήτριες και οι μαθητές στο σπίτι τους και να σταματήσουν να πηγαίνουν στο σχολείο τους. Και αν οι μάσκες και τα κλειστά μαγαζιά ήταν μέτρα γνωστά από παλιά, σε αυτή τη νέα πανδημία την εποχή της 4ης βιομηχανικής επανάστασης, η ανθρωπότητα είχε ένα πρωτόγνωρο εργαλείο στην υπηρεσία της, την τηλεργασία και την τηλεκπαίδευση. Όμως όλες κι όλοι αναρωτιόνταν: Θα τα καταφέρουμε να φτιάξουμε τη σωστή υποδομή; Θα μπορέσουν οι εκπαιδευτικοί και οι μαθήτριες/μαθητές να ανταποκριθούν; Θα προχωρήσει η ύλη; Θα πάρουν τα παιδιά το απολυτήριό τους;

Στον μικρό «Παράδεισό» μας, στο σχολείο που γιορτάζει αισίως και καλαιοσκοπικά τα 125 χρόνια από την ίδρυσή του, το στοίχημα που μπήκε, κερδήθηκε γρήγορα και αποτελεσματικά. Γιατί ναι μεν, από την πρώτη μέρα του απαγορευτικού του Μαρτίου του 2020 τα παιδιά μας είχαν πρόσβαση σε ασύγχρονη εκπαίδευση με υλικό και ασκήσεις προς επεξεργασία, το ζητούμενο όμως ήταν να διασφαλίσουμε τη συνεχή επικοινωνία εκπαιδευτικού-παιδιών, να φτιάξουμε διαδικτυακές τάξεις όπου θα λάμβανε χώρα η σύγχρονη εξ αποστάσεως διάδραση των εμπλεκόμενων στην εκπαιδευτική διαδικασία. Με βασικό όπλο στη φαρέτρα μας την πλατφόρμα dsamoodle.de, που ευτυχώς προϋπήρχε και χρησιμοποιούσαν ήδη κάποιοι/ες εκπαιδευτικοί, αρκετά ξενύχτια κι αμέτρητες ώρες εργασίας καθώς και συναδέλφους πρόθυμους να βοηθήσουν στην προσπάθεια αυτή με όποιον τρόπο μπορούσαν, στήθηκαν 300 καινούρια

bei diesem Unterfangen mitzuhelfen, wurden 300 neue Online-Kurse für Lehrende und Schüler eingerichtet. Darüber hinaus entschieden wir uns für das Webkonferenzsystem BigBlueButton, das viele Möglichkeiten für einen pädagogisch zeitgemäßen und schülerzentrierten Unterricht bietet. Wir ermöglichten allen SchülerInnen sämtlicher Jahrgangsstufen – vom Kindergarten bis zu den Abschlussklassen – den Zugang, führten Fortbildungen durch, stellten Hilfsmaterialien zusammen, richteten einen Helpdesk für Groß und Klein ein und verbesserten die technischen Voraussetzungen – und binnen zehn Tagen nach Inkrafttreten des generellen Lockdowns konnten bereits die ersten Online-Treffen stattfinden. In diesem Rahmen wurden Unterrichtsstunden abgehalten, Prüfungen geschrieben, Klassenarbeiten eingereicht und benotet, Informationsabende, Arbeitssitzungen und Konferenzen veranstaltet.

Als im November der zweite Lockdown verhängt wurde, waren wir bereits seit Langem gut vorbereitet. Die hier und da auftretenden technischen Probleme wurden schnell bewältigt. Mit der Schaffung der für die Aktivierung der Plattform Teams erforderlichen Infrastruktur wurden rasch die Grundlagen für einen Plan B gelegt. Inzwischen finden sämtliche Aktivitäten im digitalen Raum statt, die Kommunikation mit den Eltern wurde systematisiert und den neuen Bedingungen angepasst, selbst der „Informationstag“ für potentielle SchülerInnen wurde virtuell abgehalten.

Es besteht kein Zweifel darüber, dass die natürliche Umgebung der Kinder nicht der Bildschirm, sondern die Schule selbst ist. Aber wir brauchen uns nur an jene Kinder zurückerinnern, die frühere Pandemien erleben mussten und über keinerlei Möglichkeiten zur Kommunikation und Bildung verfügten. An Kinder, die dachten, dass derjenige, der eine Krone trägt, mindestens ein Prinz ist – und nicht Covid-19 ...

διαδικτυακά courses, εγγράφηκαν σε αυτά εκπαιδευτικοί και μαθητές/μαθήτριες, επιλέχτηκε το BigBlueButton ως εργαλείο διαδικτυακών τηλεδιασκέψεων που προσέφερε πολλές δυνατότητες για ένα παιδαγωγικά σύγχρονο και μαθητοκεντρικό μάθημα, απόκτησαν πρόσβαση όλες οι μαθήτριες και οι μαθητές όλων των βαθμίδων (από τα παιδιά του προνηπιακού τμήματος έως τους/τις τελειόφοιτούς μας), έγιναν επιμορφώσεις, ετοιμάστηκε υποστηρικτικό υλικό, στήθηκε helpdesk για μικρούς και μεγάλους, βελτιώθηκαν οι τεχνικές προϋποθέσεις και μέσα σε δέκα μέρες από την αρχή του γενικού απαγορευτικού ξεκίνησαν οι τηλεσυναντήσεις. Γίνονταν μαθήματα, γράφονταν διαγωνίσματα, κατετίθεντο και βαθμολογούνταν οι εργασίες, διεξάγονταν ενημερωτικές βραδιές, συνεδριάσεις και διασκέψεις.

Το δεύτερο απαγορευτικό του Νοεμβρίου μάς βρήκε «σαν έτοιμους από καιρό». Τα τεχνικά προβλήματα που ενέσκηψαν αντιμετωπίστηκαν γρήγορα, μπήκαν οι βάσεις για το στήσιμο ενός εναλλακτικού Plan B με τη δημιουργία υποδομών στο Teams, άπασες οι δραστηριότητες πραγματοποιούνταν πλέον μέσω διαδικτύου, η επικοινωνία με τους γονείς συστηματοποιήθηκε και προσαρμόστηκε στις νέες συνθήκες, έως και η «Ημέρα Πληροφόρησης» για πιθανούς/ές μελλοντικούς/ές μαθητές/μαθήτριες διεξήχθη διαδικτυακά.

Σαφέστατα ο φυσικός χώρος των παιδιών είναι το σχολείο κι όχι μία οθόνη υπολογιστή. Όμως ας αναλογιστούμε εκείνα τα παιδιά που βίωσαν τις άλλες πανδημίες και δεν είχαν καμία δυνατότητα επικοινωνίας και μόρφωσης. Παιδιά που νόμιζαν πως όποιος φορά κορόνα, είναι τουλάχιστον πρίγκιπας. Κι όχι ο Covid-19...

Unsere Schülermitverwaltung (SMV)

Το μαθητικό μας συμβούλιο

Jörg Barabas

In der langen Zeit ihres Bestehens fanden sich in der Schülerschaft der Deutschen Schule Athen immer wieder engagierte VertreterInnen. Doch gleichzeitig konnten aufgrund der festen Schulstruktur (deutsche und griechische Abteilung) mit zwei getrennt voneinander agierenden Schülervertretungen über viele Jahrzehnte hinweg keine gemeinsamen Belange von gemeinsamen Schülervertretungsorganen ausgefochten werden. Das änderte sich erst im Anschluss an die Bund-Länder-Inspektion 2011, als der Startschuss für viele positive Veränderungen in Bezug auf die aktive demokratische Mitwirkung der Schülerschaft an unserer Schule erfolgte und eine die gesamte Schülerschaft repräsentierende Schülermitverwaltung entstand.

Innerhalb weniger Jahre gelang es aktiven SchülerInnen und VertrauenslehrerInnen Strukturen aufzubauen, die sich sehen lassen können, sowohl was das verantwortungsvolle Mitagieren der gesamten Schülerschaft betrifft als auch die integrative Wirkung des gemeinsamen biculturellen Arbeitens. Im Einzelnen sollen hier ein paar wichtige Meilensteine angeführt werden, die an unserer Schule in den letzten Jahren institutionalisiert worden sind und positiv zur Schumatmosphäre beigetragen haben:

VertrauenslehrerInnen: Seit einigen Jahren gibt es zwei von der ge-

στη μακρά λειτουργία της Γερμανικής Σχολής Αθηνών, ανάμεσα στους μαθητές της πάντα υπήρχαν μαθητικοί εκπρόσωποι που εκπλήρωναν τον ρόλο τους με ζήλο. Ωστόσο λόγω της σταθερής σχολικής δομής (γερμανικό και ελληνικό τμήμα) με δύο ομάδες εκπροσώπων μαθητών που λειτουργούσαν ανεξάρτητα, για πολλές δεκαετίες δεν ήταν εφικτή η διεκδίκηση κοινών συμφερόντων από κοινά σχολικά όργανα εκπροσώπησης. Η αλλαγή επήλθε μόλις το 2011, όταν μετά την επιθεώρηση από την Επιτροπή της Ομοσπονδίας και των κρατιδίων, δρομολογήθηκαν πολλές θετικές αλλαγές ως προς την ενεργό δημοκρατική συμμετοχή των μαθητών στη Σχολή και δημιουργήθηκε ένα μαθητικό συμβούλιο για το σύνολο της μαθητικής κοινότητας.

Μέσα σε λίγα χρόνια δραστήριοι μαθητές, μαθήτριες, καθηγητές και καθηγήτριες εμπιστοσύνης κατάφεραν να αναπτύξουν αξιοσημείωτες δομές όσον αφορά τόσο στην υπεύθυνη και ενεργό συμμετοχή του συνόλου της μαθητικής κοινότητας όσο και στον αντίκτυπο του αμφιπολιτισμικού έργου στη συνάντηση Ελλήνων και Γερμανών μαθητών.

Ακολουθούν ορισμένα ορόσημα που θεσμοθετήθηκαν τα τελευταία χρόνια και επηρέασαν θετικά το σχολικό κλίμα:

Καθηγητές/καθηγήτριες εμπιστοσύνης: Το σώμα των μαθητών εκλέγει δύο καθηγητές/καθηγήτριες εμπιστοσύνης, οι οποίοι υποστηρίζουν

σαςτης Schülerschaft gewählte VertrauenslehrerInnen, die als Ansprechpartner den gewählten SchülersprecherInnen beratend zur Seite stehen, Sprechstunden abhalten, Workshops leiten, an Klassenratssitzungen teilnehmen, Projektstage mitinszenieren u. v. m.

Klassenratssitzungen: Monatliche Sitzungen sind fester Bestandteil des Schulalltags – mit festen Abläufen und Zielsetzungen, mit Lebhaftigkeit und Ernsthaftigkeit, oft mit konstruktivem Meinungsaustausch und vielen guten Ideen für die ganze Schülerschaft.

KlassensprecherInnen: Die Mitspracherechte der KlassensprecherInnen wurden gestärkt. Als Mitglieder des Schülerparlaments erfüllen sie wichtige Multiplikatoren Aufgaben. Zu Beginn jedes Schuljahres lernen sich alle KlassensprecherInnen in ganztägigen Workshops kennen und werden mit ihren Aufgaben vertraut gemacht.

SchülersprecherInnen – Schülerparlament: Als erstes Gremium der Schulgemeinde überwand die Schülerschaft das Trennende der beiden starren Abteilungen, die viele Jahrzehnte an der DSA existiert hatten, und schuf ein Schülerparlament für die gesamte Schülerschaft mit Regierung (SchülersprecherInnen) und ParlamentarierInnen (KlassensprecherInnen). Gerade in diesem Gremium wurde und wird deutlich, mit welchem Engagement viele SchülerInnen ihre Schule mitgestalten

συμβουλευτικά τους εκλεγμένους εκπροσώπους των μαθητών/μαθητριών, προσφέρουν ώρες ακρόασης, διευθύνουν ομάδες εργασίας, συμμετέχουν σε συμβούλια τμημάτων, συνδιαμορφώνουν θεματικές ημέρες και πολλά ακόμα.

Συμβούλια τμημάτων: Τα μηνιαία συμβούλια των τμημάτων αποτελούν σταθερό στοιχείο της σχολικής καθημερινότητας – με καθορισμένα προγράμματα και στοχοθετήσεις, με ζωντάνια και σοβαρότητα, συχνά με εποικοδομητική ανταλλαγή απόψεων και ιδεών για όλη τη μαθητική κοινότητα.

Εκπρόσωποι των τμημάτων: Ενισχύθηκε το δικαίωμα συναπόφασης των εκπροσώπων των τμημάτων, οι οποίοι όντας μέλη του μαθητικού κοινοβουλίου λειτουργούν ως «πολλαπλασιαστές». Στην αρχή κάθε σχολικού έτους διεξάγονται ολοήμερες ομάδες εργασίας, προκειμένου να γνωριστούν όλοι οι εκπρόσωποι μεταξύ τους και να εξοικειωθούν με τα καθήκοντά τους.

Εκπρόσωποι μαθητών – μαθητικό κοινοβούλιο: Το σώμα των μαθητών υπήρξε το πρώτο όργανο που ξεπέρασε ό,τι χώριζε τα δύο άκαμπτα τμήματα στη DSA για πολλές δεκαετίες δημιουργώντας ένα μαθητικό κοινοβούλιο για σύσσωμη τη μαθητική κοινότητα με διακυβέρνηση (εκπροσώπους μαθητών) και βουλευτές (εκπροσώπους τμημάτων). Ειδικά

wollen – durch kritische Gedanken und kreative Ideen. Bei diesen fünfmal im Jahr stattfindenden Sitzungen agieren die SMV-VertreterInnen mit großem Verantwortungsgefühl – die Abläufe sind vorbildlich, die Dokumentation der Diskussionen und Entscheidungen präzise und zielführend, der Meinungs austausch jugendlich lebendig, aber stets fair und engagiert. Und das Ganze auf Deutsch als Antrags- und Protokollsprache mit griechischen Wortmeldungen – erfolgreiches bikulturelles Interagieren!

Mitwirkung von SchülersprecherInnen: Die Teilnahme von SchülersprecherInnen an Lehrerkonferenzen ist inzwischen fester Bestandteil an der DSA. SchülersprecherInnen erhalten Gehör und sind gefragte GesprächspartnerInnen für die Schulleitung und andere Gremien der Schulgemeinde. Herausragend war außerdem – gerade während der Finanzkrise – die zeitaufwändige und äußerst vielseitige Initiierung und Durchführung von sozialen Hilfsprojekten im Athener Raum und weit darüber hinaus. Darauf kann unsere Schule stolz sein!

Projekttag: In den letzten zehn Jahren hat die DSA ganz verschiedene Projekttag gesehen – durchgeführt ausnahmslos von aktiven SchülersprecherInnen und VertrauenslehrerInnen, manchmal mit einem Schwerpunktthema (etwa Handynutzung), manchmal an die Reizthemen der Schülerschaft gekoppelt (ein Höhepunkt war sicher der Oktober 2013: in 40 Teilgruppen diskutierten LehrerInnen und SchülerInnen unter der Gesprächsführung von 80(!) engagierten OberstufenschülerInnen über brennende Fragen wie etwa Drogenkonsum, Umweltschutz oder Schulgebäudegestaltung).

Unsere Schülerschaft drückt auf vielerlei Art ihre Verbundenheit mit ihrer Schule aus. Eine wichtige Möglichkeit, dieser Verbundenheit eine Stimme zu geben, ist die inzwischen auch strukturell verankerte SMV-Arbeit, die die gesamte Schülerschaft ohne Trennlinien einbindet und zu Wort kommen lässt. Das ist nicht selbstverständlich, wenn man weiß, wie leicht es sowohl im „großen“ politisch-gesellschaftlichen Rahmen als auch im „kleinen“ schulischen Alltag passieren kann, dass Zerwürfnisse im deutsch-griechischen Kontext auftreten können, weil man zu wenig, unseriös oder vorurteilsbehaftet aufeinander zugeht, aufeinander hört und voneinander zu lernen bereit ist. Die SMV-VertreterInnen haben das Gegenteil bewiesen – durch ihre Arbeit in und außerhalb des Schülerparlaments, mit Engagement und interkultureller Kompetenz.

σε αυτόν τον θεσμό φαίνεται ξεκάθαρα ο ζήλος με τον οποίον πολλοί μαθητές και πολλές μαθήτριες θέλουν να συνδιαμορφώσουν – με κριτική σκέψη και δημιουργικές ιδέες – το δικό τους σχολείο. Στις συνεδριάσεις που πραγματοποιούνται πέντε φορές ετησίως οι εκπρόσωποι των μαθητών λειτουργούν με μεγάλο αίσθημα ευθύνης· οι διαδικασίες είναι υποδειγματικές, η τεκμηρίωση των συζητήσεων και αποφάσεων ακριβής και αποτελεσματική, η ανταλλαγή απόψεων γεμάτη νεανική ζωντάνια, αλλά πάντα δίκαιη και με ζήλο. Και όλο αυτό με τα γερμανικά ως επίσημη γλώσσα των αιτημάτων και των πρακτικών και με τις προφορικές τοποθετήσεις στα ελληνικά – αυτό σημαίνει επιτυχημένη αμφιπολιτισμική διάδραση!

Αλληλεπίδραση των εκπροσώπων μαθητών/μαθητριών: Η συμμετοχή των εκπροσώπων στις συνελεύσεις των εκπαιδευτικών έχει γίνει αναπόσπαστο στοιχείο της DSA. Οι εκπρόσωποι εισακούγονται και αποτελούν ευπρόσδεκτο συνομιλητή της διεύθυνσης και άλλων οργάνων της σχολικής κοινότητας. Εξαιρετική ήταν επίσης – ειδικά κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης – η χρονοβόρα και ιδιαίτερα πολύπλευρη έναρξη και υλοποίηση κοινωνικών δράσεων για την υποστήριξη ανθρώπων που έχουν ανάγκη εντός και εκτός Αθηνών. Η Σχολή μας μπορεί να είναι περήφανη!

Θεματικές ημέρες: Την τελευταία δεκαετία πραγματοποιήθηκαν πολύ διαφορετικές θεματικές ημέρες. Όλες ανεξαιρέτως υλοποιήθηκαν από δραστήριους εκπροσώπους και καθηγητές/καθηγήτριες εμπιστοσύνης· άλλοτε είχαν ένα κεντρικό θέμα (π.χ. τη χρήση του κινητού), άλλοτε ήταν συνδεδεμένες με θέματα που απασχολούσαν τη μαθητική κοινότητα (κορυφαία στιγμή ήταν ο Οκτώβριος του 2013, όταν εκπαιδευτικοί, μαθητές και μαθήτριες συζητούσαν χωρισμένοι σε 40 υποομάδες – με 80(!) μαθήτριες/μαθητές της ανώτερης βαθμίδας να συντονίζουν τις συζητήσεις – για φλέγοντα ζητήματα όπως τα ναρκωτικά, το περιβάλλον ή τη διαμόρφωση του σχολικού κτηρίου).

Το μαθητικό σώμα εκφράζει με ποικίλους τρόπους την προσήλωσή του στο δικό του σχολείο. Ένας σημαντικός τρόπος να δώσει κανείς φωνή σε αυτή την προσήλωση είναι η συμμετοχή στο μαθητικό συμβούλιο, το οποίο, όντας πλέον και δομικά κατοχυρωμένο, συμπεριλαμβάνει και δίνει τον λόγο σε όλη τη μαθητική κοινότητα χωρίς διαχωριστικές γραμμές. Γνωρίζοντας την ευκολία με την οποία τόσο στο «μεγάλο» πολιτικοκοινωνικό επίπεδο όσο και στη «μικρή» σχολική καθημερινότητα μπορούν να προκύψουν διαφωνίες στο ελληνογερμανικό πλαίσιο, επειδή οι δύο πλευρές αλληλοπροσεγγίζονται χωρίς σοβαρότητα, με προκαταλήψεις ή ελλιπώς, ή επειδή η μια πλευρά δεν ακούει ή δεν είναι διατεθειμένη να μάθει από την άλλη, αυτή η εξέλιξη δεν είναι αυτονόητη. Με το έργο τους εντός και εκτός του μαθητικού κοινοβουλίου, με ζήλο και διαπολιτισμικές ικανότητες οι εκπρόσωποι του μαθητικού συμβουλίου απέδειξαν το αντίθετο.

Das Sportabzeichen

Αθλητικό διακριτικό

Christos Konstantinidis

Das Deutsche Sportabzeichen, die offizielle Auszeichnung für überdurchschnittliche sportliche Leistungen, stellt inzwischen eine weltweit bekannte Institution dar, die zur Bewusstseinsbildung für die Notwendigkeit zur sportlichen Aktivität von Groß und Klein beiträgt. Die Ziele des Sportabzeichens bestehen darin, die sportliche Betätigung zu einem Teil des Alltagslebens werden zu lassen, dem beteiligten Sportler eine objektive Einschätzung seiner sportlichen Leistungen zu ermöglichen, durch entsprechende Trainingsangebote den Erwerb einer vielseitigen körperlichen Leistungsfähigkeit zu fördern und das Selbstbewusstsein zu stärken.

Jedermann und jedefrau (vom 6. bis zum 106. Lebensjahr) dürfen das Sportabzeichen erwerben. Die Disziplinen, in denen die Sportler geprüft werden, sind Ausdauer, Sprungkraft, Geschwindigkeit und Kraft. Für den Erwerb des Abzeichens ist der überdurchschnittliche Leistungsnachweis in ausnahmslos allen Disziplinen erforderlich; eine weitere notwendige Voraussetzung ist der Nachweis der Schwimffertigkeit. Die Auszeichnung für die erbrachten Leistungen wird vom Deutschen Olympischen Sportbund (DOSB) im Rahmen von alljährlich stattfindenden Prüfungen verliehen.

Dieses so wichtige Angebot im Bereich des Breitensports wurde in Deutschland im Jahre 1913 geschaffen. Die letzten 31 Jahre habe ich die Ehre, als Nachfolger von Herrn Gerhard Hilbrecht, der zuständige Prüfer des Sportabzeichens in Griechenland zu sein.

Für die Schüler der Deutschen Schule Athen sowie die Kinder und Jugendlichen, die das Summer Camp besuchen, findet die Prüfung zum Erwerb des Deutschen Sportabzeichens im Rahmen des Sportunterrichts statt. Erwachsene können das Abzeichen am Sportabzeichentag erwerben, der auf den Sportanlagen der DSA stattfindet.

In unserer Schule finden jedes Jahr etwa 800 Prüfungen statt und es werden ca. 400 Abzeichen verliehen!

Το γερμανικό αθλητικό διακριτικό (Sportabzeichen), η επίσημη διάκριση για αθλητικές ικανότητες άνω του μετρίου, αποτελεί πλέον παγκοσμίως γνωστό θεσμό που συμβάλλει στη συνειδητοποίηση της ανάγκης άθλησης μικρών και μεγάλων. Οι στόχοι του αθλητικού διακριτικού είναι η ενσωμάτωση της άθλησης στην καθημερινότητα, η αντικειμενική εκτίμηση του εκάστοτε αθλητή για τις αθλητικές του ικανότητες, η πολύπλευρη εκγύμναση και η απόκτηση μεγαλύτερης αυτοπεποίθησης.

Όλοι (από 6 έως 106 ετών) μπορούν να γίνουν κάτοχοι αυτού του διακριτικού. Οι κατηγορίες στις οποίες εξετάζονται οι αθλητές είναι η αντοχή, η αλτικότητα, η δύναμη και η ταχύτητα. Για την απόκτηση του διακριτικού απαιτείται η άνω του μετρίου επίδοση σε όλες τις κατηγορίες ανεξαιρέτως, ενώ η ικανότητα στην κολύμβηση αποτελεί βασική προϋπόθεση. Οι επιδόσεις πιστοποιούνται από τη Γερμανική Ολυμπιακή Αθλητική Ομοσπονδία (DOSB) στο πλαίσιο της εξέτασης, η οποία πραγματοποιείται κάθε χρόνο.

Αυτή η τόσο σημαντική δραστηριότητα θεσμοθετήθηκε στη Γερμανία το 1913. Τα τελευταία 31 χρόνια έχω την τιμή να είμαι εγώ ο υπεύθυνος εξεταστής του αθλητικού διακριτικού στην Ελλάδα, διαδεχόμενος σε αυτή τη θέση τον κύριο Gerhard Hilbrecht.

Για τους μαθητές της Γερμανικής Σχολής Αθηνών και τα παιδιά που επισκέπτονται το Summer Camp η εξέταση για την απόκτηση του αθλητικού διακριτικού γίνεται κατά τη διάρκεια του μαθήματος της Φυσικής Αγωγής. Για τους ενήλικες διοργανώνεται η «Ημέρα Αθλητικού Διακριτικού» (Sportabzeichentag) στις αθλητικές εγκαταστάσεις της DSA.

Στη Σχολή μας πραγματοποιούνται κάθε χρόνο περίπου 800 εξετάσεις και απονέμονται περίπου 400 διακριτικά!

Was nicht geschah oder der Schmetterlingseffekt

Όσα δεν έγιναν ή το φαινόμενο της πεταλούδας

Ioanna Pliatsika

Ich habe den Eindruck, dass das Wort „Schule“ oft Bilder von vollen Korridoren, Innenhöfen und mit Kindern und Jugendlichen vollbesetzten Klassenzimmern wachruft, Assoziationen von Stimmengewirr, Blicken, Hänseleien, Veranstaltungen und Applaus weckt. Solche Bilder setzt auch dieses Kaleidoskop zusammen. Natürlich lässt sich all das, was sich in 25 Jahren ereignet hat, nicht in Texten mit Wörterbegrenzung unterbringen, auch nicht in Jubiläumsbänden mit vorgegebener Länge. Vieles davon werden wir wohl auch nie erfahren. Es mag sich zwischen irgendwelchen SchülerInnen oder Lehrenden, in einem Büro, draußen vor der Schule oder auch in der Pause abgespielt haben; es mögen Ereignisse gewesen sein, in denen man einander beruhigt, sich gegenseitig begeistert oder gestört hat; Ereignisse, aus denen Geheimnisse gemacht wurden, die eine befreiende Wirkung hatten, in denen Menschen beschämt wurden oder sich miteinander verbunden haben; Ereignisse schließlich, die eine Lösung brachten. Und wir wissen nichts davon. Aber sie haben sich dem kollektiven Unterbewusstsein der Schulgemeinschaft eingepägt. Und indem sie den Schmetterlingseffekt anerkennen, werden sie die Erlebnisse anderer dynamisch beeinflussen – ob im Guten oder im Schlechten.

In meinem Kopf behalte ich auch Bilder von der Schule, nachdem sie sich geleert hat. Bevor sie zum Beispiel jeden Mittag gereinigt wird, versteht sie es, auf faszinierende Art und Weise von Vielem und Verschiedenem zu berichten: was etwa zu Müll geworden ist, was nicht auf die Tafel geschrieben wurde, welcher Stuhl eilig frei wurde, welcher Schreibtisch vergessen und was mit welchem Motiv auf das Pult gekritzelt wurde. All das – ob es nun erfasst wurde oder nicht – geschah. Manches zum Guten, manches zum Schlechten. Und jenseits der Erinnerung ist immer auch eine Wertung am Werk. Wie vieles andere wurde aufgrund von Starrköpfigkeit, Gleichgültigkeit und Ignoranz vereitelt oder ereignete sich aus Unkenntnis nicht. Manchmal zum Guten, manchmal zum Schlechten. Nichtsdestotrotz üben auch diese, nicht geschehenen Ereignisse einen Einfluss aus, fungieren auch sie als Träger von Über-

Έχω την εντύπωση ότι συχνά η λέξη σχολείο ξυπνάει εικόνες με γεμάτους διαδρόμους, προαύλια, τάξεις με παιδιά, εφήβους, φωνές, κοιτάγματα, πειράγματα, εκδηλώσεις και χειροκροτήματα. Τέτοιες εικόνες γεμίζουν και αυτό το Καλειδοσκόπιο. Όσα έγιναν σε 25 χρόνια φυσικά δεν χωρούν σε κείμενα με όριο λέξεων ή σε λευκώματα πεπερασμένων σελίδων. Πολλά εξ αυτών δεν θα τα μάθουμε και ποτέ. Έγιναν μεταξύ κάποιων μαθητ(ρι)ών, εκπαιδευτικών, σε ένα γραφείο, έξω από το σχολείο, στο διάλειμμα· καθησύχασαν, ενθουσίασαν, ενόχλησαν, έγιναν μυστικό, απελευθέρωσαν, ντρόπιασαν, συνέδεσαν, έδωσαν λύση. Και δεν τα ξέρουμε. Καταγράφηκαν όμως στο συλλογικό ασυνείδητο της σχολικής κοινότητας. Και επιβεβαιώνοντας το φαινόμενο της πεταλούδας, δυναμικά θα επηρεάσουν άλλων τις στιγμές –καλώς ή κακώς.

Στον δικό μου νου συγκρατώ και εικόνες του σχολείου, αφού αδειάσει. Προτού καθαριστεί –ας πούμε– κάθε μεσημέρι, εξιστορεί με γοητεία πολλά, τι έγινε σκουπίδι, τι δεν γράφτηκε στον πίνακα, ποια καρτέλα άδειασε βιαστικά, ποιο στυλό ξεχάστηκε, τι με διάφορα κίνητρα γράφτηκε στο θρανίο. Όλα αυτά –καταγεγραμμένα και μη– έγιναν. Κάποια καλώς, κάποια κακώς. Και πέρα από την ανάμνηση δουλεύει η αποτίμηση. Πόσα άλλα εμποδίστηκαν από πείσμα, αδιαφορία, άγνοια ή δεν έγιναν εν αγνοία. Άλλοτε καλώς, άλλοτε κακώς. Ωστόσο και αυτά επηρεάζουν, και αυτά λειτουργούν ως φορείς παράδοσης και αλλαγής. Σημασία έχει να μην συγχέουμε τη συντήρηση με την παράδοση και την αλλαγή με τη βιασύνη. Και αυτή είναι η παλάντζα του ρεαλισμού: τα δύο φτερά της πεταλούδας που σπάνε τον νόμο της βαρύτητας, αλλά και η ισορροπία που κάνει τη βάρκα να μην μπατάρει.

Και κάθε βράδυ, η ησυχία ενός καθαρού σχολείου ανακουφίζει με την προοπτική που φέρει το άδειο. Γιατί το πρωί μοιραία ανοίγει την μπουκαπόρτα στα παιδιά και ταυτόχρονα ανοίγεται μεσοπέλαγα στον καιρό. Ένα καλό σχολείο ούτε ακολουθεί τις αλλαγές ούτε τις αρνείται –προσπαθεί τουλάχιστον· τις παρατηρεί, τις αποδέχεται, τις αναλύει και ταυτόχρονα φτιάχνει και εργαλεία διαχείρισης. Φτιάχνει δείγματα στεριάς για τον μαγνητικό χάρτη κάθε παιδιού. Σημάδια που αν τα

lieferung und Veränderung. Wichtig ist, das Konservative nicht mit der Tradition und den Wandel nicht mit dem Überstürzten zu verwechseln. Und das ist die Waage des Realismus: die beiden Flügel des Schmetterlings, die das Gesetz der Schwerkraft außer Kraft setzen, aber auch das Gleichgewicht, das das Boot nicht kentern lässt.

Und jeden Abend sorgt die Ruhe einer sauberen Schule mit der Perspektive, die dem Leeren innewohnt, für Erleichterung. Denn am Morgen öffnet dieselbe Schule den Kindern geradezu schicksalhaft die Luke und lässt sie hineinströmen, und gleichzeitig setzt sie sich auf hoher See dem Wetter aus. Eine gute Schule hechelt weder den Veränderungen hinterher noch leugnet sie sie – sie gibt sich zumindest Mühe; sie beobachtet, akzeptiert und analysiert sie und zugleich entwickelt sie Instrumente, die ihr helfen, damit umzugehen. Sie legt Inseln auf der Landkarte eines jeden Kindes an. Inseln, die, wenn sie miteinander verbunden und aus anfangs kurzer Entfernung betrachtet werden, ein Lächeln widerspiegeln – im Laufe der Jahre ziehen sie auch einen Horizont, der die Stirn durchzieht und den Blick erweitert.

Wenn ich die letzten 25 Jahre aus drei verschiedenen Lebensrollen und zu ebenso vielen Tageszeiten beobachtete, wie sich die Schule änderte und dabei doch gleich blieb, erinnert es mich filmisch an den sich in Zeitlupe vollziehenden Flug des Schmetterlings, der mit dem Wind interagiert; mit dem Wind, den man nicht hört, wird er doch von einem geräuschvollen Soundtrack sozialer Veränderungen übertönt, und den man doch am Antlitz der zerzausten Blätter erkennt. Und der Schmetterling schlägt seine Flügel auf und ab, den Händen eines klatschenden Zuschauers gleich, bis es ihm gelingt, sich irgendwo niederzulassen – unbekannt, wo genau auf der dahintreibenden Erde; dann schließt er kurz seine Flügel, wie Beifall, der soeben verklungen ist, um dich daran zu erinnern, dass etwas gut gegangen ist, dass du die Möglichkeit hast, einen Fehler wieder gut zu machen, und zwar mit jeder Tat oder Nicht-Tat. In einer Schule, die fortwährend in Bewegung ist.

ενώσεις και τα κοιτάξεις από μικρή αρχικά απόσταση, αντανακλούν ένα χαμόγελο –με τα χρόνια χαράζουν και έναν ορίζοντα που διασχίζει το μέτωπο ή μεγαλώνει τη ματιά.

Παρατηρώντας τα τελευταία 25 χρόνια από τρεις διαφορετικούς ρόλους ζωής και άλλες τόσες στιγμές μιας κάθε μέρας το σχολείο αυτό να αλλάζει και να μένει ίδιο, μου θυμίζει κινηματογραφικά σε κίνηση αργή το πέταγμα της πεταλούδας που αλληλεπιδρά με τον άνεμο που δεν τον ακούς, τον καλύπτει ένα πολύβουο σάουντρακ κοινωνικών αλλαγών, τον γνωρίζεις όμως από την όψη των αναμαλλιασμένων φύλλων. Και η πεταλούδα ανοιγοκλείνει τα φτερά της σαν δυο χέρια θεατή, κατορθώνει κάπου να προσγειωθεί –άγνωστο πού στην πλεούμενη γη– κλείνει για λίγο τα φτερά της, σαν χειροκρότημα που μόλις έληξε, για να σου υπενθυμίσει ότι κάτι πήγε καλά, κάποιο λάθος σου έχεις την ευκαιρία να διορθώσεις, με κάθε σου (μη) πράξη. Σ' ένα σχολείο μονίμως εν πλω.

Und doch sind sie noch hier!

Κι όμως είναι ακόμα εδώ!

Klaus Bolda, Marina Fakinou, Alexandros Pantazis, Franz Schweiger

Die HausmeisterInnen der Deutschen Schule Athen könnten wir alternativ auch als tragende Säulen der Schule bezeichnen. Leute, die zwischen den Gebäuden und den Menschen, zwischen den Möglichkeiten der ersten und den Bedürfnissen der zweiten vermittelten, teilen uns ihre Gedanken und Gefühle über die Jahre, die sie in der Schule verbracht haben, mit. Inzwischen sind sie in Rente gegangen ... und doch sind sie noch da! Die Rede ist von Herrn Klaus (Klaus Bolda, KB), Frau Marina (Marina Fakinou, MF), Herrn Alekos (Alexandros Pantazis, AP) und Herrn Franz (Franz Schweiger, FS).

Was ist das Besondere an der Arbeit als HausmeisterIn in der DSA im Vergleich zu jeder anderen Einrichtung?

MF: Ich denke nicht, dass sich die DSA mit irgendeiner anderen Einrichtung oder Institution vergleichen lässt. Die Anlagen, die Menschen und überhaupt der allgemeine Rahmen mit den zwar strikten, aber immer auf den Menschen bezogenen Regeln, innerhalb dessen die Deutsche Schule Athen arbeitet, erzeugen für jeden Beschäftigten ein einzigartiges Betriebsklima, das ich mir nur schwer in irgendeiner anderen Einrichtung vorstellen kann.

FS: Ist nicht allein schon die Tatsache, dass du in einer Schule arbeitest, etwas ganz Besonderes, und das ganz unabhängig von der Position, die du bekleidest? Ob du Verwaltungsangestellter, Arzt oder Hausmeister bist, jede Funktion und jeder Beruf erhält eine ganz spezielle Färbung, wenn du tagtäglich von Kindern und Lehrern umgeben bist, wenn zu deinem Arbeitsumfeld Schulklassen, Basketballkörbe und Tischtennisplatten gehören, Turnstangen und Schaukeln und was sonst noch eine Schule ausmacht. Was aber nach meinem Dafürhalten meine Arbeit an der DSA im Vergleich zu jedem anderen Bereich so besonders gemacht hat, ist die Tatsache, dass mein Arbeitsalltag nicht vorhersehbar war. Es war tatsächlich schwer, die Arbeitsabläufe zu planen. Jeden

Στυλοβάτριες και στυλοβάτες της Γερμανικής Σχολής Αθηνών θα μπορούσαμε να ονομάζουμε εναλλακτικά τις επιστάτριες και τους επιστάτες στο σχολείο μας. Άνθρωποι που μεσολαβούσαν μεταξύ του κτηρίου και των ανθρώπων, των δυνατοτήτων του πρώτου και των αναγκών των δευτέρων μοιράστηκαν σκέψεις και συναισθήματα για τα χρόνια που έζησαν στη Σχολή. Συνταξιοδοτήθηκαν... κι όμως είναι ακόμα εδώ· ο λόγος για τον κύριο Klaus (Klaus Bolda, KB), την κυρία Μαρίνα (Μαρίνα Φακίνου, ΜΦ), τον κύριο Αλέκο (Αλέξανδρος Πανταζής, ΑΠ) και τον κύριο Franz (Franz Schweiger, FS).

Πόσο διαφορετικό είναι να είσαι επιστάτης/επιστάτρια στη DSA σε σύγκριση με οποιονδήποτε άλλον χώρο/κτηριακή μονάδα;

ΜΦ: Δεν νομίζω ότι τίθεται θέμα σύγκρισης της DSA με οποιονδήποτε άλλον χώρο ή μονάδα. Οι εγκαταστάσεις, οι άνθρωποι και το γενικότερο πλαίσιο με τους αυστηρούς, αλλά πάντοτε ανθρωποκεντρικούς κανόνες, εντός του οποίου λειτουργεί η Γερμανική Σχολή Αθηνών, διαμορφώνουν για κάθε εργαζόμενο ένα κλίμα μοναδικό, που δύσκολα μπορώ να φανταστώ ότι μπορεί να επιτευχθεί σε κάποιον άλλο οργανισμό.

FS: Δεν είναι τελείως διαφορετικό να εργάζεσαι σε σχολείο, όποια και αν είναι η θέση σου; Διοικητικός υπάλληλος, γιατρός, επιστάτης... Κάθε ιδιότητα και κάθε επάγγελμα παίρνει μια διαφορετική χροιά, όταν περιβάλλεσαι καθημερινά από παιδιά και δασκάλους ή όταν έχεις γύρω σου σχολικές τάξεις, μπασκέτες και τραπέζια πινγκ-πονγκ, μονόζυγα και κούβιες και όλα όσα συγκεντρώνει ένα σχολείο. Αυτό που πιστεύω όμως ότι έκανε τη δουλειά μου τόσο διαφορετική σε σύγκριση με οποιονδήποτε άλλον χώρο είναι ότι η καθημερινότητα ήταν απρόβλεπτη. Πραγματικά ήταν δύσκολο να προγραμματίσεις τις δουλειές σου. Κάθε στιγμή μπορεί να χαλούσε κάτι και να ήθελε επιδιόρθωση. Κάθε στιγμή μπορεί να προέκυπτε μια καινούργια ανάγκη. Αυτό ισχύει για κάθε χώρο στον οποίο «κυριαρχούν» τα παιδιά, υπάρχει μια τέτοια δυναμική. Αυτός είναι ο πα-

moment konnte irgendwo irgendetwas kaputtgehen, und du musstest hinrennen, um es zu reparieren. Jeden Moment konnte sich eine neue Notwendigkeit ergeben. Das gilt für jeden Bereich, in dem Kinder „herrschen“, da gibt es eben eine solche Dynamik. Dieser Faktor der Überraschung ist es denn auch, der einen Arbeitsbereich so lebendig und dynamisch macht. Darin liegt auch ein Grund, dass ich mich glücklich schätze, Hausmeister der DSA gewesen zu sein.

AP: In der DSA hatte jeder einen konkreten Zuständigkeitsbereich, für den er absolut zuständig war.

KB: Leider war ich nirgendwo sonst als Hausmeister beschäftigt, daher habe ich keinen Vergleich. Mit Sicherheit war es aber eine vertraute Umgebung für mich, da ich mich als Deutscher einfacher mit meinen Kollegen austauschen konnte. Gleichzeitig war meine Arbeit sehr kreativ; handwerklich beschäftigte ich mich insbesondere mit Konstruktionen aus Holz und Metall.

Wahrscheinlich werden Sie die Frage „Herr/ Frau X, darf ich Sie um einen Gefallen bitten?“ schon tausendmal gehört haben. Können Sie einen besonders lustigen oder absurden Gefallen mit uns teilen, um den Sie Schüler während ihrer Zeit als HausmeisterIn gebeten haben?

MF: Einer der Vorteile meiner Stellung als Hausmeisterin bestand in der großen Vertrautheit, die meinen alltäglichen Umgang mit der Gesamtheit der Schüler und Schülerinnen charakterisierte. Sie gingen immer mit großer Unbefangenheit und Vertrautheit auf mich zu, da ich eben nicht den hochtrabenden Titel ihrer Lehrerin führte. Unter diesen Bedingungen gehörten die Bitten nach „Gefälligkeiten“ zu meinem Arbeitsalltag, und ich muss zugeben, dass ich in den meisten Fällen versucht habe, sie zu erfüllen, waren sie doch Teil unserer besonderen Beziehung. Mit Ausnahme natürlich von einigen bestimmten Fällen,

ράγοντας της έκπληξης, που κάνει έναν χώρο εργασίας τόσο ζωντανό και δυναμικό. Είναι και αυτός ένας λόγος που αισθάνομαι τυχερός που ήμουν επιστάτης στη DSA.

ΑΠ: Στη DSA ο καθένας είχε έναν συγκεκριμένο τομέα, για τον οποίο ήταν απόλυτα υπεύθυνος.

ΚΒ: Δυστυχώς δεν έχω εργαστεί ως επιστάτης κάπου αλλού, όποτε δεν έχω μέτρο σύγκρισης. Σίγουρα, όμως, ήταν ένας χώρος πολύ οικείος για μένα, αφού όντας Γερμανός μπορούσα να επικοινωνήσω πιο εύκολα με τους συναδέλφους μου. Ταυτόχρονα η δουλειά μου ήταν πολύ δημιουργική –καταπιανόμουν με πολλές κατασκευές κυρίως από ξύλο και μέταλλο.

Πιθανότατα ακούσατε χιλιάδες φορές τη φράση: «κύριε/ κυρία X μπορώ να σας ζητήσω μια χάρη;». Μπορείτε να μοιραστείτε μια αστεία ή παράλογη χάρη που σας ζήτησαν μαθητές;

ΜΦ: Ένα από τα πλεονεκτήματα της θέσης μου ως επιστάτριας ήταν η μεγάλη οικειότητα που χαρακτήριζε την καθημερινή μου επαφή με το σύνολο των μαθητών και των μαθητριών της Σχολής· με προσέγγιζαν με μεγάλη άνεση και οικειότητα, δεδομένου ότι δεν έφερα τον βαρύγδουπο τίτλο της καθηγήτριάς τους. Σε αυτές τις συνθήκες τα αιτήματα για «χάρη» ήταν καθημερινά και ομολογώ ότι τις περισσότερες φορές προσπαθούσα να τα ικανοποιώ, αφού ήταν μέρος της μεταξύ μας ξεχωριστής σχέσης. Εκτός βέβαια από κάποιες συγκεκριμένες περιπτώσεις όπως π.χ. ένα αστείο περιστατικό, όπου μια μαθήτρια μου ζητούσε εν όψει διαγωνίσματος να της φωτοτυπήσω κάποιες συγκεκριμένες σελίδες από το βιβλίο της, επιμένοντας ωστόσο ότι πρέπει να γίνουν υπερβολικά μικρές, επειδή λόγω κάποιου προβλήματος όρασης «μόνο έτσι μπορεί να τις διαβάσει...».

FS: Χιλιάδες είναι λίγο... Από χάρη, άλλο τίποτα. Βέβαια εγώ είχα το προ-

wie z. B. den lustigen Vorfall, als mich eine Schülerin angesichts einer Klassenarbeit darum bat, ihr gewisse Seiten aus ihrem Buch zu kopieren, wobei sie darauf bestand, dass sie beträchtlich verkleinert werden müssten, da sie sie aufgrund einer vermeintlichen Sehschwierigkeit nur so zu lesen vermochte ...

FS: Tausendmal ist sogar untertrieben ... Wir wurden unablässig um Gefallen gebeten. An mich persönlich wurden jedoch relativ wenige Wünsche herangetragen. Wahrscheinlich wurden meine Kollegen viel öfter damit konfrontiert. Der Grund dafür ist, dass ich bayerische Mundart spreche, weshalb mich etliche Schüler mieden, denn wenn ich ihnen antwortete, verstanden sie kein Wort. Allein das schon war sehr lustig, mir persönlich hat es immer Freude bereitet!

AP: Der tägliche Gefallen, um den mich die Schüler baten, war, dass ich ihnen außerhalb der Pausenzeiten die Leichtathletik-Anlage aufschließen sollte, damit sie dort spielen konnten.

KB: Im Allgemeinen hatte ich eine sehr gute Beziehung zu den Kindern, und ich erfüllte ihnen – im Rahmen meiner Arbeit – mit Freude jeden Gefallen, um den sie mich baten.

Leere oder volle Schule? Wann war die Arbeit für Sie angenehmer?

MF: Jede Schule hat nur dann einen Sinn und eine Existenzberechtigung, wenn sie voll ist. Jedesmal, wenn ich in Abwesenheit der Schüler in der Schule war, war mir etwas melancholisch zumute. Als hörte ich das Gebäude selbst „rufen“, dass es voller Ungeduld darauf wartet, seine Schüler willkommen zu heißen.

FS: Ich werde ehrlich sein. Es gab Arbeiten, die waren wirklich anspruchsvoll und zeitaufwändig. Diese waren immer leichter und bequemer zu erledigen, wenn die Schule leer war. Du konntest dir die Zeit besser einteilen und hattest deine Ruhe. Der unvorhersehbare Faktor des „dieses ist kaputt, jenes ist kaputt, komm schnell her und richte es dringend wieder her“ fiel dann weg. Auf der anderen Seite machte die Arbeit in der leeren Schule immer nur den halben Spaß. Wenn die Kinder, der Lärm, den sie veranstalteten, und ihre ganze Lebendigkeit fehlten, hatte ich stets das komische Gefühl, dass irgendwas nicht stimmt – dass etwas fehlt. Mit anderen Worten: die Arbeit in der leeren Schule war effizient und produktiv, angenehm war sie allerdings, wenn die Schule voll war.

νόμιο να μου ζητούν τις λιγότερες. Ίσως οι συνάδελφοί μου να ήταν πιο επιβαρυνμένοι ως προς αυτό. Ο λόγος είναι ότι μιλάω βαυαρική διάλεκτο, έτσι αρκετοί μαθητές με απέφευγαν, γιατί όταν τους απαντούσα, δεν καταλάβαιναν λέξη. Αυτό από μόνο του ήταν πολύ αστείο, προσωπικά το διασκεδάζα υπερβολικά!

ΑΠ: Η καθημερινή χάρη που ζητούσαν οι μαθητές ήταν να τους ανοίγω τον χώρο του στίβου εκτός διαλείμματος, για να παίζουν.

KB: Γενικά με τα παιδιά είχα πολύ καλή σχέση και ό,τι μου ζητούσαν –στο πλαίσιο της δουλειάς μου– το έκανα με πολλή χαρά.

Άδειο ή γεμάτο σχολείο; Πότε ήταν η δουλειά πιο ευχάριστη;

ΜΦ: Κάθε σχολείο έχει υπόσταση και λόγο ύπαρξης, μόνο όταν είναι γεμάτο. Κάθε φορά που τύχαινε να είμαι στο σχολείο χωρίς μαθητές, μου προκαλούσε μια μικρή μελαγχολία. Το ίδιο το κτήριο «φωνάζει» ότι περιμένει με ανυπομονησία να υποδεχθεί τους μαθητές του.

FS: Δεν θα πω ψέματα, υπήρχαν δουλειές πραγματικά απαιτητικές και χρονοβόρες. Αυτές πάντα πιο εύκολα και άνετα τις έκανες, όταν το σχολείο ήταν άδειο. Μπορούσες να οργανώσεις τον χρόνο καλύτερα και είχες την ησυχία σου, δεν υπήρχε ο απρόβλεπτος παράγοντας του «χάλασε αυτό, χάλασε εκείνο –τρέξε να το επιδιορθώσεις επειγόντως». Όμως η χαρά της δουλειάς σε άδειο σχολείο ήταν πάντοτε μισή, χωρίς αμφιβολία. Όταν έλειπαν τα παιδιά, η βαβούρα και όλη αυτή η ζωντάνια τους, είχα πάντα ένα παράξενο συναίσθημα πως κάτι δεν πάει καλά –κάτι λείπει. Με άλλα λόγια: αποτελεσματική και παραγωγική ήταν η δουλειά σε άδειο σχολείο· ευχάριστη όμως σε γεμάτο.

ΑΠ: Η εργασία ήταν πάντα πιο ευχάριστη με τους μαθητές παρόντες –μία ευχάριστη εργασιακή καθημερινότητα γεμάτη χαρά και ικανοποίηση.

KB: Θυμάμαι τα καλοκαίρια την ηρεμία στην αυλή της Σχολής, τα σκυλιά ελεύθερα· ανυπομονούσα να έρθει πάλι ο Σεπτέμβριος και να γεμίσει ξανά το σχολείο. Δεν είχε ιδιαίτερη πλάκα, όσο ήμουν μόνος. Επομένως, σίγουρα γεμάτο, η δουλειά ήταν πολύ πιο ευχάριστη ανάμεσα στους μαθητές και τους συναδέλφους μου.

Πώς επηρέασε η DSA τον χαρακτήρα ή την προσωπικότητά σας;

ΜΦ: Η DSA επιβραβεύει την προθυμία, τη σκληρή προσπάθεια και το χαμόγελο. Το καλό είναι ότι και η ίδια τα εμπνέει. Ήταν τα πιο όμορφα χρόνια της ζωής μου. Σε επτά λέξεις: υπήρξε και για εμένα ένα μεγάλο σχολείο.

ΑΠ: Die Arbeit ging mir immer leichter und angenehmer von der Hand, wenn die Schüler anwesend waren – ein angenehmer Arbeitsalltag voll Freude und Zufriedenheit.

KB: Ich erinnere mich an die Ruhe, die während der Sommerferien auf dem Schulhof herrschte. Die Hunde liefen frei herum. Ungeduldig wartete ich auf den September, damit die Schule sich wieder füllte. Alleine hat es wenig Spaß gemacht. Daher, mit Sicherheit bevorzugte ich eine volle Schule. Denn die Arbeit war zwischen Schülern und Kollegen viel angenehmer.

Wie hat die DSA Ihren Charakter oder Ihre Persönlichkeit geprägt?

MF: Die DSA belohnt die Bereitwilligkeit, die harte Arbeit und das Lächeln. Das Gute ist, dass sie all das selbst vorlebt. Es waren die schönsten Jahre meines Lebens. Ich antworte mit sieben Worten: sie war für mich eine große Schule.

FS: Ich glaube, sie hat mich geduldiger und extrovertierter gemacht. Ob du es willst oder nicht, du wirst einfach offener und aufgeschlossener, wenn du Tag für Tag mit so vielen Menschen (Lehrkräften, Kindern, Verwaltungsangestellten, Eltern) Umgang hast. Selbst wenn du der verschlossenste Charakter bist, ist die Auseinandersetzung und Kommunikation derart intensiv, dass dich am Ende alle mit deinem Vornamen anreden. Du bist dann nicht mehr Herr Schweiger, sondern nur noch Franz, der Bayer. Das ist eine sehr schöne Sache, die ich über all die Jahre hinweg sehr genossen habe und die mich in meinem Umgang mit anderen Menschen insgesamt viel offener gemacht hat. Es berührt mich ungemein, dass sich viele Absolventen und Mitarbeiter der Schule immer noch an mich erinnern. Das und die Leutseligkeit, die ich mir angeeignet habe, sind zwei Geschenke, die ich immer noch aus meiner Arbeit beziehe. Und natürlich spenden sie mir bis heute große Freude.

ΑΠ: Die DSA machte mich kooperativer, ich fühlte mich gemocht, respektiert und geschätzt. Das wünsche ich auch meinen heutigen Kollegen, kooperativ und freundlich zu sein.

KB: An der DSA habe ich 25 Jahre meines Lebens verbracht, wahrscheinlich die schönsten. Ich habe meine Kinder groß gezogen, bin reifer geworden, habe mich selbst besser kennen gelernt, bin in Rente gegangen. Wenn ich die Zeit zurückdrehen würde, würde ich sicherlich genau dieselben Entscheidungen treffen. Eine Arbeit in der Nähe von Kindern, die Zukunft und die Freude des Lebens.

Klaus Bolda

Franz Schweiger

Alexandros Pantazis

Marina Fakinou

FS: Νομίζω με έκανε πιο υπομονετικό και πιο εξωστρεφή. Είτε το θέλεις είτε όχι γίνεσαι εξωστρεφής, όταν συναναστρέφεις με τόσους ανθρώπους (εκπαιδευτικούς, παιδιά, διοικητικούς υπαλλήλους, γονείς). Και ο πιο κλειστός χαρακτήρας να είσαι, είναι τόσο συχνή η τριβή και η επικοινωνία, που στο τέλος όλοι σε γνωρίζουν με το μικρό σου όνομα. Παύεις να είσαι ο κύριος Schweiger –είσαι ο Franz, ο Βαυαρός. Είναι πολύ ωραίο πράγμα αυτό, το χάρηκα όλα αυτά τα χρόνια και νομίζω πως με έκανε πιο ανοιχτό γενικά στην επαφή μου με τους ανθρώπους. Με συγκινεί πολύ που πολλοί απόφοιτοι και εργαζόμενοι με θυμούνται ακόμα. Αυτό και η εξωστρέφεια που απέκτησα είναι δύο δώρα που συνεχίζω να παίρνω από τη δουλειά μου. Και φυσικά μου δίνουν ακόμα χαρά.

ΑΠ: Η DSA με έκανε πιο συνεργάσιμο, ένιωθα αγαπητός, έχαιρα σεβασμού και εκτίμησης. Αυτό εύχομαι και στους σημερινούς συναδέλφους, να είναι συνεργάσιμοι και αγαπημένοι.

KB: Στη DSA πέρασα 25 χρόνια της ζωής μου, ίσως τα καλύτερα. Μεγάλωσα τα παιδιά μου, ωρίμασα, έμαθα καλύτερα τον εαυτό μου, συνταξιοδοτήθηκα. Αν γυρνούσα πίσω τον χρόνο, σίγουρα θα έπαιρνα ακριβώς τις ίδιες αποφάσεις. Μία δουλειά δίπλα σε παιδιά, στο μέλλον και τη χαρά της ζωής.

Täglich in der Schule

Κάθε μέρα στο σχολείο

*Aktivitäten, die die Kinder während und
außerhalb des Unterrichts erleben.
Ein reicher Alltag mit festen Motiven
und kreativer Abwechslung, so als
würde man das Leben im Kaleidoskop
betrachten.*

*Δραστηριότητες που βιώνουν τα παιδιά
εντός και εκτός των διδακτικών ωρών.
Μια πλούσια καθημερινότητα με μόνιμα
μοτίβα και δημιουργικές εναλλαγές –σα
να κοιτάς τη ζωή στο καλειδοσκόπιο.*

Spürt ihr meine Kraft?

Άραγε νιώθετε τη δύναμή μου;

Dr. Marianne Danner, Roland Hoffmann

Ihr kennt mich.

C	Ich habe eure Seelen balsamiert
D	Ich habe euer Gehirn mobilisiert
E	Ich habe Glückshormone produziert
F	Ich habe euch zum Tanzen animiert
G	Ich habe euch zu Tränen gerührt
A	Ich habe im Herzen berührt
H	Ich habe Emotionen geschürt
Fis	Ich habe euch in Erinnerungen entführt
Cis	Ich habe eure Konzentration trainiert
Gis	Ich habe euren Herzschlag reguliert
Dis	Ich habe Gänsehaut aktiviert
Ais	Ich habe eure Gefühle dirigiert

Ich bin nur 12 Töne. 12 Töne, die immer neu geordnet nie gleiche Melodien kreieren, nie langweilig werden und immer ihre Spuren hinterlassen, egal wo sie erklingen.

Ich bin überall, am liebsten lebe ich in zwei Räumen im zweiten Stock, in der Aula, in den Klassenräumen, den Gängen ... und wenn man ganz leise ist, bin ich immer zu hören.

Ich lebe in Resonanzkörpern, in menschlichen Körpern. Ich warte darauf, belebt zu werden.

Man soll geduldig mit mir sein, mich pflegen und sich mit mir beschäftigen, dann wachse ich und alles um mich herum mit mir.

Ich wachse in Ensembles, fliege über Finger, Saiten, Tasten, Membrane, in menschliche und von Menschenhand gebaute Lufttröhren, es entstehen Chöre, Orchester, Rock-Bands, Gitarrenensembles, griechische Musikgruppen.

Σίγουρα με γνωρίζετε.

Ντο	Έχω γαληνέψει τις ψυχές σας
Ρε	Έχω κινητοποιήσει τη σκέψη σας
Μι	Έχω ενεργοποιήσει ορμόνες ευτυχίας
Φα	Σας έχω ενθαρρύνει να χορέψετε
Σολ	Έχω γίνει αφορμή για δάκρυα συγκίνησης
Λα	Έχω αγγίξει την καρδιά σας
Σι	Έχω ξυπνήσει συναισθήματα
Φα Δίεση	Σας έχω παρασύρει σε αναμνήσεις
Ντο Δίεση	Σας έχω μάθει να συγκεντρώνεστε
Σολ Δίεση	Έχω ρυθμίσει τον χτύπο της καρδιάς σας
Ρε Δίεση	Έχω προκαλέσει ανατριχίλα
Λα Δίεση	Έχω διευθύνει τα συναισθήματά σας

Αποτελούμαι μόνο από 12 νότες. 12 νότες που με κάθε νέα σύνθεσή τους δεν δημιουργούν ποτέ την ίδια μελωδία, δεν γίνονται ποτέ βαρετές και αφήνουν πάντα το στίγμα τους, όπου και αν ακουστούν.

Βρίσκομαι παντού, κυρίως μου αρέσει να ζω σε δύο αίθουσες του δεύτερου ορόφου, στην αίθουσα εκδηλώσεων, στις αίθουσες διδασκαλίας, στους διαδρόμους... και εάν επικρατεί απόλυτη ησυχία, ακούγομαι αδιάκοπα.

Ζω στα σώματα των ηχείων, στα ανθρώπινα σώματα. Εκεί περιμένω να ζωντανέψω.

Χρειάζεται να ασχολούνται μαζί μου και, όσοι το κάνουν, να έχουν υπομονή τότε μεγαλώνω και ότι με περιβάλλει μεγαλώνει μαζί μου.

Μεγαλώνω σε ανσάμπλ, πετάω πάνω από δάχτυλα, χορδές, πλήκτρα, μεμβράνες, μέσα σε ανθρώπινες τραχείες ή σε σημεία των μουσικών οργάνων που τους μοιάζουν και κατασκευάστηκαν από το ανθρώπινο χέρι. Έτσι δημιουργούνται χορωδίες, ορχήστρες, ροκ συγκροτήματα, ανσάμπλ κιθάρας, σχήματα ελληνικής μουσικής.

Τρυπώνω σε νέους και γέρους.

Μαζί μου αφηγούνται ιστορίες ή και την ιστορία της ζωής τους· αφηγούνται μέχρι και την Ιστορία.

Score Ensemble
Vers 1

R.Hoffmann
M.Danner
10de

Score Ensemble
Vers 2

R.Hoffmann
M.Danner
10de

Score Ensemble
Bridge

R.Hoffmann
M.Danner
10de

Ich schlüpfe in Jung und Alt.

Man kann mit mir Geschichten und Lebensgeschichten erzählen, man kann mit mir Geschichte erzählen.

Ich kann groß werden und Frühlings- und Weihnachtskonzerte bilden.

Ich verbinde Theater, Kunst und mich zu Musicals.

Ich kann Feste verschönern, lange Reden unterbrechen, Menschen zum Essen und Trinken verleiten.

Ich lade bekannte Persönlichkeiten ein, lasse Benefizkonzerte entstehen.

Ich kann den Austausch anregen und andere Leute und Länder kennenlernen, zu ihnen fahren oder zu mir einladen.

Ich kann mich zu hoher Kunst entwickeln und wettbewerbsfähig werden, mich an anderen im In- und Ausland messen und tolle Preise gewinnen.

Ich bin ganz schön anstrengend, wenn man mich auf Notenlinien, Hilfslinien, Zwischenräumen, Notenfähnchen oder Intervallen sucht und auch ganz schön kompliziert, wenn man in Analysen von Fugen,

Μπορώ να μεγαλώσω και να σχηματίσω ανοιξιάτικες και χριστουγεννιάτικες συναυλίες.

Ενώνομαι με το θέατρο και τα εικαστικά και γινόμαστε μιούζικαλ.

Ξέρω να ομορφαίνω γιορτές, να διακόπτω μακροσκελείς ομιλίες και να παρακινώ τους ανθρώπους να τρώνε και να πίνουν.

Προσκαλώ γνωστές προσωπικότητες, γίνομαι αφορμή για συναυλίες φιλανθρωπικού χαρακτήρα.

Ξέρω να ενθαρρύνω την επικοινωνία και να γνωρίζω ανθρώπους και χώρες, να τους επισκέπτομαι ή να τους προσκαλώ.

Μπορώ να εξελιχθώ σε υψηλή τέχνη και να συμμετάσχω σε διαγωνισμούς, να αναμετρηθώ με άλλους στην Ελλάδα και το εξωτερικό και να κερδίσω εκπληκτικά βραβεία.

Είμαι αρκετά κουραστική, όταν με αναζητούν στο πεντάγραμμα, στις βοηθητικές γραμμές, στις διαστολές, στα άγκιστρα ή στα διαστήματα και αρκετά πολύπλοκη, όταν με διερευνούν αναλύοντας φούγκες, συμφωνίες, όπερες, κουαρτέτα για έγχορδα, ρομαντικά τραγούδια ή τον εξπρεσιονισμό.

Symphonien, Opern, Streichquartetten, romantischen Liedern oder im Expressionismus nach mir forscht.

Ich werde von vielen jungen Menschen bevorzugt, sie lernen mich besser kennen und verstehen, können mich besser zum Leben erwecken. Man kann mich für Prüfungen verwenden, sich in spannende und interessante Themen vertiefen, man kann auch die Schullaufbahn mit mir beschließen. Auch an die Universität gelangt man mit mir und blüht auf wie nie zuvor.

Man braucht mich. Ich liege in der Luft. Jede meiner Note ist ein Baustein für unser Gebäude aus Musik, an dem wir an der DSA unermüdlich bauen.

Ich bin die Musik.

Musik an der DSA

- Chöre, Orchester, Rock-Band, Gitarrenensemble, griechisches Musikensemble
- Frühlings- und Weihnachtskonzerte
- „Jugend musiziert“-Wettbewerbe
- Kirchenkonzerte
- Musik bei Botschaftsfeiern, Konferenzen, Abiturfeiern
- Musicals
- Musik bei Nationalfeiern
- Musik in der Oberstufe als Wahlfach, Musik als mündliches Abiturfach

Πολλοί νέοι άνθρωποι μου δείχνουν προτίμηση, με γνωρίζουν και με καταλαβαίνουν καλύτερα, και είναι πιο εύκολο για αυτούς να μου δώσουν ζωή. Μπορεί να με χρησιμοποιήσουν άλλωστε για τις εξετάσεις τους, για να βυθιστούν σε συναρπαστικά και ενδιαφέροντα θέματα, και μπορούν να ολοκληρώσουν και τη σχολική τους σταδιοδρομία μαζί μου. Μαζί μου μπορούν να πάνε ακόμα και στο πανεπιστήμιο και να «ανθίσουν» όσο ποτέ άλλοτε.

Είμαι απαραίτητη. Πλανώμαι στον αέρα. Κάθε νότα είναι ένα λιθαράκι στο μουσικό μας οικοδόμημα, το οποίο ακούραστα κτίζουμε στη DSA.

Είμαι η μουσική.

Η μουσική στη DSA

- Χορωδίες, ορχήστρες, ροκ συγκροτήματα, ανσάμπλ κιθάρας, σχήμα ελληνικής μουσικής
- Ανοιξιάτικες και χριστουγεννιάτικες συναυλίες
- Διαγωνισμοί «Τα νιάτα παίζουν μουσική»
- Συναυλίες σε εκκλησίες
- Μουσική σε εορτασμούς της Πρεσβείας, συνέδρια, γιορτές αποφοίτησης
- Μιούζικαλ
- Μουσική στις εθνικές εορτές
- Μουσική ως μάθημα επιλογής στην ανώτερη βαθμίδα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, μουσική ως μάθημα στις προφορικές απολυτήριες εξετάσεις (Abitur)

Κunst an der DSA – Große und kleine Dramen in Bildsprache

Τέχνη στη DSA – Μεγάλα και μικρά δράματα στη γλώσσα των εικόνων

Charlotte Enzmann

2017/18, Bühnenbild für das Musiktheater „Coco Chanel“ / Σκηνικά για τη μουσική παράσταση «Coco Chanel»

2017/18, Bühnenbild für das Weihnachtskonzert / Σκηνικά για τη χριστουγεννιάτικη συναυλία

2014, Ohne festen Wohnsitz / Χωρίς μόνιμη κατοικία

Die Bildende Kunst ist oft in der Lage, Drama zu erkennen und darzustellen, wie es viele unserer wunderschönen Schülerarbeiten zeigen.

Im Laufe der Jahre, seit ich an der DSA Kunst unterrichte, haben sich in und um Athen viele Dramen abgespielt, die wir im Kunstunterricht aufgegriffen und verbildlicht haben. Verheerende Waldbrände im Jahre 2007, die sich als Jahresthema „Wald“ manifestierten, Freude über 20 Jahre Mauerfall, was auch hier in Athen gefeiert wurde und sich im Jahresthema „Grenzen überschreiten“ niederschlug. Hoffen auf ein „Wunder“ (Jahresthema 2013) zu Zeiten der Finanzkrise Griechenlands und Kunstunterricht im Zelt, also „ohne festen Wohnsitz“ (Jahresthema 2014), waren einschneidende Ereignisse, die unsere SchülerInnen kreativ umgesetzt haben.

Und dann waren da auch noch die Bühnenbilder für gespielte Dramen – ein herrlicher Ort, großformatig Drama zu unterstützen! Dazwischen gab es auch unspektakuläre, deswegen aber keinesfalls weniger ausdrucksstarke, Phasen, in denen rein formal oder illustrativ gearbeitet wurde („Alles Farbe“, „Form-Format“, „Mythen, Sagen und andere Geschichten“) und in denen eher die kleinen persönlichen Dramen eine Rolle spielten, wie beispielsweise Abschiede von sehr geschätzten SchülerInnen oder KollegInnen ...

Οι εικαστικές τέχνες συχνά αναγνωρίζουν και αναπαριστούν το δράμα, όπως φαίνεται και στα υπέροχα έργα των μαθητών μας.

Στα χρόνια που διδάσκω στη Σχολή εκτυλίχθηκαν εντός και εκτός Αθηνών πολλά δράματα, τα οποία επεξεργαστήκαμε και εικονοποιήσαμε στο μάθημα των Εικαστικών. Δράματα όπως οι καταστροφικές πυρκαγιές του 2007 που εκφράστηκαν στη θεματική της ίδιας χρονιάς με τίτλο «Δάσος», ή η χαρά για τα είκοσι χρόνια από την πτώση του τείχους του Βερολίνου, που τη γιορτάσαμε στην Αθήνα και αποτυπώθηκε στη θεματική της χρονιάς «Ξεπερνάμε τα όρια». Η ελπίδα για ένα «Θαύμα» (θεματική 2013) στον καιρό της οικονομικής κρίσης και ταυτόχρονα το μάθημα των Εικαστικών κάτω από μια τέντα, δηλαδή «Χωρίς μόνιμη κατοικία» (θεματική 2014). Τέτοια βαρυσήμαντα γεγονότα έπρεπε να επεξεργαστούν δημιουργικά οι μαθήτριες και οι μαθητές μας.

Και έπειτα υπήρχε και το θέατρο, τον εξίσιο αυτόν κόσμο του δράματος καλούμασαν να υποστηρίξουμε με σκηνικά μεγάλου μεγέθους. Στα ενδιαμέσα διαστήματα υπήρχαν και πιο ήπιες φάσεις –φυσικά δεν υστερούσαν σε εκφραστική ένταση– που δουλεύαμε πάνω στη φόρμα και την εικονογράφηση (με θεματικές όπως «Όλα χρώμα», «Μορφή-Μέγεθος», «Μύθοι, θρύλοι και άλλες ιστορίες»), και στις οποίες πρωταγωνιστούσαν τα προσωπικά δράματα, όπως για παράδειγμα αποχαιρετισμοί πολύτιμων μαθητριών, μαθητών ή συναδέλφων...

2013, Wunder / Θαύματα

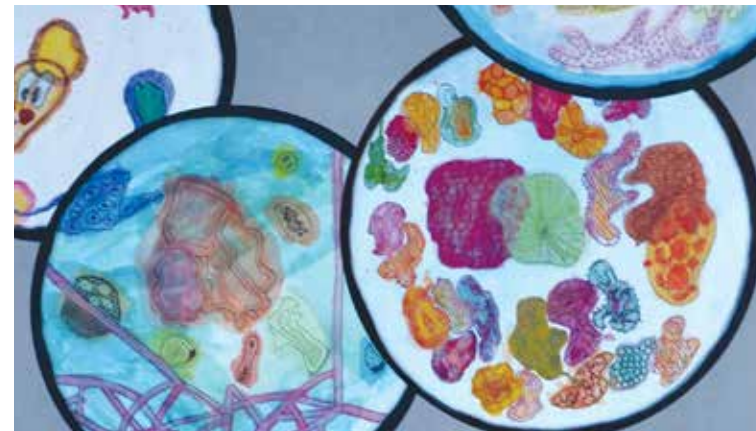
2008, Wald / Δάσος

2001, Die Welt anders sehen / Βλέποντας τον κόσμο διαφορετικά

Ausschnitt aus dem Kalendertext „Die Welt anders sehen“ (2002), Renate Papakonstantinou, Dorothee Batikas und Ulla Kost – ehemalige Kunstlehrerinnen.

„Alle meinen, die Welt zu kennen, aber jeder sieht sie anders. Wir gehen oft durch diese Welt, ohne Vieles zu sehen, oder auch nur zu ahnen – doch sobald wir auf die geeigneten Reize stoßen, können sich uns plötzlich Ein-Sichten auftun in das Um-Und-Herum, von denen wir vorher nie etwas empfunden haben. Aber selbst dann kann kein Betrachten und Gestalten je vollständig sein – jeder sieht die Dinge anders – und die Offenheit und Kreativität der SchülerInnen überrascht immer wieder.“

2007, Transparenz / Διαφάνεια

2005, Sport in der Kunst / Ο αθλητισμός και η τέχνη

Απόσπασμα από το κείμενο του ημερολογίου του 2002 με τίτλο «Βλέποντας τον κόσμο διαφορετικά», γραμμένο από τις Renate Papakonstantinou, Dorothee Batikas και Ulla Kost, καθηγήτριες Εικαστικών στο παρελθόν στη Σχολή.

«Όλοι νομίζουν ότι ξέρουν τον κόσμο, αλλά ο καθένας τον βλέπει διαφορετικά. Συχνά διασχίζουμε τον κόσμο δίχως να βλέπουμε ή να συνειδητοποιούμε πολλά –κι όμως, μόλις λάβουμε το κατάλληλο ερέθισμα, ανακαλύπτουμε ξαφνικά όψεις γύρω μας, που πριν ούτε καν τις είχαμε αντιληφθεί. Αλλά και σ' αυτή την περίπτωση καμιά παρατήρηση και καμιά δημιουργία δεν μπορεί να θεωρηθεί πλήρης –καθένας βλέπει τα πράγματα διαφορετικά– και η διαύγεια και η δημιουργικότητα των παιδιών μάς εκπλήσσει ακόμα μια φορά.»

2011, Muster / Μοτίβα

Ausschnitt aus dem Kalendertext „Wald“ (2009), anlässlich der verheerenden Waldbrände von 2007 um Athen, Mark Noll – ehemaliger Kunstlehrer.

„Wir fragten uns im Fachbereich Kunst, ob die Entfremdung von Mensch und Natur zusammenhängt mit einem Verlust der individuellen sinnlichen Wahrnehmung. Die Bilder der Zerstörung blieben für viele Stadtbewohner in Athen virtuell. Deshalb setzte sich die gesamte DSA im vergangenen Jahr das Ziel, die Umwelt wieder ins Bewusstsein der SchülerInnen zu rücken.“

Der Fachbereich Kunst beteiligte sich an fächerübergreifenden Umweltprojekten, wie dem Umwelttag oder dem ökologischen Themenabend „Es ist Zeit, zu handeln.“. Im Zentrum unserer Arbeit sollte aber die sinnliche Auseinandersetzung mit der Natur stehen.“

2010, Grenzen überschreiten / Ξεπερνάμε τα όρια

2011, Raum und Zeit / Χώρος και χρόνος

Απόσπασμα από το κείμενο του ημερολογίου του 2009 με τίτλο «Δάσος», με αφορμή τις καταστροφικές πυρκαγιές του 2007, γραμμένο από τον Mark Noll, καθηγητή Εικαστικών στο παρελθόν στη Σχολή.

«Αναρωτιόμασταν στο μάθημα των Εικαστικών μήπως η αποξένωση του ανθρώπου από τη φύση σχετίζεται με την απώλεια της αισθητηριακής αντίληψης σε ατομικό επίπεδο. Οι αποτυπώσεις της καταστροφής για πολλούς κατοίκους της Αθήνας παρέμειναν μονάχα εικονικές. Αυτός είναι ο λόγος που την περασμένη χρονιά ολόκληρη η Σχολή επανέφερε το περιβάλλον στη συνείδηση των μαθητριών και των μαθητών.“

Το μάθημα των Εικαστικών συμμετείχε στις περιβαλλοντικές δράσεις όλων των τομέων, όπως στην Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος ή στη βραδιά με τίτλο «Είναι ώρα να δράσουμε». Στο κέντρο όμως της δουλειάς μας έπρεπε να βρίσκεται η προσέγγιση της φύσης μέσω των αισθήσεων.»

2015, Mit dem Schalk im Nacken / Το αστέρι στοιχείο στην τέχνη

2018, Die Welt will betrogen sein / Ο κόσμος θέλει να εξαπατηθεί

Auszüge aus dem Text „Blick eines „Insiders“ von außen“ (2020), Barbara Wittmann – ehemalige Kunstlehrerin.

„Was für ein Fundus an Material und Werkzeugen – dachte ich bei der ersten Begehung des Kunstbereichs – welche Möglichkeiten und Freiheiten für künstlerische Projekte jedweder Art! Die besonders gute Ausstattung an Arbeitsmitteln ist in der Kunst aber unabdingbar für beste Ergebnisse.“

Und dann die offene Arbeitsatmosphäre unter den Kunstlehrern, die sich gegenseitig inspirieren, einander in ihrer unterschiedlichen Art und Arbeitsweise respektieren und wertschätzen, gegenseitig unterstützen und nicht zuletzt gemeinsam jedes Jahr unter großem Extraeinsatz eine Ausstellung mit Schülerwerken organisieren und aktuelle Ausstellungen, wie z. B. die Documenta 2018 besuchen – wie vermisse ich das alles.“

Αποσπάσματα από το κείμενο «Η ματιά ενός «insider» απ' έξω» της Barbara Wittmann, καθηγήτριας Εικαστικών στο παρελθόν στη Σχολή.

«Τι πληθώρα υλικών και εργαλείων, σκέφτηκα όταν πρωτοπάτησα το πόδι μου στο εργαστήριο των Εικαστικών, πόσες δυνατότητες και ελευθερίες για τα εικαστικά πρότζεκτ κάθε είδους! Για το συγκεκριμένο μάθημα ο καλός εξοπλισμός είναι προϋπόθεση για να προκύψουν αξιόλογα αποτελέσματα.

Και έπειτα ήρθε η ατμόσφαιρα ελευθερίας μέσα στην οποία εργάζονταν οι καθηγήτριες των Εικαστικών, οι οποίες σε ένα μόνιμο πλαίσιο αλληλεπίδρασης και αμοιβαίας υποστήριξης μοιράζονταν την έμπνευση, τον σεβασμό και την εκτίμηση για κάθε προσέγγιση. Φυσικά από κοινού διοργανώναμε κάθε χρονιά μια μεγάλη έκθεση, αποτελούμενη από τα έργα των μαθητριών και των μαθητών, και επισκεπτόμασταν τις επίκαιρες εκθέσεις, όπως για παράδειγμα τη Documenta του 2018 –πόσο μου λείπουν όλα αυτά.»

2017, Ist das Kunst oder kann das weg? / Αυτό είναι τέχνη ή είναι για πέταμα;

Auszug aus dem Text „Fünfeinhalb Jahre Kunst an der Deutschen Schule Athen“ (2020), Birgit Boenigk – Kunstlehrerin.

„Die KollegInnen gehen weit über das normale Maß hinaus, mit Engagement und Herz ans Unterrichten, das wird auch deutlich an der hohen Qualität des künstlerischen Outputs. Jahresausstellung, Kalender, Weihnachtskarten, Bühnenbilder – alles mit Herzblut angegangen ... Wechselnde Jahresthemen in der Kunst führen dazu, dass immer neue Themen entwickelt werden, die anschließend in der Jahresausstellung präsentiert werden. Nicht zu vergessen, die vielen Möglichkeiten, die die Athener Museumswelt zu bieten hat! Aber vor allem ist es die Zusammenarbeit mit den KollegInnen und die Offenheit des Kollegiums, die ich als einen wahren Gewinn für mich erachte. Die hohe Identifikation der KollegInnen und SchülerInnen mit ihrer Schule ist ebenfalls einzigartig. Dazugehören, das ist etwas, auf das die KollegInnen und SchülerInnen stolz sind! Ich bin dankbar für meine bisherigen fünfzehn Jahre an der DSA!“

2019, Form und Format / Σχήμα και μορφή

2016, Alles ist Farbe! / Τα πάντα είναι χρώμα!

Απόσπασμα από το κείμενο «Πεντέμισι χρόνια τέχνη στη Γερμανική Σχολή Αθηνών» της Birgit Boenigk, καθηγήτριας Εικαστικών στη Σχολή.

«Οι συνάδελφοι βάζουν τον πήχη πολύ πάνω από τον μέσο όρο, διδάσκοντας με ζέση και εγκαρδιότητα, αυτό φαίνεται επίσης ξεκάθαρα στην υψηλή ποιότητα των καλλιτεχνικών αποτελεσμάτων. Η ετήσια έκθεση, το ημερολόγιο, οι χριστουγεννιάτικες κάρτες, τα σκηνικά –όλα φτιαγμένα με πάθος... Οι εναλλασσόμενες θεματικές κάθε χρόνο στο μάθημα των Εικαστικών οδηγούν στην επιμόρφωση νέων κάθε φορά θεμάτων, τα οποία κατόπιν παρουσιάζονται στην έκθεση. Ας σημειωθεί επίσης ότι τα μουσεία της Αθήνας παρέχουν πάρα πολλές δυνατότητες! Προπαντός όμως είναι η συνεργασία με τους συναδέλφους και η ανοιχτή διάθεση που επικρατεί, χαρακτηριστικά ανεκτίμητης αξίας κατά τη γνώμη μου. Αλλά και ο τρόπος που ταυτίζονται οι συνάδελφοι με τη Σχολή είναι επίσης μοναδικός. Η αίσθηση του ανήκειν μάς κάνει περήφανους! Είμαι ευγνώμων που βρίσκομαι ήδη εδώ και πεντέμισι χρόνια στη DSA!»

Sport an der DSA

Φυσική Αγωγή στη DSA

Michalis Pytharoulis

Im Wissen um die Bedürfnisse und Anforderungen einer modernen Schulausbildung und ausgestattet mit einer guten Infrastruktur, leistet die Fachschaft Sport mit ihrem interessanten Angebot einen Beitrag zur Persönlichkeitsentwicklung der SchülerInnen. Schließlich hat sie sich ein besonderes Ziel gesetzt: die „lebenslange sportliche Betätigung“ als Voraussetzung für Lebensqualität, zur Vorbeugung von Verletzungen und zur Stärkung der körperlichen und seelischen Gesundheit.

Das Sportprogramm der DSA zeichnet sich durch hochwertige Trainingsmöglichkeiten aus und bietet eine erstklassige Sportbildung. Zudem spielt es eine zentrale Rolle sowohl für die Begegnung zwischen Griechen und Deutschen als auch für die Begegnung unserer Schule mit anderen Schulen.

Durch den klassenübergreifenden Sportunterricht entstehen zwischen den Kindern und Jugendlichen freundschaftliche Beziehungen. Zusätzlich gefördert wird dieser Prozess durch die Teilnahme an den Sport-AGs, aus denen letztendlich die Teams hervorgehen, die unsere Schule bei verschiedenen Sportveranstaltungen vertreten. Dazu gehören etwa die vom griechischen Bildungsministerium organisierten Wettkämpfe, die sportlichen Begegnungen zwischen den Privatschulen (A.S.I.S.), künstlerische Tanzaufführungen und die innerschulischen Meisterschaften. Ein Höhepunkt sind die Sportaustausch-Programme, die mit der Deutschen Schule Thessaloniki, aber auch mit der Deutschen Evangelischen Oberschule Kairo umgesetzt werden.

Γνωρίζοντας τις ανάγκες και τις απαιτήσεις της σύγχρονης εκπαίδευσης και έχοντας στη διάθεσή του πλήρη αθλητικό εξοπλισμό, ο τομέας Φυσικής Αγωγής προσπαθεί να συμβάλει μέσα από τα ευχάριστα κι ωφέλιμα προγράμμάτα του στη διάπλαση της προσωπικότητας των παιδιών. Έχει διαμορφώσει έναν ξεχωριστό σκοπό: τη «δια βίου άσκηση», με άλλα λόγια την ποιότητα ζωής, την πρόληψη τραυματισμών, την ενίσχυση της φυσικής και ψυχικής υγείας.

Το αθλητικό πρόγραμμα της DSA παρέχει υψηλού επιπέδου εκγύμναση και αθλητική παιδεία και πρωτοστατεί τόσο στη συνάντηση των δύο λαών όσο και στη συνάντηση του σχολείου μας με άλλα σχολεία εντός και εκτός Ελλάδας.

Με την παράλληλη διδασκαλία διάφορων τμημάτων κάθε τάξης δημιουργούνται μεταξύ των παιδιών φιλικό δεσμοί. Αυτή η διαδικασία ενισχύεται στους απογευματινούς αθλητικούς Ομίλους, από τους οποίους προκύπτουν οι ομάδες που εκπροσωπούν το σχολείο μας σε αθλητικές δραστηριότητες, όπως είναι τα πρωταθλήματα που διοργανώνει το Υπουργείο Παιδείας, οι Α.Σ.Ι.Σ. (αθλητικές συναντήσεις μεταξύ των ιδιωτικών σχολείων), οι καλλιτεχνικές χορευτικές παραστάσεις και τα ενδοσχολικά πρωταθλήματα. Αποκορύφωμα των αθλητικών αυτών δραστηριοτήτων είναι οι αθλητικές ανταλλαγές που πραγματοποιούνται με τη Γερμανική Σχολή Θεσσαλονίκης αλλά και την Ευαγγελική Oberschule του Καΐρου.

Η συνάντηση με τη Γερμανική Σχολή Θεσσαλονίκης πραγματοποιείται

Die Begegnung mit der Deutschen Schule Thessaloniki findet einmal pro Schuljahr statt; dabei treffen die Basketball-, Volleyball- und Fußballteams der Jungen und Mädchen aufeinander. Die Gastgeberrolle übernehmen die beiden Schulen im Wechsel.

Dasselbe gilt auch für den Austausch mit der Schule in Kairo, nur dass hier über die Mannschaftssportarten hinaus die Mädchen und Jungen auch Leichtathletik- und Schwimmwettkämpfe bestreiten. Aufgrund der politischen Instabilität in Ägypten wurde jedoch der Sportaustausch mit Kairo seit 2009 ausgesetzt, obwohl das Interesse auf beiden Seiten unvermindert groß ist. In Anerkennung des Wertes dieser sportlichen Begegnung haben wir im Laufe des Schuljahres 2019/20 den Versuch zur Wiederaufnahme des Austausches unternommen. Leider führte die Entwicklung der Covid-19-Pandemie zur Absage der Begegnung. Nach der Überwindung der Pandemie werden wir uns um die Wiederbelebung dieses besonderen Kontakts bemühen.

Eine weitere erfolgreiche Aktivität der Fachschaft Sport ist ohne Zweifel die fünftägige, seit 1976 (!) alljährlich stattfindende Ski-Exkursion auf den Parnassos, auf der die Schülerinnen des 8. Jahrgangs Ski-Unterricht erhalten.

μία φορά κάθε σχολική χρονιά· οι ομάδες αγοριών και κοριτσιών αγωνίζονται στην καλαθοσφαίριση, την πετοσφαίριση και το ποδόσφαιρο. Τη φιλοξενία αναλαμβάνουν τα δύο σχολεία εκ περιτροπής.

Το ίδιο ισχύει και για τη συνάντηση με τη Σχολή του Καΐρου, μόνο που πέραν των ομαδικών αθλημάτων κορίτσια και αγόρια διαγωνίζονται σε αθλήματα του στίβου και την κολύμβηση. Από το 2009 λόγω της πολιτικής αστάθειας στην περιοχή της Αιγύπτου έχει ανασταλεί αυτή η ανταλλαγή, παρότι η διάθεση και από τις δύο πλευρές παραμένει αμείωτη. Αναγνωρίζοντας την αξία αυτής της συνάντησης καταβάλαμε προσπάθειες επανεκκίνησης του θεσμού κατά το σχολικό έτος 2019/2020. Ωστόσο η εξέλιξη της πανδημίας Covid-19 οδήγησε δυστυχώς στη ματαίωση της συνάντησης. Μετά το πέρας της πανδημίας θα μεριμνήσουμε για τη διατήρηση αυτής της ιδιαίτερης επαφής.

Μία ακόμα επιτυχής δράση του τομέα Φυσικής Αγωγής της Σχολής θεωρείται χωρίς αμφιβολία η πενθήμερη εκπαιδευτική εκδρομή στον Παρνασσό, κατά την οποία τα παιδιά της 8ης τάξης διδάσκονται το άθλημα της χιονοδρομίας από το 1976!

Griechischsprachiges Theater

Ελληνόφωνο θέατρο

AG-Leitung: Stelios Papapetrou 1980-2010

Υπεύθυνος Ομίλου εργασίας: Στέλιος Παπαπέτρου 1980-2010

Elena Pallantza

Über Stelios

1986, zweite Klasse des Lykeion, Mathematikstunde. In der Klasse herrscht Totenstille, jemand löst an der Tafel mit relativer Leichtigkeit eine Aufgabe, bemerkt aber nicht, dass sich hinter seinem Rücken der Papapetrou-Blick unheilvoll verdüstert.

Für die Unwissenden sei vorangestellt, dass der Papapetrou-Blick das Furchtbarste, Strengste und gleichsam Liebenswertigste ist, das die Deutsche Schule in diesen 125 Jahren je erlebt hat, freilich hatte in den Mathestunden eine der beiden Erscheinungsformen die Oberhand – müßig zu erörtern, welche.

Einige Minuten hört man nur das Knirschen der Kreide, indessen hat sich die Luft bereits mit Partikeln aufrichtigen Mitleids für unseren Mitschüler gefüllt. Doch als dieser die Aufgabe beendet und sich zur Klasse dreht, hat sich wie durch ein Wunder der Papapetrou-Blick wieder aufgehellt. Die Genußtuung verleiht ihm eine Sanftheit, so dass er schaut wie der freundlichste Sommermorgen, und unter seinem lächelnden Schnurrbart erklärt der Lehrer: „Es geht auch anders, doch so geht es auch!“

Die Doppeldeutigkeit und den Humor solcher Kommentare konnten nur Eingeweihte voll genießen. Denn alle verstanden zwar, dass er die alternative, wenn auch unorthodoxe Lösung unseres Mitschülers akzeptiert hatte, aber nur wenige wussten, dass die Antwort ein Zitat aus der „Dreigroschenoper“ war, die wir in jenem Jahr mit der Theatergruppe auf

Για τον Στέλιο

1986, β' λυκείου, ώρα Μαθηματικών. Στην τάξη επικρατεί νεκρική ησυχία, κάποιος λύνει άσκηση στον πίνακα με σχετική άνεση, αγνοώντας όμως ότι πίσω από την πλάτη του το βλέμμα Παπαπέτρου έχει αρχίσει να ανταριάζει δυσοίωνα.

Το βλέμμα Παπαπέτρου –για όσους δεν γνωρίζουν– είναι ό,τι πιο τρομακτικό, αυστηρό και συνάμα τρυφερό κι αγαπησιάρικο πέρασε από τη Γερμανική τα 125 αυτά χρόνια, αλλά τις ώρες των Μαθηματικών και της Φυσικής υπερίσχυε σαφώς η μία φύση του –περιττό να διευκρινίσω ποια.

Για μερικά λεπτά ακόμα ακούγεται μόνο το τρίξιμο της κιμωλίας κι ο αέρας είναι ήδη γεμάτος σωματίδια ειλικρινούς οίκτου για τον συμμαθητή μας. Αλλά όταν εκείνος τελειώνει και γυρίζει προς το μέρος της τάξης, το βλέμμα Παπαπέτρου έχει ω του θαύματος ξανοίξει, μια ασυγκράτητη ικανοποίηση το καθιστά μιλίχιο σαν καλοκαιρινό πρωινό και κάτω από τα γελαστά μουστάκια του ο δάσκαλος αποφαινεται: «Es geht auch anders, doch so geht es auch!» (Μπορεί κι αλλιώς, μα κι έτσι είναι καλά!)

Τη δισημία και το χιούμορ τέτοιων σχολίων τα απολάμβαναν φυσικά μόνο οι μνημένοι. Γιατί ναι μεν όλοι καταλάβαιναν ότι η εναλλακτική λύση, αν και ανορθόδοξη, είχε γίνει αποδεκτή, αλλά λίγοι μπορούσαν να ξέρουν ότι η ατάκα ήταν βγαλμένη από την «Όπερα της πεντάρας» του Μπρεχτ, που θα ανεβάζαμε εκείνη τη χρονιά με τη θεατρική ομάδα. Κι αυτοί οι λίγοι γελούσαμε συνωμοτικά. Και το συνωμοτικό γέλιο είναι ένα

die Bühne bringen sollten. Und wir wenigen Eingeweihten konnten uns in solchen Momenten ein verschwörerisches Lächeln nicht verkneifen. Und dieses Lächeln ist eine der schönsten Sachen, die jemand einem heranwachsenden Menschen schenken kann. Ich bin keine Physikerin, kenne mich auch denkbar schlecht mit Elektrizität aus, weiß aber nur zu gut, dass sich dort etwas Bedeutendes zutrug, etwas im Zusammenhang mit Radiowellen der Beharrlichkeit und Frequenzbereichen.

Ich habe natürlich schnell eingesehen, dass der Versuch, das „Energiewunder“ namens Papapetrou-Theater in fünfhundert Wörtern abzuarbeiten, so vergeblich ist wie die Quadratur des Kreises. Und just in diesem Moment der Einsicht begannen die Zitate und Pointen aus mir herauszusprudeln. Denn selbst die Zitate, die Stelios in unsere Köpfe eingepflanzt hat, sind Teil meiner Sprache geworden, tragen dazu bei, meine Umwelt zu beschreiben und wiederzugeben. Sie treten immer wieder aus der Tiefe meines Bewusstseins hervor und fügen sich mit mathematischer Präzision in neue Zusammenhänge ein, mit derselben Selbstverständlichkeit, mit der wir etwa „tiefste Grabesruhe“¹ oder „diese Menschen waren immerhin eine Lösung“² sagen.

Selbst heute noch muss ich mich zurückhalten, um jemandem, der mich fragt „Willst du Salat?“, nicht zu antworten: „Dich will ich“³, und jedes Mal, wenn es unangekündigt an der Tür klopft, entschlüpft mir un-

από τα πιο όμορφα πράγματα που μπορείς να χαρίσεις σ' έναν έφηβο. Δεν είμαι φυσικός, δεν ξέρω από ηλεκτρισμό, ξέρω όμως καλά πως κάτι σημαντικό συντελούνταν εκεί, με ραδιοκύματα εμμονών και ζώνες συχνοτήτων.

Κατάλαβα γρήγορα ότι το να θέλω να χωρέσω το ενεργειακό θαύμα που λέγεται θέατρο Παπαπέτρου σε πεντακόσιες λέξεις είναι τόσο μάταιο όσο και ο τετραγωνισμός του κύκλου. Και τότε άρχισαν να ξεπηδούν από μέσα μου οι ατάκες. Γιατί ακόμα και οι ατάκες που ο Στέλιος φύτεψε στα κεφάλια μας, έχουν γίνει κομμάτι της γλώσσας μου, αποδίδουν τον γύρω κόσμο. Βγαίνουν κάθε τόσο από τα βάθη και κολλάνε με μαθηματική ακρίβεια σε νέα συμφραζόμενα, με την ίδια φυσικότητα που λέμε «άκρα του τάφου σιωπή» ή «οι άνθρωποι αυτοί ήσαν μια κάποια λύσις».

Ακόμα και σήμερα, όταν κάποιος με ρωτάει «σαλάτα θες;», κρατιέμαι να μην απαντήσω «εσένα θέλω» (Αυλή των Θαυμάτων) και κάθε φορά που χτυπάει απροειδοποίητα η πόρτα, μου ξεφεύγει ένα: «Μπα! Το κουδούνι!» (Φαλακρή τραγουδίστρια). Η αδυναμία μου σ' ένα συγκεκριμένο είδος χαμόγελου ανάγεται αναμφισβήτητα στον Γκριγκόρι Στεπάνοβιτς από την Αρκούδα του Τσέχωφ («Τα ξέρουμε δα αυτά τα λακκάκια!»). Κι όταν ο περιρρέων παραλογισμός χτυπάει κόκκινο, βοηθάει να σκέφτομαι τη Φαύστα απαρηγόρητη στο Φάληρο, να πρωτακούει για το θάνατο του Καραϊσκάκη: «Μα να χαθεί ένας τόνων ζωντανός άνθρωπος σε τό-

weigerlich ein: „Hört, es klingelt“⁴. Meine Schwäche für eine bestimmte Art von Lächeln ist zweifellos auf Grigori Stepanowitsch Smirnov aus Tschechows „Der Bär“ zurückzuführen („Die kennen wir schon, solche Grübchen!“). Und wenn der ganze Wahnsinn um uns herum aus dem Ruder läuft, hilft es mir, an „Fausta“⁵ zu denken, die untröstlich ist, als sie von Karaiskakis' Tod erfährt: „Ach, dass ein solch lebendiger Mensch in so jungem Alter aus dem Leben gerissen wird!“, und kurz darauf: „Aber nein, Jannis, dich trifft doch keine Schuld! Früher oder später hätte ich es ohnehin erfahren. Allerdings gabst du mir eine weitere Gelegenheit, deine Wahrheitsliebe zu schätzen.“

Eine der schönsten Sachen, die man lernen kann, ist, wie leicht die Wahrheit des Lebens werden kann, wenn man die Lüge des Theaters ernst nimmt. (Auch dieses Zitat ist geklaut, allein ich kann mich nicht mehr erinnern, woher).

σον μικράν ηλικίαν!» και λίγο μετά: «Όχι, Γιάννη μου τι φταις εσύ; Αργά ή γρήγορα από κάποιον άλλον θα το μάθαινα. Μου εδόθη όμως μία ακόμα ευκαιρία δια να εκτιμήσω την φιλαλήθειάν σου.»

Ένα από τα πιο όμορφα πράγματα που μπορείς να μάθεις σε κάποιον είναι πόσο ανάλαφρη μπορεί να γίνει η αλήθεια της ζωής, αν πάρεις σοβαρά το ψέμα του θεάτρου. (Κλεμμένη κι αυτή η ατάκα, μα δεν θυμάμαι από πού.)

1. Aus D. Solomos' Langgedicht „Die freien Belagerten“, A. d. Ü.
2. Aus K. Kavafis' Gedicht „Warten auf die Barbaren“, A. d. Ü.
3. Aus „Der Hof der Wunder“ von I. Kambanellis, A. d. Ü.
4. Aus „Die kahle Sängerin“ von E. Ionesco
5. Von M. Bost, A. d. Ü.

AG-Leitung: Elena Karakouli seit 2010

Υπεύθυνη Ομίλου εργασίας: Έλενα Καρακούλη από το 2010

Elena Karakouli

Elf Jahre sind vergangen, seitdem ich im Jahr 2010 die Leitung der Theatergruppe der Schule übernommen habe. Wundervolle Freitage, endlose Proben, viel Arbeit, die immergleiche Anspannung, Ergriffenheit, echte Ergriffenheit. Das Wort haben die Protagonisten, die Absolventen der letzten Jahre. Ich danke ihnen ...

Thodoris Koustakas

Ich werde niemals den Tag vergessen, an dem ich zufällig über die Schwelle der Aula schritt und mich mitten in der ersten Probe des Schuljahres wiederfand. Damals konnte ich mir beim besten Willen nicht vorstellen, was mir die folgenden sechs Jahre bescheren sollten. Bei einem war ich mir aber sicher, der Freitag würde von nun an einen besonderen Sinn erhalten. Jeden Freitag ließen wir für eine Weile die Banalität des Alltags hinter uns und wurden, ohne zu wissen wie uns geschah, in eine andere Welt versetzt, eine Welt, in der alles möglich war. Jede Probe konnte sich von einem Augenblick auf den anderen in ein magisches Ritual verwandeln. Durch die intensive Arbeit mit zeitlosen Theaterstücken erlebten wir Gefühlswelten, die uns in unserem jungen Alter bis dahin völlig unbekannt gewesen waren, Emotionen wie Liebe, Verlust, Nostalgie, und machten uns mit den Ängsten, und Freuden der menschlichen Existenz vertraut. Inmitten dieses Gefühlsreigens, den E. Karakouli koordinierte, wurde viel gelacht, und es fehlten auch nicht die Tränen und die Umarmungen. Zudem war die letzte Aufführung des Schuljahres dermaßen kathartisch und bewegend, dass kein Auge hinter den Kulissen trocken blieb. In den Jahren, die ich in der Theatergruppe verbrachte, fand ich eine Zuflucht aus der Finsternis meiner Pubertät, schloss neue Freundschaften und sammelte viele schöne Erinnerungen, die ich bis heute wie einen Talisman bei mir trage.

Katerina Tzouvala

Jeden Freitag treffen wir uns nach dem Ende des Unterrichts in der Aula. Zu Beginn noch etwas zögerlich, denn die „Großen“ jagten uns ein wenig Angst ein. Später konnten wir uns kaum zurückhalten, wir wollten auf die Bühne. Wir trafen uns und warteten darauf, dass die Probe losging. Und diese Routine hatte etwas Beruhigendes. Nikos würde ein

Έντεκα χρόνια πέρασαν από το 2010, τότε που ανέλαβα τη θεατρική ομάδα της Σχολής. Υπέροχες Παρασκευές, ατελείωτες πρόβες, πολλή δουλειά, η ίδια πάντα αγωνία, συγκίνηση, ατόφια συγκίνηση. Ο λόγος στους πρωταγωνιστές, αποφοίτους των τελευταίων χρόνων. Τους ευχαριστώ...

Thodoris Koustakas

Δεν θα ξεχάσω ποτέ την ημέρα που από μια απλή παρόρμηση πέρασα το κατώφλι της Aula, για να βρεθώ τυχαία στην πρώτη πρόβα της χρονιάς. Δεν μπορούσα να φανταστώ τι θα έφερναν τα επόμενα έξι χρόνια. Για ένα όμως ήμουν σίγουρος, η Παρασκευή από εδώ και πέρα θα είχε ένα ιδιαίτερο νόημα. Κάθε Παρασκευή αφήναμε για λίγο την πεζότητα της καθημερινότητας και δίχως να το καταλάβουμε μεταφερόμασταν σε έναν άλλο κόσμο, όπου όλα ήταν δυνατά. Κάθε πρόβα μπορούσε να μεταμορφωθεί στη στιγμή σε μια μαγική ιεροτελεστία. Μέσα από διαχρονικά θεατρικά έργα βιώσαμε πρωτόγνωρα για την ηλικία μας συναισθήματα, όπως είναι ο έρωτας, η απώλεια, η νοσταλγία, και συμφιλιωθήκαμε σε κάποιον βαθμό με τις αγωνίες αλλά και τις χαρές της ανθρώπινης ύπαρξης. Μέσα σε αυτόν τον χορό των συναισθημάτων, που συντόνιζε η Έλενα Καρακούλη, δεν έλειπαν φυσικά χαμόγελα, γέλια, δάκρυα και αγκαλιές. Εξάλλου η τελευταία παράσταση της χρονιάς ήταν τόσο καθαρτική και συγκινητική που κανένα μάτι στα παρασκήνια δεν έμενε στεγνό. Τα χρόνια αυτά, που πέρασα με τη θεατρική ομάδα, βρήκα ένα καταφύγιο για τα σκοτάδια της εφηβείας μου, έκανα νέες φίλιες και μάζεψα πολλές όμορφες αναμνήσεις που κρατάω σα φυλαχτό ακόμη και σήμερα.

Katerina Tzouvala

Κάθε Παρασκευή μετά το μάθημα συναντιόμαστε στην Aula. Στην αρχή λίγο διστακτικά, μας φόβιζαν λίγο οι «μεγάλοι». Αργότερα δεν κρατιόμασταν, θέλαμε να ανεβούμε στη σκηνή. Περιμέναμε να αρχίσει η πρόβα. Και είχε κάτι ήσυχο αυτή η ρουτίνα. Ο Νίκος θα έκανε αστεία και ο Δημήτρης με τον Αντώνη θα δοκίμαζαν κάποιο κομμάτι στην κιθάρα. Η Μαργαρίτα θα διάβαζε το βιβλίο της ενώ η Μαρία με τη Δάφνη, τον Βασίλη και τον Ρωμανό θα είχαν ήδη αρχίσει να παίζουν. Η Δέσποινα μάλλον θα είχε καθυστερήσει, αλλά δεν ανησυχούσε κανείς· μόλις ανέβαινε

paar Witze zum Besten geben und Dimitris würde gemeinsam mit Antonis ein paar Stücke auf der Gitarre ausprobieren. Margarita würde ihr Buch lesen, während Maria, Dafni, Vassilis und Romanos bereits zu spielen begannen. Despoina wäre wahrscheinlich wieder zu spät gekommen, aber das störte niemanden; sobald sie die Bühne betrat, wurden wir für alles entschädigt. Und so oder so ähnlich verliefen viele Freitage, und wir wurden die „Großen“. Und wir trugen Shakespeare, Anouilh, Tschchow und Moliere laut und mit Selbstbewusstsein vor. Und wir wussten, dass die letzte magische Woche des Schuljahres immer näher rückte. Tägliche Generalproben, von morgens bis abends im Dunkeln, Anspannung und Ungeduld. Wir fühlten uns unverwundbar. Wir lebten ganz und gar in der parallelen Realität des Stücks und mit der entsprechenden Energie spielten wir auch in den Aufführungen. Und nach der letzten Aufführung mussten wir in den Alltag zurückkehren, und das alles hatte etwas von Ernüchterung, bis das nächste Schuljahr anbrach und wir uns wieder in der Aula versammelten und unseren Freunden an Freitagen sagten: ich kann nicht, ich habe Probe!

Antonis Antoniadis

Als ich zum ersten Mal die Treppe zur Requisite der Aula hinunterstieg, schlug mir der Geruch von Schimmel entgegen, von Puder und alten Stoffen, vor allem aber von Schimmel. Unten angekommen, kam man an einen Tisch, der mit eingeritzten Namen übersät war. Dieser Keller war von Menschen genutzt worden, daran gab es nichts, aber auch gar

στη σκηνή μας αποζημίωνε για όλα. Κάπως έτσι, πέρασαν πολλές Παρασκευές και γίναμε εμείς οι «μεγάλοι». Και διαβάζαμε Σαίξπηρ, Ανουίγ, Τσέχωφ και Μολιέρο δυνατά και με αυτοπεποίθηση. Και ξέραμε πως έρχεται η τελευταία μαγική εβδομάδα. Καθημερινές γενικές πρόβες, όλη μέρα στο σκοτάδι, άγχος κι ανυπομονησία. Νιώθαμε άτρωτοι. Ζούσαμε στην παράλληλη πραγματικότητα του έργου και μ' αυτή την ενέργεια παίζαμε στις παραστάσεις. Και μετά την τελευταία παράσταση έπρεπε να επιστρέψουμε στην καθημερινότητα κι είχε όλο αυτό κάτι από ματαιώση, μέχρι να φτάσει η επόμενη χρονιά να ξαναβρεθούμε στην Aula της Γερμανικής Σχολής Αθηνών και να λέμε στους φίλους τις Παρασκευές: δεν μπορώ, έχω πρόβα!

Antonis Antoniadis

Όταν κατέβηκα για πρώτη φορά τις σκάλες στα παρασκήνια του θεάτρου της Γερμανικής Σχολής Αθηνών, ο χώρος μύριζε μούχλα, πούδρα και παλιά υφάσματα· κυρίως μούχλα. Κατεβαίνοντας έφτανες σ' ένα τραπέζι γεμάτο χαρακωμένα ονόματα. Αυτό το υπόγειο είχε χρησιμοποιηθεί από ανθρώπους, αδιαπραγμάτευτα. Δεν ήταν μια απλή μυρωδιά μούχλας, δεν ήταν κοφτή και πικρή, στο βάθος μύριζε ιδρώτα. Ήταν σα μηχανή του χρόνου, αφού τα αποδεικτικά στοιχεία ήταν εκεί, οι χαρακιές, οι λεκέδες τα σκισίματα. Ήταν σα να έχει συνείδηση ο χώρος. Το υπόγειο της DSA το βλέπω τώρα συστηματικά σε διάφορες παραλλαγές στον ύπνο μου. Πρόσφατα δούλεψα στο θέατρο του Braunschweig, όπου τα παρασκήνια μύριζαν πούδρα και παλιά υφάσματα... Η πρώτη φορά που είδα

nichts zu rütteln. Es war nicht einfach ein gewöhnlicher Schimmelgeruch, er war nicht schneidend und säuerlich, im Grunde roch es nach abgestandenem Schweiß. Dieser Keller war wie eine Zeitmaschine, alle Beweise lagen offen da, die Kerben, die Flecken, die Risse. Es war, als verfügte der Raum über ein Bewusstsein. Diesem Keller begegne ich jetzt in verschiedenen Varianten regelmäßig in meinen Träumen. Vor Kurzem arbeitete ich am Theater Braunschweig, wo die Requisite ebenfalls nach Puder und alten Stoffen roch ... Erstmals habe ich eine Theateraufführung an der DSA besucht, als ich gerade mal 7 Jahre alt war, meine Schwester spielte mit. Nach dem Ende der Aufführung dachte ich, dass all die Schauspieler sehr groß seien, wie Giganten, wie Außerirdische. Später war ich an der Reihe, diese Treppen hinunterzusteigen ...

Evita Nazou

Die meisten Aufführungen waren anspruchsvoll, aber die schwierigste war „Antigone“. Endlose Monate bereiteten wir uns darauf vor, und das Ergebnis war genau so, wie wir es erwartet hatten: magisch! Am liebsten denke ich an die Generalproben zurück. Es war in der letzten Woche vor der Premiere, als wir uns täglich für die sechsstündigen Durchläufe des Stücks versammelten. Es war genau das, worauf wir das ganze Jahr über voller Vorfreude gewartet hatten. Die Atmosphäre war angespannt, aber die ruhige Anleitung unserer Regisseurin half uns, konzentriert zu bleiben. Schließlich kommt es nicht von ungefähr, dass ich und viele andere Absolventen heute noch regelmäßig zum „Tatort“ zurückkehren ...

θέατρο στη Γερμανική Σχολή Αθηνών ήταν όταν ήμουν 7 χρονών, έπαιζε τότε η αδελφή μου. Στο τέλος της παράστασης σκεπτόμουν πως όλοι αυτοί ήταν πολύ μεγάλοι, σα γίγαντες, σαν εξωγήινοι. Μετά ήρθε και η δική μου σειρά να κατέβω αυτές τις σκάλες...

Evita Nazou

Οι περισσότερες παραστάσεις ήταν απαιτητικές, η πιο δύσκολη όμως κατά τη γνώμη μου ήταν η «Αντιγόνη». Δουλεύαμε μήνες ατελείωτους και το αποτέλεσμα ήταν ακριβώς όπως το περιμέναμε, μαγικό. Οι καλύτερες αναμνήσεις που έχω είναι από τις γενικές πρόβες. Ήταν η τελευταία εβδομάδα πριν την πρεμιέρα, όπου μαζευόμασταν όλοι καθημερινά στην Aula για τα εξάωρα περάσματα του έργου. Ναι, το ξέρω ακούγεται κάπως βαρύ, όμως ήταν αυτό ακριβώς που περιμέναμε πως και πως κάθε χρόνο. Η ατμόσφαιρα ήταν φορτισμένη, όμως η ηρεμία και η καθοδήγηση της σκηνοθέτιδάς μας βοηθούσε να μείνουμε συγκεντρωμένοι στον στόχο μας. Άλλωστε δεν είναι τυχαίο που εγώ και πολλοί άλλοι απόφοιτοι επιστρέφουμε στον «τόπο του εγκλήματος» ακόμα και σήμερα...

#underthe(DSA)MUN-light

Klio Stamou

Die Würdigung des 125. Jahrestages der Gründung der DSA bietet eine einzigartige Gelegenheit, den bisherigen Weg des seit Langem fest im Schulleben etablierten DSAMUN (Deutsche Schule Athen Model United Nations) vorzustellen und zu reflektieren, und das nur zwei Jahre vor Erreichen eines Meilensteins: des 25-jährigen Jubiläums!

DSAMUN ist Mitglied einer internationalen Gemeinde, die auf der ganzen Welt MUN-Konferenzen abhält, die allesamt von der in Den Haag angesiedelten Non-Profit-Organisation THIMUN Foundation zertifiziert werden. Jedes Jahr versammelt die DSAMUN-Konferenz SchülerInnen unterschiedlicher Nationalitäten und kultureller Prägung, mit dem Ziel, zusammenzuarbeiten, um auf gemeinsamen Entscheidungen beruhende Resolutionen in aktuellen politischen, ökonomischen und sozialen Angelegenheiten zu verabschieden, wobei sie die Verfahren nachstellen, wie sie in den realen Konferenzen der Vereinten Nationen durchlaufen werden.

Allerdings ist die MUN-Konferenz der DSA mehr als nur eine Arbeitsgemeinschaft zum Zweck der Simulation von UN-Konferenzen. Die SchülerInnen eignen sich durch diese pädagogische ‚Institution‘ Werte wie Respekt, Toleranz gegenüber dem ‚Anderen‘, Ehrlichkeit, moralische Integrität und Fairplay an, Werte, die gleichsam Garanten für die Förderung der Freundschaft der Nationen sind und die Bemühungen zur Erhaltung des Friedens auf globaler Ebene stärken. Konkret können die SchülerInnen des DSAMUN-Teams durch die eingehende Beschäftigung mit der Arbeitsweise der Vereinten Nationen, welche wichtiger Bestandteil der Simulation ist, ihre Fähigkeit in der Formulierung einer

ο εορτασμός των 125 χρόνων από την ίδρυση της DSA αποτελεί μοναδική ευκαιρία για την παρουσίαση και αξιολόγηση της πορείας του εκπαιδευτικού θεσμού DSAMUN (Deutsche Schule Athen Model United Nations) και μάλιστα δύο χρόνια πριν το επετειακό ορόσημο της συμπλήρωσης 25 χρόνων λειτουργίας του στους κόλπους της Σχολής.

Το DSAMUN είναι μέλος μιας παγκόσμιας κοινότητας MUN συνεδρίων, τα οποία είναι πιστοποιημένα από τον μη κερδοσκοπικό οργανισμό THIMUN Foundation, ο οποίος εδρεύει στη Χάγη. Κάθε χρόνο το συνέδριο DSAMUN συγκεντρώνει μαθητές και μαθήτριες διαφόρων εθνικοτήτων, με διαφορετική κουλτούρα, με στόχο την από κοινού συνεργασία τους για την επίτευξη αμοιβαίας συμφωνίας σε σύγχρονα πολιτικά, οικονομικά, κοινωνικά ζητήματα, ακολουθώντας τις διαδικασίες, οι οποίες εφαρμόζονται στις πραγματικές συνεδριάσεις των επιτροπών των Ηνωμένων Εθνών.

Όμως, το συνέδριο DSAMUN είναι κάτι παραπάνω από μια εκπαιδευτική δραστηριότητα προσομοίωσης συνεδριάσεων των Ηνωμένων Εθνών. Οι μαθητές και οι μαθήτριες μέσω του εν λόγω εκπαιδευτικού θεσμού εγκολλώνονται αξίες, όπως είναι ο σεβασμός, η ανοχή στη διαφορετικότητα, η ειλικρίνεια, η ηθική ακεραιότητα, το «ευ αγωνίζεσθαι» αξίες, οι οποίες αποτελούν εχέγγυα για την προώθηση της φιλίας των εθνών και ενισχύουν την προσπάθεια διατήρησης της ειρήνης σε παγκόσμιο επίπεδο. Συγκεκριμένα, μέσα από την ουσιαστική επαφή με τον τρόπο λειτουργίας των Ηνωμένων Εθνών, που προσφέρει στους συμμετέχοντες το Μοντέλο των Ηνωμένων Εθνών, οι μαθητές και οι μαθήτριες της ομάδας του DSAMUN έχουν τη δυνατότητα να ενδυναμώσουν

zielorientierten und fundierten Argumentation verbessern, sich mit dem Vortrag öffentlicher Reden vertraut machen und lernen, die Dinge aus verschiedenen Blickwinkeln zu betrachten, wobei sie bei den internationalen und nationalen MUN-Konferenzen – inklusive der alljährlich im Oktober an der DSA stattfindenden Konferenz –, jedes Mal ein anderes Land vertreten.

Von besonderer Bedeutung für die weiterhin dynamische Präsenz der DSAMUN als Bestandteil des außerunterrichtlichen Lernens erwies sich die erfolgreiche Durchführung der 23. DSAMUN-Konferenz im Oktober 2020, denn erstmals überhaupt fand sie infolge der Covid-19-Pandemie ausschließlich im Internet statt. Unter der Anleitung der DSAMUN-Directors arbeiteten die SchülerInnen des MUN-Teams der DSA verantwortungsbewusst, zuverlässig, methodisch einwandfrei und professionell und wurden somit auf ganzer Linie den besonderen Herausforderungen gerecht, denen das gesamte Bildungssystem in Zeiten der Pandemie ausgesetzt ist.

Allein schon die Tatsache, dass die DSAMUN-Familie jedes Jahr um junge Menschen mit ausgeprägtem politischen und sozialen Verantwortungsbewusstsein erweitert und verstärkt wird, die über ein kreatives, oft gar innovatives Denken sowie den inneren Antrieb verfügen, die Welt zum Besseren zu verändern, erfüllt uns Lehrkräfte, die wir uns in all diesen Jahren mit dieser außergewöhnlichen pädagogischen ‚Institution‘ beschäftigen, mit Zufriedenheit im Hinblick auf die Ergebnisse unserer pädagogischen Arbeit, aber auch mit Zuversicht, mit der wir der Zukunft unserer globalen Gemeinschaft entgegensehen.

την ικανότητά τους στη διατύπωση στοχευμένης και εμπειρισταωμένης επιχειρηματολογίας, να εξοικειωθούν στην εκφορά δημόσιου λόγου, να ασκηθούν στη θέαση των πραγμάτων από διαφορετική οπτική γωνία, εκπροσωπώντας κάθε φορά διαφορετική χώρα στα διεθνή και εγχώρια συνέδρια MUN, στα οποία συμμετέχουν ενεργά κάθε χρόνο, συμπεριλαμβανομένου και του ετήσιου συνεδρίου DSAMUN τον Οκτώβριο στις εγκαταστάσεις της DSA.

Ιδιαίτερης σημασίας για τη διατήρηση της δυναμικής παρουσίας του DSAMUN ως εκπαιδευτικού θεσμού αποτέλεσε η φετινή επιτυχημένη διοργάνωση του 23ου συνεδρίου DSAMUN, καθώς πραγματοποιήθηκε για πρώτη φορά διαδικτυακά λόγω της πανδημίας Covid-19. Οι μαθητές και οι μαθήτριες της ομάδας DSAMUN, με την πολύτιμη καθοδήγηση των DSAMUN Directors, εργάστηκαν με υπευθυνότητα, ήθος, μεθοδικότητα και επαγγελματισμό, ανταποκρινόμενοι στις προκλήσεις της νέας πραγματικότητας, που βιώνει το σύνολο της εκπαιδευτικής κοινότητας λόγω της πανδημίας.

Το γεγονός λοιπόν ότι κάθε χρονιά η οικογένεια του DSAMUN διευρύνεται και ενισχύεται με νέους ανθρώπους, οι οποίοι διακατέχονται από αίσθημα πολιτικής και κοινωνικής ευθύνης, διαθέτουν δημιουργική και πολλές φορές καινοτόμα σκέψη, καθώς και διάθεση αλλαγής του κόσμου μας προς το καλύτερο, γεμίζει όλους εμάς τους εκπαιδευτικούς, οι οποίοι ασχολούμαστε όλα αυτά τα χρόνια με τον συγκεκριμένο εκπαιδευτικό θεσμό, με ικανοποίηση αναφορικά με την επιτέλεση του παιδαγωγικού και εκπαιδευτικού μας έργου αλλά και με την ελπίδα να ατενίζουμε το μέλλον του κόσμου μας με αισιοδοξία.

Debattier-AG

Όμιλος Επιχειρηματολογίας-Αντιλογίας

Elena Koumentakou

Übung in Demokratie

Es ist ein Spiel zum Meinungs austausch ...

Es ist eine permanente Denkübung ...

Es ist eine Prüfung für Seele und Charakter ...

Es ist eine Gelegenheit, den „Gegner“ zu respektieren ...

Es ist eine Übung in Demokratie ...

Als im Jahre 2018 die Deutsche Schule Athen im Alten Parlamentsgebäude mit einstimmiger Entscheidung der Jury zur Siegerin der Panhellenischen Debattier-Meisterschaften gekürt wurde, stellte diese hohe Auszeichnung die Krönung einer Reihe von langjährigen Erfolgen dar. Die seit 2012 Jahr für Jahr konstante Präsenz des Debattier-Teams der DSA im Halbfinale oder Finale ebendieser Meisterschaften stellt nicht nur die ausgeprägte Debattier- und Argumentationsfähigkeit der beteiligten SchülerInnen unter Beweis, sondern zeugt auch von ihrem kritischen und kreativen Denken, ihrer unermüdlichen Lust auf Lernen und Entdecken sowie von ihrem Teamgeist und ihrem Ethos.

Seit 2006 vermittelt die „Debattier“-Arbeitsgemeinschaft den SchülerInnen die Fähigkeit zum Diskutieren und Debattieren und kann seitdem auf eine lange Reihe äußerst erfolgreicher Teilnahmen an schulischen Freundschaftswettbewerben und auf Erfolge bei den Panhellenischen Debattier-Meisterschaften verweisen, wobei sie fünf Mal das Halbfinale oder die Endrunde erreichte (2012: 2. Platz; 2013: 2. Platz; 2016: 2. Platz; 2017: 3. Platz; 2018: 1. Platz). Darüber hinaus schneiden im Rahmen dieser Schulwettkämpfe viele unserer SchülerInnen aufgrund ihrer rhetorischen Fertigkeiten besonders gut ab.

Άσκηση δημοκρατίας

Είναι ένα παιχνίδι ανταλλαγής απόψεων...

Είναι μια διαρκής άσκηση της σκέψης...

Είναι μια δοκιμασία ψυχής και ήθους...

Είναι μια ευκαιρία να εκτιμήσουμε τον «αντίπαλο»...

Είναι μια άσκηση δημοκρατίας...

Όταν το 2018 η Γερμανική Σχολή Αθηνών ανακηρύχθηκε ομόφωνα νικήτρια στους Πανελλήνιους Αγώνες Επιχειρηματολογίας-Αντιλογίας στο κτήριο της Παλαιάς Βουλής, η ύψιστη αυτή διάκριση ήταν το επιστέγασμα μιας σειράς μακροχρόνιων επιτυχιών. Η σταθερή παρουσία της ομάδας της Γερμανικής Σχολής Αθηνών στην ημιτελική και τελική φάση των Πανελλήνιων Αγώνων Επιχειρηματολογίας από το 2012 αποδεικνύει όχι μόνο την ικανότητα των μαθητών/-τριών της να συνδιαλέγονται και να επιχειρηματολογούν αλλά και την κριτική και δημιουργική τους σκέψη, την ακούραστη διάθεση για μάθηση και έρευνα, την ομαδικότητα και το ήθος τους.

Στη Γερμανική Σχολή Αθηνών, ο Όμιλος Επιχειρηματολογίας-Αντιλογίας προπονεί τους/τις μαθητές/-τριές της από το 2006, καταγράφοντας μια μακρά πορεία λαμπρών συμμετοχών σε διασχολικούς φιλικούς αγώνες και έχοντας βρεθεί πέντε φορές στην ημιτελική και τελική φάση των Πανελλήνιων Αγώνων Επιχειρηματολογίας (2012: 2η θέση, 2013: 2η θέση, 2016: 2η θέση, 2017: 3η θέση, 2018: 1η θέση). Στο πλαίσιο μάλιστα των αγώνων αυτών διακρίθηκαν για τις ρητορικές τους ικανότητες πολλοί/-λλές μαθητές/-τριές μας με ξεχωριστές στιγμές τη διάκριση της Ευγενίας Γκόλφη ως της καλύτερης ομιλήτριας ανάμεσα σε

Als absolute Höhepunkte seien die Auszeichnungen von Evgenia Golfi (2012) und von Irini Sotiropoulou (2018) erwähnt, die sich beide als beste Rednerinnen unter insgesamt 600, respektive 450 Rednerinnen und Rednern durchsetzen konnten. Parallel dazu zeichnet sich die Debattier-AG der DSA durch ihr aktives Engagement in der Organisation und Unterstützung von Freundschaftswettbewerben im Debattieren aus, die unter der Beteiligung vieler Schulen insbesondere in den Jahren ohne Panhellenische Meisterschaften (2014-2015, 2019-2020) stattfanden, sowie durch ihre Beteiligung an Online-Wettbewerben.

All diese Erfolge und Auszeichnungen sind Ausdruck der Vision einer Schule und Gesellschaft, die sich der Demokratie verschreibt und diese durch einen offenen und gleichberechtigten Dialog fördert. Durch die Debattier-AG der Deutschen Schule Athen können die SchülerInnen ihre Leidenschaft und ihr rhetorisches Talent präsentieren und im kultivierten und strukturierten Meinungs austausch und der Gegenüberstellung von Argumenten für oder wider einen vorgegebenen Standpunkt einbringen; etwas, das eine grundlegende Säule im Bildungsprozess darstellt. Die wiederholten Auszeichnungen unserer Arbeitsgemeinschaft stellen eindrucksvoll unter Beweis, dass sich in dieser Schule eine Bildungsdynamik entwickelt, die viel tiefer geht und viel weiter greift als die enge, an der reinen Wissensvermittlung orientierte schulische Bildung, und aus unseren Schülern nicht allein Menschen mit hochentwickelten Fertigkeiten und Talenten, sondern vor allem Persönlichkeiten mit wachem Denken, freiem Geist und seelischer Größe macht.

In diesem Sinne dient die Debattier-Arbeitsgemeinschaft nicht einfach einer Wettbewerbspraxis mit ausschließlich pädagogischem und intellektuellem Nutzen; sie ist eine Übung in Demokratie, die sich auf den Glauben stützt, dass sich durch Argumentieren unsere eigenen Positionen klarer herauskristallisieren und Gedankengänge zu einem Abschluss gebracht werden. Indem wir argumentieren, werden wir reifer, definieren uns selbst gegenüber den anderen, suchen wir nach einem gemeinsamen Weg und entfalten unsere Persönlichkeit. Indem wir argumentieren, entwickeln wir uns zu würdigen Mitgliedern einer demokratischen Gesellschaft, die in der Lage sind, sowohl zuzuhören als auch sich auszudrücken, zu urteilen und sich beurteilen zu lassen. Und allen voran haben wir beim Argumentieren Spaß und teilen einander unsere Gefühle mit, denn, um die Worte unserer Schülerin Irini Sotiropoulou während ihrer Auszeichnung 2018 im Alten Parlament zu zitieren, „... es gibt kein schöneres Gefühl, als deinen Gegner mit seinen Werten zu respektieren, und dich zu freuen, dass du die Möglichkeit hattest, mit ihm zu spielen“.

600 ομιλήτριες/-τές, το 2012 και της Ειρήνης Σωτηροπούλου ανάμεσα σε 450, το 2018. Παράλληλα, ο Όμιλος Επιχειρηματολογίας-Αντιλογίας διακρίνεται για την ενεργή δράση του στη διοργάνωση και υποστήριξη φιλικών αγώνων «Αντιλογίες» με τη συμμετοχή πολλών σχολείων κυρίως το χρονικό διάστημα απουσίας Πανελλήνιων Αγώνων (2014-2015, 2019-2020), καθώς και για τη συμμετοχή του σε διαδικτυακούς αγώνες.

Όλα τα παραπάνω ανταποκρίνονται στο όραμα ενός σχολείου, μιας κοινωνίας που προωθεί τη δημοκρατία μέσα από τον ανοιχτό και επί ίσοις όροις διάλογο. Μέσω του Ομίλου Επιχειρηματολογίας-Αντιλογίας της Γερμανικής Σχολής Αθηνών, οι μαθητές διοχετεύουν το πάθος και τη ρητορική τους δεινότητα στην ευπρεπή και συγκροτημένη ανταλλαγή απόψεων και στην αντιπαράθεση επιχειρημάτων υπέρ ή εναντίον μιας δεδομένης θέσης, γεγονός που αποτελεί βασικό πυλώνα της παιδευτικής διαδικασίας. Οι συνεχείς διακρίσεις του Ομίλου μας αποδεικνύουν περίτρανα ότι στους κόλπους αυτού του σχολείου αναπτύσσεται μία δυναμική παιδείας, πολύ βαθύτερη και πλουσιότερη από τον στενό, γνωστικό άξονα της εκπαίδευσης, καθιστώντας τους μαθητές μας ανθρώπους με υψηλά αναπτυγμένες δεξιότητες και ταλέντα αλλά κυρίως καθιστώντας τους προσωπικότητες με αφυπνισμένη σκέψη, ελεύθερο πνεύμα και ευγένεια ψυχής.

Κατά συνέπεια, ο Όμιλος Επιχειρηματολογίας-Αντιλογίας της Γερμανικής Σχολής Αθηνών δεν υπηρετεί απλώς μια διδακτική και διαγωνιστική πρακτική με συμπυκνωμένα παιδαγωγικά και μαθησιακά οφέλη. Είναι μια άσκηση δημοκρατίας που στηρίζεται στην πίστη ότι επιχειρηματολογώντας, αποσαφηνίζουμε και οι ίδιοι τις θέσεις μας, ολοκληρώνουμε τους συλλογισμούς μας. Επιχειρηματολογώντας, ωριμάζουμε, αυτοκαθοριζόμαστε σε σχέση με τους άλλους, αναζητάμε την κοινή οδό, διαμορφώνουμε προσωπικότητα. Επιχειρηματολογώντας, γινόμαστε άξια μέλη μιας δημοκρατικής κοινωνίας πολιτών, ικανών να ακούσουν και να μιλήσουν, να κρίνουν και να κριθούν. Και πάνω από όλα, επιχειρηματολογώντας, ψυχαγωγούμαστε και μοιραζόμαστε τα συναισθήματά μας, καθώς, για να επικαλεστούμε τα λόγια της μαθήτριάς μας Ειρήνης Σωτηροπούλου στην Παλαιά Βουλή το 2018 «...δεν υπάρχει πιο ευχάριστο συναίσθημα από το να εκτιμάς τον αντίπαλό σου, να εκτιμάς την αξία του και να χαίρεσαι, επειδή είχες τη δυνατότητα να παίζεις μαζί του».

„Begegnung mit der Geschichte“ – gemeinsam neue Wege beschreiten

«Συνάντηση με την Ιστορία» – μαζί χαράζουμε νέους δρόμους

Regina Wiesinger

Erinnerungskultur an der DSA – ein Rückblick auf eine fast 25jährige Tradition

An der DSA begegnen sich seit 125 Jahren deutsche und griechische SchülerInnen sowie SchülerInnen anderer Nationalitäten. Somit ist die DSA ein Ort der kulturellen Begegnung und des Austausches, des gegenseitigen voneinander und miteinander Lernens auf vielen verschiedenen Ebenen und Dimensionen. Multiperspektivität ist dabei eine wichtige Kompetenz, die unseren SchülerInnen mit auf den Weg gegeben wird.

Die Chance und Möglichkeit kulturelle, gesellschaftliche, politische und historische Ereignisse und Entwicklungen aus unterschiedlichen Perspektiven zu betrachten, zu untersuchen und verstehen zu können, ist ein wertvolles Gut in unserer komplexen, globalisierten Welt, die offene, mündige, demokratiefähige, tolerante und solidarische Bürger braucht.

Eine der größten Herausforderungen dieses gemeinsamen deutsch-griechischen Projekts der Begegnung und des Austausches auf schulischer Ebene liegt sicher in der Aufarbeitung und Betrachtung der gemeinsamen Geschichte.

Begibt man sich als Schule auf eine Zeitreise, die Geschichte beider Länder zu erkunden – besonders deren Schnittstellen – gleicht dies einem Abenteuer, da man auf dieser Reise nicht nur Höhepunkten sondern auch Abgründen begegnet; sowohl glanzvollen als auch schmerzlichen Momenten, historischen Stationen, die für die eine Seite noch unbewältigt sind und von der anderen lieber verdrängt werden wollen.

Die SchülerInnen der DSA gehen nun schon fast 25 Jahre den Weg der

Κουλτούρα μνήμης στη DSA – ανασκόπηση μιας παράδοσης που μετράει σχεδόν 25 χρόνια

Στη DSA συναντιούνται εδώ και 125 χρόνια μαθητές και μαθήτριες γερμανικής και ελληνικής καταγωγής, καθώς και άλλων εθνικοτήτων. Αυτό καθιστά τη DSA τόπο πολιτισμικής συνάντησης και ανταλλαγής: έναν τόπο όπου μαθαίνουμε μαζί αλλά και ο ένας από τον άλλον, σε πολλά διαφορετικά επίπεδα. Σε αυτή τη διαδικασία οι μαθητές και μαθήτριές μας αποκτούν μία σημαντική ικανότητα, την αντίληψη των πραγμάτων από πολλές οπτικές γωνίες.

Η ευκαιρία και η δυνατότητα εξέτασης και κατανόησης πολιτισμικών, κοινωνικών, πολιτικών και ιστορικών γεγονότων από διαφορετικές οπτικές γωνίες είναι πολύτιμο αγαθό στον σύνθετο παγκοσμιοποιημένο κόσμο, ο οποίος χρειάζεται υπεύθυνους, ανεκτικούς, αλληλέγγυους, δημοκρατικά ώριμους πολίτες με ανοικτούς ορίζοντες.

Μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις αυτού του σχολικού ελληνογερμανικού προγράμματος συνάντησης έγκειται σίγουρα στην επεξεργασία της κοινής ιστορίας.

Ξεκινώντας ως σχολείο ένα ταξίδι στον χρόνο για την εξερεύνηση της ιστορίας και ιδιαίτερα των κοινών σημείων των δύο χωρών, το ταξίδι αυτό μοιάζει με περιπέτεια, καθώς δεν συναντάει κανείς μόνο κορυφές αλλά και γκρεμούς: λαμπρές αλλά και επώδυνες στιγμές, γεγονότα σταθμούς, που οι μεν δεν έχουν ακόμα ξεπεράσει και οι δε θα προτιμούσαν να απωθήσουν.

Εδώ και σχεδόν 25 χρόνια οι μαθητές και μαθήτριες της DSA βαδίζουν στον δρόμο της κοινής ενασχόλησης με το ελληνογερμανικό παρελθόν. Δεν βαδίζουν μόνοι τους, αλλά μαζί με το σχολείο στο Δίστομο και πα-

gemeinsamen Aufarbeitung der deutsch-griechischen Vergangenheit. Sie gehen ihn nicht alleine, sondern zusammen mit der griechischen Partnerschule in Distomo und davor mit dem Lykeion Kalavryta. Durch ihre unermüdlichen, kontinuierlichen Initiativen und Aktivitäten haben sie es geschafft, dass die Erinnerungskultur mittlerweile einen festen Platz an der DSA einnimmt. Die Schülerbegegnungen sind durch die Kooperationen mit dem Lykeion Kalavryta (2002–2012) und mit dem Lykeion Distomo (seit 2008) zu einer wichtigen Einrichtung an der DSA geworden.

Aus den vorsichtigen und behutsamen Anfängen, den Gedenkstättenfahrten und der Teilnahme an Gedenkveranstaltungen ab 1996 initiiert durch den damaligen Kollegen Reinhard Schabbon wurden im Laufe der Zeit regelmäßige Schülerbegegnungen, zuerst mit dem Lykeion Kalavryta unter der Leitung von Irene Vasos (DSA) und Andreas Papageorgiou (Lykeion Kalavryta) und dann mit dem Lykeion Distomo. Dank des couragierten Engagements der Kollegin und Projektleiterin aus Distomo, Vasiliki Karanassou, gelang es, ein Begegnungskonzept zu entwickeln, das den SchülerInnen beider Schulen die Möglichkeiten eröffnete, trotz der großen Unterschiede und Voraussetzungen beider Schulen, die Geschichte beider Länder, stets mit dem Blick in die Gegenwart und Zukunft gerichtet, zu betrachten.

Diese Betrachtungsweise war motivierend und setzte bei beiden Schülergruppen sehr viel kreatives Potential frei, das viele bemerkenswerte Projekte hervorbrachte. Hier seien nur einige wenige aufgezählt:

λαιότερα με το Λύκειο Καλαβρύτων. Χάρη στις ακούραστες και συνεχείς πρωτοβουλίες και δράσεις τους, η κουλτούρα μνήμης έχει αποκτήσει μια σταθερή θέση στη DSA. Οι συνεργασίες με το Λύκειο Καλαβρύτων (2002–2012) και το Λύκειο Διστόμου (από το 2008) έχουν καταστήσει τις μαθητικές συναντήσεις έναν σημαντικό θεσμό της Σχολής.

Τα προσεκτικά βήματα που έγιναν στην αρχή, οι επισκέψεις σε χώρους ιστορικής μνήμης και η συμμετοχή σε εκδηλώσεις μνήμης από το 1996 και μετά από τον τότε συνάδελφο Reinhard Schabbon εξελίχθηκαν σε τακτικές μαθητικές συναντήσεις, αρχικά με το Λύκειο Καλαβρύτων (υπεύθυνοι: Ειρήνη Βάζου - DSA, Ανδρέας Παπαγεωργίου - Λύκειο Καλαβρύτων) και στη συνέχεια με το Λύκειο Διστόμου. Χάρη στη θαρραλέα δραστηριοποίηση της υπεύθυνης προγράμματος από το Δίστομο, κυρίας Βασιλικής Καρανάσου, καταφέραμε να δημιουργήσουμε ένα πρόγραμμα συνάντησης, το οποίο –παρά το διαφορετικό προφίλ των δύο σχολείων– έδινε στους μαθητές και τις μαθήτριες τη δυνατότητα να ασχοληθούν με την ιστορία των δύο χωρών έχοντας το βλέμμα πάντα στραμμένο στο παρόν και το μέλλον.

Αυτός ο τρόπος θέασης της ιστορίας παρακίνησε τις δύο μαθητικές ομάδες, απελευθέρωσε πολλή δημιουργικότητα και οδήγησε στη δημιουργία αξιοσημείωτων προγραμμάτων. Αναφέρονται λίγες ενδεικτικά: 2014: Αμφιπολιτισμική θεατρική παράσταση «Παιδιά του πολέμου» στο Αμφιθέατρο Διστόμου.

2015: Κοινή συμμετοχή στη χορευτική παράσταση «Ελληνικοί χοροί – ένα ιστορικό ταξίδι στον χρόνο» στο πλαίσιο του πολιτισμικού

2014: Die biculturelle Theateraufführung „Kinder des Krieges“ im Amphitheater Distomo.
 2015: Gemeinsame Teilnahme an der Tanzaufführung „Griechische Tänze – eine historische Zeitreise“ im Rahmen des Kulturprogramms der Gemeinde Distomo rund um den Gedenktag.
 2016: Kooperation mit der Friedrich-Ebert-Stiftung „Die anderen Deutschen“ – eine Diskussionsveranstaltung zur Überläuferthematik.
 2017: „Creating Future“ – Das Europa der Jugend.
 2018: Gemeinsame Gedenkstättenbesuche in Athen und Ypati.

Kooperationen mit der jüdischen Gemeinde in Athen, zahlreiche Zeitzeugenveranstaltungen mit Holocaustüberlebenden und Überlebenden des Massakers in Distomo, wie Isaaq Mizan und Argyris Sfountouris sowie zahlreiche gemeinsame Studienreisen nach Berlin, gefördert durch die deutsche Botschaft in Athen.

2017 wurde die Schülerbegegnung durch die Fritz-Karsen-Schule (Berlin) erweitert. 2019 erhielten die Initiativen und Bemühungen der DSA um die deutsch-griechische Erinnerungskultur neue wertvolle Impulse durch die Zusammenarbeit mit dem Projekt Memories of the Occupation in Greece der Freien Universität Berlin unter der Leitung von Prof. Dr. Nicolas Apostolopoulos (DSA-Absolvent). Das umfangreiche Interviewarchiv griechischer ZeitzeugInnen aus der Zeit der deutschen Okkupation und die darauf basierende Bildungsplattform bieten ein reichhaltiges didaktisches Angebot an neuen Unterrichtsmaterialien zur Vorbereitung und Nutzung für die Schülerbegegnungen sowie für den Unterricht.

Der Wettbewerb „Erinnern für die Gegenwart“ der Zentralstelle für das Auslandsschulwesen bot im Schuljahr 2019/2020 die längst überfällige Chance, die Geschichte der DSA im schwierigen Zeitraum 1933 bis 1944 aufzuarbeiten. Die dafür mit der Freien Universität, dem Projekt Memories of the Occupation in Greece (MOG) entwickelte „DSA erinnert“ Website stellt, neben der DSA-Schulgeschichte im Nationalsozialismus und der deutschen Okkupation, die lange Tradition der Schülerbegegnungen mit dem Lykeion Distomo, die regelmäßigen Studienreisen nach Berlin, die Treffen mit den Berliner Schülern der Fritz-Karsen-Schule, die zahlreichen Workshops sowie die gemeinsamen Besuche der Lernorte und Gedenkstätten in Berlin und Griechenland dar.

Öffentliche Anerkennung und Auszeichnungen erhielten die Schülerbegegnungen der DSA mit dem Lykeion Distomo 2013 durch den Verein „Gegen Vergessen für Demokratie“ in der Topographie des Terrors in Berlin und im Februar 2021 mit der Website „DSA erinnert“ durch das Auswärtige Amt und die Zentralstelle für das Auslandsschulwesen.

προγράμματος του Διστόμου για την επέτειο μνήμης των θυμάτων του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

2016: Συνεργασία με το Ίδρυμα Friedrich-Ebert-Stiftung «Οι άλλοι Γερμανοί» – μία συζήτηση για το θέμα των αυτομόλων.

2017: «Creating Future», η Ευρώπη των εφήβων.

2018: Κοινές επισκέψεις σε μνημεία ιστορικής μνήμης στην Αθήνα και στην Υπάτη.

Συνεργασίες με την εβραϊκή κοινότητα της Αθήνας, πολυάριθμες εκδηλώσεις με μάρτυρες και επιβιώσαντες του ολοκαυτώματος και της σφαγής του Διστόμου, όπως ο κύριος Isaaq Mizan και ο κύριος Αργύρης Σφουντούρης, καθώς και πολλά κοινά εκπαιδευτικά ταξίδια στο Βερολίνο με την υποστήριξη της Γερμανικής Πρεσβείας στην Αθήνα.

Το 2017 η μαθητική συνάντηση διευρύνθηκε με τη συμμετοχή του σχολείου Fritz Karsen (Βερολίνο). Οι πρωτοβουλίες και οι προσπάθειες της DSA γύρω από την ελληνογερμανική κουλτούρα μνήμης έλαβαν σημαντική ώθηση μέσα από τη συνεργασία με το πρόγραμμα «Μνήμες από την Κατοχή στην Ελλάδα» (MOG) του Ελεύθερου Πανεπιστημίου του Βερολίνου (FU) υπό τη διεύθυνση του καθηγητή Dr. Νικόλα Αποστολόπουλο (απόφοιτο της DSA). Το εκτενές αρχείο συνεντεύξεων Ελλήνων και Ελληνίδων μαρτύρων από την περίοδο της Γερμανικής Κατοχής και η εκπαιδευτική πλατφόρμα που στηρίζεται σε αυτό, προσφέρουν πλούσιο διδακτικό υλικό με καινούργια ύλη για την προετοιμασία των μαθητικών συναντήσεων και του μαθήματος.

Ο διαγωνισμός «Μνήμη για το παρόν» της Κεντρικής Υπηρεσίας για τα Σχολεία του Εξωτερικού (Ζφα) προσέφερε κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους 2019/2020 την ευκαιρία –που έπρεπε να είχε δοθεί προ πολλού– της επεξεργασίας της ιστορίας της DSA τη δύσκολη περίοδο από το 1933 έως το 1944. Η ιστοσελίδα «Η ΓΣΑ θυμάται» που αναπτύχθηκε για τον σκοπό αυτό σε συνεργασία με το Ελεύθερο Πανεπιστήμιο, το πρόγραμμα MOG, παρουσιάζει, εκτός από την ιστορία της DSA την περίοδο του εθνικοσοσιαλισμού και της Γερμανικής Κατοχής, τη μακρά παράδοση των μαθητικών συναντήσεων με το Λύκειο Διστόμου, τις τακτικές εκπαιδευτικές εκδρομές στο Βερολίνο, τις συναντήσεις με τους μαθητές του Fritz Karsen, τα πολυάριθμα εργαστήρια καθώς και τις κοινές επισκέψεις σε φορείς πρόσφορους για μελέτη της ιστορίας και τόπους μνήμης στο Βερολίνο και στην Ελλάδα.

Οι μαθητικές συναντήσεις της DSA με το Λύκειο Διστόμου έχουν τύχει δημόσιας αναγνώρισης και διακρίσεων, αρχικά το 2013 από τον Σύλλογο «Κατά της λήθης – Υπέρ της Δημοκρατίας» στο Μουσείο της Τοπογραφίας του Τρόμου στο Βερολίνο και τον Φεβρουάριο του 2021 με την ιστοσελίδα «Η ΓΣΑ θυμάται» από το Υπουργείο Εξωτερικών και την Ζφα.

Schüleraustausch

Μαθητικές ανταλλαγές

Begegnung mit deutschen Schulen

Συνάντηση με σχολεία στη Γερμανία

Elena Koumentakou

„Wenn Schüler motiviert werden, genießen sie das Lernen. Sie lassen sich nicht entmutigen. Sie arbeiten mehr und effizienter. Und: Sie nehmen Herausforderungen an.“

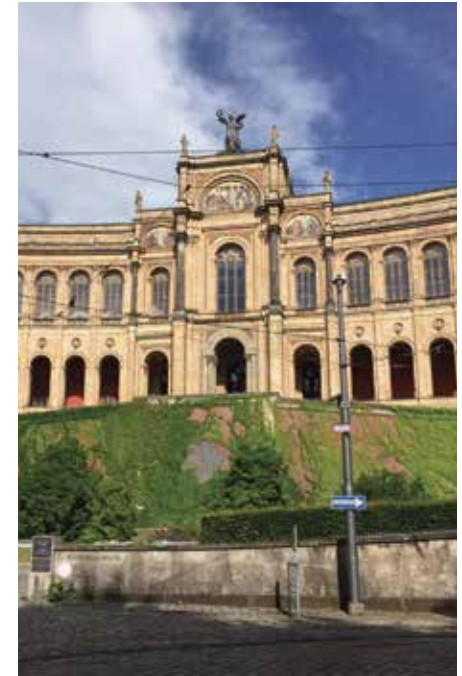
Der Schüleraustausch, fester Bestandteil des pädagogischen Programms der DSA, stellt inzwischen eine wichtige Tradition dar. Zu den erfolgreich kooperierenden Schulen in Deutschland gehören unter anderem humanistische Schulen wie das Gymnasium Christian-Ernestinum Bayreuth, das Heinrich-Suso-Gymnasium Konstanz, aber auch das Max-Planck-Gymnasium Göttingen. Diese erfolgreiche pädagogische Praxis, die ebenso auf Kreativität wie genauer Planung beruht, erzielt Interaktion zwischen Jugendlichen unterschiedlicher Nationalität, Kultur, Mentalität und Lebensweise und ermöglicht ihnen eine ganzheitliche Erfahrung im Rahmen des erlebnisorientierten Lernens.

Insbesondere stärken die Schüleraustauschprogramme, in denen sich nicht zuletzt auch der europäische Charakter widerspiegelt, die kulturelle Kompetenz und Ausdrucksfähigkeit sowie die sozialen Fertigkeiten der SchülerInnen und tragen schließlich dazu bei, dass sie sich zu echten „Weltbürgern“ entwickeln. In einem Klima der Kooperation und

«Όταν οι μαθητές έχουν κίνητρα, απολαμβάνουν τη μάθηση. Δεν αποθαρρύνονται εύκολα. Δουλεύουν περισσότερο και πιο αποδοτικά. Αποδέχονται προκλήσεις.»

Οι μαθητικές ανταλλαγές, ενταγμένες εδώ και χρόνια στο παιδαγωγικό πρόγραμμα της Γερμανικής Σχολής Αθηνών, αποτελούν πλέον σημαντική παράδοση γι' αυτήν. Στο πλαίσιο μιας ουσιαστικής εκπαιδευτικής συνεργασίας, ουμανιστικά σχολεία της Γερμανίας, όπως το Christian-Ernestinum-Gymnasium στο Bayreuth, το Heinrich-Suso-Gymnasium στην Konstanz αλλά και το Max-Planck-Gymnasium στο Göttingen είναι μερικά μόνο από τα συνεργαζόμενα εκπαιδευτικά ιδρύματα. Αυτή η αξιοποιήσιμη παιδαγωγική πρακτική, βασισμένη στη δημιουργικότητα και τον λεπτομερή σχεδιασμό, στοχεύει στην αλληλεπίδραση μαθητών/-τριών διαφορετικής εθνικότητας, κουλτούρας, νοοτροπίας και τρόπου ζωής, προσδίδοντας μια ολοκληρωμένη εκπαιδευτική εμπειρία στο επίπεδο της βιωματικής μάθησης.

Ειδικότερα, οι μαθητικές ανταλλαγές, αποτυπώνοντας την ευρωπαϊκή διάσταση του σχολείου, ενισχύουν την πολιτισμική συνείδηση και έκφραση των μαθητών/-τριών, καθώς και τις κοινωνικές τους δεξιότητες,

des gegenseitigen Verständnisses werden die SchülerInnen durch verschiedene Städte Deutschlands geführt, besuchen Gedenkstätten, aber auch Orte mit besonders eindrucksvoller Natur, werden selbstständiger, amüsieren sich mit Gleichaltrigen, teilen Meinungen und Sorgen miteinander, lernen schließlich, die Gastfreundschaft und die Lebensweise einer anderen Familie zu respektieren. Und wenn sie selbst in die Rolle des/der Gastgebers/-in schlüpfen – in ihrer Stadt, in ihrer Schule, in ihrer Familie –, um so den Kreis des Schüleraustausches zu schließen, erwidern sie die Gastfreundschaft auf die beste Art und Weise.

Reichlich und überaus bewegend sind die Beispiele langjähriger Freundschaften, die während eines von unserer Schule angebotenen Austausches geknüpft wurden. Zahlreich sind ebenfalls die SchülerInnen, welche die Stadt, die sie im Rahmen des Schüleraustauschprogramms besuchen, auch als Studienort wählen, haben sie doch das Gefühl, sich dort in einem vertrauten Umfeld zu befinden. Denn das Schüleraustauschprogramm der DSA stellt nicht nur eine Erfahrung fürs Leben dar, sondern auch einen Ausgangspunkt für die Entwicklung freundschaftlicher Bande, ja möglicherweise auch eine Vorentscheidung für das studentische Leben.

τες, καθιστώντας τους εντέλει «πολίτες του κόσμου». Σ' ένα κλίμα συνεργασίας και αμοιβαίας κατανόησης οι μαθητές/-τριες ξεναγούνται σε διάφορες πόλεις της Γερμανίας, επισκέπτονται τόπους μνήμης αλλά και φυσικού κάλλους, αποκτούν ανεξαρτησία, διασκεδάζουν με συνομηλικούς τους, ανταλλάσσουν απόψεις και προβληματισμούς, μαθαίνουν να σέβονται τη φιλοξενία και τον τρόπο ζωής μιας άλλης οικογένειας. Και όταν οι ίδιοι/-ες έχουν τον ρόλο του οικοδεσπότη στην πόλη τους, στο σχολείο τους, στην οικογένειά τους, ολοκληρώνοντας τον κύκλο μιας μαθητικής ανταλλαγής, ανταποδίδουν στον μέγιστο βαθμό τη φιλοξενία.

Πολλά και πλέον συγκινητικά τα παραδείγματα διατήρησης μιας μακράωνης φιλίας, με αφητηρία τις μαθητικές ανταλλαγές της Σχολής μας. Πολλές επίσης οι περιπτώσεις μαθητών/-τριών που επέλεξαν την πόλη που επισκέφθηκαν με το πρόγραμμα των μαθητικών ανταλλαγών για την πραγματοποίηση των πανεπιστημιακών σπουδών, νιώθοντας ότι βρίσκονται σε οικείο περιβάλλον. Γιατί το εκπαιδευτικό πρόγραμμα των μαθητικών ανταλλαγών της DSA με επιλεγμένα σχολεία της Γερμανίας δεν αποτελεί μόνο εμπειρία ζωής, αλλά και εφαλτήριο για την οικοδόμηση φιλικών δεσμών, πιθανή επιλογή φοιτητικής ζωής.

Begegnung mit dem Istanbul Lisesi (1990-2015)

Συνάντηση με το Istanbul Lisesi (1990-2015)

Dr. Christos Vasdaris

Als mir 1990 die damalige Leiterin des Gymnasion, die unvergessliche Dimitra Karvela-Papastavrou, mit der Unterstützung des Schulleiters Dr. Klaus Meyer vorschlug, für das Schüleraustauschprogramm eine Gruppe aus der 3. Klasse des Gymnasion nach Istanbul zu begleiten, um das Istanbul Lisesi zu besuchen, war ich zugegebenermaßen überrascht. Die besagte Bildungseinrichtung ist eine der ältesten (Gründungsjahr 1884) und international anerkanntesten Schulen der Türkei, mit eigenem Internat und großflächigen Anlagen, an der eine ganze Reihe von bekannten und bedeutenden türkischen Persönlichkeiten aus Politik (Mesut Yilmaz, Ahmet Davutoglu u. a.), Wissenschaft, Kunst, Sport und Wirtschaft ihren Schulabschluss gemacht haben. Gemeinsamer Berührungspunkt war die deutsche Sprache, die am Istanbul Lisesi als erste Fremdsprache unterrichtet wird, während das Programm auf ein Kennenlernen und das Knüpfen freundschaftlicher Beziehungen abzielte, sowie – mittelfristig – auf die Etablierung gegenseitigen Verständnisses.

Der Verlauf der Reise übertraf die Erwartungen bei Weitem. Wir wurden von der Schulleitung sowie den Eltern herzlichst aufgenommen und besuchten neben historischen Sehenswürdigkeiten auch den damaligen Ökumenischen Patriarchen, Demetrios I., sowie den Griechischen Konsul Eleftherios Danelis. Zudem berichtete die türkische Presse mit Begeisterung von dem Ereignis. Kurze Zeit später folgte der Gegenbesuch in Athen, wiederum von Gastfreundschaft geprägt, der mit der Einladung aller Schüler beim Türkischen Generalkonsulat auch einen weiteren offiziellen Moment mit sich brachte.

In den folgenden Jahren schien die Schulpartnerschaft einzuschlafen, um Ende der 1990er Jahre wiederbelebt (Franzeska Langenfass-Vou-

Όταν το φθινόπωρο του 1990 η τότε γυμνασιάρχης, η αείμνηστη Δήμητρα Καρβελά-Παπασταύρου, (με την ισχυρή υποστήριξη του τότε διευθυντού Dr. Klaus Meyer) μου πρότεινε να συνοδεύσω στην Κωνσταντινούπολη ομάδα μαθητών της γ' γυμνασίου με σκοπό την επίσκεψη του Istanbul Lisesi και τη φιλοξενία τους στο πλαίσιο μαθητικής ανταλλαγής, ομολογώ ότι αιφνιδιάστηκα. Το εν λόγω σχολείο είναι ένα από τα παλαιότερα (έτος ίδρυσης 1884) και διεθνώς αναγνωρισμένα της Τουρκίας με οικοτροφείο και μεγάλες εγκαταστάσεις, από το οποίο μάλιστα αποφοίτησαν μια σειρά σημαντικών προσώπων της τουρκικής πολιτικής (Μεσοút Γιλμάζ, Αχμέτ Νταβούτογλου κ.ά.), πνευματικής, καλλιτεχνικής, αθλητικής, και επιχειρηματικής ζωής. Σημείο επαφής των μαθητών ήταν η γερμανική γλώσσα, η οποία διδάσκεται ως πρώτη ξένη γλώσσα στο Ι.Λ., ενώ σκοπός του προγράμματος ήταν η γνωριμία των μαθητών, η σύναψη φιλικών σχέσεων και η αλληλοκατανόηση σε βάθος χρόνου.

Η όλη εξέλιξη ξεπέρασε τις προσδοκίες. Τύχαμε θερμής υποδοχής και φιλοξενίας από τη διεύθυνση και τους γονείς και επισκεφθήκαμε πλην των ιστορικών αξιοθέατων τον τότε Οικουμενικό Πατριάρχη ασίδιμο Δημήτριο και τον Έλληνα πρόξενο κύριο Δανέλη, ο δε τουρκικός Τύπος αναφέρθηκε με δημοσιεύματα και σχετικές φωτογραφίες ενθουσιωδώς στο γεγονός. Ακολούθησε λίγο καιρό αργότερα η ανταπόδοση της φιλοξενίας στην Αθήνα, όταν και πάλι δόθηκε και επίσημος τόνος με πρόσκληση όλων των μαθητών στο τουρκικό προξενείο.

Τα επόμενα χρόνια φάνηκε να ατονεί το εγχείρημα για να αναζωογονηθεί τέλος του 1990 (Φραντζέσκα Λάνγκενφας-Βουδούρογλου) και να καθιερωθεί ως ετήσια δραστηριότητα της Σχολής από τις αρχές του 2000 υπό τον κύριο Χρήστο Κωνσταντινίδη μέχρι το 2015. Από το 2009

dourogλου) und bis 2015 unter Herrn Ch. Konstantinidis alljährlicher fester Bestandteil der Schulaktivitäten zu werden. Ab 2009 war auch meine Person Teil der DSA-Delegation, die nach Istanbul reiste.

Betrachtet man den Schüleraustausch mit dem Istanbul Lisesi, wird man feststellen, dass daraus nur Vorteile erwachsen sind. So lernten sich junge Menschen auf beiden Seiten der Ägäis kennen, knüpften zahlreiche Freundschaften und bauten als informelle Botschafter Brücken zwischen den beiden Ländern, wobei sie möglicherweise mehr bewirkt haben, als das viele hauptberufliche Diplomaten von sich behaupten können!

Das Praktikum – Simulation des richtigen Lebens

Πρακτική άσκηση – προσομοίωση ζωής

Ioanna Pliatsika

Das Praktikum an der Deutschen Schule Athen ist bereits seit Jahrzehnten Bestandteil des Lehrplans der deutschen Abteilung, während es in den letzten zehn Jahren schrittweise auch in den Lehrplan der griechischen Abteilung integriert wurde. Mit der Zusammenlegung beider Ab-

και εξής μετείχα κι εγώ στην αποστολή.

Κάνοντας μια αποτίμηση των αποτελεσμάτων της ανταλλαγής θα διαπιστώσει κανείς ότι μόνον οφέλη προέκυψαν, αφού νέα παιδιά και από τις δύο πλευρές του Αιγαίου γνωρίστηκαν, συνήψαν πολλές φιλίες και έκτισαν γέφυρες, στον βαθμό που τους αναλογεί, ανάμεσα στις δύο χώρες ως άτυποι πρεσβευτές επιτυγχάνοντας, ίσως, περισσότερα από τους διπλωμάτες καριέρας!

Η πρακτική άσκηση στη Γερμανική Σχολή Αθηνών αποτελούσε τις τελευταίες δεκαετίες μέρος του προγράμματος σπουδών του γερμανικού τμήματος, ενώ την τελευταία δεκαετία σταδιακά ενσωματώθηκε και στο πρόγραμμα σπουδών του ελληνικού τμήματος. Με την ένωση των δύο

teilungen ergab sich die Gelegenheit unter Beibehaltung des obersten Ziels – der Studien- und Berufsorientierung – das Praktikumsprogramm weiterzuentwickeln.

Die SchülerInnen der Jahrgangsstufe 10 wählen einen Studienbereich aus, entdecken moderne Berufsfelder, die ihre Interessen widerspiegeln, kommen mit Vertretern verschiedener Berufszweige in Kontakt, schließen einen Vertrag ab, besuchen eine Woche lang die jeweilige Arbeitsstätte und evaluieren anschließend ihre dabei gemachten individuellen Erfahrungen. Sie bekommen mit anderen Worten die Gelegenheit, „nach Arbeit zu suchen“, mit einer möglichen Ablehnung auf eine Bewerbung und mit der Nervosität bei einem telefonischen Vorstellungsgespräch umgehen zu lernen und sich in einer bestimmten beruflichen Rolle zu versuchen – und das alles im Alter von 15 Jahren. Es geht darum, sich dem, was sich (bewusst oder unbewusst) als Traum oder Ziel herausgebildet hat, nicht über Belehrungen, Schilderungen und Projektionen zu nähern, sondern über handfeste Erfahrungen; darum, in die Wirklichkeit einzutauchen und über jeden ihrer Aspekte zu einem eigenen Urteil zu gelangen; darum, das Recht zu haben, auszuprobieren, bevor man sich entscheidet, auszuwählen und abzulehnen sowie in mehrere Spiegel zu blicken, um sich selbst wahrzunehmen, zu akzeptieren und zu verbessern. Es geht darum, sicher und geschützt enttäuscht und mit gutem Grund begeistert zu werden. Das alles mit stetiger und gezielter Unterstützung seitens der Familie und der Schule. Es handelt sich eigentlich um eine Selbstverständlichkeit, die in der schulischen Realität Griechenlands allerdings wie Luxus anmutet. In der DSA hingegen wird es als ein ebenso natürliches wie notwendiges Instrument betrachtet.

Und das pädagogische Fazit: du stehst zu Beginn des Jahres 140 furchtlosen Blicken und ebenso vielen verschämt versiegelten Mäulern gegenüber; du sagst mit einem aufmunternden Streicheln über den Kopf zu jedem einzelnen gesondert: „Du wirst es schaffen, du wirst sehen; was du auch immer brauchst, ich werde an deiner Seite sein“; und dann schreitet ihr eine Zeitlang nebeneinander her, und du kannst binnen einer unbestimmt kurzen Zeitspanne beobachten, wie jedes Kind größer wird, wie sich sein Gesichtsausdruck und die Tonlage seiner Stimme ändern, wie es selbstständig wird, und während ihr euch am Ende die Hand reicht, sagt es zu dir: „Ich hab es geschafft!“, und schließt diesen Kreis mit einem Lächeln im Gesicht. Du kannst es auch ein Wunder nennen, ein ebenso natürliches wie notwendiges Wunder.

τημάτων διαμορφώθηκε φυσικά η ευκαιρία για την ανάπτυξη του εν λόγω προγράμματος, το οποίο έχει ως απώτερο στόχο τον ακαδημαϊκό και επαγγελματικό προσανατολισμό.

Οι μαθήτριες και οι μαθητές της 10ης τάξης επιλέγουν έναν τομέα σπουδών, ανακαλύπτουν σύγχρονες επαγγελματικές εκφράσεις των ενδιαφερόντων τους, έρχονται σε επαφή με φορείς, συνάπτεται ένα συμφωνητικό, επισκέπτονται για μία εβδομάδα τον εκάστοτε επαγγελματικό χώρο και ύστερα αξιολογούν την εξατομικευμένη εμπειρία τους. Έχουν με άλλα λόγια την ευκαιρία να «ψάξουν για δουλειά», να αντιμετωπίσουν την απόρριψη μιας αίτησης και την αγωνία μιας τηλεφωνικής συνέντευξης, να δοκιμαστούν σε έναν επαγγελματικό ρόλο –ενώ είναι 15 ετών. Να προσεγγίζουν αυτό που έγινε (αυτόβουλα ή με ασυνείδητη επιβολή) όνειρο ή λύση, όχι με νουθεσίες, εξιστορήσεις, προβολές, αλλά απτά. Να βουτήξουν στην πραγματικότητα και να δώσουν τα δικά τους πρόσημα σε κάθε της στοιχείο. Να έχουν το δικαίωμα να δοκιμάσουν, προτού αποφασίσουν, να επιλέξουν και να απορρίψουν, να δουν περισσότερους καθρέφτες, για να παρατηρήσουν, να αποδεχθούν και να βελτιώσουν εαυτόν και εαυτή. Να απογοητευτούν με ασφάλεια και να ενθουσιαστούν με λόγο. Με διαρκή και στοχευμένη υποστήριξη –οικογενειακή και σχολική. Πρόκειται για κάτι το αυτονόητο που στην ελληνική σχολική πραγματικότητα φαντάζει ως πολυτέλεια. Στη DSA αξιολογείται ως εργαλείο φυσικό και αναγκαίο.

Και η παιδαγωγική σύνοψη: να ‘χεις στην αρχή της χρονιάς απέναντί σου 140 βλέμματα ατρόμητα και άλλα τόσα στόματα συνήθως σφραγισμένα από τη θέα του αγνώστου, να λες σε κάθε ένα ξεχωριστά «θα τα καταφέρεις, θα δεις, για ό,τι χρειαστείς θα ‘μαι πλάι σου» με ένα χάδι στο κεφάλι, να περπατάτε παράλληλα για καιρό και σε ένα απροσδιόριστο μικρό χρονικό διάστημα να βλέπεις κάθε παιδί να ψηλώνει, να αλλάζει το ύψος στο πρόσωπο, τη φωνή, να αυτονομείται και στο τέλος να δίνετε τα χέρια και να σου λέει «τα κατάφερα» μ’ ένα χαμόγελο, σαν παρένθεση που κλείνει. Το λες και θαύμα, φυσικό και αναγκαίο.

Verstohlener Blick – AG „KreaTives SchreiBen“

Κλεφτή ματιά – Όμιλος δημιουργικής γραφής

Eleni Karamali, Athina Kougkouliou, Alexandra Mantzouki

Es ist ein kühler Mittag. Alexandra und Iordanis sitzen bereits in der Bibliothek. Sie kamen als Erste, um sich die begehrten Plätze auf dem Sofa zu sichern. Allmählich füllt sich der Raum, und da ist auch schon Frau Pliatsika mit einer Tasse Tee in der Hand. Solltest du dich jetzt fragen, wer die Leute sind, die sich um den kleinen Tisch geschart haben, wende dich an den Bibliothekar, und er wird dir sagen: die Gruppe „KreaTives SchreiBen“.

Jetzt versteck dich aber schnell hinter den Büchern, damit sie dich nicht bemerken! Du siehst, wie die Lehrerin fünf Fotografien aus dem Rucksack holt und sie auf dem Tisch ausbreitet. „Wie? Wird das heute unser Schreibenanlass sein?“ – „Ja“, antwortet Frau Pliatsika, „ihr sollt eine Geschichte über das schreiben, was ihr auf diesen Fotos seht – oder nicht seht.“ In den kommenden zwanzig Minuten herrscht nur Stille, die hin und wieder von Nataschas Frage unterbrochen wird: „Wie viel Zeit haben wir noch?“ – „Psst“, zischt Jorgos sie an, „ich verliere den Faden.“

Plötzlich wirst du weggebeamt! Du findest dich im Atrium wieder, und es ist nicht mehr kalt, es ist schließlich Juni. Mittendrin die Gruppe, gesäumt von Mitschülern, Eltern und Lehrern, denen sie ihr neues Buch präsentiert. Alle halten ein Exemplar in den Händen. Dir fallen zwei Titel auf: „Jeden Montag“ und „Aus Anlass“. Auch ein Plakat, auf dem die digitale Version des Buches beworben wird, fällt dir ins Auge: „3, 2, 1 und schon bin ich drin.“ „Entschuldigung“, schubst du einen Herren an. „Was sind das denn für Bücher?“ – „Wie, das weißt du nicht? Wo hast du denn die letzten drei Jahre gesteckt? Das sind die Anlässe, aus denen Geschichten geworden sind.“

Durch das kreative Schreiben ist in meinem Leben ein neues Fenster aufgegangen, durch das ich den Alltag mit anderen Augen gesehen habe. Ich begann, aufmerksamer zu beobachten, was um mich herum passiert, und die Schönheit in Dingen zu erkennen, die mir wahrscheinlich zuvor gar nicht aufgefallen wären. Ich begann, den Anlass zur Kreativität selbst in den so genannten einfachen, alltäglichen Dingen zu entdecken. Und mit etwas Phantasie, die durch das kreative Schreiben ebenfalls aufblühte, gelingt es mir, jedem Tag anders zu begegnen, etwas positiver, etwas phantasievoller. Das kreative Schreiben war wohl eine Lektion für ein kreatives Leben!

Είναι ένα κρύο μεσημέρι. Η Αλεξάνδρα και ο Ιορδάνης κάθονται ήδη στη βιβλιοθήκη. Έφθασαν πρώτοι, για να πιάνουν τον καναπέ. Σιγά σιγά το δωμάτιο γεμίζει, να τη και η κυρία με ένα φλιτζάνι τσάι στο χέρι. Αν αναρωτιέσαι ποιοι είναι αυτοί που έχουν καταλάβει τον χώρο γύρω από το τραπέζι, τότε ρώτα τον βιβλιοθηκάρη και θα σου πει: η ομάδα της δημιουργικής γραφής.

Τώρα γρήγορα κρύψου πίσω από τα βιβλία μη σε καταλάβουν! Βλέπεις την κυρία να βγάζει πέντε φωτογραφίες από το σακίδιο και να τις απλώνει στο τραπέζι. «Τι; Σήμερα θα είναι αυτή η αφορμή μας;» ρωτάει ο Βασίλης. «Ναι, απαντάει η κυρία Πλιάτσικα, μια ιστορία με αφορμή ό,τι βλέπετε ή δεν βλέπετε σε αυτές τις φωτογραφίες». Στα επόμενα είκοσι λεπτά ακούς ησυχία, η οποία διακόπτεται πού και πού από την ερώτηση της Νατάσας: «Πόση ώρα έχουμε ακόμα;». «Σσσσσους, της λέει ο Γιώργος, χάνω τον ειρμό μου».

Ξαφνικά διακινιζέσαι! Είσαι στο αίθριο και δεν κάνει πια κρύο, Ιούνιος γαρ. Η ομάδα είναι στο κέντρο περιβαλλόμενη από συμμαθητές, γονείς, καθηγητές, στους οποίους παρουσιάζει το νέο της βιβλίο. Όλοι κρατούν από ένα στο χέρι. Προσέχεις δύο τίτλους: «Κάθε Δευτέρα» και «με αφορμή». Στο μάτι σου πέφτει και μια αφίσα που διαφημίζει και το ηλεκτρονικό βιβλίο «3,2,1 φτου και μπαίνω». «Συγγνώμη –σκουντάς έναν κύριο– Τι είναι όλα αυτά τα βιβλία;». «Μα, καλά, τρία χρόνια τώρα πού ζεις; Αυτές είναι οι αφορμές, που έγιναν ιστορίες.»

Η δημιουργική γραφή άνοιξε ένα νέο παράθυρο στη ζωή μου, μέσα από το οποίο είδα την καθημερινότητα με άλλο μάτι. Άρχισα να παρατηρώ πιο προσεκτικά τι συμβαίνει γύρω μου, να βλέπω την ομορφιά σε σημεία που ίσως να μην την πρόσεχα πριν, άρχισα να εντοπίζω τη δυνατότητα της δημιουργίας σε αυτά που ονομάζουμε απλά, καθημερινά πράγματα. Και με λίγη φαντασία –την οποία και αυτή την καλλιέργησα μέσω της δημιουργικής γραφής– κατάφερα να αντιμετωπίζω την κάθε μέρα διαφορετικά, λίγο πιο θετικά, πιο ευφάνταστα. Ήταν μάλλον ένα μάθημα δημιουργικής ζωής.

Die Sozial-AG

Ὅμιλος Κοινωνικῶν Δράσεων

Christine Fischer, Isabella Feitoza Teubner

Die Sozial-AG an der DSA existiert seit mehreren Jahren und besteht aus verschiedenen Zweigen engagierter SchülerInnen und LehrerInnen.

So wird seit 15 Jahren ein Flüchtlingsheim, das IOS in Kato Patissia/Athen, unterstützt, dessen Leiter ein Absolvent der DSA ist. Hier findet ein Kontakt zwischen SchülerInnen und Bewohnern des Heims statt, regelmäßig werden Geld- und Sachspenden übergeben.

Ein weiterer Zweig der Sozial-AG konstituierte sich im Schuljahr 2018/19 aus den Erfahrungen einiger SchülerInnen, die im März 2018 an der Fahrt nach Lesbos und der „Aktion Schuhkarton“ teilgenommen hatten.

Einige waren als „Pressteam“ für die Frankfurter Allgemeine Zeitung im Rahmen des Projektes „Jugend schreibt“ unterwegs, andere unterstützten oben genannte „Aktion Schuhkarton“. Resultierend aus der Recherche und damit verbunden zahlreichen Interviews mit Geflüchteten und Volontären entstand die Idee, nachhaltiger und kontinuierlicher zu arbeiten und vor allem in räumlicher Nähe.

Seit Oktober 2018 unterrichten wir regelmäßig Geflüchtete in der 5th School in Exarchia in den Bereichen Deutsch, Englisch und Griechisch. Unsere SchülerInnen sind zwischen 11 und 50 Jahren alt und haben sehr unterschiedliche Bildungsbiografien, so dass wir mit mehreren „LehrerInnen“ einen sehr differenzierten und individualisierten Unterricht gestalten, der manchmal mit der Alphabetisierung beginnt. Außerdem beschäftigen wir uns mit den Kindern, indem wir mit ihnen

Ο Ὅμιλος Κοινωνικῶν Δράσεων ὑπάρχει ἐδῶ καὶ ἀρκετὰ χρόνια καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ δραστήριους/-ες μαθητές/-τριες καὶ καθηγητές/-τριες διαφόρων τάξεων καὶ ειδικοτήτων ἀντίστοιχα.

Ἐδῶ καὶ 15 χρόνια στηρίζουμε τὸν ξενώνα προσφύγων «ΗΩΣ» στὰ Κάτω Πατήσια, τοῦ ὁποῦ ο διευθυντὴς εἶναι ἀπόφοιτος τῆς Σχολῆς. Οἱ μαθητές καὶ οἱ μαθήτριες ἐρχονται σὲ ἐπαφὴ με τοὺς φιλοξενούμενους τοῦ ξενώνα, ἐνῶ τακτικὰ γίνονται δωρεές χρημάτων ἢ υλικῶν αγαθῶν.

Ἐνας ἄλλος κλάδος τοῦ Ὁμίλου διαμορφώθηκε κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ σχολικοῦ ἔτους 2018/19 ὕστερα ἀπὸ προτροπὴ τῶν μαθητριῶν καὶ μαθητῶν ποὺ τὸν Μάρτιο τοῦ 2018 ἐπισκέφθηκαν τὴ Λέσβο στὸ πλαίσιο τῆς δράσης «κουτὶ παπουτσιῶν».

Μερικοὶ βρέθηκαν ἐκεῖ υποστηρίζοντας αὐτὴ τὴ δράση, κάποιοι ἄλλοι ὡς «δημοσιογραφικὴ ομάδα» τῆς ἐφημερίδας «Frankfurter Allgemeine Zeitung» στὸ πλαίσιο τοῦ προγράμματος «Ἡ νεολαία γράφει». Ἀπὸ τὴν ἐρευνα καὶ τὶς πολυάριθμες συνεντεύξεις με πρόσφυγες καὶ ἐθελοντές γεννήθηκε ἡ ἰδέα μίας σταθερῆς υποστήριξης προσφύγων.

Ἀπὸ τὸν Οκτώβριο τοῦ 2018 κάθε Σάββατο διδάσκουμε Γερμανικὰ, Ἀγγλικὰ καὶ Ἑλληνικὰ στὸ 5ο Λύκειο Ἐξαρχείων. Οἱ μαθήτριες καὶ οἱ μαθητές μας εἶναι 11-50 ἐτῶν καὶ ἔχουν πολὺ διαφορετικὸ ἐκπαιδευτικὸ ὑπόβαθρο. Ὡς ἐκ τούτου διαμορφώνουμε τὸ μάθημα εξατομικευμένα –σε ὀρισμένες περιπτώσεις χρειάστηκε νὰ ξεκινήσουμε ἀπὸ τὴ διδασκαλία γραφῆς καὶ ἀνάγνωσης. Ἐπιπλέον ἀπασχολοῦμε τὰ παιδιὰ παίζοντας μαζί τους καὶ παρέχοντας ἕνα εἶδος προσχολικῆς ἀγωγῆς.

spielen und eine Art Vorschularbeit leisten.

Aus dieser Initiative entstand die Idee, sich am „After School Project“ zu beteiligen. Dies ist ein Projekt mit dem Ziel, die Bildung und Integration von Geflüchteten und Migranten zu fördern und zu unterstützen. Dabei werden insbesondere die Familien von Kindern und Jugendlichen unterstützt, die öffentliche Schulen in Athen besuchen.

Unsere Aufgaben sind dabei, Kindern mehrmals in der Woche bei den Hausaufgaben in allen Fächern zu helfen sowie verstärkt Sprachunterricht (Deutsch, Englisch, Griechisch) zu geben.

Neben der regelmäßigen Bildungsarbeit hat sich die Sozial-AG beim Verkauf der auf Lesbos im Begegnungszentrum „Mosaik“ hergestellten Taschen engagiert, um durch die Erlöse das Projekt auf Lesbos zu unterstützen. Um den Kontakt mit dem Flüchtlingscamp Pikra und „Mosaik“ weiterhin zu pflegen, fand am Ende des Schuljahres 2019 eine Fahrt nach Lesbos statt und es wurde dort gemeinsam mit den dort lebenden Geflüchteten ein Workshop veranstaltet.

Weitere Aktionen wie gemeinsames Plätzchenbacken und -verkauf auf dem Weihnachtsmarkt der DSA sowie Getränkeverkauf bei Schulkonzerten runden das Bild unseres Engagements ab. Die Einnahmen werden für soziale Zwecke verwendet.

Seit dem Ausbruch der Corona-Pandemie pausieren unsere Angebote leider. Wir hoffen aber, sobald wie möglich unsere Tätigkeit wieder aufnehmen zu können.

Ἀπὸ αὐτὴ τὴν πρωτοβουλία γεννήθηκε ἡ ἰδέα τῆς συμμετοχῆς στὸ «After School Project». Πρόκειται γιὰ μία δράση ποὺ στοχεύει στὴν ἐνίσχυση τῆς ἐνταξίας προσφύγων καὶ μεταναστῶν· κυρίως υποστηρίζονται οἰκογένειες παιδιῶν καὶ ἐφήβων ποὺ φοιτοῦν σὲ δημόσια σχολεῖα τῆς Ἀθῆνας.

Τὰ δικά μας καθήκοντα εἶναι ἡ υποστήριξη τῶν παιδιῶν στὶς ἀσκήσεις ποὺ ἔχουν γιὰ τὸ σπίτι, καθὼς καὶ ἡ διδασκαλία γλωσσῶν (γερμανικὰ, ἀγγλικὰ, ἑλληνικὰ) τρεῖς φορές τὴν εβδομάδα.

Παράλληλα, ὁ Ὅμιλος Κοινωνικῶν Δράσεων δραστηριοποιεῖται στὴν πώληση τσαντῶν ποὺ κατασκευάζονται στὸ κέντρο στήριξης προσφύγων καὶ ντόπιων «Mosaik» στὴ Λέσβο, υποστηρίζοντάς το με τὰ ἔσοδα. Στὸ πλαίσιο τῆς συνεργασίας μας με τὸν ἀνοικτὸ προσφυγικὸ καταυλισμὸ «ΠΙΚΡΑ» στὴ Μυτιλήνη καὶ τὸ «Mosaik» ἐπισκεφτήκαμε τὸ 2019 τὴ Λέσβο καὶ διοργανώσαμε ἀπὸ κοινού με τοὺς πρόσφυγες ποὺ ζοῦν ἐκεῖ ἕνα ἐργαστήριο.

Περαιτέρω δράσεις, ὅπως ἡ κοινὴ παρασκευὴ χριστουγεννιάτικων γλυκισμάτων καὶ ἡ πώλησή τους στὸ χριστουγεννιάτικο παζάρι στὴ DSA, καθὼς καὶ ἡ πώληση ἀναψυκτικῶν σὲ σχολικὲς συναυλίες προστίθενται στὶς κοινωνικὲς μας δράσεις. Τὰ ἔσοδα ἀπὸ αὐτὲς τὶς δράσεις χρησιμοποιοῦνται γιὰ κοινωφελεῖς σκοπούς.

Ἀπὸ τὸ ξέσπασμα τῆς πανδημίας τοῦ κορονοϊοῦ οἱ δράσεις μας ἔχουν δυστυχῶς διακοπῆ. Ἐλπίζουμε ὅμως τὸ ταχύτερο δυνατὸ νὰ μπορέσουμε νὰ ἀναλάβουμε ξανά δράση.

Johanna Seegy

Am meisten begeistert mich der Wille und die Lust, die meine „Schüler“ haben, immer wieder Neues zu lernen. So habe ich einem Mann das lateinische Alphabet beigebracht. Ein paar Monate später traf ich ihn in Exarchia, an seinem Gemüsestand stehend. Er erklärte mir dann begeistert auf Deutsch, was er alles, zu welchem Preis verkauft. Dieses Ereignis war für mich ein ganz besonderes, ich habe nämlich gespürt, dass meine Arbeit und Mühe andere Menschen sehr froh und dankbar macht.

Natalia Tzschaschel

Ich habe Menschen kennengelernt, die traurige Zeiten hinter sich haben und trotzdem optimistisch sind. Das hat mir selbst Kraft gegeben – Sich für Flüchtlinge einzusetzen, finde ich nichts Außergewöhnliches. Ich glaube, es ist menschlich. Solidarität zu zeigen, verbessert uns und somit unsere Gesellschaft. Während meiner Teilnahme an der Sozial-AG habe ich festgestellt, dass unser Einsatz nur ein Teil der Lösung sein kann. Und wir müssen ein Teil der Lösung sein, ansonsten gehören wir zum Problem.

Nefeli-Anna Tatsi

Die Freiwilligen, die in dieser Schule unterrichten, sind Leute, die das Jammern „von wegen – es wird sich eh nichts ändern“ abgelegt haben. So kitschig es klingen mag, lernen dort alle von- und miteinander. Die Kinder, mit denen ich dort Hausaufgaben mache, lassen mich ihre Kultur und Sprache kennenlernen. Sie versuchen mir beizubringen, wie ich meinen Namen auf Arabisch schreibe oder Sätze wie „Die Sonne scheint.“ auf Kurdisch sage. Man muss nicht weit reisen, um etwas Neues zu lernen.

Lina Peristeri & Iris Rittmann-Sourri

Anfangs war die Kommunikation sehr schwer. Mit der Zeit haben wir gelernt, uns zu verständigen und beide Seiten wurden offener. Die Geflüchteten vertrauten uns ihre Geschichten an und der Unterricht wurde sehr emotional. Für uns ist das größte Dankeschön die Umarmungen, die wir von den kleinen Kindern bekommen und die Frage, ob wir nicht öfters zum Unterrichten kommen könnten.

Johanna Seegy

Περισσότερο απ' όλα με ενθουσιάζουν η θέληση και η όρεξη που επιδεικνύουν οι «μαθητές» μου για μάθηση. Ένα καλό παράδειγμα είναι ένας συγκεκριμένος άντρας στον οποίο έμαθα τη λατινική αλφάβητο. Λίγους μήνες αργότερα τον συνάντησα στα Εξάρχεια δίπλα σε έναν πάγκο λαχανικών. Μόλις με είδε άρχισε να μου εξηγεί στα γερμανικά με ενθουσιασμό τι πουλάει και σε ποια τιμή. Αυτό το γεγονός μου δημιούργησε ένα εκπληκτικό συναίσθημα: ένιωσα ότι η προσπάθειά μου δίνει χαρά σε άλλους ανθρώπους και τους κάνει ευγνώμονες.

Natalia Tzschaschel

Γνώρισα ανθρώπους που έχουν ζήσει πολύ θλιβερά γεγονότα και παρόλα αυτά είναι αισιόδοξοι. Αυτό μου έδωσε δύναμη· άλλωστε δεν το βρίσκω παράξενο να υποστηρίζεις πρόσφυγες. Πιστεύω ότι είναι ανθρώπινο. Η επίδειξη αλληλεγγύης βελτιώνει εμάς και συνεπώς την κοινωνία μας. Κατά τη διάρκεια της συμμετοχής μου στον Όμιλο Κοινωνικών Δράσεων διαπίστωσα ότι η δική μας συνεισφορά δεν μπορούσε παρά να είναι μόνο ένα μέρος της λύσης. Και πρέπει να είμαστε μέρος της λύσης, ειδίλλως είμαστε μέρος του προβλήματος.

Nefeli-Anna Tatsi

Οι εθελοντές που διδάσκουν σε αυτό το σχολείο είναι άνθρωποι που έχουν σταματήσει να παραπονούνται λέγοντας «αφού έτσι κι αλλιώς, δεν θα αλλάξει τίποτα». Όσο τετριμμένο και αν ακούγεται, εκεί μαθαίνουν όλοι μαζί, αλλά και ο ένας από τον άλλον. Τα παιδιά τα οποία βοηθάμε στις ασκήσεις για το σπίτι μου δίνουν τη δυνατότητα να γνωρίσω τον πολιτισμό και τη γλώσσα τους. Προσπαθούν να μου μάθουν πώς να γράψω το όνομά μου στα αραβικά ή πώς να πω προτάσεις όπως «Ο ήλιος λάμπει» στα κουρδικά. Δεν πρέπει να κάνει κανείς μακρινά ταξίδια, για να μάθει κάτι καινούργιο.

Lina Peristeri & Iris Rittmann-Sourri

Η επικοινωνία ήταν αρχικά πολύ δύσκολη. Με τον καιρό και οι δύο πλευρές μάθαμε να συνεννοούμαστε και ανοιχτήκαμε. Οι πρόσφυγες μας εμπιστεύτηκαν τις ιστορίες τους, γεγονός που έδωσε στο μάθημα μία πολύ συναισθηματική χροιά. Για εμάς το μεγαλύτερο ευχαριστώ είναι οι αγκαλιές που μας κάνουν τα μικρά παιδιά, αλλά και το ερώτημα εάν θα μπορούσαμε να ερχόμαστε πιο συχνά για μάθημα.

Diethelm Schulz

„Aktion Schuhkarton“

Unter dem Motto „Gemeinsam Gutes tun“ führte die Deutsche Schule Athen in den Jahren 2015 bis 2018 viermal die „Aktion Schuhkarton“ durch, wobei über 2.000 von den Schülern liebevoll gepackte Päckchen mit Schulsachen, Hygieneartikeln, T-Shirts, Süßigkeiten und Spielzeug an bedürftige Kinder verteilt werden konnten.

Empfänger waren u. a. die „Caritas Athen“, der Kindergarten „Munting Nayon“, das christliche Hilfswerk „Hellenic Ministries“, das Flüchtlingslager Malakasa, Flüchtlingskinder auf Chios, die Flüchtlingssschule „Mosaik Support Center“ sowie das „PIKPA Village“ auf Lesbos.

Durch die Geldspenden des Oktoberfestes 2016 und diverser weiterer Schulveranstaltungen konnten zusätzlich 500 Schlafsäcke an Flüchtlinge auf Chios verteilt werden. Höhepunkt der „Aktion Schuhkarton“ war die Zusammenarbeit mit der Nansen-Preisträgerin Efi Latsoudi. Gemeinsam mit Schüler und Lehrer konnten im April 2017 persönlich „Schuhkartons“ und Schultaschen auf Lesbos verteilt werden.

Neben dem griechischen Fernsehsender MAD TV und einem Radiosender auf Chios berichteten auch verschiedene Zeitungen und die Zentralstelle für das Auslandsschulwesen (ZfA) mehrfach über die „Aktion Schuhkarton“.

Der damalige Außenminister Steinmeier fand bei seinem Besuch in der DSA im Dezember 2016 am Infostand im Foyer lobende Worte und auch Bundeskanzlerin Merkel war von dem großen sozialen Engagement beeindruckt. Bei laufender Kamera antwortete ihr im Januar 2019 eine Schülerin: „... und es hat alles angefangen mit der Aktion Schuhkarton...“.

Δράση «κουτί παπουτσιών»

Πιστή στο σύνθημά της «Όλοι μαζί δείχνουμε αλληλεγγύη» η DSA δι-οργάνωσε το διάστημα 2015-2018 τέσσερις φορές τη δράση «κουτί παπουτσιών». Στο πλαίσιο αυτό προετοιμάστηκαν με αγάπη και διανεμήθηκαν σε παιδιά που έχουν ανάγκη περισσότερα από 2.000 κουτιά με σχολικά, είδη υγιεινής, μπλουζάκια, γλυκίσματα και παιχνίδια.

Παραλήπτες ήταν μεταξύ άλλων οι φιλανθρωπικές οργανώσεις «Caritas» στην Αθήνα και «Hellenic Ministries», ο παιδικός σταθμός «Munting Nayon», το κέντρο προσφύγων στη Μαλακάσα, παιδιά προσφύγων στη Χίο, το Κέντρο Στήριξης προσφύγων και ντόπιων «ΜΟΣΑΙΚ» και το ΠΙΚΠΑ στη Λέσβο.

Με τα χρήματα που συγκεντρώθηκαν στο Oktoberfest 2016 και σε άλλες σχολικές εκδηλώσεις διανεμήθηκαν 500 υπνόσακοι σε πρόσφυγες στη Χίο. Κορυφαία στιγμή αποτέλεσε η συνεργασία με την κυρία Έφη Λατσούδη, στην οποία έχει απονεμηθεί το βραβείο Nansen. Μαθητές και εκπαιδευτικοί, όλοι μαζί διένειμαν τον Απρίλιο 2017 «κουτιά παπουτσιών» και σχολικές τσάντες στη Λέσβο.

Εκτενείς αναφορές στη δράση «κουτί παπουτσιών» έκαναν το τηλεοπτικό κανάλι MAD TV, ένα ραδιοφωνικό κανάλι στη Χίο, διάφορες εφημερίδες και η Κεντρική Υπηρεσία για τα Σχολεία του Εξωτερικού (ZfA).

Κατά την επίσκεψή του στη Σχολή το 2016 ο τότε υπουργός Εξωτερικών, κύριος Steinmeier, σχολίασε επαινετικά τις δράσεις στο σχετικό ενημερωτικό περίπτερο, και η καγκελάρια, κυρία Merkel, εντυπωσιάστηκε από τη μεγάλη κοινωνική δραστηριοποίηση. Τον Ιανουάριο του 2019 μία μαθήτρια της απάντησε μπροστά από τις κάμερες: «Με τη δράση «κουτί παπουτσιών» ξεκίνησαν όλα...».

Summer Camp

Harry Gleitsmann

Im Jahre 2021 feiert das Summer Camp der Deutschen Schule Athen sein 20jähriges Jubiläum. Als bei mir die Idee dazu aufkeimte, ein solches Camp einzurichten, war diese Entwicklung nicht vorhersehbar, und noch viel weniger, dass es eine solche Erfolgsgeschichte werden würde.

Am Anfang stand eine für das deutsche Schulwesen ungewöhnliche Idee, nämlich die der Gründung eines Summer Camps. Zudem stellte sich die Frage, weshalb gerade unsere DSA Derartiges benötigen sollte. Etwas Unbekanntes, vielleicht sogar Überflüssiges für eine der traditionsreichsten und renommiertesten griechischen Bildungseinrichtungen. Und doch, die sozio-politischen Veränderungen im deutsch-griechischen Verhältnis, der kulturpolitische Auftrag der DSA, sowie ein erkennbarer Rückgang der Anmeldezahlen bei unseren Vorbereitungskursen boten die Rahmenbedingungen, um durch ein zukünftiges Summer Camp ein ergänzendes Standbein an der DSA zu etablieren. Und so nahm die Struktur des Camps in meinen Überlegungen langsam konkret Form und Gestalt an. Dem Selbstverständnis unserer Schule entsprechend sollte dabei eine Zielsetzung zentral sein, nämlich griechische Jugendliche mit dem Wesen und den Vorstellungen unseres modernen Deutschlands in Kontakt zu bringen und auf diese Weise die Grundlage für ein besseres gegenseitiges Verständnis zu schaffen. Mit dem Summer Camp sollten Kinder und Eltern eines erweiterten griechischen Umfeldes, also auch solche ohne eine bisherige Affinität zur DSA, dafür und den daran gekoppelten kulturellen Austausch gewinnen und begeistert werden.

Hieraus ergaben sich Struktur und Aufbau des Camps. Im Einzelnen musste es zunächst um die Schaffung struktureller Rahmenbedingungen gehen, die insbesondere für die Herausbildung des angestrebten kulturellen Verständnisses und des sich daraus ergebenden zukünfti-

Το 2021 το Summer Camp της Γερμανικής Σχολής Αθηνών γιορτάζει τα 20 χρόνια από την ίδρυσή του. Όταν ακόμα γεννιόταν η ιδέα της δημιουργίας ενός Camp, δεν μπορούσαμε να προβλέψουμε με κανέναν τρόπο μια τέτοια εξέλιξη, πόσο μάλλον την επιτυχία που γνώρισε αυτό το εγχείρημα.

Αρχικά προέκυψε η ασυνήθιστη για το γερμανικό εκπαιδευτικό σύστημα ιδέα της δημιουργίας ενός Summer Camp. Ύστερα τέθηκε το ερώτημα, ποιος ο λόγος να γίνει ειδικά στη DSA κάτι τέτοιο; άγνωστο και καινούργιο, ίσως περιττό κιάλας για ένα από τα πιο διακεκριμένα και πλούσια σε παράδοση σχολεία της Ελλάδας. Κι όμως, οι κοινωνικοπολιτικές αλλαγές στη σχέση Ελλάδας-Γερμανίας, η πολιτική και πολιτισμική αποστολή της Σχολής, καθώς και η αισθητή μείωση των συμμετοχών στον κύκλο προπαρασκευαστικών μαθημάτων αποτελούσαν τις κατάλληλες συνθήκες, ώστε να ιδρυθεί το Summer Camp, το οποίο λειτουργήσε αργότερα και ως συμπληρωματικός πυλώνας της Σχολής. Κι έτσι σιγά σιγά η διαμόρφωση του Camp έπαιρνε στον νου μου σάρκα και οστά. Σε αυτό το πλαίσιο θα έπρεπε να στοχεύουμε στον πυρήνα της φιλοσοφίας της DSA, δηλαδή στην επαφή των Ελληνόπουλων με την ουσία και τις αντιλήψεις της σύγχρονης Γερμανίας, ιδιαίτερα όσων δεν είχαν κάποια σύνδεση με τη DSA. Θέταμε με αυτόν τον τρόπο ένα ακόμα θεμέλιο για την καλύτερη αλληλοκατανόηση.

Και κάπως έτσι πήρε μορφή το Camp. Συγκεκριμένα για τη δημιουργία

gen Miteinanders unverzichtbar waren:

- Eine Ganztagsbetreuung der Teilnehmer musste gewährleistet sein.
- Die Betreuung und den Unterricht musste die erfahrene Lehrerschaft unserer Schule übernehmen.
- Die ganzheitliche Persönlichkeitsentwicklung sollte durch eine Verbindung der Vermittlung von deutscher Sprache, Naturwissenschaften, sowie Musik, Kunst und Theater unterstützt werden.
- Um dem offenkundigen Bewegungsdrang der Kinder Genüge zu leisten, und den Erlebnischarakter des Camps zu unterstreichen, spielte ein täglicher Sportunterricht eine zentrale Rolle.
- Ein Schulbusservice, ein morgendlicher Imbiss, ein schmackhaftes Mittagessen sowie eine ärztliche Betreuung für den Fall der Fälle musste sichergestellt werden.
- Zudem musste gewährleistet sein, dass für jüngere Campteilnehmer, die selten über genügend Deutschkenntnisse verfügten, Griechisch sprechende Ansprechpartner zur Verfügung stünden. Diese Aufgabe sollten für jede Gruppe zwei ältere Schüler unserer Schule übernehmen.

Als Höhepunkte waren eine altersgemäße Exkursion sowie eine große Abschiedsparty vorgesehen. Daraus ergab sich das Motto unseres Summer Camps: "Deutsch lernen mit Sport und Spaß." Da der Vorstand vom

των κατάλληλων δομικών συνθηκών για την επιδιωκόμενη συνύπαρξη των δύο πολιτισμών έπρεπε:

- να διασφαλιστεί σε ολόημερη βάση η φροντίδα των συμμετεχόντων.
- να αναλάβει τη φροντίδα και τη διδασκαλία έμπειρο διδακτικό προσωπικό της Σχολής μας.
- η ολόπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητας να συνδυαστεί με τη γερμανική γλώσσα, τις θετικές επιστήμες, καθώς και τη μουσική, την τέχνη και το θέατρο.
- η καθημερινή άθληση να παίζει κεντρικό ρόλο, έτσι ώστε να καλυφθεί η προφανής ανάγκη των παιδιών για κίνηση αλλά και να τονωθεί ο βιωματικός χαρακτήρας του Camp.
- να εξασφαλιστούν μεταφορικά μέσα, ένας μπουφές για πρωινό, ένα εύγευστο μεσημεριανό, καθώς και ιατρική περίθαλψη για κάθε ενδεχόμενο.
- να βρεθούν δίγλωσσοι συνοδοί για τους νεαρότερους συμμετέχοντες του Camp, που σπάνια κατείχαν σε ικανοποιητικό βαθμό τη γερμανική γλώσσα. Αυτό το καθήκον θα το αναλάμβαναν μεγαλύτεροι μαθητές ή μαθήτριες της Σχολής μας –δύο για κάθε γκρουπ.

Ως highlight προβλεπόταν μια εκδρομή σχεδιασμένη ανάλογα με την ηλικία των παιδιών στο εκάστοτε γκρουπ, καθώς και ένα αποχαιρετιστήριο πάρτι. Εξ αυτών προέκυψε και το μότο του Summer Camp: «Μαθαί-

Gesamtkonzept äußerst angetan war, stand einer Umsetzung nichts mehr im Wege.

Als erstes galt es die verantwortlichen Mitarbeiter zu gewinnen. Die, auch für die spätere Zukunft des Camps, zentralen Aufgaben übernahmen zwei langjährig erfahrene KollegInnen, nämlich Frau Mareile Wißmann und Herr Christos Konstantinidis, die auch ihre jeweiligen Teams zusammenstellten. Beide erwiesen sich als ausgesprochene Glücksgriffe! Unsere Verwaltungsleiterin, Frau Staikou, machte sich tatkräftig bei der finanziellen Abwicklung des Camps verdient. Mit diesem hoch professionellen Team an der Seite konnte die Umsetzung meiner Ausgangsidee beginnen.

Frau Wißmann konzipierte die an die entsprechenden Altersstufen angepassten Sprachprogramme, während Herrn Konstantinidis die Organisation der Gruppeneinteilungen, der Konzeption der Tagesabläufe, des Bustransports, des wichtigen Caterings, sowie die Planung der Exkursionen und der Abschlussparty oblagen.

So vorbereitet konnten wir dann kaum mehr den Tag der erstmaligen Anmeldungen abwarten. Bei recht optimistisch erhofften 100 Teilnehmern meldeten sich, unsere kühnsten Erwartungen weit übertreffend, tatsächlich 156 an. Eine äußerst eindrucksvolle Bestätigung unseres Konzepts.

Mit dem Start des Camps konnten wir sich sichtlich wohlühlende Kin-

νουμε γερμανικά με άθληση και κέφι». Καθώς το διοικητικό συμβούλιο ήταν πολύ ικανοποιημένο από τον συνολικό σχεδιασμό, δεν υπήρχε πλέον κανένα εμπόδιο στην υλοποίηση του Summer Camp.

Το πρώτο που έπρεπε να γίνει ήταν να βρεθούν οι κατάλληλοι συνεργάτες. Βασικά καθήκοντα ανέλαβαν δύο συνάδελφοι με μακρόχρονη εμπειρία, οι οποίοι μάλιστα αργότερα έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στην πορεία του Camp, η Mareile Wißmann και ο Χρήστος Κωνσταντινίδης, οι οποίοι συγκρότησαν αντιστοίχως και τις ομάδες τους. Και οι δυο τους αποδείχτηκαν η ιδανική επιλογή! Η διευθύντρια της διοίκησης, κυρία Ήρα Στάικου, διεκπεραίωσε άψογα τα οικονομικά του Camp. Με την εξαιρετική αυτή ομάδα στο πλάι μου ξεκίνησε η υλοποίηση της ιδέας μου.

Η κυρία Wißmann κατάρτισε και προσαρμόσε ανά ηλικία τα κατάλληλα γλωσσικά προγράμματα, ενώ ο κύριος Κωνσταντινίδης ανέλαβε τον χωρισμό των παιδιών σε ομάδες, τη σύνθεση των καθημερινών δράσεων, τα μεταφορικά μέσα, το catering, καθώς επίσης και τον προγραμματισμό των εκδρομών και του αποχαιρετιστήριου πάρτι.

Ήμασταν όσο πιο καλά προετοιμασμένοι μπορούσαμε και ανυπομονούσαμε να φτάσει η μέρα των δηλώσεων συμμετοχής. Πολύ αισιόδοξα προσμέναμε το πολύ 100 συμμετοχές, ωστόσο, πέρα και από την πιο αισιόδοξη πρόβλεψη, οι συμμετέχοντες έφτασαν τους 156. Μια άκρως εντυπωσιακή αποδοχή του σχεδίου μας.

Όταν πια ξεκίνησε το Camp παρατηρούσαμε τα παιδιά· ήταν χαρούμε-

der beobachten, die die Lern-, Sport- und Begegnungsangebote und sogar das gemeinsame Essen begeistert annahmen. Mithin Zufriedenheit auf ganzer Linie. Ein Gemeinschaftsgefühl entstand. Getragen und unterstützt wurde dies von der von unserem „Cheforganisator“ Christo Konstantinidi ausgewählten „Camphymne“, die allerorten zu hören war. Als wir schließlich nach drei Wochen Abschied nehmen mussten, floss so manches Tränchen, und nicht nur bei den Kindern.

Zu seinem 20-jährigen Jubiläum hat sich das Summer Camp längst als Erfolgsgeschichte etabliert und ist nicht mehr aus dem Angebot der DSA wegzudenken. Das Camp hat damit seinen Ansatz, die DSA einem erweiterten griechischen Umfeld näher zu bringen, mehr als erfüllt und hat so einen wirkungsvollen Beitrag zur Festigung unserer deutsch-griechischen Beziehungen und Freundschaft leisten können. Bestätigt wird dies auch durch die jährlich mehr als 300 daran teilnehmenden Kinder. Dies entspricht immerhin in etwa der Hälfte der Schülerzahl der ehemaligen griechischen Abteilung!

Ich blicke nicht ohne Freude und Stolz auf die Gründung und Entwicklung des Summer Camps zurück. Besonders möchte ich meinem ab 2007 nachfolgenden Leiter des Camps, Herrn Christo Konstantinidi, ganz herzlich danken. Hat er doch durch seine Fähigkeiten und seinen immerwährenden Enthusiasmus einen sehr wesentlichen Anteil an unserer Erfolgsgeschichte.

να, συμμετείχαν με ενθουσιασμό στο μάθημα, τα σπορ, το κοινό γεύμα καθώς και σε όλες τις άλλες δραστηριότητες. Δημιουργήθηκε ένα αίσθημα ομαδικότητας. Αυτό το αίσθημα εκφραζόταν και υποστηριζόταν μεταξύ άλλων και από τον «ύμνο του Camp», τον οποίο είχε επιλέξει ο «αρχι-οργανωτής» μας Χρήστος Κωνσταντινίδης –και τον άκουγες παντού. Όταν με την πάροδο των τριών εβδομάδων ήρθε τελικά η ώρα που έπρεπε να αποχωριστούμε, κάποιοι δάκρυσαν. Και δεν ήταν μονάχα παιδιά.

Στην εικοστή του επέτειο το Summer Camp αποτελεί μια καθιερωμένη αξία και αναπόσπαστο κομμάτι της Σχολής. Το Camp κατάφερε και με το παραπάνω να εκπληρώσει την αποστολή του, που δεν ήταν άλλη από την προσέγγιση του ευρύτερου ελληνικού περιβάλλοντος. Συνέβαλε τα μέγιστα στη σύσφιξη των ελληνογερμανικών σχέσεων και της ελληνογερμανικής φιλίας. Το αποδεικνύει η συμμετοχή 300 και πλέον παιδιών κάθε χρόνο, αριθμός που ισοδυναμεί με τους μισούς μαθητές του τότε ελληνικού τμήματος!

Αναπολώ με χαρά και υπερηφάνεια τη θεσμοθέτηση και εξέλιξη του Summer Camp. Θέλω να ευχαριστήσω εγκάρδια όλους όσοι συνέβαλαν σε αυτή την επιτυχία. Ιδιαίτερα θέλω να ευχαριστήσω τον Χρήστο Κωνσταντινίδη, που από το 2007 με διαδέχτηκε στη θέση του διευθυντή του Camp. Είναι ο άνθρωπος που με τις ικανότητές του και τον αδιάλειπτο ενθουσιασμό του συνέβαλε ουσιαστικά στην επιτυχημένη πορεία μας.

Deutsche Schule Athen - Running Team

Andreas Georgopoulos

Der Laufsport erfuhr nach Ausbruch der ökonomischen Krise in Griechenland 2010 einen enormen Aufwind. Im Jahr 2019 fanden landesweit über 550 Volksläufe statt. Zugleich entstanden in den letzten Jahren allerorten Running Teams, ob als Laufgruppen von Firmen, einzelnen Abteilungen oder Schulen. Wir treffen sie auf Laufveranstaltungen, die vielerorts organisiert werden. Ziel dieser Gruppen ist die Promotion der Unternehmen und Organisationen, was ihnen bis zu einem gewissen Grad auch gelingt. Zugleich geben sie vielen Menschen die Möglichkeit, an den Läufen teilzunehmen. Nach dem Zieleinlauf verschwinden sie in aller Regel wieder aus der öffentlichen Wahrnehmung, und es wird still um sie ... bis möglicherweise zum nächsten Start!

Demgegenüber ist das Running Team der DSA nicht als Werbeträger für unsere Schule entstanden. Eine solche Praxis ist der DSA ohnehin fremd. Die Idee, an Volksläufen teilzunehmen, entstand ca. 2000 mit einer relativ kleinen Gruppe (15-50 Personen), und zwar im Rahmen des Abendkurses „Herrensport-Sportabzeichen“ (in dem man sich auf die Prüfungen des Sportabzeichens vorbereitete). Der Kurs war Teil der Kleinen Volkshochschule, einer besonders wichtigen ehemaligen Einrichtung der DSA, in der Lehrenden, sonstigen Schulmitarbeitern, Absolventen, Eltern und Freunden der Schule die Möglichkeit zur Beschäftigung mit diversen Aktivitäten (künstlerischer Ausdruck, Spracherwerb, sportliche Betätigung) geboten wurde.

Die Idee allerdings, ein Running Team ins Leben zu rufen, entsprang dem Wunsch, die Liebe für den Laufsport weiterzutragen, mit einem gemeinsamen Ziel vor Augen! Die Gemeinde der Deutschen Schule Athen war zweifellos die Inspirationsquelle für dieses Projekt. Für ein wohlgerneht kollektives Projekt, denn diese Herausforderung und Einladung richtete sich an sämtliche Mitglieder der Schulgemeinde: Schü-

ler und Eltern, Lehrende und Absolventen, Mitarbeiter und Freunde der Schule sollten um ein gemeinsames Ziel versammelt werden. Der Vorschlag zur Bildung des Running Teams der Deutschen Schule Athen wurde schließlich im Mai 2012 eingereicht und von allen Mitgliedern der Schulleitung einstimmig angenommen. Heute umfasst die Laufgruppe mehr als 2.500 Mitglieder von 8 bis 88 Jahren und hat sogar das Interesse eines Sponsors erregt, der das Running Team mit speziellen Laufshirts ausstattet und dadurch den Teamgeist stärkt.

Die Aktivitäten der Gruppe schlafen indes mitnichten nach dem Ende eines Laufes ein! Im Gegenteil, auch zwischen den Wettkämpfen werden Ausflüge und Veranstaltungen organisiert; zudem finden selbstverständlich auch regelmäßige Trainingseinheiten statt. All dies geht auf das unermüdliche Engagement von Christos Konstantinidis zurück, einem inspirierten Sportlehrer, den wir als Teammitglieder alle einfach nur „Coach“ nennen. Konstantinidis schafft es mit seiner Uneigennützigkeit und seinem Enthusiasmus, mit dem Einsatz seiner persönlichen Zeit und seinen stets originellen Ideen, aber auch seinen Ratschlägen, Jung und Alt, Männer und Frauen nicht nur für das Laufen zu begeistern. Er bringt sie auch dazu, sich als großen Freundeskreis zu betrachten, fast täglich zu trainieren, sich einem fairen Wettkampf zu stellen und von der sportlichen Betätigung zu profitieren. Eine wahrlich einzigartige Leistung!

All das macht die Laufgruppe der DSA so besonders. Zudem haben wir das besondere Glück, dass die Schule dieser Initiative sehr aufgeschlossen gegenübersteht und sie unterstützt. So profitiert auch sie vom Running Team, und wir alle haben die Gelegenheit, den edlen Wettkampfgeist zu pflegen und diese Einzigartigkeit zu genießen. Mit dem Wunsch, dass wir unser Team vergrößern und immer weiterlaufen, überall und so weit uns unsere Beine tragen!

ler und Eltern, Lehrende und Absolventen, Mitarbeiter und Freunde der Schule sollten um ein gemeinsames Ziel versammelt werden. Der Vorschlag zur Bildung des Running Teams der Deutschen Schule Athen wurde schließlich im Mai 2012 eingereicht und von allen Mitgliedern der Schulleitung einstimmig angenommen. Heute umfasst die Laufgruppe mehr als 2.500 Mitglieder von 8 bis 88 Jahren und hat sogar das Interesse eines Sponsors erregt, der das Running Team mit speziellen Laufshirts ausstattet und dadurch den Teamgeist stärkt.

Die Aktivitäten der Gruppe schlafen indes mitnichten nach dem Ende eines Laufes ein! Im Gegenteil, auch zwischen den Wettkämpfen werden Ausflüge und Veranstaltungen organisiert; zudem finden selbstverständlich auch regelmäßige Trainingseinheiten statt. All dies geht auf das unermüdliche Engagement von Christos Konstantinidis zurück, einem inspirierten Sportlehrer, den wir als Teammitglieder alle einfach nur „Coach“ nennen. Konstantinidis schafft es mit seiner Uneigennützigkeit und seinem Enthusiasmus, mit dem Einsatz seiner persönlichen Zeit und seinen stets originellen Ideen, aber auch seinen Ratschlägen, Jung und Alt, Männer und Frauen nicht nur für das Laufen zu begeistern. Er bringt sie auch dazu, sich als großen Freundeskreis zu betrachten, fast täglich zu trainieren, sich einem fairen Wettkampf zu stellen und von der sportlichen Betätigung zu profitieren. Eine wahrlich einzigartige Leistung!

All das macht die Laufgruppe der DSA so besonders. Zudem haben wir das besondere Glück, dass die Schule dieser Initiative sehr aufgeschlossen gegenübersteht und sie unterstützt. So profitiert auch sie vom Running Team, und wir alle haben die Gelegenheit, den edlen Wettkampfgeist zu pflegen und diese Einzigartigkeit zu genießen. Mit dem Wunsch, dass wir unser Team vergrößern und immer weiterlaufen, überall und so weit uns unsere Beine tragen!

ler und Eltern, Lehrende und Absolventen, Mitarbeiter und Freunde der Schule sollten um ein gemeinsames Ziel versammelt werden. Der Vorschlag zur Bildung des Running Teams der Deutschen Schule Athen wurde schließlich im Mai 2012 eingereicht und von allen Mitgliedern der Schulleitung einstimmig angenommen. Heute umfasst die Laufgruppe mehr als 2.500 Mitglieder von 8 bis 88 Jahren und hat sogar das Interesse eines Sponsors erregt, der das Running Team mit speziellen Laufshirts ausstattet und dadurch den Teamgeist stärkt.

Die Aktivitäten der Gruppe schlafen indes mitnichten nach dem Ende eines Laufes ein! Im Gegenteil, auch zwischen den Wettkämpfen werden Ausflüge und Veranstaltungen organisiert; zudem finden selbstverständlich auch regelmäßige Trainingseinheiten statt. All dies geht auf das unermüdliche Engagement von Christos Konstantinidis zurück, einem inspirierten Sportlehrer, den wir als Teammitglieder alle einfach nur „Coach“ nennen. Konstantinidis schafft es mit seiner Uneigennützigkeit und seinem Enthusiasmus, mit dem Einsatz seiner persönlichen Zeit und seinen stets originellen Ideen, aber auch seinen Ratschlägen, Jung und Alt, Männer und Frauen nicht nur für das Laufen zu begeistern. Er bringt sie auch dazu, sich als großen Freundeskreis zu betrachten, fast täglich zu trainieren, sich einem fairen Wettkampf zu stellen und von der sportlichen Betätigung zu profitieren. Eine wahrlich einzigartige Leistung!

All das macht die Laufgruppe der DSA so besonders. Zudem haben wir das besondere Glück, dass die Schule dieser Initiative sehr aufgeschlossen gegenübersteht und sie unterstützt. So profitiert auch sie vom Running Team, und wir alle haben die Gelegenheit, den edlen Wettkampfgeist zu pflegen und diese Einzigartigkeit zu genießen. Mit dem Wunsch, dass wir unser Team vergrößern und immer weiterlaufen, überall und so weit uns unsere Beine tragen!

Außer- gewöhnliche Momente

Ξεχωριστές στιγμές

Veranstaltungen, die nach einem großen Raum verlangten. Herausragende Ereignisse, die auf magische Art in der Aula einer ... Schule Platz gefunden haben.

Εκδηλώσεις που απαιτούσαν μια μεγάλη αίθουσα. Σπουδαίες διοργανώσεις που με έναν μαγικό τρόπο χώρεσαν στην αίθουσα εκδηλώσεων ενός... σχολείου.

Vielfalt in der Einheit – meine Jahre in Athen

Η ποικιλομορφία στο ενιαίο – τα χρόνια μου στην Αθήνα

Dietrich Voss

Es war doch alles geregelt und in guten Bahnen: Nach mehreren Schulen mit immer neuen Aufgaben war ich seit einigen Jahren Schulleiter am Görres-Gymnasium in Koblenz, mit Latein und (Alt-)Griechisch, dazu natürlich Englisch, Französisch und ebenso wichtig die Naturwissenschaften. Und dann schreibt man auf einmal, es war 1999, eine Bewerbung an eine deutsche Schule im Ausland. Nicht weil ich weg wollte, sondern weil mich nach fünf Jahren Holland in meinen ersten Lehrerjahren das Virus gepackt hatte, das so viele nicht loslässt, nachdem sie einmal im Ausland waren. Genauso gefährlich wie das Corona-Virus. Man kann nicht sagen: Geh weg, lass mich. Einmal von ihm ergriffen, führt es zu schwerwiegenden Veränderungen des Lebens. Aber dieses Virus meint es, anders als Corona, gut mit den meisten von uns. Es stärkt, befreit und erweitert.

Meine acht Jahre in Athen liegen nun schon 13 weitere zurück und immer noch gibt es nur einen Punkt, an dem mich freut, dass ich nicht mehr dort bin: Ich muss nicht mehr hartnäckig mein Rechtschreibprogramm verbessern, das unermüdlich „DSA“ zu „das“ verbessert, weil es nur den deutschen Artikel, aber nicht diese wichtige Abkürzung kennt.

Es waren Jahre voll mit vielen Menschen, Terminen, Ereignissen.

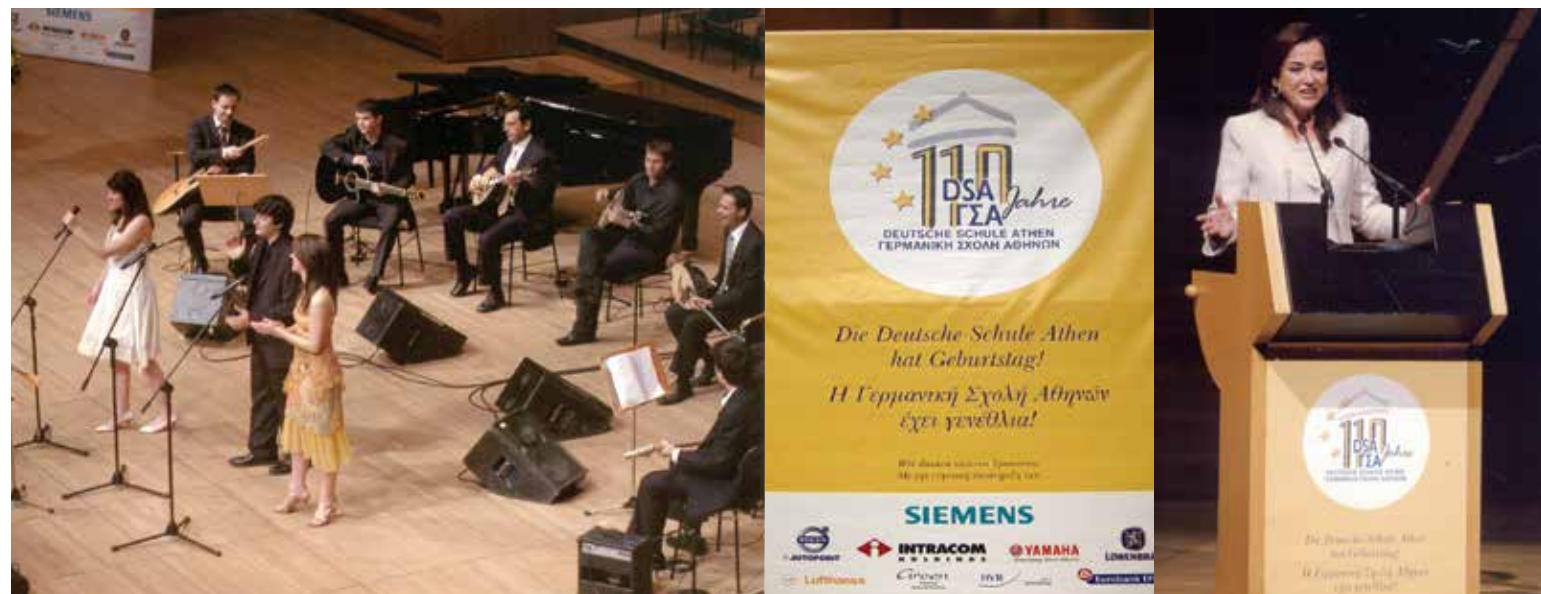
Menschen: ach, all die zum Teil langen griechischen Namen, die Betonung musste immer anders sein als gedacht. Ich ließ sie mir am Anfang von „meiner“ Sekretärin, Frau Pavlidou, laut vorlesen. Die nicht allzu deutsche Aussprache war mir wichtig. Auch für die doch einigermaßen wichtige Rede zum 110-jährigen Schuljubiläum im Megaro Mousikis vor über 1.000 Zuhörern – wir waren sehr sehr mutig, als wir uns für diesen Ort entschieden, aber wirklich alle machten mit. So viele Ehrengäste hatten wir lange nicht. Die Festrede hielt die Außenminis-

Kai όμως, όλα είχαν μπει σε μια σειρά: Μετά από τη θητεία μου σε διάφορα σχολεία με συνεχώς νέα καθήκοντα, ήμουν ήδη χρόνια διευθυντής του Görres-Gymnasium στην Koblenz, διδάσκοντας Λατινικά και (Αρχαία) Ελληνικά, που προσφέρονταν παράλληλα με τα Αγγλικά, τα Γαλλικά και τις Φυσικές Επιστήμες. Και ξαφνικά, το 1999, συντάσσω το βιογραφικό μου και στέλνω αίτηση για μια θέση σε κάποιο γερμανικό σχολείο στο εξωτερικό. Δεν ήθελα να φύγω, αλλά μετά από πέντε χρόνια στην Ολλανδία είχα κολλήσει και εγώ το μικρόβιο που δεν σε αφήνει ήσυχο, άπαξ και έχεις πάει μια φορά στο εξωτερικό. Είναι εξίσου επικίνδυνο με τον κορονοϊό, προκαλεί σημαντικές αλλαγές στη ζωή σου. Αλλά αυτό το μικρόβιο θέλει το καλό σου. Σε δυναμώνει, σε απελευθερώνει και διευρύνει τους ορίζοντές σου.

Υπάρχει μόνο ένας λόγος, 13 χρόνια μετά την οκταετή θητεία μου στην Αθήνα, που χαίρομαι που έχω φύγει: δεν χρειάζεται να διορθώνω επίμονα τον αυτόματο διορθωτή του υπολογιστή, ο οποίος ακούραστα μετέτρεπε το «DSA» σε «das», καθώς γνώριζε μόνο το γερμανικό άρθρο και όχι την τόσο σημαντική συντομογραφία.

Ήταν χρόνια γεμάτα με πολλούς ανθρώπους, υποχρεώσεις, γεγονότα.

Ανθρωποι: Οχι όλα αυτά τα μεγάλα ελληνικά ονόματα, που ποτέ δεν τονίζονται όπως νομίζεις. Στην αρχή ζητούσα από τη γραμματέα «μου», την κυρία Παυλίδου, να τα διαβάξει δυνατά. Θεωρούσα σημαντικό να αποφεύγω την καθαρά γερμανική προφορά. Αυτό ίσχυε και για τη σημαντική ομιλία που εκφώνησα μπροστά από 1.000 θεατές στο Μέγαρο Μουσικής με αφορμή τον εορτασμό της 110ης επετείου της Σχολής. Ήμασταν πάρα πολύ τολμηροί επιλέγοντας αυτόν τον χώρο αλλά πραγματικά όλοι υποστήριξαν την εκδήλωση. Είχαμε πολύ καιρό να υποδεχθούμε τόσους επίσημους προσκεκλημένους. Κεντρική ομιλήτρια ήταν η υπουργός Εξωτερικών, κυρία Μπακογιάννη, που μίλησε ελληνικά και γερμανικά. Επειδή ήθελα και εγώ να απευθυνθώ στους καλεσμένους μας και στις δύο γλώσσες έκανα εξάσκηση με έναν Έλληνα συνάδελφο, ώστε η προφορά μου να γειτινιάζει την ελληνική.

terin, Frau Bakogianni, teils Griechisch, teils Deutsch, also wollte auch ich in beiden Sprachen reden und übte vorher mit einem griechischen Kollegen eine einigermaßen angemessen klingende Aussprache.

Termine: ein großer Dank meiner Frau, die mich viel weniger als gewohnt zu Hause sah. Schultermine, das war die Pflicht, darüber reden wir nicht, mir war aber die „Kür“ genauso wichtig. Die DSA – aha, es klappt – sollte keine Insel der Seligen in der Fremde sein, sondern vielfältig verbunden mit dem griechischen Umfeld. Man muss seine Partner persönlich kennen, wenn man etwas erreichen will, E-Mails reichen da nicht. Also immer wieder durch und mit dem Autostau nach Athen, zur Botschaft, Goethe-Institut, griechischen Ministerien (sie verstanden oft, sorry, die Eigenart unserer Schule nicht und wollten sie ändern), griechischen Schulen, die wir in dieser Zeit zu „Partnerschulen“ machten. Schwierig war das nie, schwieriger waren manchmal zum Glück nur die Kontakte mit der deutschen „Aufsichtsbehörde“, aber das ist ein anderes Thema.

Und Ereignisse: Ein Höhepunkt war das schon erwähnte Schuljubiläum, ein anderer die Olympischen Spiele 2004. Die Schule war das „Deutsche Haus“, voll mit Sportlern und Journalisten. Zum Glück sind die Sommerferien lang in Griechenland, ja, und gutes Essen gab es auch!

Die Schule war damals ja „doppelt“, erinnert man sich noch? Zwei Abteilungen, zwei Sekretariate, zwei Elternbeiräte usw., aber nur ein Schul-

Υποχρεώσεις: Θέλω να ευχαριστήσω τη γυναίκα μου, η οποία με έβλεπε αισθητά λιγότερο στο σπίτι. Για τις υποχρεώσεις στο σχολείο δεν χρειάζεται να μιλήσουμε, ήταν το βασικό μου καθήκον. Εξίσου σημαντικά ήταν όμως και «τα προαιρετικά». Η DSA (και όμως, δεν το διόρθωσε!) δεν έπρεπε να είναι ένα αποκομμένο νησί ευτυχισμένων ανθρώπων στην ξενιτιά, όφειλε να συνδέεται ποικιλοτρόπως με το ελληνικό περιβάλλον. Όταν θέλεις να πετύχεις κάτι, δεν αρκεί η ηλεκτρονική αλληλογραφία, απαιτείται προσωπική επαφή. Οπότε πήγα να στο κέντρο, με λιγότερο ή περισσότερο μπουτιλιάρισμα, για να επισκεφθώ την Πρεσβεία, το Ινστιτούτο Γκαίτε, τα υπουργεία (συγγνώμη, αλλά συχνά δεν κατανοούσαν την ιδιαιτερότητα του σχολείου μας και ήθελαν να το αλλάξουν), τα ελληνικά σχολεία που τότε μετατρέψαμε σε «συνεργαζόμενα σχολεία». Ποτέ δεν αντιμετώπιζα δυσκολίες· δυσκολότερες ήταν ενίοτε ευτυχώς μόνο οι επαφές με τις γερμανικές «ελεγκτικές αρχές», αλλά αυτό είναι ένα ξεχωριστό θέμα.

Και γεγονός: Ξεχωριστό γεγονός ήταν η προαναφερθείσα επέτειος της Σχολής· κορυφαίο γεγονός ήταν και οι Ολυμπιακοί Αγώνες το 2004. Η Σχολή είχε μετατραπεί σε «Γερμανικό Σπίτι», γεμάτο με αθλητές και δημοσιογράφους. Ευτυχώς οι καλοκαιρινές διακοπές διαρκούν πολύ στην Ελλάδα. Και υπήρχε και καλό φαγητό!

Το σχολείο ήταν τότε διπλό, το θυμάστε; Δύο τμήματα, γραμματείες, σύλλογοι γονέων κ.λπ. αλλά μόνο ένα διοικητικό συμβούλιο. Ευχαριστώ

vorstand. Danke für die immer sehr gute Zusammenarbeit! Herr Funck als langjähriger Vorsitzender wird mir unvergessen bleiben.

Und dann immer wieder Veranstaltungen, zu denen der Vorstand gerne das nötige Geld gab: Unvergessen die Konzerte an Sommerabenden auf dem Schulhof mit griechischen Musikern. Einladungen von Politikern, Schriftstellern, Journalisten in die immer volle Aula. Und immer halfen viele Hände, ob griechische, ob deutsche Abteilung, Eltern, Mitarbeiter, Kollegen. Ich denke, schon damals wurde entscheidend das Gefühl gestärkt, dass wir eine Schule sind, nicht zwei. Für mich ein Höhepunkt, dass es gelang, trotz einiger Bedenken von wenigen, die bis dato getrennten Abiturfeiern der beiden Abteilungen zu einer Zusammenfassung.

Es gäbe noch so Vieles! Ich beneide immer noch alle, die an der DSA – hoppla, jetzt schreibt mein Programm das richtig, es ist wohl doch moderner als das aus dem Jahr 2000 – lernen, lehren und arbeiten dürfen.

Bleibt traditionsbewusst und offen. Mit dem Wissen um das Vergangene und Handeln in die Zukunft wird die Deutsche Schule Athen sicher durch die nächsten 125 Jahre gehen!

Persönlichkeiten in der Aula

Προσωπικότητες στην Aula

Costas Galanis

Rückblickend hinterließen auf den „Theaterbrettern“ der Aula – wer hätte das gedacht? – viele berühmte Persönlichkeiten ihre Fußspuren. Ich kann mich noch gut an die Ehrfurcht erinnern, die sie in der Anfangszeit des Schulgebäudes in Maroussi in den 1960er und 1970er Jahren in den Schülerinnen und Schülern hervorrief. Als Peter Limbourg, der heutige Intendant der Deutschen Welle und Schüler der DSA Anfang der 1970er Jahre, einmal das Wort ergriff, gestand er: „Zum ersten Mal betrete ich die Bühne der Aula, denn als Schüler habe ich es nie gewagt.“

για τη μονίμως καλή συνεργασία! Ο κύριος Funck, πρόεδρος του Δ.Σ. για πολλά χρόνια, θα μου μείνει αξέχαστος.

Και μετά διοργανώνονταν συνεχώς εκδηλώσεις, τις οποίες το Δ.Σ. χρηματοδοτούσε ευχαρίστως: αξέχαστες συναυλίες με Έλληνες μουσικούς στο προαύλιο τα καλοκαιρινά βράδια, προσκλήσεις πολιτικών, συγγραφέων, δημοσιογράφων στην κατάμεστη αίθουσα εκδηλώσεων. Πάντοτε βοηθούσαν πολλά παιδιά των δύο τμημάτων, γονείς, συνεργάτες, συνάδελφοι. Το καθοριστικό συναίσθημα που σταδιακά επικρατούσε ήδη τότε, ήταν η αίσθηση ότι είμαστε ένα σχολείο, και όχι δύο. Ένα προσωπικό highlight ήταν, παρά τις ανησυχίες ορισμένων, ο συνδυασμός των έως τότε ξεχωριστών τελετών αποφοίτησης των δύο τμημάτων σε μία.

Θα μπορούσα να μνημονεύσω τόσα πράγματα ακόμα! Ακόμα ζηλεύω όσους έχουν τη δυνατότητα να μαθαίνουν, να διδάσκουν ή να εργάζονται στη DSA – αχ, τώρα τη γράφει σωστά το πρόγραμμά μου, είναι πιο σύγχρονο από εκείνο του 2000.

Να παραμείνετε πιστοί στις παραδόσεις και να έχετε ανοιχτούς ορίζοντες. Έχοντας γνώση του παρελθόντος και δρώντας για το μέλλον, η Γερμανική Σχολή Αθηνών θα «διασχίσει» με σιγουριά και τα επόμενα 125 χρόνια!

Τελικά το «θεατρικό σανίδι» της Aula φιλοξένησε, ποιος να το περίμενε, διάσημες πατημασιές. Θυμάμαι το δέος που προξενούσε στους μαθητές και τις μαθήτριες τα πρώτα χρόνια των εγκαταστάσεων του Αμαρουσίου, στη δεκαετία του '60 και του '70. Ο Peter Limbourg, σήμερα γενικός διευθυντής της Deutschen Welle και μαθητής των αρχών του '70, παίρνοντας τον λόγο ομολόγησε: «είναι η πρώτη φορά που ανεβαίνω στη σκηνή της Aula, γιατί ως μαθητής δεν τόλμησα ποτέ».

Απόφοιτοι πλέον, μετά από σχεδόν μισό αιώνα, πήραμε την εκδίκησή

© Auswärtiges Amt / Deutsche Botschaft Athen

1

Fast ein halbes Jahrhundert später haben wir, nunmehr als Absolventen, zu Genüge süße Rache genommen, indem wir Persönlichkeiten auf die Bühne entsandten, die ihrerseits die Aula mit Ehrfurcht erfüllten.

Auf Einladung des Alumni-Vereins der DSA und der Deutschen Botschaft in Athen kam im Januar 2019 Bundeskanzlerin Angela Merkel in die Schule und unterhielt sich über eine Stunde lang mit den Schülerinnen und Schülern. Vielleicht war dies der Höhepunkt in der Geschichte des Saales, nichtsdestotrotz erlebte er auch andere bedeutende Momente.

So empfingen drei Jahre zuvor, im Dezember 2016, die Kinder der Vorschule – das Begrüßungslied „Hallo, hallo, schön, dass du da bist!“ singend – den damaligen Außenminister und gegenwärtigen Bundespräsidenten Deutschlands Frank-Walter Steinmeier, der sich in der Schule mit seinem griechischen Amtskollegen Nikos Kotzias austauschte.

Um den Kreis der deutschen Politiker zu ergänzen, sei erwähnt, dass im November 2014 der ehemalige Bundeskanzler Helmut Schmidt, eingeladen zur Veranstaltung „... in der Deutschen Schule Athen in den Jahren der Diktatur“, in einem persönlichen Brief an den Alumni-Verein erläuterte, dass er leider der Einladung nicht nachkommen könne.

μα στέλνοντας στη σκηνή προσωπικότητες, που με τη σειρά τους προκάλεσαν δέος στην Aula.

Η καγκελάρια Angela Merkel, προσκεκλημένη του Συλλόγου Αποφοίτων και της Γερμανικής Πρεσβείας στην Αθήνα, ήρθε στο σχολείο τον Ιανουάριο του 2019 και συζήτησε με μαθητές και μαθήτριες για περισσότερο από μία ώρα. Ίσως να ήταν η πιο σημαντική στιγμή στην ιστορία της αίθουσας, ωστόσο υπήρξαν και άλλες σπουδαίες.

Τρία χρόνια πριν, τον Δεκέμβριο του 2016, τα παιδιά του νηπιακού τμήματος υποδέχθηκαν τραγουδώντας «Hallo, hallo, schön, dass du da bist!» τον τότε υπουργό Εξωτερικών και νυν πρόεδρο της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, Frank-Walter Steinmeier, ο οποίος συνομίλησε με τον Νίκο Κοτζιά, υπουργό Εξωτερικών της Ελλάδας.

Κλείνοντας τον κύκλο των Γερμανών πολιτικών να προσθέσουμε ότι τον Νοέμβριο του 2014 ο πρώην καγκελάριας Helmut Schmidt, προσκεκλημένος στην εκδήλωση «...στη Γερμανική Σχολή Αθηνών τα χρόνια της δικτατορίας» έστειλε εγκάρδια επιστολή προς τον Σύλλογο Αποφοίτων, καθώς δεν μπορούσε να παρευρεθεί.

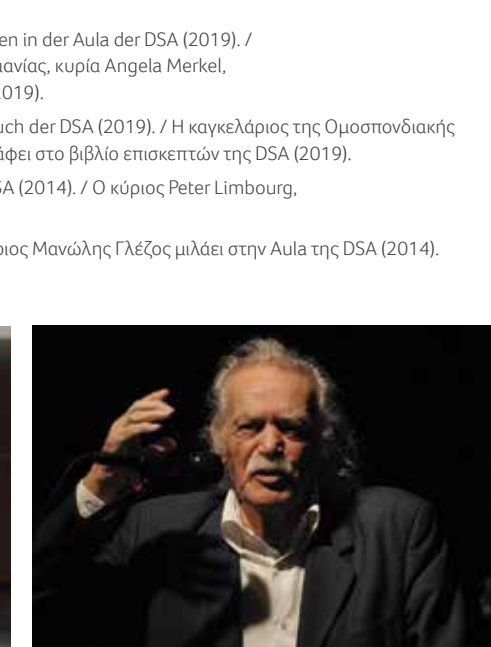
Από την ελληνική πολιτική σκηνή ο Παναγιώτης Πικραμμένος (έτος αποφοίτησης 1963), πρωθυπουργός της Ελλάδας το 2012, η Ντόρα

2

3

4

1. Bundeskanzlerin Angela Merkel diskutiert mit SchülerInnen in der Aula der DSA (2019). / Η καγκελάρια της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, κυρία Angela Merkel, συνομιλεί με μαθητές και μαθήτριες στην Aula της DSA (2019).
2. Bundeskanzlerin Angela Merkel unterschreibt im Gästebuch der DSA (2019). / Η καγκελάρια της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, κυρία Angela Merkel, υπογράφει στο βιβλίο επισκεπτών της DSA (2019).
3. Peter Limbourg, Intendant der Deutschen Welle, in der DSA (2014). / Ο κύριος Peter Limbourg, γενικός διευθυντής της Deutsche Welle, στη DSA (2014).
4. Manolis Glezos spricht in der Aula der DSA (2014). / Ο κύριος Μανώλης Γλέζος μιλάει στην Aula της DSA (2014).

Aus der politischen Szene Griechenlands sind folgende Personen zu nennen: Panagiotis Pikrammenos (Absolv. 1963), Premierminister Griechenlands im Jahre 2012; Dora Bakogianni, Schülerin der DSA bis 1968, Bürgermeisterin von Athen und griechische Außenministerin; Tasos Giannitsis (Absolv. 1962), Innenminister; Christos Verelis (Absolv. 1968), Minister für Verkehr und Kommunikation; Frosso Dimakou-Kiaou (Absolv. 1964), Bildungsministerin; Jannis Valinakis (Absolv. 1973), Außenminister; Evangelos Antonaros (Absolv. 1968) und Dimitris Tzanakopoulos (Absolv. 2000), die beide das Amt des Staatsministers und Regierungssprechers bekleideten.

Und natürlich Manolis Glezos, der sage und schreibe zweieinhalb Stunden am Rednerpult stehend vom Grauen des Krieges und von der Völkerverständigung sprach, aber auch von den „beiden Säulen, der griechischen und der deutschen, auf die sich die europäische Kultur stützt“.

Doch es waren beileibe nicht nur die Politiker; Die Aula hielt auch die besondere Größe von Mikis Theodorakis aus, von Dionysis Savvopoulos und Maria Farantouri, von Katerina Daskalaki, des Astrophysikers Stamatias Krimizis, aber auch von Schulabsolventen, die den Weg der Kultur einschlugen, wie z. B. Nata Mela (Absolv. 1941), Alekos Kyriakos (Absolv.

Μπακογιάννη, μαθήτρια της Σχολής έως το 1968, δήμαρχος Αθηναίων και υπουργός Εξωτερικών, ο Τάσος Γιαννίτσης (1962), υπουργός Εσωτερικών, ο Χρίστος Βερελής (1968), υπουργός Μεταφορών και Επικοινωνιών, η Φρόσω Δημάκου-Κιάου (1964), υπουργός Παιδείας, ο Γιάννης Βαληνάκης (1973), υπουργός Εξωτερικών, ο Ευάγγελος Αντώναρως (1968) και ο Δημήτρης Τζανακόπουλος (2000), αμφότεροι σε ρόλο κυβερνητικού εκπροσώπου.

Και βεβαίως ο Μανώλης Γλέζος, ο οποίος δύομισι ώρες όρθιος στο βήμα μίλησε για τη βία του πολέμου, τη συμφιλίωση των λαών και τους «δύο πυλώνες, τον ελληνικό και τον γερμανικό, οι οποίοι στηρίζουν τον ευρωπαϊκό πολιτισμό».

Δεν ήταν όμως μονάχα οι πολιτικοί. Η Aula άντεξε το ειδικό βάρος του Μίκη Θεοδωράκη, του Διονύση Σαββόπουλου, της Μαρίας Φαραντούρη, της Κατερίνας Δασκαλάκη, του αστροφυσικού Σταμάτη Κριμιζή, αλλά και αποφοίτων καλλιτεχνών, όπως της Νάτας Μελά (1941), του Αλέκου Κυριακού (1941), του Γιάννη Ψυχοπαίδη (1963), του σκηνοθέτη Νίκου Περάκη (1962), του Νίκου Θέμελη (1964), της αρχαιολόγου Έβης Τουλούπα (1942), της λαογράφου Ροδούλας Σταθάκη και τέλος, της ευεργέτιδας Αλίκης Περρωτή-Κωνσταντοπούλου (1942) και του επιχειρηματία

1

1. In seiner damaligen Funktion als Außenminister der Bundesrepublik Deutschland besucht Frank-Walter Steinmeier zusammen mit seinem griechischen Amtskollegen Nikos Kotzias 2016 die DSA. / Το 2016 ο κύριος Frank-Walter Steinmeier επισκέπτεται ως υπουργός Εξωτερικών της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας μαζί με τον Έλληνα ομόλογό του, κύριο Νίκο Κοτζιά, τη DSA.
- 2., 3. Von links nach rechts: Apostolos Pitsos, Panagiotis Pikrammenos und Natalia Mela 2013 in der Aula der DSA. Ein Abend zu Ehren der Absolventen des Zweiten Weltkrieges. / Από αριστερά προς δεξιά: Ο κύριος Απόστολος Πίτσος, ο κύριος Παναγιώτης Πικραμμένος και η κυρία Ναταλία Μελά το 2013 στην Aula της DSA. Μια τιμητική βραδιά για τους απόφοιτους του Β' ΠΠ.
4. Tasos Giannitsis in der Aula der DSA (2016). / Ο κύριος Τάσος Γιαννίτσης στην Aula της DSA (2016).

2

3

4

1941), Jannis Psychopedis (Absolv. 1963), des Filmregisseurs Nikos Perakis (Absolv. 1962), des Autors Nikos Themelis (Absolv. 1964), der Archäologin Evi Touloupa (Absolv. 1942), der Volkskundlerin Rodoula Stathaki und schließlich der Mäzenin Aliko Perroti-Konstantopoulou (Absolv. 1942) und des Unternehmers Apostolos Pitsos (Absolv. 1936), der 2021 seinen 103. Geburtstag begeht.

Abgesehen von der Veranstaltung „... in der Deutschen Schule Athen in den Jahren der Diktatur“ im Jahre 2014 wurden auch am „Abend zu Ehren der Absolventen des Zweiten Weltkriegs“ im Jahre 2013 die Pforten der Aula für die ehemaligen Schülerinnen und Schüler aus der Arachovis-Straße geöffnet, und als 2015 anlässlich der Veranstaltung „Die Jahre in der Metsovou-Straße“ nach vielen Jahren Absolventen, unter denen auch durchaus prominente waren, zu Vorträgen und Präsentationen bewegt wurden, entdeckten wir unseren ganzen, weit verstreuten Reichtum.

Und um kein Missfallen zu erregen, vor allem nicht unter unseren Absolventen, konzentrieren wir uns hier nur auf jene Persönlichkeiten, die die Aula in den letzten 25 Jahren beherbergt hat; ansonsten würde die Liste sehr lang und auch Namen wie Niki Goulandri, Jorgos Papadakis, Nikos Apostolidis, Werner Hoyer, Emily Haber und viele weitere enthalten.

Απόστολου Πίτσου (1936), ο οποίος το 2021 συμπληρώνει 103 χρόνια ζωής.

Εκτός από την εκδήλωση «...στη Γερμανική Σχολή Αθηνών τα χρόνια της δικτατορίας» το 2014, η «Τιμητική βραδιά για τους Αποφοίτους του Β' Παγκοσμίου Πολέμου» το 2013 και «Τα χρόνια στη Μετσόβου» το 2015 άνοιξαν τις πόρτες της Aula στα παιδιά της Αραχώβης, παρασύροντας μετά από χρόνια επώνυμους και μη απόφοιτους σε ομιλίες και παρουσιάσεις. Κάπως έτσι ανακαλύψαμε όλον τον διασπαρμένο πλούτο μας.

Και για να αποφύγουμε τις παρεξηγήσεις, κυρίως από τους απόφοιτούς μας, εστιάζουμε στις προσωπικότητες που φιλοξένησε η Aula τα τελευταία 25 χρόνια, ειδάλλως η λίστα είναι μακρά και περιλαμβάνει ονόματα όπως της Νίκης Γουλανδρή, του Γιώργου Παπαδάκη, του Νίκου Αποστολίδη, του Werner Hoyer, της Emily Haber και τόσων άλλων.

Die wahre Zeit ...¹

Ο χρόνος ο αληθινός...

Chryssoula Gazi, Despoina Papoutsidou

Bei einem Blick in das Kaleidoskop der DSA bleibt das Auge an einer der schönsten Erinnerungen unserer langjährigen Anwesenheit an der Deutschen Schule Athen hängen. Ein Abend voll Farbenpracht und Musik, eine Veranstaltung, die wir unter der Schirmherrschaft der Deutschen Botschaft im Dezember 2011 organisierten, um das Werk des Komponisten Dionysis Savvopoulos zu ehren. Mit ihm persönlich vor Ort, in der ersten Zuschauerreihe sitzend!

Es handelte sich in der Tat um eine einzigartige Erfahrung, nicht nur bei der Veranstaltung an sich, sondern vor allem bei der Vorbereitung derselben. Die Begegnungen mit dem Komponisten, das Studium seines musikalischen Werks, die Zusammenarbeit mit bemerkenswerten Kollegen und fabelhaften Schülern, die uneingeschränkte Unterstützung durch den Vorstand des Schulvereins und die Schulleitung und allen voran die Musik von „Nionios“ selbst, die uns die Zeit verkürzte und die unzähligen Stunden unserer Vorbereitung erfüllte.

10. Dezember, Samstagabend, unsere Anspannung und Nervosität steigert sich zu echtem Lampenfieber! Die Aufführung beginnt! Es folgen drei wundervolle Stunden mit der Musik und den Versen unseres großen Dionysis. Alles verlief wunderbar!

Βλέποντας μέσα στο Καλειδοσκόπιο το μάτι σταματά σε μία από τις ομορφότερες αναμνήσεις της πολύχρονης παρουσίας μας στη Γερμανική Σχολή Αθηνών. Μία βραδιά γεμάτη χρώματα και μουσικές, μία εκδήλωση που οργανώσαμε τον Δεκέμβριο του 2011, υπό την αιγίδα της Γερμανικής Πρεσβείας, για να τιμήσουμε το έργο του Διονύση Σαββόπουλου. Με τον ίδιο παρόντα. Στην πρώτη σειρά των θεατών!

Εμπειρία μοναδική, όχι μόνο η εκδήλωση αυτή καθ' αυτή, μα κυρίως το ταξίδι για το στήσιμό της. Οι συναντήσεις με τον συνθέτη, η μελέτη του έργου του, η συνεργασία με αξιόλογους συναδέλφους και υπέροχα παιδιά, η αμέριστη στήριξη από την πλευρά του διοικητικού συμβουλίου και της διεύθυνσης του σχολείου και, κυρίως, η μουσική του Νιόνιου που πλημμύρισε τον χρόνο και τις άπειρες ώρες της προετοιμασίας μας.

¹ «Ο χρόνος ο αληθινός...» (Die wahre Zeit ...) ist eine wörtliche Reminiszenz an das Lied «Τι έπαιξα στο Λαύριο» (Was spielte ich in Lavrio) von Dionysis Savvopoulos.

Die Erwähnung der Mitwirkenden an der Aufführung drängt sich an dieser Stelle geradezu auf. Für die musikalische Gestaltung des Abends zeichneten Marianne Danner und Theodoros Mangidis verantwortlich. Am Bass trat Jannis Mangidis auf, an der Gitarre Angelos Tylios, und für die Choreographie sorgte Kyriaki Lianti zusammen mit den Kindern der Grundschule. Sie alle waren wundervoll. Die Absolventen (von denen einige inzwischen Kollegen sind) verzauberten das Publikum mit ihren hervorragenden Stimmen, und die mitwirkenden Schüler waren wie immer fabelhaft. Das Publikum war dynamisch präsent wie noch nie, die Aula bis auf den letzten Platz gefüllt, so dass viele, die es nicht mehr in den Saal schafften, die Aufführung auf den Bildschirmen im Foyer verfolgten. Die Veranstaltung wurde nicht nur durch die Anwesenheit der großen DSA-Familie geehrt, sondern auch durch die der Führungsetage des Bildungsministeriums.

10 Δεκεμβρίου, Σάββατο βράδυ, η αγωνία και το άγχος μας έχουν φτάσει στο... κόκκινο! Η παράσταση αρχίζει! Ακολουθούν τρεις όμορφες ώρες, με τη μουσική και τους στίχους του μεγάλου μας Διονύση. Όλα κύλησαν υπέροχα!

Η αναφορά στους συντελεστές της παράστασης είναι επιβεβλημένη. Η Marianne Danner με τον Θόδωρο Μαγγίδη είχαν τη μουσική επιμέλεια της βραδιάς. Ο Γιάννης Μαγγίδης στο μπάσο, ο Άγγελος Τύλιος στην κιθάρα, η Κυριακή Λιάντη που επιμελήθηκε τη χορογραφία με τα παιδιά του δημοτικού. Ήταν όλοι υπέροχοι. Οι απόφοιτοι (κάποιοι σήμερα πια συνάδελφοι) μάγεψαν με τις υπέροχες φωνές τους και οι μαθητές που συμμετείχαν, όπως πάντα εκπληκτικοί. Η παρουσία του κοινού δυναμική όσο ποτέ, η Aula ασφυκτικά γεμάτη, τόσο πολύ, που αρκετοί έμειναν να παρακολουθούν από τις οθόνες στο φουαγιέ. Μια εκδήλωση που την τίμησε με την παρουσία της ολόκληρη η οικογένεια της DSA αλλά και η ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας.

Zerstreute Erinnerungen

Διάσπαρτες μνήμες

Rea Mylona

Deutsche Schule Athen: Ort der Begegnung und Verschmelzung von verschiedenen Traditionen, Charakteren, Kulturen. Erinnerungen und Erlebnisse, die von der Metsovou-Straße nach Maroussi wechseln, um wieder aufzuleben oder zu verblassen, je nachdem, welcher Art sie sind und wie stark sie beleuchtet werden. Jedes Mal aber, wenn in der Seele der Vollmond aufgeht, umhüllt das silberne Licht des Mondes einzigartige Momente mit üppigem Liebreiz, lässt sie gleichsam in betörender Schönheit erstrahlen, Augenblicke von besonderer Intensität, die das ausgesprochen vielseitige Profil der Schule wie ein Feuerwerk erleuchten.

Ein Bild, ein Klang – und ganz Griechenland strömt im Dezember des Jahres 1996 in die Aula, welche durch authentische traditionelle Kostüme und Trachten in anmutiger Farbenpracht erstrahlt. Musikalische Einlagen und Tänze aus den meisten Regionen unserer Heimat rühren uns bis ins Innerste unserer Seele und erfüllen nicht nur die Tänzer, sondern auch den ganzen Saal mit purer Lebensfreude.

Kurz darauf, im Mai 2000, just zur Jahrhundertwende, bescheint der Mond eine andere Gestalt, die mit ihrer Musik und ihren flügelartig ausgestreckten Armen die ganze Erde umarmen will. „Die Kinder singen Mikis Theodorakis“, und die Klänge seiner 32 für den Anlass ausgewählten Lieder erfüllen die vollbesetzte Aula und die angrenzenden Räume der Schule, wo die dicht gedrängten Zuhörer ihn selbst, der persönlich anwesend ist, und seine Musik bejubeln. Ein unvergesslicher Abend vol-

germanική Σχολή Αθηνών. Σημείο συνάντησης και ζύμωσης εθίμων, χαρακτήρων και πολιτισμών. Μνήμες και βιώματα που περνούν απ' τη Μετσόβου στο Μαρούσι και ζωντανεύουν ή αμβλύνονται, ανάλογα από το πώς και πόσο φωτίζονται. Κάθε φορά όμως που έχει πανσέληνο η ψυχή, το ασημένιο φως του φεγγαριού ντύνει με περίσσια χάρη κι ομορφάνει στιγμές μοναδικές, που φώτισαν σα βεγγαλικά το ιδιαίτερα σύνθετο προφίλ του σχολείου.

Μια εικόνα, ένας ήχος, κι όλη η Ελλάδα όρμησε τον Δεκέμβρη του 1996 στην Aula, γεμάτη χρώματα και χάρη από τις γνήσιες, παραδοσιακές στολές. Μουσικές και χοροί από τα περισσότερα μέρη της πατρίδας μας άγγιξαν τα μύχια της ψυχής μας και γέμισαν χαρά ζωής τους χορευτές, αλλά και όλη την αίθουσα.

Σε λίγο, τον Μάη του 2000, στην αλλαγή του αιώνα, το φεγγάρι φωτίζει μια άλλη μορφή που, με τη μουσική της και τ' απλωμένα της χέρια σα φτερούγες, θέλει ν' αγκαλιάσει όλη τη γη. «Τα παιδιά τραγουδούν Μίκη Θεοδωράκη» και οι νότες από τα 32 επιλεγμένα τραγούδια του κατακλύζουν την κατάμεστη Aula και τους γύρω χώρους της Σχολής, όπου οι ακροατές αποθεώνουν τον ίδιο, που είναι παρών, και την υπέροχη μουσική του. Αξέχαστη νυχτιά, μαγική, γεμάτη όνειρα κι ένα παιχνιδιάρικο, αστραφτερό φεγγάρι.

Πώς λοιπόν να κοιμηθείς; Ετούτος ο τόπος φωνάζει από πολύ μακριά κι ο ήχος της μουσικής, του χορού και της ποίησης του φτάνει ως εμάς μέσα απ' το βουητό του αέρα και της θάλασσας.

ler Magie und Träume, und als Krönung ein verspielter, prunkvoll glänzender Mond.

Wie kann man da nur schlafen? Dieser Ort ruft von sehr weit her, und der Klang seiner Musik, seines Tanzes und seiner Poesie dringt durch das Getöse des Windes und des Meeres bis zu uns.

9. Mai 2009: Wieder ein magischer Abend, wieder eine proppenvolle Aula. Der Mond verwandelt sich in ein Himmelsschiff und unternimmt eine Zeitreise von den archaischen, den homerischen Jahren bis heute. Es bleibt immer wieder stehen und horcht verdutzt in die Geschehnisse des jeweiligen Ortes, der jeweiligen Epoche hinein. Ganz Griechenland, insularisches wie kontinentales, der Pontos, die süditalienischen Regionen und Smyrni paradiere durch diesen immerwährenden, mit Musik und Dichtung angereicherten Raum. Erschöpft von seinem verrückten Kurs übergibt schließlich das Mond-Schiff den Geist an die Volkslieder und die Rembetika. Den Stab übernimmt nun das moderne griechische Kunstlied, und die Aula hallt von den frischen, unverbrauchten Stimmen der Kinder wider.

Die Lichter gehen aus, doch dies bedeutet nicht, dass sich die Schule nicht auch weiterhin vom belebenden Licht des Mondes beeinflussen lassen wird, das sie in Zukunft zu noch fruchtbareren Gärungen und Begegnungen der Völker und deren Kulturen führen wird. Schließlich ist das Schicksal dieser Schule prädestiniert!

9 Μαΐου 2009. Πάλι μαγιάτικη η νύχτα, πάλι κατάμεστη η Aula. Το φεγγάρι μεταμορφώνεται σε καράβι τ' ουρανού και ταξιδεύει απ' τα πανάρχαια χρόνια, τα ομηρικά, μέχρι σήμερα. Σταματά κάθε τόσο και αφουγκράζεται έκπληκτο τα δρώμενα του τόπου και της εποχής. Όλη η Ελλάδα, νησιωτική και ηπειρωτική, ο Πόντος, η Κάτω Ιταλία, η Σμύρνη παρελαύνουν σ' αυτόν τον αέριο χορό, εμπλουτισμένο με ποίηση και μουσική. Εξαντλημένο το φεγγάρι-καράβι από την τρελή πορεία του παραδίδει το πνεύμα στα δημοτικά και τα ρεμπέτικα. Τη σκυτάλη παίρνει τώρα το έντεχνο, σύγχρονο ελληνικό τραγούδι και η Aula αντηχεί από τις δροσερές φωνές των παιδιών.

Τα φώτα σβήνουν, αλλά αυτό δεν σημαίνει πως το σχολείο δεν συνεχίζει να επηρεάζεται από το ζωογόνο φως του φεγγαριού, που θα το οδηγήσει μελλοντικά σε γονιμότερες ζυμώσεις και συναντήσεις των λαών και των πολιτισμών τους. Άλλωστε η μοίρα αυτού του σχολείου είναι προδιαγεγραμμένη!

Die Lehrer stellen sich zur Schau ...

Οι καθηγητές εκτίθενται...

Stelios Papapetrou

Februar 2000. Wir Lehrer hatten eine Theateraufführung auf der Grundlage zweier Ionesco-Texte vorbereitet: „Die kahle Sängerin“ und „Die Unterrichtsstunde“. Auf der Bühne ließ sich alles gut an, hinter den Kulissen erlebten wir jedoch ein Drama. Der Kollegin, die auf die Bühne sollte, flatterten vor Lampenfieber die Nerven. „Ich gehe nicht auf die Bühne, ich werde mich blamieren, ich habe meinen Text vergessen!“ Der Kollege neben mir, auch er bereit hinauszutreten, sagte völlig unangenehm: „Gib ihr eine Ohrfeige, damit sie zu sich kommt!“ Daraufhin schien die Situation erst recht zu entgleiten. Glücklicherweise gelang es mir, die Kollegin zu beruhigen. Sie ging auf die Bühne und machte ihre Sache sehr gut. Das Publikum war aus dem Häuschen. Es war das erste Mal, dass etwa ein Dutzend Lehrer auf die Bühne traten und sich dem Publikum „zur Schau stellten“. Besonders interessant war das natürlich für die Schüler, die ihre Lehrer in einer anderen Rolle erlebten.

Im April 2007 schlug die Stunde für ein anderes riesiges Projekt. Lehrer und Mitarbeiter der DSA traten auf die Bühne und sangen: „So you think you can sing“, lautete der Titel dieses Konzerts. Freilich mutet das Wort „singen“ eher wie ein Euphemismus an; einige stellten ihre schöne Stimme unter Beweis, andere waren heiser, wiederum andere konnten nie den richtigen Ton treffen. Aber das war völlig unbedeutend. Das Publikum, das sich natürlich überwiegend aus Schülern zusammensetzte, war begeistert, sang mit, tanzte, applaudierte, rief lauthals den Namen des „Sängers“. Fast 600 Personen drängten sich auf den 350 Sitzplätzen der Aula!

Zehn Jahre später wiederholten wir das Lehrer- und Mitarbeiterkonzert. Dieselbe Begeisterung, derselbe Erfolg. Die Lehrkräfte hatten erneut keine Angst davor, sich zur Schau zu stellen. Glücklicherweise gibt es an der Schule über die Musiklehrer hinaus Kollegen, die sich gut auf Musik verstehen und ihre Instrumente professionell beherrschen. Wir sind ihnen zu Dankbarkeit verpflichtet.

Aber auch in Schüleraufführungen traten Lehrer in Nebenrollen auf. Geradezu legendär ist die Mitwirkung eines geliebten Kollegen in

Φεβρουάριος του 2000. Οι καθηγητές ετοιμάσαμε θεατρική παράσταση με δύο κείμενα του Ιονέσκο: «Φαλακρή τραγουδίστρια» και «Το μάθημα». Όλα ξεκίνησαν ωραία επάνω στη σκηνή. Από πίσω ζούσαμε ένα δράμα. Η συνάδελφος που σε λίγο θα έβγαине, έπαθε «ταράκουλο». «Δεν βγαίνω, θα ρεζίλευτώ, δεν θυμάμαι τα λόγια μου!» Ο συνάδελφος που ήταν δίπλα μου, έτοιμος κι αυτός να βγει στη σκηνή, λέει ατάραχος: «Δώσε της ένα χαστούκι να συνέλθει!». Καινούρια δράματα. Ευτυχώς κατάφερα να την ηρεμήσω. Βγήκε, πήγε πολύ καλά, το κοινό παραληρούσε. Η επιτυχία μεγάλη. Ήταν η πρώτη φορά που καμιά δεκαριά καθηγητές ανέβηκαν στη σκηνή και «εκτέθηκαν» στο κοινό. Οι μαθητές ιδίως είδαν τους δασκάλους τους σε έναν άλλον ρόλο από αυτόν μέσα στο μάθημα.

Τον Απρίλη του 2007 ετοιμάστηκε ένα άλλο τεράστιο εγχείρημα. Μία πλειάδα εκπαιδευτικών και συνεργατών της Σχολής ανέβηκε στη σκηνή της Aula και τραγούδησε. «So you think you can sing», ο τίτλος. Βέβαια, η λέξη «τραγούδησε» ακούγεται μάλλον σαν ευφημισμός. Μερικοί αποδείχτηκαν καλλίφωνοι, άλλοι βραχνοί, άλλοι φάλτσοι. Αυτά δεν είχαν καμία σημασία. Το κοινό, πιο πολύ αποτελούμενο βέβαια από μαθητές, ήταν ενθουσιασμένο, τραγουδούσε, χόρευε, χειροκροτούσε, φώναζε το όνομα του «τραγουδιστή». Στην Aula των 350 θέσεων είχαν στριμωχτεί σχεδόν 600 άτομα.

Δέκα χρόνια αργότερα επαναλάβαμε το εγχείρημα με τα τραγούδια. Ο ίδιος ενθουσιασμός, η ίδια επιτυχία. Οι εκπαιδευτικοί πάλι σε άλλο ρόλο. Δεν φοβήθηκαν να εκτεθούν. Ευτυχώς υπάρχουν στο σχολείο συνάδελφοι που ξέρουν καλά μουσική (εκτός των μουσικών), που παίζουν όργανα σαν επαγγελματίες. Τους χρωστάμε ευγνωμοσύνη.

Brechts „Kaukasischem Kreidekreis“, der in einem Fass auftrat.

2018, im letzten Jahr vor meiner Pensionierung, wurde ich gebeten, eine Aufführung mit Kollegen zu organisieren. Wir entschieden uns für das Werk „Fausta“ von Bost, ein überaus lustiges, fröhliches, verrücktes Stück, das fast wie ein Musical anmutet. So machten wir – zehn Kollegen an der Zahl – uns ab Sommer 2017 an die Arbeit und verbrachten sogar die Weihnachtsferien mit aufreibenden Proben. Das Resultat war trotz aller Widrigkeiten (Krankheit, Unfall) beeindruckend. An drei Abenden spielten wir in einer restlos gefüllten Aula. Das Publikum war begeistert, aber noch mehr wahrscheinlich die Mitwirkenden selbst. Ich danke ihnen für das mir entgegengebrachte Vertrauen, es war der denkbar beste Abschied, den ich mir hätte vorstellen können. Ich hoffe und wünsche mir, dass diese wunderbare „Zurschaustellung“ der Lehrer auf der Bühne der Aula mit Liedern und Theater auch in Zukunft fortgesetzt wird.

Αλλά και σε άλλες παραστάσεις που έπαιζαν μαθητές, εμφανίστηκαν καθηγητές σε σχετικά μικρούς ρόλους. Είχε μείνει ιστορική η συμμετοχή αγαπημένου συναδέλφου στον «Κύκλο με την κιμωλία» του Μπρεχτ, που εμφανίστηκε μέσα σε βαρέλι.

Την τελευταία μου χρονιά πριν από τη σύνταξη, το 2018, με παρακάλεσαν να οργανώσω μια παράσταση με συναδέλφους. Επιλέξαμε τη «Φαύστα» του Μποστ, ένα έργο ξεκαρδιστικό, χαρούμενο, τρελό, σχεδόν μιούζικαλ. Δέκα συνάδερφοι ριχτήκαμε στη δουλειά από το καλοκαίρι του '17 μέχρι και μέσα στις διακοπές των Χριστουγέννων με εξαντλητικές πρόβες. Το αποτέλεσμα παρά τις δυσκολίες (αρρώστια, ατύχημα) ήταν εκπληκτικό. Τρεις βραδιές παίξαμε σε μια κατάμεστη Aula. Το κοινό ήταν ενθουσιασμένο, αλλά ίσως πιο πολύ ακόμα οι συντελεστές. Τους ευχαριστώ που με εμπιστεύτηκαν, ήταν ο καλύτερος αποχαιρετισμός. Ελπίζω και εύχομαι να συνεχιστεί αυτή η θαυμάσια «έκθεση» των καθηγητών στη σκηνή της Aula με τραγούδια και θέατρο.

In Erinnerung an einzigartige Momente!

Εις ανάμνησιν στιγμών μοναδικών!

Ilias Kyriakopoulos

Es war im nicht so fernen 1993, als eine Gruppe von Schülern den Samen für die Gründung einer „Rembetiko-Gruppe“ in der Deutschen Schule Athen legte.

Die damalige Leiterin des Lykeion, Frau Alikei Meintani, begegnete der Initiative mit großer Sympathie; sie und der damalige Stellvertretende Schulleiter, Herr Nikos Vassiliou, unterstützten den Wunsch, uns mit der Rembetiko-Musik zu beschäftigen.

Frau Meintanis Kommentar nach unserem ersten Auftritt – „Ich wette, das ist noch nicht das Ende der Fahnenstange“ – erwies sich als zukunftsweisend. Die Rembetiko-Musikgruppe der DSA breitete zwischen 1993 und 1997 ihre Flügel aus und startete mit Konzerten in den Deutschen Schulen von Athen, Thessaloniki, Rom, Paris, Budapest und Mai-

Ήταν στο κοντινό 1993, όταν σπάρθηκε ο σπόρος από μια παρέα μαθητών για τη δημιουργία μιας «ρεμπέτικης κομπανίας» στη DSA.

Η τότε λυκειάρχης, κυρία Αλίκη Μείντάνη, αμέσως αγκάλιασε με αγάπη αυτή την πρωτοβουλία, και μαζί με τον τότε υποδιευθυντή, κύριο Νίκο Βασιλείου, υποστήριξαν την επιθυμία ενασχόλησής μας με τη ρεμπέτικη μουσική.

Η φράση της κυρίας Μείντάνη μετά την πρώτη παράσταση «αυτό δεν θα μείνει εδώ», λειτούργησε καθοριστικά. Η Ρεμπέτικη Ομάδα της DSA από το 1993 ως το 1997 άνοιξε τα φτερά της διοργανώνοντας συναυλίες στις Γερμανικές Σχολές Αθηνών, Θεσσαλονίκης, Ρώμης, Παρισιού, Βουδαπέστης, Μιλάνου και σε εκδήλωση της ελληνικής κοινότητας Μονάχου.

land, sowie auf einer Veranstaltung der Griechischen Gemeinde München regelrecht durch.

1996 erschienen Berichte in der Presse; im selben Jahr würdigte ein im Fernsehen ausgestrahltes Portrait unser musikalisches Wirken und es fanden in einem professionellen Tonstudio die Aufnahmemarbeiten für eine Kassette (!) statt, die auf dem Konzert der Rembetiko-Gruppe im Rahmen der Feier zum 100. Jahrestag der Schule „wegging wie warme Semmeln“.

Ihren Höhepunkt erfuhr die Anerkennung der Rembetiko-Musikgruppe im Sommer 1996 mit der Einladung, am Musikfestival von Sympieteilzunehmen. Besagtes Festival stellte eines der bedeutendsten Kulturereignisse des Landes dar und war seit jeher ein Anziehungspunkt für viele bekannte und ausgewiesene Künstler. Besonders herausragend war daher auch die Auszeichnung der DSA-Musiker auf dem Festival!

Der uns eigene Schülereifer, unsere kulturelle Tradition nicht in Vergessenheit geraten zu lassen, in Kombination mit der Sicherheit und der Unterstützung, die uns die Schulleitung boten, führten trotz aller anfänglichen Zweifel zum Erfolg unserer Initiative.

Indem wir mit Glauben in die Sache unserem Traum hinterherjagten, entwickelten wir uns als Menschen beträchtlich weiter, konnten wir doch einzigartige Erfahrungen eines vielfältigen Bildungsprozesses erleben: so haben wir durch unsere Musik Menschen unterschiedlicher Herkunft zusammengebracht und förderten, als Heranwachsende und von einer fremdsprachigen Schule ausgehend, die griechische Kulturtradition.

In der Tat: «Das war noch nicht das Ende der Fahnenstange!»

Το 1996 ακολούθησαν αναφορές στον Τύπο, παρουσίαση του έργου μας στην τηλεόραση, ηχογράφηση σε επαγγελματικό στούντιο σε... κασέτα (!), η οποία μάλιστα έγινε ανάρπαστη στη συναυλία που έδωσε η Ρεμπέτικη Ομάδα στο πλαίσιο του εορτασμού των 100 ετών από την ίδρυση της Σχολής.

Η αναγνώριση της προσφοράς της Ρεμπέτικης Ομάδας της DSA επισφραγίστηκε το καλοκαίρι του 1996 με την πρόσκληση συμμετοχής στο Φεστιβάλ Σύμης. Το εν λόγω φεστιβάλ αποτελούσε ένα από τα σημαντικότερα πολιτιστικά δρώμενα της χώρας, πόλο έλξης πασίγνωστων και καταξιωμένων καλλιτεχνών. Ακολούθησε η βράβευση της Ρεμπέτικης Ομάδας στο Φεστιβάλ της Σύμης.

Ο μαθητικός μας ζήλος, να κρατήσουμε αλησμόνητη τη ζωγραφιά της λαϊκής μας τέχνης, υπό την προστασία και καθοδήγηση των διευθυντών της Σχολής, οδήγησαν στην επιτυχία αυτής της πρωτοβουλίας παρόλη την αρχική αμφισβήτηση.

Κυνηγώντας με πίστη το όνειρό μας γαλουχηθήκαμε ζώντας μοναδικές εμπειρίες πολύπλευρης εκπαιδευτικής αγωγής, ενώσαμε μέσα από τη μουσική μας ανθρώπους διαφορετικής καταγωγής και προωθήσαμε μέσα από ένα ξενόγλωσσο σχολείο την ελληνική παράδοση, όντας έφηβοι μαθητές.

Όντως αυτό «δεν έμεινε εκεί»!

Persönliche Retrospektiven

Προσωπική ρετροσπεκτίβα

*Menschen, die auf den Schulbänken
der Deutschen Schule Athen gesessen
haben, halten ihre Erinnerungen oder
die Essenz dieser Reise fest.*

*Άνθρωποι που πέρασαν από τα
θρανία της Γερμανικής Σχολής Αθηνών
καταγράφουν αναμνήσεις ή και το
απόσπασμα αυτής της διαδρομής.*

In meinem 103. Lebensjahr

Στα 103 μου χρόνια

Apostolos Pitsos

Mein Vater hatte mich für den Kindergarten der Deutschen Schule eingeschrieben. Die Schule befand sich damals an der Arachovis-Straße. Morgens trat ich aus unserem Haus in Ambelokipi, stieg in den Bus ein, verließ denselben an der Arachovis-Straße und ging das letzte Stück zur Schule zu Fuß. Ich blieb an der Schule bis zur dritten Gymnasialklasse. Dort lernte ich alle Lektionen fürs Leben.

An der Schule arbeiteten viele gute Lehrer, Deutsche wie Griechen. Dort wurden mein Charakter und meine Persönlichkeit geschmiedet. Ich war von Natur aus, aber auch dank des Einflusses meiner Familie, ein disziplinierter Mensch. Dieser Charaktereigenschaft begegnete in der Deutschen Schule die geeignete Art des Lernens, die ich mir ganz und gar zueigen machte. Sie bestimmte mein Denken, wenn ich später eine wichtige Entscheidung treffen sollte, sie war es, die mich in die Lage versetzte, mein Unternehmen mit klarer Hand zu leiten.

Vielleicht wird sich der eine oder andere denken, dass das Unternehmen PITSOS das Niveau, auf dem es heute steht, nur erreichen konnte, weil ich genau im richtigen Moment der ökonomischen Entwicklung in Griechenland eine Zusammenarbeit mit den beiden großen deutschen Firmen BOSCH und Siemens eingegangen bin. An sie verkaufte ich meine Mehrheitsanteile, mit der Bedingung, die Firma für fünf Jahre zu leiten. Während dieser Zeit führte ich das Unternehmen nach deutscher Façon, mit all den Eigenschaften, welche die Deutsche Schule meinem Charakter verliehen hatte.

Ich erinnere mich gern an meine Zeit an der Deutschen Schule, vom Kindergarten bis heute, in meinem 103. Lebensjahr.

Ο πατέρας μου με είχε γράψει στο νηπιαγωγείο της Γερμανικής Σχολής. Η Σχολή τότε ήταν στην οδό Αραχώβης. Το πρωί έβγαινα από το σπίτι μου στους Αμπελοκήπους, έπαιρνα το λεωφορείο, κατέβαινα στην οδό Αραχώβης και μετά με τα πόδια ως τη Σχολή. Έζησα στη Σχολή έως τη γ' γυμνασίου. Εκεί πήρα όλα τα μαθήματα ζωής.

Η Σχολή είχε πολλούς καλούς καθηγητές, Γερμανούς και Έλληνες. Εκεί σφυρηλατήθηκε ο χαρακτήρας και η προσωπικότητά μου. Ήμουν ένας άνθρωπος πειθαρχημένος εκ φύσεως, αλλά και από την οικογένειά μου. Αυτή η τάση μου συνάντησε τη μορφή εκπαίδευσης της Γερμανικής Σχολής, την οποία ενστερνίστηκα τελείως. Αυτή επιδρούσε στο μυαλό μου, όταν επρόκειτο να πάρω κάποια σοβαρή απόφαση και μου έδωσε τη δυνατότητα να διευθύνω την εταιρεία μου με σαφήνεια.

Μπορεί να φανταστεί κανείς πως η εταιρεία ΠΙΤΣΟΣ έφτασε στο επίπεδο που έχει σήμερα, αφού την κατάλληλη στιγμή της οικονομίας της Ελλάδος συνεργάστηκα με τις δύο μεγάλες γερμανικές εταιρείες Bosch και Siemens. Εις αυτές πώλησα την πλειοψηφία μου με την υποχρέωση να τη διευθύνω για πέντε χρόνια. Κατά τη διάρκεια αυτή διηύθυνα την εταιρεία κατά τρόπο γερμανικό, με όσα στον χαρακτήρα μου είχε προσδώσει η Γερμανική Σχολή.

Αναπολώ τη Σχολή από το νηπιαγωγείο μέχρι σήμερα, στα 103 μου χρόνια.

Wenn ich doch die Zeit zurückdrehen könnte ...

Να μπορούσα να γυρίσω τον χρόνο πίσω...

Aliki Perroti

Jene Jahre sind in meinem Gedächtnis sehr deutlich und lebendig erhalten geblieben, ich habe sie niemals vergessen. Ich besuchte die 1. Gymnasialklasse der Deutschen Schule Athen, als sie sich noch an der Arachovis-Straße in Exarchia befand. Ich hatte mich für die deutsche Abteilung eingeschrieben, in der ich bis zu meinem Abschluss geblieben bin. Ich habe die besten Erinnerungen an all meine Schuljahre in dieser wunderbaren Schule. Eine besondere Erwähnung verdient etwa der Umstand, dass die deutschen Lehrer die Schüler in der Höflichkeitsform anredeten. Bis heute erinnere ich mich an die wunderschönen Ausflüge, die wir unternahmen. Wir wurden jedes Mal von zwei Lehrern begleitet, konkret fallen mir der Geografie- und Sportlehrer Herr Fritz Dick, der einen überaus höflichen Umgang mit seinen Schülern pflegte, und die Geschichtslehrerin Frau Ritsa Anastasiadou ein. Als ich meinen Abschluss gemacht hatte, vergoss ich Tränen, denn es war an der Zeit wegzugehen und die Schule hinter mir zu lassen. Ich wünschte, dass es hätte weitergehen können, so schön waren die Jahre, die ich dort verbracht habe, obwohl der Unterricht sehr anspruchsvoll war. Gegenüber den Deutschen, die in Athen einmarschiert waren, pflegte ich immer einen höflichen Umgang, ich fuhr fort, ganz normal vom Amalias-Boulevard, wo sich unser Haus befand, zu Fuß in die Schule zu gehen. Anfangs empfand ich überhaupt keine Angst, noch hegte ich andere negative Gefühle den Deutschen gegenüber. Je länger jedoch die deutsche Besatzung anhielt, begann ich mich zu fürchten, denn die schlimmen Vorfälle mit den Deutschen häuften sich. Zusammenfassend sind mir die Jahre in der Deutschen Schule Athen unauslöschlich in Erinnerung geblieben. Es wäre schön, könnte ich die Zeit zurückdrehen und aufs Neue die Deutsche Schule Athen besuchen.

Τα χρόνια εκείνα τα έχω πολύ δυνατά, πολύ ζωντανά στη μνήμη μου, δεν τα έχω ξεχάσει καθόλου. Πήγα στην 1η γυμνασίου στη Γερμανική Σχολή Αθηνών, όταν ευρίσκετο στην οδό Αραχώβης, στα Εξάρχεια. Ξεκίνησα να φοιτώ στο γερμανικό τμήμα, στο οποίο παρέμεινα μέχρι την αποφοίτησή μου. Έχω τις καλύτερες αναμνήσεις από όλα τα χρόνια των σπουδών μου στη θαυμάσια αυτή Σχολή. Αξιοσημείωτο είναι ότι οι Γερμανοί καθηγητές μιλούσαν στους μαθητές τους στον πληθυντικό. Ακόμη θυμάμαι τις υπέροχες εκδρομές που πηγαίναμε. Μας συνόδευαν πάντα δύο καθηγητές, χαρακτηριστικά θυμάμαι τον καθηγητή Γεωγραφίας και Γυμναστικής κύριο Fritz Dick, ο οποίος ήταν πολύ φιλικός με τους μαθητές του, και την καθηγήτρια Ιστορίας κυρία Ρίτσα Αναστασιάδου. Όταν τελείωσα, έκλαιγα, διότι θα έφευγα και θα άφηνα το σχολείο. Δεν ήθελα να τελειώσει, ήταν πολύ ωραία τα χρόνια που πέρασα εκεί, παρότι τα μαθήματα που κάναμε ήταν δύσκολα. Πάντα ήμουν φιλική με τους Γερμανούς που εισέβαλαν στην Αθήνα, πήγαινα σχολείο κανονικά με τα πόδια από τη Λεωφόρο Αμαλίας, που ήταν το σπίτι μας. Στην αρχή δεν είχα αισθήματα φόβου, ούτε κανένα άλλο αρνητικό συναίσθημα για τους Γερμανούς. Με την πάροδο όμως της Γερμανικής Κατοχής, άρχισα να φοβάμαι, καθώς υπήρξαν διάφορα άσχημα συμβάντα με τους Γερμανούς. Συμπερασματικά, τα χρόνια μου στη Γερμανική Σχολή Αθηνών έχουν μείνει ανεξίτηλα στη μνήμη μου. Μακάρι να μπορούσα να γυρίσω τον χρόνο πίσω και να φοιτούσα ξανά στη Γερμανική Σχολή Αθηνών.

Neue Wege

Καινούργιοι δρόμοι

Rodoula Koumari

Von außergewöhnlichen Eltern aufgezogen, stieg ich an einem Oktobermorgen des Jahres 1936 unbekümmert die Stufen der Deutschen Schule Athen an der Arachovis-Straße hinauf, um erstmals am Unterricht der 1. Gymnasialklasse (Quarta A) teilzunehmen.

Der neue Weg, der sich mir an jenem Tag öffnete, war gesäumt von vielen Bekanntschaften und Erfahrungen. In den Kinos lief damals „Schneewittchen und die sieben Zwerge“. Zusammen mit meinen Lieblingsmitschülerinnen gaben wir uns die Namen des Märchens und verbanden uns durch eine tiefe Freundschaft, die noch viele Jahre nach der Schule Bestand haben sollte.

Die Mitschülerinnen schlugen verschiedene Wege in ihrem Leben ein. Allen gemeinsam sind jedoch die Lehren geblieben, die sie aus der Schule gezogen haben: Sorgfalt, Planmäßigkeit, methodisches Vorgehen.

Für mich persönlich war die Lehre der deutschen Sprache in gotischer Schrift Anlass für das Verfassen eines Buches mit dem Titel: „Das weinerzeugende Unternehmen ACHAIA und seine handgemachten Fässer“, Patras 2011. Es handelt sich um das erste professionelle Weingut in Griechenland vor dem Ersten Weltkrieg, gegründet von Gustav Clauss in der Nähe von Patras, dessen Archivalien in deutscher Fraktur erhalten sind.

Als wir die Stufen der Deutschen Schule Athen an der Arachovis-Straße wieder hinunterstiegen, hatten wir zwar viel gelernt, aber unsere Unbekümmertheit eingebüßt.

Abschließend möchte ich noch die Namen der Schülerinnen erwähnen, wie sie auf der Fotografie von links nach rechts abgebildet sind:

Veatriki Dimitriadou (Seppel), Rodoula Koumari (Schlafmütze), Monika Peyn (Happy), Lena Glavani (Doc), Irini Anninou (Pimpel, sitzend auf dem Boden), Amalia Karali (Schneewittchen, mit dem schwarzen Hemd – schaut nach oben), Angelette Katsaouni (Brummbär, gebückt unter der Stehlampe) und Angela Vagianou (Hatschi, die letzte ganz rechts).

Ένα πρωινό του Οκτωβρίου του 1936 ξέγνοιαστη και μεγαλωμένη από εξαιρετικούς γονείς, ανέβηκα τα σκαλοπάτια της Deutsche Schule Athen στην οδό Αραχώβης, για να πάω στην α' γυμνασίου (Quarta A).

Ο νέος δρόμος που άνοιγε ήταν γεμάτος γνωριμίες και εμπειρίες. Τότε στον κινηματογράφο έπαιζαν τη «Χιονάτη και τους επτά νάνους». Μία ομάδα μαθητριών πήρε τα ονόματα του παραμυθιού και δέθηκε με βαθιά φιλία, που κράτησε για πολλά χρόνια μετά το σχολείο.

Οι συμμαθήτριες διάλεξαν διαφορετικούς δρόμους στη ζωή τους. Κοινά όμως έμειναν τα διδάγματα που πήραν: ακρίβεια, προγραμματισμός, μεθοδικότητα.

Προσωπικά η διδασκαλία της γερμανικής γλώσσας σε γοτθική γραφή ήταν η αφορμή για ένα βιβλίο μου με τίτλο: «Η οινοποιός εταιρεία ΑΧΑΪΑ και τα χειροποίητα βαρέλια της», Πάτρα 2011. Πρόκειται για το πρώτο οργανωμένο οινοποιείο στην Ελλάδα, πριν από τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο και ήταν του Gustav Clauss κοντά στην Πάτρα και το αρχείο του είναι γραμμένο στα γερμανικά και σε γοτθική γραφή.

Κατεβαίνοντας τα σκαλιά της Deutsche Schule Athen στην οδό Αραχώβης είχαμε μάθει πολλά, αλλά είχαμε χάσει την ξεγνοιασιά μας.

Κλείνοντας αναφέρω και τα ονόματα της παρέας έτσι όπως φαίνονται στη φωτογραφία από αριστερά προς τα δεξιά:

Βεατρίκη Δημητριάδου (Χαζούλης), Ροδούλα Κούμαρη (Υπναράς), Μόνικα Πέην (Χαρούμενος), Λένα Γκλαβάνη (Σοφός), Ειρήνη Αννίνου (Ντροπαλός, καθιστή στο πάτωμα), Αμαλία Καραλή (Χιονάτη, με το μαύρο πουκάμισο –κοιτά προς τα επάνω), Ανζλέτ Κατσαούνη (Γκρινιάρης, σκύβει κάτω από το φωτιστικό) και Αγγέλα Βαγιανού (Συναχωμένος, τελευταία στα δεξιά).

Meine Erinnerungen an die Deutsche Schule Athen

Τι θυμάμαι από τη Γερμανική Σχολή Αθηνών

Nikos Apostolidis

Die DSA besuchte ich drei Jahre lang, von 1938 bis 1941. Die Deutsche Schule Athen war damals in einem Komplex an der Arachovis-Straße untergebracht, der insgesamt drei Gebäude umfasste: eines befand sich an der Ecke Arachovis- und Prassa-Straße, ein anderes auf der Valtetsiou-Straße und das dritte und neueste an der Ecke Arachovis- und Asklipiou-Straße, gegenüber der Kirche des Agios Nikolaos (Pefkakion-Straße).

Soweit ich mich erinnere, diente das erste der drei Gebäude vor allem als Verwaltungsgebäude, im zweiten befanden sich der Unterrichtssaal für die technischen Fächer und die Bibliothek (die als Leihbücherei genutzt wurde).

Das dritte und damals erst vor Kurzem erbaute Gebäude beherbergte schließlich die meisten Unterrichtsräume und eine großzügige Turnhalle, die das ganze Erdgeschoss zur Seite der Asklipiou-Straße hin einnahm und auch als Veranstaltungssaal fungierte. Zwischen den drei Gebäuden erstreckte sich ein großer Hof, auf dem die Schüler ihre Pausen verbrachten.

Was nun die Lehrer bzw. das Personal insgesamt angeht, erinnere ich mich an den Schulrektor Dr. Romain, an die Lehrkräfte Bonis (der auch der griechische Schulleiter war), Monogios, Kaspar, Siegmund und Rottke, sowie an die Chefin des Schulsekretariats Frau Dilernia.

Eines der Dinge, die sich mir eingepägt haben, ist, dass einmal die Woche (im Rahmen des Turnunterrichts) alle Schüler zusammen zum Panathinaiko-Stadion (oder auch Kallimarmaro, wie es heutzutage oft genannt wird) gingen, um dort unseren Sportunterricht abzuhalten.

Eine andere Sache, die mir im Gedächtnis geblieben ist, ist das hohe Niveau der Lehrbücher – folglich auch des Schulunterrichts – in den naturwissenschaftlichen Fächern (Mathematik, Biologie, Physik).

Es sei nur erwähnt, dass das Schulbuch für Mathematik auch Kapitel zur Differential- und Integralrechnung enthielt, Zweige der Mathematik, die in den öffentlichen Gymnasien der damaligen Zeit nicht unterrichtet wurden, sondern nur an den Hochschulen (THs und Universitäten).

Στη DSA εφοίτησα επί τρία χρόνια, από το 1938 μέχρι το 1941. Η Γερμανική Σχολή Αθηνών στεγαζόταν τότε στο συγκρότημα της οδού Αραχώβης, το οποίο αποτελούσαν τρία κτήρια: ένα στη γωνία Αραχώβης και Πρασά, ένα άλλο επί της Βαλτετσίου, και το τρίτο, και νεότερο από τα τρία, στη γωνία Αραχώβης και Ασκληπιού, απέναντι από την εκκλησία του Αγίου Νικολάου (οδός Πευκακίων).

Από ό,τι θυμάμαι το πρώτο από αυτά χρησίμευε ως κτήριο των διοικητικών κυρίως υπηρεσιών, στο δεύτερο θυμάμαι ότι βρισκόταν η αίθουσα του μαθήματος των Τεχνικών και η (δανειστική) βιβλιοθήκη.

Το τρίτο από αυτά, που ήταν ένα κτήριο πρόσφατης σχετικά κατασκευής, στεγάζε τις περισσότερες αίθουσες διδασκαλίας, καθώς και ένα ευρύχωρο γυμναστήριο (Turnhalle) που κατελάμβανε όλο το ισόγειο προς την πλευρά της οδού Ασκληπιού, και χρησίμευε και ως αίθουσα εκδηλώσεων. Μεταξύ των τριών κτηρίων υπήρχε μια ευρύχωρη αυλή για τα διαλείμματα των μαθητών.

Από τους τότε καθηγητές, και γενικά το προσωπικό, θυμάμαι τον διευθυντή του σχολείου Dr. Romain, τους καθηγητές κ.κ. Μπόνη (που ήταν ο Έλληνας διευθυντής), Μονογιό, Κασπάρ, Σιέγκμουντ και Ρόττκε, καθώς και την προϊσταμένη της γραμματείας, κυρία Διλέρνια.

Ένα από τα πράγματα που μου έχουν εντυπωθεί είναι ότι μία φορά την εβδομάδα (στο πλαίσιο του μαθήματος της Γυμναστικής) πηγαίναμε όλοι οι μαθητές στο Παναθηναϊκό Στάδιο (ή και Καλλιμάρμαρο όπως είναι γνωστό σήμερα) για να αθληθούμε.

Ένα άλλο πράγμα που έχει μείνει στο μυαλό μου είναι το προηγμένο επίπεδο των βιβλίων –επομένως και των σπουδών– στα μαθήματα των θετικών επιστημών (Μαθηματικά, Βιολογία, Φυσική).

Σημειώνω ότι στο βιβλίο των Μαθηματικών υπήρχαν κεφάλαια για διαφορικό και ολοκληρωτικό λογισμό, θέματα τα οποία δεν διδάσκονταν στα δημόσια γυμνάσια εκείνης της εποχής, αλλά μόνο στις ανώτατες σχολές (πολυτεχνείο και πανεπιστήμια).

Vielleicht der schönste Abschnitt meines Lebens

Ίσως η ωραιότερη της ζωής μου

Konstantinos Drakopoulos

Man bat mich, über meine Erfahrungen und mögliche Erinnerungen aus meiner Zeit an der Deutschen Schule Athen zu schreiben. Ich musste eine mehrstündige Schreibpause einlegen, weil mir die Rührung den Hals zusammenschnürte. Es war vielleicht der schönste Abschnitt meines Lebens. Ich erinnere mich an Dr. Romain, an Böhme, an die Pouboura, an Monogios und an all die anderen hervorragenden Lehrer; ich erfahre, dass die meisten während der Bombardierung von Hamburg umgekommen sind. Ich war mal in einen Vorfall verwickelt, der, wie ich meine, deutlich macht, wie die deutschen Lehrer waren. Im Geographie-Unterricht erwischte mich der deutsche Lehrer mit einem Blatt Papier, auf dem vier Schweinchen abgebildet waren, aus denen sich, sobald man das Blatt zusammenfaltete, das Gesicht Hitlers bildete. Als es zur Pause läutete, behielt er mich zurück und sagte mir: „Ich möchte Dich bitten, so etwas nicht noch einmal zu machen, weil ich dann gezwungen sein werde, es zu melden.“ Als die Deutschen nach Athen kamen, erschien er mit der Uniform eines höheren Offiziers der Deutschen Luftwaffe (er hatte vier Flugzeuge am Revers).

Es war die beste Schule auf dem Balkan. Wir verehrten unsere Lehrer und zugleich schätzten wir sie, denn wir wurden dort wirklich gut ausgebildet. Ich gratuliere Herrn Costas Galanis zu seiner Initiative, den „alten Absolventen“ das Wort zu geben. Abgesehen von den Lehrern, die ich erwähnt habe, erinnere ich mich auch an einige Mitschüler aus meiner Klasse wie an Argyro, an Aronis, an die Zaka-Geschwister, an G. Valavanidis, und meine Augen füllen sich mit Tränen.

Μου ζήτησαν να γράψω τις εμπειρίες μου και τυχόν αναμνήσεις που έχω από τη Γερμανική Σχολή Αθηνών. Σταμάτησα να γράφω για μερικές ώρες, διότι με έπνιγε η συγκίνησής μου. Ήταν μια περίοδος, ίσως η ωραιότερη της ζωής μου. Θυμάμαι τον Dr. Romain, τον Βöhme, την Πούμπουρα, τον Μονογιό και όλους τους άλλους καταπληκτικούς δασκάλους, μαθαίνω ότι οι περισσότεροι σκοτώθηκαν κατά τους βομβαρδισμούς του Αμβούργου. Έζησα ένα περιστατικό που νομίζω ότι δείχνει τι ήταν οι Γερμανοί δάσκαλοι. Στο μάθημα της Γεωγραφίας, ο Γερμανός δάσκαλος με έπιασε με ένα χαρτί που έδειχνε τέσσερα γουρουνάκια, τα οποία αν τα δίπλωνες σχηματιζόταν ο Χίτλερ. Με κράτησε στο διάλειμμα και μου είπε: «Σε παρακαλώ, μην ξανακάνεις τίποτα τέτοιο και με αναγκάσεις να το πω στους αρμοδίους». Ο ίδιος, όταν έφτασαν οι Γερμανοί στην Αθήνα, ενεφανίσθη με στολή ανώτερου αξιωματικού της γερμανικής αεροπορίας (είχε τέσσερα αεροπλάνα στο πέτο).

Ήτανε το καλύτερο σχολείο στα Βαλκάνια. Τους δασκάλους τούς λατρεύαμε και συγχρόνως τους εκτιμούσαμε, διότι εκεί πραγματικά μαθαίναμε γράμματα. Συγχαίρω τον κύριο Κώστα Γαλάνη για αυτή την πρωτοβουλία του, να μαζέψει όλους εμάς τους παλιούς. Εκτός από τους καθηγητές που ανέφερα θυμάμαι στην τάξη μου την Αργυρώ, τον Αρώνη, τα Ζακάκια, τον Γ. Βαλαβανίδη και τα μάτια μου βουρκώνουν.

Die Deutsche Schule Athen und ich

Η Γερμανική Σχολή Αθηνών και εγώ

Tasos Giannitsis

Bei dem Versuch, mir zu vergegenwärtigen, welche wichtigen Einflüsse ich in der Deutschen Schule Athen aufgenommen habe und welches Gewicht sie für mich hatten, möchte ich vor allem drei Punkte festhalten:

Erstens, das Verhältnis zwischen dem geistigen Erbe Griechenlands und dem europäischen Geist sowie der Entwicklung des Denkens, der Wissenschaften und der Philosophie in Europa. Die Kombination aus Unterricht der altgriechischen Philologie durch griechische Lehrer und Lehrerinnen und der europäischen Geistesgeschichte, mit dem (nicht ausschließlichen) Fokus auf das Deutschland Goethes, Kants oder Brechts durch deutsche Lehrkräfte führte mir eindrucksvoll vor Augen, wie breit der Bedeutungshorizont unserer eigenen Geschichte gefasst werden muss.

Zweitens öffneten mir die mehrtätigen Ausflüge zu verschiedenen historischen Stätten des Landes – die in der damaligen Zeit keineswegs selbstverständlich waren – die Augen für Kulturepochen, Denkmäler, Sehenswürdigkeiten und Naturschönheiten und wirkten gleichsam als Auslöser für mein lebenslanges Bedürfnis, ähnliche Orte immer wieder aufzusuchen.

Drittens, die mehr-dimensionale (statt der einseitigen) Betrachtung der Realität und der Menschen und die kritische Wahrnehmung der Dinge; dies hatte ganz offensichtlich mit unseren Lehrern zu tun, aber auch mit der Familie und anderen Faktoren. Es war ein unschätzbare Gewinn.

Προσπαθώντας να διευκρινίσω ποιες σημαντικές επιρροές δέχθηκα από το συγκεκριμένο σχολείο καθώς και το βάρος τους επάνω μου, έμεινα σε τρία σημεία:

Πρώτον, στη σχέση της ελληνικής πνευματικής κληρονομιάς με το ευρωπαϊκό πνεύμα και την εξέλιξη της σκέψης, των επιστημών και της φιλοσοφίας στην Ευρώπη. Ο συνδυασμός των μαθημάτων της αρχαίας ελληνικής γραμματείας από τους Έλληνες καθηγητές και των εξελίξεων του ευρωπαϊκού πνεύματος, με έμφαση, αλλά όχι αποκλειστικά, στη Γερμανία του Goethe, του Kant ή του Brecht από τους Γερμανούς καθηγητές μου έδειξε πόσο ευρεία σημασία είχε η ίδια μας η ιστορία.

Δεύτερον, οι πολυήμερες εκδρομές σε διάφορα ιστορικά σημεία της χώρας – κάτι που τότε δεν ήταν σύνηθες – μου άνοιξαν τα μάτια και έτσι αντίκρισα πολιτισμικές εποχές, μνημεία, τοποθεσίες και φυσικές ομορφιές, που αποτέλεσαν έναυσμα για συνεχή αναζήτηση παρόμοιων τόπων σε όλη μου τη ζωή.

Τρίτον, η πολυδιάστατη (αντί της μονόπλευρης) θεώρηση της πραγματικότητας και των ανθρώπων και η κριτική θέαση των πραγμάτων. Προφανώς, αυτό σχετιζόταν με τους καθηγητές μας –πέραν της οικογενειακής και άλλων παραγόντων. Ήταν ένα ανεκτίμητο κέρδος.

Beitrag der Klasse von '63

Από την τάξη του '63

Konstantin O. Papailiou

Als Denksportaufgabe könnten wir den Versuch der Abiturklasse von 1963 bezeichnen, einen Beitrag über die letzten 25 Jahre der Deutschen Schule Athen zu schreiben. Da wir aber im Mathematikunterricht beim unvergesslichen Bernhard Greve gut Kopfrechnen gelernt haben, stellen wir fest, dass wir $25 \times 3 = 75$ Jahre alt sind, was uns eine Tür öffnet beim Jubiläumsband mitzuwirken.

In den ersten 25 Jahren unseres Lebens spielte die DSA eine entscheidende Rolle. Dort haben wir eine sehr gute Ausbildung erhalten und viele von uns schlugen anschließend den Weg nach Deutschland ein, um dort zu studieren; Dies hat unser Leben stark geprägt. Die nächsten 25 Jahre waren wir fokussiert auf Familie und Beruf, wodurch wir wenig Kontakt zu unserer Schule hatten. Dies konnten wir in den letzten 25 Jahren nachholen, als wir mehr Zeit hatten, in Jugenderinnerungen zu schwelgen. Wir haben die DSA „wiederentdeckt“, nicht mehr in dem neoklassizistischen Gebäude in der Metsovou-Straße, sondern auf den neuen großzügigen Anlagen in Maroussi. Die moderne Deutsche Schule ist nunmehr zu einem regelmäßigen Begegnungsort unserer Generation geworden, aber auch zu einem Ort, an dem man die neuen Generationen von Absolventen kennenlernen kann. Mit großer Freude haben wir festgestellt, dass in unserer Schule der gleiche Gemeinschaftsgeist herrscht wie dazumal.

Aus diesem Grund möchten wir ein großes Dankeschön an all jene sagen, die hart daran gearbeitet haben, dass die DSA eine der besten Schulen Griechenlands wird, aber auch an den Absolventenverein, dessen erster Vorsitzender unser Klassenkamerad Pantelis Pantelouris war. Der Alumni-Verein schafft es, die Absolventen zusammenzubringen und deren großes Potenzial zum Wohl unserer Schule einzusetzen, welcher wir von Herzen für die nächsten 125 Jahre alles erdenklich Gute wünschen!

Σπαζοκεφαλιά θα ονομάζαμε την προσπάθεια της τάξης του '63 να συντάξει ένα κείμενο για τα τελευταία 25 χρόνια της Γερμανικής Σχολής Αθηνών. Αλλά επειδή ο αείμνηστος μαθηματικός μας Bernhard Greve μάς έμαθε καλό Κοπφρεchnen, διαπιστώνουμε ότι είμαστε αιώως $25 \times 3 = 75$ ετών, οπότε έτσι κάπως «κολλάμε» και εμείς στο επετειακό λεύκωμα.

Στα πρώτα 25 χρόνια της ζωής μας η Γερμανική έπαιξε κυρίαρχο ρόλο. Εκεί «μάθαμε γράμματα» ενώ πολλοί από εμάς σπούδασαν στη Γερμανία, γεγονός καθοριστικό για την εξέλιξή μας. Κατά τη δεύτερη 25ετία μας, εστιάζοντας στην οικογενειακή και επαγγελματική ζωή, δεν υπήρχαν πολλά περιθώρια ενασχόλησης με τη Γερμανική. Ωστόσο τα τελευταία 25 χρόνια, έχοντας πια κατασταλάξει, ανατρέχουμε στις αναμνήσεις της νιότης. Ανακαλύψαμε λοιπόν εκ νέου τη Γερμανική, όχι πια στο νεοκλασικό της Μετσόβου, αλλά στις ευρύχωρες εγκαταστάσεις στο Μαρούσι. Η σύγχρονη Γερμανική Σχολή αποτελεί πλέον συχνά το σημείο ανταμώντος της γενιάς μας, αλλά και της γνωριμίας με τις νέες γενιές των αποφοίτων. Με μεγάλη μας χαρά άλλωστε έχουμε διαπιστώσει ότι επικρατεί διαχρονικά το ίδιο πνεύμα συλλογικότητας.

Εκφράζουμε λοιπόν έντονα τις ευχαριστίες μας σε όλες και όλους για τη σκληρή τους εργασία, έτσι ώστε να αποτελεί η Γερμανική ένα από τα καλύτερα σχολεία της Ελλάδας. Ξεχωριστά ευχαριστούμε και τον Σύλλογο Αποφοίτων, του οποίου ο πρώτος πρόεδρος ήταν ο συμμαθητής μας Παντελής Παντελούρης, καθώς κατάφερε να ενώσει τους αποφοίτους αξιοποιώντας το εντυπωσιακό δυναμικό τους για το καλό της Σχολής, στην οποία ευχόμαστε ό,τι καλύτερο για τα επόμενα 125 χρόνια!

Andere Zeiten – Die gleiche Schule

Διαφορετικές εποχές – Το ίδιο Σχολείο

Panagiotis Pikrammenos

Meine Eltern waren der Meinung – und sie hatten Recht –, dass man es ohne Fremdsprachen zu nichts bringen kann. Also begann ich, in sehr jungen Jahren Fremdsprachen zu lernen, und ich kann mich noch vage an die Nachmittage erinnern, an denen wir in der Metsovou-Straße die Vorbereitungs-Abendkurse besuchten.

Ich bestand die ziemlich schweren Aufnahmeprüfungen und wurde so Schüler der QUARTA D. Es war das zweite Jahr nach der vollständigen Inbetriebnahme der Schule nach dem Krieg, und das erste – und wie ich meine, auch das einzige –, in dem es vier QUARTA-Klassen mit insgesamt 120 Schülern gab. In unserem Abschlussjahr waren wir freilich nur noch etwa 70, und das ist ein erstes starkes Indiz für den Schwierigkeitsgrad der Schule. Wenn man in Deutsch nicht mindestens die Note 13 (von 20) erreichte, wurde man aufgefordert, die Schule zu wechseln, andernfalls wäre man sitzen geblieben.

Die Anlagen der Schule waren damals geradezu primitiv, verglichen mit den komfortablen und vollständig ausgestatteten von heute. Allerdings handelte es sich bei den Gebäuden an der Metsovou- und Rethymnis-Straße um alte Einfamilienhäuser mit großen Räumen, die mit harter Arbeit in Klassenzimmer umgestaltet worden waren.

Innovativ und originell, insbesondere für die griechische Gesellschaft der 1960er Jahre, waren demgegenüber die charakteristischen Merkmale der Schule: Disziplin, Methodik, Chancengleichheit und innovative Lehrmethoden stellten Grundprinzipien dar, die nur sehr wenige Schulen im damaligen Griechenland vorweisen konnten.

An was soll ich mich zuerst erinnern? Gleichheitsideal: es gab Kinder aus allen gesellschaftlichen Schichten. Zur Vermeidung von Diskriminierungen wurde Schuluniform verordnet. Methodik und Disziplin im mündlichen und schriftlichen Ausdruck von Ideen und Ansichten. Ich

Οι γονείς μου πίστευαν –και είχαν δίκιο– ότι χωρίς ξένες γλώσσες δεν υπάρχει πρόοδος και προκοπή. Έτσι άρχισα νωρίς νωρίς να μαθαίνω ξένες γλώσσες και θυμάμαι ακόμη αμυδρά τα απογεύματα που κάναμε τα Abendkurse προετοιμασίας στη Μετσόβου.

Πέρασα αρκετά δύσκολες εξετάσεις και έτσι έγινα μαθητής της QUARTA D. Ήταν η δεύτερη χρονιά πλήρους επαναλειτουργίας της Σχολής μετά τον πόλεμο και η πρώτη –νομίζω και η μοναδική– που υπήρξαν τέσσερις τάξεις QUARTA, δηλαδή 120 μαθητές. Βέβαια όταν τελειώσαμε, είχαμε μείνει γύρω στους εβδομήντα και αυτό ήταν μία πρώτη ένδειξη για το επίπεδο δυσκολίας του σχολείου. Αν έπεφτες στα Γερμανικά κάτω από το 13, σε φώναζαν και σου έλεγαν να αλλάξεις σχολείο, αλλιώς θα έμενες στην ίδια τάξη.

Οι εγκαταστάσεις του σχολείου ήταν τότε πρωτόγονες συγκρινόμενες με τις άνετες και πλήρεις σημερινές. Όμως τα κτήρια Μετσόβου και Ρεθύμνης, ήσαν παλιές μονοκατοικίες με μεγάλα δωμάτια που είχε γίνει σοβαρή προσπάθεια να διαμορφωθούν σε τάξεις σχολείου.

Αντίθετα, εντελώς πρωτοπόρα και πρωτότυπα τα χαρακτηριστικά της Σχολής, ιδιαίτερα για την ελληνική κοινωνία της δεκαετίας του εξήντα. Η πειθαρχία, η μεθοδικότητα, η έλλειψη διακρίσεων και οι καινοτόμες μέθοδοι διδασκαλίας αποτελούσαν άξονες που ελάχιστα σχολεία στην Ελλάδα εκείνης της εποχής μπορούσαν να διασφαλίσουν.

Τι να πρωτοθυμηθώ! Ισότης. Υπήρχαν παιδιά από όλα τα κοινωνικά στρώματα. Επιβλήθηκε ενιαία ενδυμασία προς αποφυγή διακρίσεων. Μεθοδικότης και πειθαρχία στην εκφορά του λόγου, στη γραπτή παράθεση των ιδεών και των αντιλήψεων. Θυμάμαι ότι αποστηθίζαμε όχι μόνο τον πίνακα του πολλαπλασιασμού αλλά και σελίδες ολόκληρες κειμένων και ποιημάτων. Πρωτοπόρες μέθοδοι διδασκαλίας. Ακόμη θυμάμαι τη διδασκαλία του Galileo Galilei του Brecht στα γερμανικά, αλλά

erinnere mich daran, dass wir nicht nur die Multiplikationstabelle, sondern auch ganze Seiten mit Texten und Gedichten auswendig lernten. Innovative Lehrmethoden: Ich habe bis heute nicht vergessen, wie wir Brechts „Leben des Galilei“ auf Deutsch und Ilias Venezis’ „Äolische Erde“ auf Griechisch durchnahmen! Leichtathletik-Meisterschaften beim Panellinos, die Wettkämpfe mit dem Athener College und dem Lykeion Anavryta. An das Rechnen von Algebra-Aufgaben an der Tafel denke ich hingegen wie an einen Alptraum zurück!

Tag für Tag eröffneten uns unsere hervorragenden Lehrer neue Horizonte, brachten uns systematisch bei, wie wir unser Denken organisieren und zum Ausdruck bringen können. Indem sie auf eine bis dahin beispiellose Art und Weise die herausragenden Schöpfungen der griechischen und europäischen Kultur vor unseren unerfahrenen Augen entfalteten, legten sie nicht nur die Fundamente für eine besondere Beziehung zwischen dem griechischen und dem deutschen Volk, ich wage sogar zu behaupten, dass sie, sei es auch unbewusst, die ersten Bürger mit europäischer Mentalität und gemeinsamer kultureller Prägung formten.

Mitte der 1960er Jahre gab es noch ein geteiltes Europa, eine Mauer, die es trennte, und einen Kalten Krieg, der es spaltete! Heute gibt es ein vereintes Europa, einen riesigen Markt ohne Mauern, und im Hof unserer Schule flattern drei Fahnen.

Mit den 125 Jahren ihres Bestehens feiern wir zugleich die heutige Deutsche Schule, eine moderne Bildungseinrichtung mit vereinten Abteilungen und europäischem Abschluss! Wir Älteren betrachten jedoch mit Stolz, dass unsere Schule auch heutzutage eine Vorreiterrolle spielt, unter Bewahrung all jener Werte und Traditionen, auf denen sie sich gründete und mit denen wir groß geworden sind!

και της Αιολικής Γης του Βενέζη στα ελληνικά! Αγώνες στίβου στον Πανελλήνιο! Αγώνες με το Κολλέγιο και τα Ανάβρυτα. Αντίθετα θυμάμαι ως εφιάλτη τις ασκήσεις άλγεβρας στον μαυροπίνακα!

Καθημερινά οι λαμπροί Καθηγητές μας, μάς άνοιγαν νέους ορίζοντες, μάς μάθαιναν συστηματικά τρόπους να οργανώνουμε τη σκέψη μας και να την εκφέρουμε. Αναδεικνύοντας στα άπειρα μάτια μας με εντελώς πρωτόγνωρο τρόπο τα πιο έξοχα δημιουργήματα του ελληνικού και του ευρωπαϊκού πολιτισμού, δεν έχτιζαν μόνο μία ιδιαίτερη σχέση μεταξύ του ελληνικού και του γερμανικού λαού. Τολμώ να πω ότι, ίσως ασυνείδητα, διαμόρφωσαν και τους πρώτους πολίτες με ευρωπαϊκή νοοτροπία και κοινά πολιτιστικά στοιχεία.

Στα μέσα της δεκαετίας του ’60 υπήρχε μία χωρισμένη Ευρώπη με ένα τείχος που την έκοβε στα δύο και ένας ψυχρός πόλεμος που τη δίχαζε! Σήμερα υπάρχει μία ενωμένη Ευρώπη, μία τεράστια αγορά χωρίς τείχη, και στην αυλή του σχολείου μας κυματίζουν τρεις σημαίες.

Εορτάζοντας τα 125 χρόνια, εορτάζουμε τη σημερινή Γερμανική Σχολή, ένα σύγχρονο σχολείο με ενιαία τμήματα και ευρωπαϊκό απολυτήριο! Εμείς όμως οι παλαιότεροι καμαρώνουμε και είμαστε περήφανοι που το σχολείο μας εξακολουθεί να είναι ένα πρωτοποριακό σχολείο της σύγχρονης εποχής. Διατηρώντας όμως πάντοτε τις αξίες και τις παραδόσεις που το καθιέρωσαν και με τις οποίες εμείς μεγαλώσαμε!

Quarta 1958

Frosso Dimakou-Kiaou

Nach Beendigung der Tositsa-Grundschule beschließt meine Familie mich in der Deutschen Schule Athen einzuschreiben, damit ich dort das Gymnasium besuche. Ich soll einen „europäischen Horizont“ und „Disziplin“ erlangen. Mein Vater, Pantelis Dimakos, Rechtsanwalt, guter Kenner der Sprache seit der Zeit zwischen den beiden Weltkriegen, Mitglied der Nationalen Befreiungsfront EAM und Kommunist seit der Besetzung, entlassen aus der Justizabteilung der Nationalbank wegen seiner politischen Gesinnung, im Exil auf Ikaria während des Bürgerkrieges; Mit dieser Laufbahn vertraut er nur wenige Jahre nach dem Ende der Besetzung und des Bürgerkrieges die Erziehung seiner Tochter (sowie meiner Schwester im Jahr 1959, aber auch die meines Bruders 1964) der Deutschen Schule an. Er kennt den Leiter des Gymnasion Georgio Dimitrako von der Nationalen Befreiungsfront EAM. Der weitere Freundeskreis wunderte sich in der Tat über diese Entscheidung. Ich erinnere mich aber an das, was ich als Antwort darauf vernahm, dass nämlich „Deutschland nicht nur die Nazis sind, sondern auch Beethoven, Mozart, Kant und Marx“, dass „die Völker keine Faschisten sind“ und dass „Wissen revolutionär ist“. Romantisch? Sicherlich! Aber wir, die drei Kinder, erlebten genau diese Atmosphäre in der Deutschen Schule. Besonders erinnere ich mich an die Philologen, unsere Lehrer, von denen sich die meisten offen politisch links positionierten. Aufsätze, die immer in der Volkssprache (Dimotiki) geschrieben wurden, lockere Kirchenbesuche, strenge aber gerechte Benotung, kulturelle Veranstaltungen, kein Bezug zum Nationalismus oder zum Kalten Krieg, Wahl eines Schülerparlaments im Jahr 1963, aus dem sich 1964 „gewerkschaftliche Forderungen“ ergaben.

Ich glaube, dass die Erwartungen meiner Eltern – in einer sehr schwierigen Zeit für Griechenland – in der Deutschen Schule erfüllt wurden.

Μετά το Τσσίτσειο Δημοτικό η οικογένειά μου αποφασίζει να μετεγγραφώ για το γυμνάσιο στη Γερμανική Σχολή Αθηνών. Για να αποκτήσω «ορίζοντα στην Ευρώπη» και «πειθαρχία». Ο πατέρας μου, ο Παντελής Δημάκος, δικηγόρος, καλός γνώστης της γλώσσας από τον μεσοπόλεμο, εαμίτης και κομμουνιστής από την Κατοχή, απολυμένος από το Δικαστικό της Εθνικής Τράπεζας λόγω φρονημάτων, εξόριστος στην Ικαρία την περίοδο του Εμφυλίου. Με το ιστορικό αυτό, λίγα χρόνια μετά τη λήξη της Κατοχής και του Εμφυλίου, γνωρίζοντας τον γυμνασιάρχη Γεώργιο Δημητράκο από το ΕΑΜ, εμπιστεύεται την παιδεία της κόρης του (καθώς και της αδελφής μου το 1959, αλλά και του αδελφού μου το 1964) στο Γερμανικό Σχολείο. Απόρησε, είναι αλήθεια, ο ευρύτερος φιλικός κύκλος. Αυτό όμως που θυμάμαι ότι άκουγα ως απάντηση ήταν ότι «η Γερμανία δεν είναι μόνον οι ναζί, αλλά και ο Μπετόβεν, ο Μότσαρτ, ο Καντ, ο Μαρξ», ότι «οι λαοί δεν είναι φασίστες», ότι «η γνώση είναι επαναστατική». Ρομαντικό; Ασφαλώς! Όμως εμείς, τα τρία παιδιά, αυτό το κλίμα βρήκαμε στη Γερμανική Σχολή. Ιδιαίτερα θυμάμαι τους φιλολόγους δασκάλους μας, οι περισσότεροι από τους οποίους ήταν χαρακτηρισμένοι αριστεροί. Εκθέσεις στη δημοτική πάντα, χαλαρός εκκλησιασμός, αυστηρή αλλά δίκαιη βαθμολόγηση, πολιτιστικές εκδηλώσεις, καμία εθνικιστική ή ψυχροπολεμική αναφορά, εκλογή μαθητικού συμβουλίου το 1963, από το οποίο προέκυψαν το 1964 «συνδικαλιστικά αιτήματα».

Πιστεύω ότι –σε μία πολύ δύσκολη εποχή για την Ελλάδα– οι προσδοκίες των γονιών μου δικαιώθηκαν στη Γερμανική Σχολή.

Intensive Erinnerungen an sehr kreative Jahre

Δυνατές αναμνήσεις από πολύ δημιουργικά χρόνια

Thanassis Laskaridis

Meine Ausbildung an der Deutschen Schule, die auch mein Vater Konstantinos noch vor dem Krieg besucht hatte, gab mir einiges an Rüstzeug für das Leben mit. Dazu gehörten Disziplin, Strenge (die sich in Form angemessener Bestrafungen für junge „Schlitzohren“ Ausdruck verschaffte), Gerechtigkeitsempfinden, aber auch eine bemerkenswerte gymnasiale Ausbildung für die damalige Zeit. Unsere deutschen, vor allem aber unsere griechischen Lehrer waren wirklich ausgezeichnet. Darüber hinaus erlebten wir während der Ausflüge und festlichen Veranstaltungen viele schöne Augenblicke des lockeren und entspannten Zusammenseins. Als ich in der 4. Gymnasialklasse war, zogen wir vom Schulgebäude an der Metsovou-Straße mit der Palme im Hof in die für die damalige Zeit beispielhaften, modernen und großzügigen Anlagen in Maroussi.

Zum Schluss möchte ich noch etwas sehr Persönliches hinzufügen. In der Deutschen Schule lernte ich meine erste große Liebe, Alexandra, kennen. Wir lebten 40 Jahre zusammen und bekamen fünf Kinder.

Zusammenfassend habe ich an der DSA sehr kreative Jahre verbringen dürfen, mit denen mich viele intensive Erinnerungen verbinden.

Η φοίτησή μου στη Γερμανική Σχολή, στην οποία είχε φοιτήσει και ο πατέρας μου Κωνσταντίνος πριν από τον πόλεμο, μου έδωσε εφόδια ζωής, όπως πειθαρχία, αυστηρότητα (που εκφραζόταν με σωστές τιμωρίες σε νεαρούς «μάγκες»), αίσθημα δικαιοσύνης, αλλά και αξιοσημείωτη γυμνασιακή καλλιέργεια για εκείνα τα χρόνια. Οι Γερμανοί και Έλληνες καθηγητές μας –κυρίως οι δεύτεροι– ήταν εξαιρετικοί. Παράλληλα είχαμε και πολύ ωραίες στιγμές χαλάρωσης σε εκδρομές και γιορτές. Στην 4η γυμνασίου μεταφερθήκαμε από το κτήριο της οδού Μετσόβου με τον φοίνικα στην αυλή σε πρωτοποριακές για την εποχή, άνετες εγκαταστάσεις στο Μαρούσι.

Και κάτι ακόμα, πολύ προσωπικό, που θέλω να αναφέρω: στη Γερμανική γνώρισα την πρώτη μεγάλη αγάπη μου, την Αλεξάνδρα, με την οποία ζήσαμε μαζί 40 χρόνια και έχουμε πέντε παιδιά.

Συνοπτικά, έχω κρατήσει δυνατές αναμνήσεις από πολύ δημιουργικά χρόνια.

Ich denke mit Nostalgie zurück

Αναπολώ με νοσταλγία

Alexandra K. Vovolini

Mit großer Freude und tiefer Rührung möchte ich einige wenige schriftlich festgehaltene Gedanken aus meiner sechsjährigen Studienzeit in der griechischen Abteilung der Deutschen Schule Athen beisteuern.

Der intensivste Eindruck, den mir diese sechs Jahre hinterließen, ist die Atmosphäre geistiger Kultivierung, die für den Wissenserwerb – der sich im Geiste von Disziplin und Gerechtigkeit vollzog – so anregend war.

Ich empfinde große Dankbarkeit für die griechischen und deutschen Lehrer, von denen ich das Glück hatte unterrichtet zu werden.

Sowie für den großen Stellenwert, den die Schule der musischen Erziehung und den Teamsportarten einräumte.

Seriosität, Zielorientierung, das gründliche Erlernen einer bedeutenden Sprache mit großartiger Literatur – das sind einige Kompetenzen, die ich in meinen Schuljahren, an die ich mit Nostalgie zurückdenke, erwerben durfte. Seitdem begleiten sie mich unablässig auf meinem bisherigen Lebensweg.

Με χαρά και συγκίνηση συμμετέχω με λίγες γραπτές σκέψεις από την εξάχρονη φοίτησή μου στο ελληνικό τμήμα της Γερμανικής Σχολής Αθηνών.

Η πιο έντονη γεύση που μου άφησαν τα έξι αυτά χρόνια, ήταν μια ατμόσφαιρα πνευματικής καλλιέργειας, ενθαρρυντική για την απόκτηση γνώσεων, μέσα σ' ένα πνεύμα πειθαρχίας και δικαιοσύνης.

Νιώθω ευγνωμοσύνη για τους Έλληνες και Γερμανούς δασκάλους που ευτύχησα να έχω.

Όπως και για την έμφαση που δινόταν στη μουσική παιδεία και τα ομαδικά αθλήματα.

Σοβαρότητα, προσήλωση σε στόχους, εκμάθηση σε βάθος μιας σπουδαίας γλώσσας με υπέροχη λογοτεχνία είναι κάποια εφόδια που με ακολουθούν στην πορεία μου από τα μαθητικά μου χρόνια, τα οποία αναπολώ με νοσταλγία.

Vor 50 Jahren durfte ich nicht auf die Bühne der Aula

Πριν από 50 χρόνια δεν μου επέτρεψαν να ανέβω στη σκηνή της Aula

Peter Limbourg

Wenn man meine Zeugnisse zum Maßstab nimmt, würde man nicht annehmen, dass ich gerne auf die Deutsche Schule Athen gegangen bin. Es war aber so. Das Gebäude war 1969 ganz neu, hell und freundlich. Ich fand die meisten Mitschüler und Lehrer nett. Der Sportunterricht bei Gerhard Hilbrecht, einem „Olympioniken“ von 1936, war immer ein Ereignis, Direktor Joachim Zeidler war beeindruckend.

Allein meine künstlerische Prägung hat dort gelitten. Weil ich in der Orff-Gruppe am Bass-Xylophon angeblich zu schlecht war, durfte ich vor 50 Jahren als Einziger nicht bei der Weihnachtsfeier in der Aula auftreten. Damit endete meine musikalische Karriere und mein Verhältnis zu Musiklehrern trübte sich dauerhaft ein. Aber als ich vor einigen Jahren in eben dieser Aula eine Rede halten durfte, war dies ein kleiner Triumph. Den anwesenden Schülern und Schülerinnen konnte ich glaubhaft versichern, dass es sich lohnt, auch als schulischer Low-Performer an sich zu glauben und dass ein Comeback immer möglich ist. Heute räume ich aber ein, dass man sich und seinem Umfeld das Leben deutlich einfacher machen kann, wenn man den Wert von Bildung früh erkennt. Wie auch immer: Die DSA wird immer meine Lieblingsschule bleiben.

Herzlichen Glückwunsch!

Εάν κρίνει κανείς από τους ελέγχους μου, δεν θα πιστέψει ότι μου άρεσε να πηγαίνω στη Γερμανική Σχολή Αθηνών. Και όμως μου άρεσε. Το 1969 το κτήριο ήταν εντελώς καινούργιο, φωτεινό και φιλικό. Οι περισσότεροι συμμαθητές και καθηγητές μου φαίνονταν ευγενικοί. Το μάθημα της Φυσικής Αγωγής με τον Gerhard Hilbrecht, έναν «ολυμπιονίκη» του 1936, ήταν πάντα μια ξεχωριστή εμπειρία. Ο διευθυντής Joachim Zeidler ήταν εντυπωσιακός.

Μόνο η καλλιτεχνική μου φύση υπέφερε στο σχολείο. Επειδή στη σχολική ορχήστρα Orff ήμουν δήθεν υπερβολικά κακός στο ξυλόφωνο, δεν επέτρεψαν –αποκλειστικά σε μένα– πριν από 50 χρόνια να συμμετάσχω στη χριστουγεννιάτικη γιορτή στην Aula. Αυτό σηματοδότησε και το τέλος της μουσικής μου καριέρας, και η σχέση μου με τους καθηγητές Μουσικής επισκιάστηκε μια για πάντα. Όταν όμως πριν από μερικά χρόνια μου δόθηκε η ευκαιρία να εκφωνήσω μια ομιλία στην ίδια ακριβώς Aula, βίωσα έναν μικρό θρίαμβο. Μπόρεσα να διαβεβαιώσω τους παρευρισκόμενους μαθητές και τις μαθήτριες με πειστικά επιχειρήματα ότι, ακόμα και αν η σχολική επίδοσή σου είναι χαμηλή, αξίζει να πιστεύεις στον εαυτό σου, αλλά και ότι ένα comeback είναι πάντα εφικτό. Σήμερα παραδέχομαι ωστόσο ότι μπορείς να κάνεις τη ζωή σου αλλά και τη ζωή των οικείων σου αισθητά πιο εύκολη, εάν αναγνωρίσεις από νωρίς την αξία της εκπαίδευσης. Όπως και να έχει, η DSA θα παραμείνει για πάντα το αγαπημένο μου σχολείο.

Χρόνια πολλά!

Eine Kurbel für die Zauberbox

Μια Kurbel για το μαγικό κουτί

Dimos Passas, Christina Spantidaki, Giorgos Passas, Gianni Passas

So alt jemand auch wird und so viele Erinnerungen er im Laufe seines Lebens auch ansammelt, die Kindheits- und Schuljahre werden ihm unvergessen bleiben. Die Absolventen und Absolventinnen der DSA sprechen in der Regel mit Begeisterung über die Erlebnisse während ihrer Schulzeit. Von den Lehrern, die sie inspiriert, den verschiedenen Kulturen, die sie kennengelernt, den Lektionen fürs Leben, die sie mitgenommen haben, von dem bestmöglichen Rüstzeug, das ihnen unsere Schule für ihren weiteren Lebensweg mitgegeben hat. All das teile ich uneingeschränkt, doch ich muss ehrlich sein. Immer wenn ich DSA höre, sehe oder rieche, sind es dieselben Worte, die mir zuerst in den Sinn kommen, und ich benutze sie als Hypnoseformel, um wieder dorthin zurückzukehren. Etwas in der Art der Schlüsselworte „Constantinople“ und „Madagascar“ aus jenem Film von Woody Allen. Es sind die Worte, die ich in der Schule erlernte und die seit meinem letzten Schultag bis zum heutigen Tag in völliger Nutzlosigkeit verharrten: Kurbel – Tadel!

Hätte es in meiner Hand gelegen, hätte ich die Schule nie verlassen. Nachdem dies jedoch eingetreten war, begnügte ich mich fortan damit, regelmäßig die Aufführungen, die Basare und einige weitere Veranstaltungen zu besuchen. Bis der Moment gekommen war, an dem ich, nunmehr wieder auf täglicher Basis, zurückkehren sollte, dieses Mal als Vater meines erstgeborenen Kindes. Glücklicherweise folgte unser zweiter Sohn, just als der erste die Schule abgeschlossen hatte, so dass ich die Leere noch nicht empfunden hatte – bis die Pandemie über uns

Όσο κι αν μεγαλώσει κανείς και όσες αναμνήσεις κι αν αποκτήσει, τα παιδικά και σχολικά χρόνια πάντα θα του είναι αξέχαστα. Οι απόφοιτοι της DSA συνήθως μιλούν με πάθος για όσα έζησαν στο σχολείο. Τους καθηγητές που τους ενέπνευσαν, τις διαφορετικές κουλτούρες που γνώρισαν, τα μαθήματα ζωής που πήραν, τα καλύτερα δυνατά εφόδια που τους έδωσε το σχολείο μας για τη μετέπειτα πορεία τους. Όλα αυτά τα συμμαρίζομαι, όμως πρέπει να είμαι ειλικρινής. Όποτε ακούω, βλέπω, μυρίζω DSA, οι πρώτες λέξεις που μου έρχονται στο μυαλό είναι οι ίδιες και τις χρησιμοποιώ ως κλειδιά-αντικείμενα ύπνωσης, για να επιστρέψω πάλι εκεί. Κάτι σαν το Constantinople - Madagascar από εκείνη την ταινία του Woody Allen. Είναι αυτές που έμαθα στο σχολείο και έμειναν από την τελευταία σχολική μου μέρα μέχρι και σήμερα εν πλήρη αχρηστία: Kurbel – Tadel!

Αν ήταν στο χέρι μου δεν θα έφευγα ποτέ από το σχολείο. Αφότου έγινε αυτό, αρκέστηκα στο να συνεχίσω να πηγαίνω στις παραστάσεις, τα παζάρια και κάποιες ακόμη εκδηλώσεις. Μέχρι να έρθει η στιγμή που θα επέστρεφα εκεί σε καθημερινή πάλι βάση, αυτή τη φορά ως μπαμπάς του πρώτου μου παιδιού. Η καλή τύχη είναι πως ακολούθησε ο δεύτερός μας γιος, αμέσως μόλις τελείωσε ο πρώτος, οπότε ακόμα δεν είχα νιώσει το κενό –μέχρι που ήρθε η πανδημία και η τηλεκπαίδευση. Πολλά πήρα μαζί μου, κάποια τα έχασα στον δρόμο, πολλά τα κρατώ ακόμα, άλλα τα ψάχνω. Και πάντα μάλλον θα τα ψάχνω. Όπως εκείνη που δεν ξανάδα μα ούτε άκουσα ποτέ από την τελευταία μέρα μέχρι σήμερα. Και

hereinbrach und der Distanzunterricht begann. Vieles habe ich mitgenommen, manches auf dem Weg wieder verloren, einiges trage ich noch in mir, nach anderem suche ich. Und werde wohl immer danach suchen. Wie das, was ich seit dem letzten Tag bis heute nie mehr angetroffen, noch gehört habe. Und es fehlt mir tatsächlich; in manchen Augenblicken mehr als in anderen. Wenn also jemand etwas weiß und mir helfen kann, ich habe meine Kontaktdaten gleich rechts vom Eingang hinterlassen. Du sagst den Namen und dass du sie gefunden hast. Ich suche nach meiner Kurbel!

Macht schlussendlich gerade das die Deutsche Schule aus? Den Schlüssel für die Zauberbox, die einige unserer besten Jahre enthält? Die Zeitmaschine, die dir dazu verhilft, deinen Sohn auf dem Rockkonzert spielen zu sehen, und du dir gleichzeitig sicher bist, dass du wieder 16 Jahre alt bist, die zweite Klasse des Lykeion besuchst und vom Wahnsinnsstück, das dein Kumpel geschrieben hat, hellauf begeistert bist?

Oder besteht der Kern der Deutschen Schule vielleicht doch eher darin, dass du den Erfolg deines kleinen Bruders bei den Aufnahmeprüfungen feierst und ihm von den Streichen erzählst, die du an denselben Schultischen und auf denselben Höfen nur wenige Jahre zuvor mit deinen Kumpeln ausgeheckt hast? Wenn jemand mit wenigen Worten zusammenfassen wollte, was die DSA wirklich ist, jenseits ihrer offensichtlichen, aber womöglich nur oberflächlichen Vorzüge, würde er sie mit einem einzigen schlichten Wort beschreiben: Familie. Unsere Familie.

πράγματι μου λείπει· στιγμές όσο τίποτα άλλο. Αν κάποιος λοιπόν γνωρίζει κάτι και μπορεί να βοηθήσει, έχω αφήσει τα στοιχεία μου εκεί δεξιά μόλις μπαίνεις. Όνομα λες και ότι τη βρήκες. Ψάχνω την Kurbel μου!

Μήπως τελικά αυτό είναι η Γερμανική; Το αντικείμενο για το μαγικό κουτί με μερικά από τα καλύτερά μας χρόνια; Η μηχανή του χρόνου που σε κάνει να βλέπεις τον γιο σου να παίζει στο Rockkonzert και είσαι σίγουρη πως ναι, είσαι ξανά 16 χρονών, πας δευτέρα λυκείου και τρελαίνεσαι με την κομματάρα που έγραψε ο κολλητός σου;

Ή μήπως από την άλλη είναι το να γιορτάζεις την επιτυχία του μικρού σου αδερφού στις εισαγωγικές εξετάσεις και να του διηγείσαι τις πλάκες που έκανες κι εσύ με τους δικούς σου κολλητούς ελάχιστα χρόνια πριν στα ίδια θρανία και προαύλια;

Εάν ήθελε κανείς να συνοψίσει τι πραγματικά είναι η DSA, πέρα από τις προφανείς αλλά ίσως επιφανειακές διακρίσεις της, θα τη χαρακτήριζε με μία λέξη απλή: οικογένεια. Η οικογένειά μας.

Aufsatz: „Meine Schule“

Έκθεση ιδεών: «Το σχολείο μου»

Zoi Vassileiou

Meine Schule ist sehr groß, mit riesigen Innenhöfen und vielen Bäumen und Pflanzen! Sie hat sogar ein Schwimmbad! Wie sehr wünschte ich, dass es überdacht wäre, damit wir auch im Winter schwimmen könnten! Frau Terzaki und Frau Simou lassen uns auf der Laufbahn des Sportplatzes warmlaufen, mir tun jedoch die Jungen leid, die dem schnellen Rhythmus von Herr Hilbrechts Pfeife gehorchen müssen.

Auf dem unteren Schulhof, genau vor der Bibliothek und auf dem Weg zu den Tischtennisplatten befindet sich eine Imbissbude, die aussieht wie ein Wohnwagen. Dort gibt es die leckersten Sandwiches, für 100 Drachmen das Stück. Viele Kinder verlassen mit irgendeiner Ausrede den Unterricht, noch bevor es zur Pause läutet, nur um sich in der Schlange vor der Imbissbude anzustellen.

Wir haben auch eine riesige Aula, so nennen wir auf Deutsch den Veranstaltungssaal, in den uns Frau Mylona, die Griechisch-Lehrerin der Klasse, geführt hat, um die Schulfeier zum Nationalfeiertag des 28. Oktober zu verfolgen. Auf dieser Feier ärgert meine Klasse Frau Mylona und Frau Papoutsidou, bei der wir Geschichte haben und die uns Informationsblätter über Ägypten austeilte, weil wir laut untereinander geredet und die Direktorin des Gymnasion, Frau Karvela, und die Direktorin des Lykeion, Frau Meintani, gestört haben. Ob wir wohl deswegen den Ausflug verpassen?

Obwohl, unser Mathematiklehrer, Herr Goeke – ein großer blonder Deutscher – uns eigentlich sehr gern hat und versprach, mit uns einen Ausflug zu machen, wenn wir nur die Spiegelung verstehen, das ist, wenn man etwas verkehrt herum zeichnet, wie wenn man es im Spiegel sieht!

Ich mag meine Schule sehr, und ich fürchte mich nicht vor den strengen Lehrern, auch wenn ich, bevor ich in die 1. Klasse des Gymnasion kam (also in die 7., wie wir heute sagen) noch dachte, ich würde vor ihnen zittern!

2001 kehrte ich als Lehrerin zurück und auch heute „mag ich meine Schule sehr!“

Το σχολείο μου είναι πολύ μεγάλο με τεράστιες αυλές και πολλά φυτά! Έχει και πισίνα! Πόσο θα ήθελα να ήταν στεγασμένη, για να μπορούμε να κάνουμε κολύμπι και τον χειμώνα! Στον στίβο μάς βάζουν η κυρία Τερζάκη και η κυρία Σίμου να τρέχουμε για ζέσταμα, όμως εγώ λυπάμαι τα αγόρια που πρέπει να υπακούν στον γρήγορο ρυθμό της σφυρίχτρας του κυρίου Χίλμπρεχτ.

Στην κάτω αυλή, μπροστά από τη βιβλιοθήκη και στον δρόμο για το πιγγκ πονγκ βρίσκεται μια καντίνα, σαν τροχόσπιτο, με τα πιο νόστιμα σάντουιτς, 100 δραχμές το ένα. Πολλά παιδιά φεύγουν με κάποια δικαιολογία από το μάθημα, λίγο πριν χτυπήσει το κουδούνι, για να πιάσουν θέση στην ουρά της καντίνας.

Έχουμε και μια τεράστια Aula, έτσι λέμε στα γερμανικά την αίθουσα εκδηλώσεων, στην οποία μας οδήγησε η κυρία Μυλωνά, η υπεύθυνη φιλόλογος της τάξης, για να παρακολουθήσουμε τη σχολική γιορτή της 28ης Οκτωβρίου. Στη γιορτή αυτή η τάξη μου στενοχώρησε την κυρία Μυλωνά και την κυρία Παπουτσίδου, που μας κάνει Ιστορία και μας δίνει φυλλάδια για την Αίγυπτο, γιατί μιλούσαμε δυνατά μεταξύ μας και ενοχλήσαμε τη γυμνασιάρχη, την κυρία Καρβελά και τη λυκειάρχη, την κυρία Μείντάνη. Λέτε να χάσουμε την εκδρομή;

Αν και ο καθηγητής των Μαθηματικών, ο κύριος Goeke, Γερμανός, ψηλός, ξανθός, πολύ μας αγαπάει και θα μας πάει εκδρομή, έτσι μας υποσχέθηκε, αρκεί να καταλάβουμε την Spiegelung, δηλαδή κάτι που σχεδιάζεις ανάποδα, σα να το βλέπεις σε καθρέφτη.

Το αγαπώ πολύ το σχολείο μου, δεν φοβάμαι τους αυστηρούς καθηγητές, παρόλο που πριν περάσω στην α΄ γυμνασίου, δηλαδή στην 7, όπως λέμε τώρα, νόμιζα ότι θα τους έτρεμα!

Ξαναγύρισα το 2001 ως καθηγήτρια και ακόμη και τώρα «το αγαπώ πολύ το σχολείο μου»!

Altgriechisch ... unangekündigt

Αρχαία και απροειδοποίητα

Stelios Kyriakoglou

Sie wechselte die Brille. Streckte die Schulter. Korrigierte ihr Halstuch, schluckte und setzte ihre affektiert süße Stimme auf. „Kinderchen, ich möchte euch vor ein Dilemma stellen“, sagte sie. „Wollt ihr in diesem Quartal eine Klassenarbeit ohne Ankündigung schreiben? Dass ich eines Tages in die Klasse komme und euch sage „holt ein Blatt Papier heraus“, euch also völlig überrasche, oder möchtet ihr sie lieber zu einem angekündigten Datum schreiben, damit ihr Zeit zum Lernen habt?“

Anfangs hielt ich die Frage für rhetorisch und sorgte mich weiterhin um die schlechte Freiwurfquote von Zarko Paspali. Da durchzuckte mich ein Geistesblitz. „Wer ohne Ankündigung schreiben will, soll die Hand heben, ihr stimmt demokratisch ab.“ Ich hob den Blick. „Kokki“ blinzelte zustimmend. „Mischa“ starrte mich mit Glotzaugen an. Links von mir machte „Gele“ den Eindruck, dass er schon lange darauf wartete, „Dennis“ würde folgen. Ich spürte das Gemurmel auf den hinteren Plätzen. „Galatis“ konnte zwar kein Latein, aber er lebte das Motto „carpe diem“. „Katschi“ würde seine tarentinischen Skizzen kurz beiseitelegen, die beiden „Alex“ den Basketball. Das „Quartett“ würde dieses Mal nicht höhnisch daherreden, ganz im Gegenteil. „Sollen wir uns ein Wochenende lang mit Altgriechisch plagen, um schließlich eine 9 (mit der 20 als Bestnote) zu bekommen? Sicher nicht! Unangekündigt it is. No pain, egal, ob wir dann eine 7 bekommen, macht sowieso keinen Unterschied. Lose-lose, lasst uns gemeinsam einen Spaß daraus machen. Und ihr von der 3. Fachrichtung, you are going down mit uns!“

Dieser Gedanke durchdrang in Sekundenbruchteilen telepathisch das Gehirn aller ... Benachteiligten. Oder aller Faulenzer, wie ein Böswilliger sagen würde. Plötzlich hoben sich zehn Hände und (oh, welche Überraschung!) stimmten für den unangekündigten Test. Die Augen am Lehrerpult glotzten ungläubig, dieses Mal wurde die Brille ungelentk gewechselt, die Schulter widerspenstiger herausgestreckt: „So, meine Spätzchen, ihr wollt es also unangekündigt haben, he? Dann kommt an die Tafel und sagt den Unterrichtsstoff auf. Und am Montag schreibt ihr eine Klassenarbeit!“ Wir hätten eine geheime Abstimmung verlangen müssen. Pech gehabt.

Άλλαξε γυαλιά. Τίναξε τον ώμο. Διόρθωσε το φουλάρι. Ξεροκατάπιε και φόρεσε την επιτηδευμένα γλυκιά φωνή της. «Παιδάκια, έχω να σας θέσω ένα δίλημμα» προλόγισε. «Θέλετε αυτό το τρίμηνο να γράψετε ένα διαγώνισμα εντελώς απροειδοποίητο, να μπω μια μέρα στην τάξη και να σας πω «βγάλτε μια κόλλα χαρτί», να σας έχω πιάσει απροετοίμαστους και αδιάβαστους, ή προτιμάτε να γράψουμε ένα διαγώνισμα με γνωστή ημερομηνία, ώστε να προλάβετε να μελετήσετε»;

Αρχικά, εξέλαβα το ερώτημα ως ρητορικό και συνέχισα να προβληματίζομαι για το εσχάτως χαμηλό ποσοστό του Ζάρκο Πάσπαλι στις βολές. Όμως, ξάφνου το μυαλό μου φωτίστηκε. «Όποιος θέλει απροειδοποίητο να σηκώσει το χέρι, ψηφίζετε δημοκρατικά». Σήκωσα το βλέμμα. Τα βλέφαρα του «Κόκκου» ανοιγόκλεισαν καταφατικά. Ο «Μίσα» με κοίταξε με ορθάνοικτα μάτια. Στα αριστερά μου, ένωσα τον «Γκέλε» σαν έτοιμο από καιρό, ο «Dennis» θα ακολουθούσε. Διαισθάνθηκα και το σούσουρο της γαλαρίας. Ο «Γαλάτης» λατινικά δεν ήξερε, αλλά ζούσε «carpe diem». Ο «Κάτσι» θα άφηνε για λίγο στην άκρη τα ταραντινικά σκίτσα του, οι δύο «Άλεξ» την μπάλα του μπάσκετ. Η «τετράδα» αυτή τη φορά δεν θα σνόμπαρα, κάθε άλλο. «Να ιδρώσουμε ένα ολόκληρο Σαββατοκύριακο διαβάζοντας Αρχαία για να πάρουμε τελικά 9 (στα 20). Αμ, δε! Απροειδοποίητο it is. No pain και ας πάρουμε 7 (στα 20), σιγά τη διαφορά. Lose-lose, ας το διασκεδάσουμε όλοι μαζί! Τριτοδεσμίτες, you are going down μαζί μας»!

Η παραπάνω σκέψη συντονίστηκε και διαπέρασε σε κλάσματα του δευτερολέπτου τηλεπαθητικά το μυαλό όλων των... αδικημένων. Η των τεμπέληδων, θα έλεγε κάποιος κακεντρεχής. Ξαφνικά, δέκα χέρια σηκώθηκαν και (ω, τι έκπληξις) ψηφίζαν υπέρ του απροειδοποίητου τεστ. Τα μάτια στην έδρα γούρλωσαν, τα γυαλιά αυτήν τη φορά άλλαξαν άτσαλα, ο ώμος τινάχτηκε πιο ατίθασα: «Ωστε, πουλάκια μου θέλετε απροειδοποίητο, ε; Ελάτε στον πίνακα να μας πείτε μάθημα, λοιπόν. Και διαγώνισμα την επόμενη Δευτέρα!» Έπρεπε να είχαμε ζητήσει μυστική ψηφοφορία. Pech gehabt.

„Paco“

«Πάκο»

Stelios Kyriakoglou

Er war der beste ... schlechteste Sitznachbar, den ich je (nie) hatte. Zu Beginn der 1. Klasse des Gymnasion saßen wir zwar noch nicht zusammen – schließlich kannten wir uns noch nicht –, aber wir brauchten nicht einmal das Ende des Schuljahres abzuwarten, um uns zu entscheiden: ab nächstes Jahr Tischnachbarn für immer. Und tatsächlich, die Saison begann mit „Paco“ und „Dudu“ ganz eng beieinander. Eng beieinander lagen aber auch unsere Noten: Mathematik von 19 in der 7c steil hinunter auf 10 (!) in der 8c. Physik von 19 ... runter auf 14. Neugriechisch von 18 ... auf 12. Lediglich ein verkorkstes Quartal hatte diese glücklichste Nachbarschaft, die ich je hatte, Bestand. Man trennte uns, etwas ungehobelt, um ehrlich zu sein, aber es war eine Entscheidung, die wir irgendwann vermutlich selbst getroffen hätten.

Das Lykeion machte „Dudu“ dann nicht mehr auf der Deutschen Schule. Ich fühlte mich nicht verraten, mir war klar, dass es die Entscheidung seiner Eltern war, so sehr er sich auch bemüht hat, sie als die seine zu verkaufen. Wir blieben Freunde, auch wenn das Leben ihn zu vielen Bastionen verschlug, die von meinen weit entfernt lagen: Vom Grava-Schulkomplex nach England, von den Billardsalons zu den Gitarren, vom Fußball (echt, kicken konntest du wie kein Zweiter, Mann, Konstantinidis schwärmt heute noch von dir) zu den Melissia (also zu den echten Bienenkörben, nicht nach Melissia, dem Vorort neben Vrillissia), von den Computern zu den Äckern, von Loutraki nach Kapesovo. Dort, in seinem Dorf oben bei Zagori, nahm ich an einem kühlen Maitag Abschied von ihm, noch bevor er sein 39. Lebensjahr vollendet hatte. „Düstere Nachrichten, mein lieber Freund Paco. Wir haben Stamatis bei einem Unfall im Hof seines Hauses verloren“, hieß es in der SMS von „Dennis“. Es war das letzte Mal, dass mich jemand bei diesem Kosenamen nannte. Alle wussten, dass mich Stamatis so „getauft“ hatte, und diesen Spitznamen nahm er für immer mit sich.

Ήταν ο καλύτερος... χειρότερος διπλανός που (δεν) είχα ποτέ. Μπορεί στην αρχή της 1ης γυμνασίου να μην καθόμασταν μαζί, δεν γνωριζόμασταν άλλωστε, αλλά δεν χρειάστηκε να πλησιάσει καν το τέλος της για να το αποφασίσουμε: από του χρόνου διπλανοί για πάντα. Και πράγματι, η σεζόν άρχισε με τον «Πάκο» και τον «Ντούντου» δίπλα δίπλα. Δίπλα δίπλα, όμως, πήγαν και οι βαθμοί μας: Μαθηματικά, από 19 στην 7c, καταράκτυλα στο 10 (!) στην 8c. Φυσική, από 19... 14. Νέα Ελληνικά από 18... 12. Ένα σκάρτο τρίμηνο άντεξε η ευτυχέστερη συγκατοίκηση που είχα ποτέ. Μας χώρισαν, κάπως άκομψα είναι αλήθεια, αλλά ήταν μια απόφαση που θαρρώ θα την παίρναμε κάποια στιγμή από μόνοι μας.

Ο «Ντούντου» δεν συνέχισε στη Γερμανική στο λύκειο. Δεν ένιωσα προδομένος, ήξερα ότι η απόφαση ήταν των γονιών του, όσο κι αν εκείνος προσπάθησε να την κάνει δική του. Μείναμε φίλοι, έστω και αν η ζωή τον έφερε σε πολλά μετερίζια, μακριά από τα δικά μου. Από την Γκράβα στην Αγγλία, από τα μπιλιάρδα στις κιθάρες, από το ποδόσφαιρο (αλήθεια, τι μπάλα, έπαιζες, ρε μπαγάσα, ακόμη σε μνημονεύει ο Κωνσταντινίδης) στα μελίσσια (τα κανονικά, όχι τα... γειτονικά των Βριλησίων), από τα κομπιούτερς στους αγρούς, από το Λουτράκι στο Καπέσοβο. Εκεί, στο χωριό του στο Ζαγόρι, τον αποχαιρέτησα, μια ψυχρή ημέρα του Μάη, πριν καν κλείσει τα 39. «Μαύρα νέα, φίλε μου Πάκο. Χάσαμε τον Σταμάτη σε ατύχημα στην αυλή του σπιτιού του» έγραφε το sms του «Dennis». Ήταν η τελευταία φορά που κάποιος με προσφώνησε με αυτό το χαϊδευτικό. Όλοι γνώριζαν ότι με είχε «βαφτίσει» έτσι ο Σταμάτης, και το πατσούκλι αυτό το πήρε μαζί του για πάντα.

Orchesterfahrt nach Istanbul

Επίσκεψη της ορχήστρας στην Κωνσταντινούπολη

Peter Ruhland

Gerade in diesen Zeiten, in denen nationalistische Tendenzen mit all ihren verheerenden Folgen weltweit zunehmen, darf ich Ihnen ein beglückendes Erlebnis schildern, welches wir im November 1997 auf unserer Orchesterfahrt nach Istanbul hatten. Zunächst gaben wir im Zwergarium Lύκειο ein Abendkonzert mit einem solistischen und kammermusikalischen Programm aus Barock und Klassik.

Der Höhepunkt unseres kulturellen Rahmenprogramms war dann der Besuch der Hagia Sophia. Und da gab es diesen Augenblick, in dem Völkerverständigung durch Toleranz und achtungsvolle Begegnung entsteht: Αργύρης, unser 1. Cellist, erklärte uns in seiner Eigenschaft als Architekturstudent mit Stolz, Hingabe und Ehrfurcht die außergewöhnliche Konstruktion dieses einmaligen byzantinischen Kuppelbaus. Dabei überließ die türkische Fremdenführerin problemlos und rücksichtsvoll unserem griechischen Orchestermitglied die Bühne. Wir alle nahmen sehr bewegt diese Momente kultureller Begegnung in diesem ganz besonderen Kontext wahr.

Den engagierten, ja leidenschaftlich musizierenden SchülerInnen der DSA und den selbstlos mitwirkenden LehrerInnen, Eltern und Ehemaligen ist es zu danken, dass unsere Orchesterfahrten nach Thessaloniki, Syros, Rom, Kairo, Freising (Bayern) und Istanbul die Botschaft der verbindenden Kraft der Musik erlebbar machten.

Ειδικά στους καιρούς μας που οι εθνικιστικές τάσεις με όλες τις καταστροφικές συνέπειές τους αυξάνονται παντού, επιτρέψτε μου να σας περιγράψω ένα ευχάριστο γεγονός, το οποίο συνέβη τον Νοέμβριο του 1997 κατά την επίσκεψη της ορχήστρας μας στην Κωνσταντινούπολη. Τότε δώσαμε στο Ζωγράφειο Λύκειο ένα βραδινό κοντσέρτο –το πρόγραμμα περιελάμβανε ένα σολιστικό όργανο, μπαρόκ και κλασική μουσική δωματίου.

Το αποκορύφωμα του πολιτιστικού μας προγράμματος ήταν η επίσκεψη της Αγίας Σοφίας. Εκεί ξεχωρίζω μία στιγμή, κατά την οποία η ανεκτικότητα διαμορφώνει τον χώρο για την αλληλοκατανόηση των λαών και την πραγματική συνάντηση: ο Αργύρης, ο πρώτος μας τσελίστας, με την ιδιότητα του φοιτητή Αρχιτεκτονικής ξεκίνησε να μας εξηγεί με υπερηφάνεια, αφοσίωση και δέος τη μοναδικής αρχιτεκτονικής κατασκευή του βυζαντινού τρούλου. Η Τουρκάλα ξεναγός, απροβλημάτιστα και εντελώς διακριτικά, παραχώρησε για λίγο «τη σκηνή» στον Έλληνα μουσικό μας. Όλοι μας συγκινηθήκαμε πολύ από τις στιγμές πολιτιστικής συνάντησης σε αυτή την τόσο ιδιαίτερη συγκυρία.

Πρέπει να ευχαριστήσω τους δραστήριους, τους παθιασμένους μουσικούς-μαθητές της Σχολής, καθώς και τους άοκνους συναδέλφους, τους γονείς και τους απόφοιτους, οι οποίοι συνέβαλαν στην πραγματοποίηση των ταξιδιών της ορχήστρας μας, ώστε να φτάσει η ενωτική δύναμη της μουσικής στη Θεσσαλονίκη, στη Σύρο, στη Ρώμη, στο Κάιρο, στο Freising (Βαυαρία), στην Κωνσταντινούπολη.

Ein glückliches Leben

Μια ευτυχισμένη ζωή

Karoline Milopoulos

Ein glückliches Leben bedeutet Sicherheit, gegenseitige Unterstützung und Menschen um sich zu haben, die einen dabei unterstützen, die beste Version seiner selbst zu sein. Es ist ein Leben, wo Vielfalt und Individualität gelebt werden, wo gemeinsam Ideen entwickelt werden und wo Multikulturalität ein wichtiger Bestandteil des Zusammenseins ist. So war mein Leben über 14 Jahre an der DSA. Es gab Platz für kritisches Hinterfragen und die Möglichkeit, sich an Optimierungsprozessen zu beteiligen.

Natürlich waren wir nicht mit allen Lehrenden gleich glücklich, aber auch das war Teil unseres Lebens, der uns gelehrt hat zusammenzuhalten und aus allem das Beste herauszuholen. Für dieses solide Fundament, auf das ich meine Träume aufbaue, bin ich dankbar.

Optimierung bedeutet auch, gleichzeitig an sich selbst zu arbeiten. Besonders im Sport macht man Erfahrungen, die sich nicht nur auf Siege beschränken sondern Teamarbeit und die eigenen Stärken hervorheben, und vor allem das Gefühl vermitteln, engagierte Lehrkräfte um sich zu haben, die mit viel Freude, Sorgfalt und Liebe ihre Arbeit leisten. Für Herrn Hilbrecht, Herrn Horn, Herrn Selting, Frau Legien, Frau Simou, Herrn Konstantinidis und Herrn Pytharoulis war diese Leidenschaft zugleich ein Versprechen.

Dankbar sind wir ihnen für die Gelegenheit, die sie uns gaben, nicht nur unsere eigene innere Welt besser kennenzulernen, sondern auch den Mikrokosmos der Schule zu verlassen; dafür, dass sie uns das Gefühl vermittelten, immer für uns da zu sein! Nach wie vor sind sie es, die für den Zusammenhalt von Jung und Alt, von Ehemaligen und vielen anderen sorgen, Summer Camps und Lauf-Events veranstalten. Sie beziehen die Eltern in das Leben der Schule mit ein, sei es als begeisterte ZuschauerInnen, liebevolle Gastfamilien, TaxifahrerInnen oder gar selbst als aktive SportlerInnen. Es ist offensichtlich: Sport verbindet, macht stark, bewegt Körper und Emotionen. Sport macht einfach glücklich!

Ich hoffe, dass unsere Schule weiterhin kritische Geister voller Tatendrang und innovativer Ideen fördert und auch in den nächsten 125 Jahren die treibende Kraft für das Glücklichein von vielen Tausenden Menschen sein wird!

Ευτυχισμένη ζωή σημαίνει ασφάλεια, αλληλοϋποστήριξη και εμπύχωση από ανθρώπους που σε βοηθούν να γίνεσαι η καλύτερη εκδοχή του εαυτού σου. Μια ζωή, όπου η πολυμορφία και η ατομικότητα γίνονται βίωμα, ιδέες αναπτύσσονται από κοινού και η πολυπολιτισμικότητα συνιστά σημαντικό στοιχείο συνύπαρξης. Έτσι ήταν η ζωή μου στη DSA για 14 χρόνια. Υπήρχε δυνατότητα αμφισβήτησης αλλά και συμμετοχής σε διαδικασίες βελτιστοποίησης.

Φυσικά δεν ήμασταν εξίσου χαρούμενοι με όλους τους διδάσκοντες, αλλά ήταν και αυτό ένα μέρος της ζωής, μας έμαθε δε να είμαστε ενωμένοι επιδιώκοντας το καλύτερο υπό οποιεσδήποτε συνθήκες. Είμαι ευγνώμων για αυτά τα γερά θεμέλια, πάνω στα οποία οικοδομώ τα όνειρά μου.

Η βελτιστοποίηση βέβαια αφορά και στην αυτοβελτίωση. Ιδιαίτερα στον αθλητισμό αποκτώνται εμπειρίες, στις οποίες αναδεικνύονται τόσο οι ατομικές αρετές όσο και η ομαδικότητα, και δεν περιλαμβάνουν μόνο νίκες, αλλά κυρίως την αίσθηση ότι περιβάλλεσαι από εκπαιδευτικούς που εργάζονται με ζήλο, χαρά και αγάπη. Ο κύριος Hilbrecht, ο κύριος Horn, ο κύριος Selting, η κυρία Legien, η κυρία Σίμου, ο κύριος Κωνσταντίνιδης και ο κύριος Πυθαρούλης δεσμεύονταν με αυτό το πάθος.

Τους ευγνωμονούμε για την ευκαιρία να γνωρίσουμε τον εσωτερικό μας κόσμο, αλλά και να εγκαταλείψουμε τον μικρόκοσμο του σχολείου. Για την αίσθηση μιας μόνιμης παρουσίας! Μέχρι σήμερα άλλωστε μερμούν για τη συνοχή νέων και ηλικιωμένων, απόφοιτων και άλλων, διοργανώνουν Summer Camps και δρομικές εκδηλώσεις. Εντάσσουν τους γονείς στη σχολική ζωή ως ενθουσιώδεις θεατές, ως στοργικές ανάδοχες οικογένειες, ως οδηγούς ταξί, ακόμα και ως δραστήριο αθλητικό δυναμικό. Είναι εμφανές: ο αθλητισμός ενώνει, δυναμώνει, κινητοποιεί σώμα και ψυχή. Σε κάνει δηλαδή ευτυχισμένο!

Ελπίζω ότι το σχολείο μας θα συνεχίσει να υποστηρίζει μιαλά με κρίση, ενέργεια για δράση και καινοτομία, λειτουργώντας και τα επόμενα 125 χρόνια ως κινητήρια δύναμη στην ευτυχία χιλιάδων ανθρώπων.

Ein „klasse“ Jubiläum

Επέτειος εν... τάξει

Matthias Filippou Doukas

Vielleicht ist es ein Zeichen der Zeit, dass das 125-jährige Jubiläum der DSA mitten in eine Pandemie fällt. Obwohl die Beschulung mit Mühe und Opfern fortgesetzt wird, hat die Pandemie den Alltag der Schüler stark beeinträchtigt. Rückblickend kann ich mir nicht vorstellen, dass ich das eine oder andere meiner insgesamt 6 Schuljahre zu Hause verbracht hätte. Schule ohne Pausen und Fußballspielen?

Sechs Klassen also, jede einzelne wie ein eigenes Lebenskapitel, sechs Bücher gefüllt mit Wissen und schönen Erfahrungen. Die erste Bekanntschaft mit der in meinen Augen damals grenzenlos erscheinenden Schule erfolgte während der nachmittäglichen V-Kurse im Herbst 2001. Es folgten die erfreuliche Nachricht von meiner Aufnahme am Freitagmittag, den 31. Mai 2002, der erste Unterrichtstag in der 7a im September, in Gesellschaft alter und neuer Mitschüler und die Bekanntschaft mit unseren ersten Lehrern: Wie etwa Pater Theophanis, der immer das Klassenbuch aus der Hand fallen ließ, damit der Knall den Beginn des Unterrichts einläutete, worauf wir einstimmig unser „Kalimera“ schmetterten, das so laut war, dass man es bis zum OAKA hören konnte! Oder Frau Mylona, die uns in Altgriechisch unterrichtete: das Fach, das mir die größten Schwierigkeiten bereitete. Allerdings sollte sich unsere Beziehung zu Frau Mylona nicht allein im Zuge der unzähligen Unterrichtsstunden in Geschichte, Alt- und Neugriechisch fortentwickeln, sondern auch während der Ausflüge, wie z. B. der fünftägigen Reise nach Berlin. Eine bessere Entwicklung hätte ich mir wahrlich nicht vorstellen können. Damals hatte ich kaum Lust, mir viele Gedanken zu machen: in jenem Jahr bekam der Fußballplatz einen neuen Rasen, und meine Freunde und ich hatten das Paradies auf Erden entdeckt!

Nach unserem Schulabschluss 2008 wurden wir mit einer mehrjährigen ökonomischen und unausweichlich auch sozialpolitischen Krise konfrontiert, während wir uns heute an der Schwelle zu einer ebenso ungewissen Epoche befinden. Meine damalige Ansicht ist durch diese Umstände sogar noch gestärkt worden: die Werte, das Wissen, die Augenblicke und vor allem aber die menschlichen Beziehungen, die wir seither pflegen, sind das wichtigste Rüstzeug, das uns die Schule mitgegeben hat.

Ίσως είναι σημείο των καιρών ότι η επέτειος των 125 ετών της DSA συμπίπτει με την πανδημία. Παρότι η εκπαιδευτική διαδικασία προχωρά με κόπο και θυσίες, η πανδημία πλήττει βαθύτατα την καθημερινότητα των μαθητών. Προσωπικά αδυνατώ να αποδεχθώ ότι κάποια από τα έξι μαθητικά μου χρόνια θα τα περνούσα στο σπίτι. Σχολείο χωρίς διαλείμματα και ποδόσφαιρο;

Έξι τάξεις, κάθε μία σαν κεφάλαιο ζωής, έξι βιβλία γεμάτα γνώση και όμορφες εμπειρίες. Η πρώτη γνωριμία με την –αχανή για τα μάτια μου τότε– Σχολή ήρθε το φθινόπωρο του 2001 στα απογευματινά V-Kurse. Ακολούθησαν τα ευχάριστα νέα της εισαγωγής μου το μεσημέρι της Παρασκευής, 31ης Μαΐου 2002, η πρώτη μέρα μαθημάτων τον Σεπτέμβριο στο 7α: με παλιούς και νέους συμμαθητές, και η γνωριμία με τους πρώτους μας καθηγητές: τον πατέρα Θεοφάνη, ο οποίος πάντοτε άφηνε το Klassenbuch σε ελεύθερη πτώση, με τον κρότο να σηματοδοτεί την αρχή του μαθήματος και να ακολουθεί ένα δικό μας, ομόφωνο «Καλημέρα!» που ακουγόταν μέχρι το O.A.K.A! Την κυρία Μυλωνά, η οποία μας δίδασκε Αρχαία Ελληνικά: το μάθημα που με δυσκόλευε όσο κανένα. Όμως η σχέση μας με την κυρία Μυλωνά εξελίχθηκε μέσα από αμέτρητες ώρες διδασκαλίας Ιστορίας, Αρχαίων και Νέων Ελληνικών αλλά και εκδρομές, μεταξύ άλλων και την πενταήμερη στο Βερολίνο. Δεν μπορούσα να φανταστώ μία τόσο ιδανική εξέλιξη. Βέβαια τότε δεν είχα διάθεση για πολλές σκέψεις: εκείνη τη χρονιά τοποθετήθηκε χλοοτάπητας στο Fussballplatz και με τους φίλους μου είχαμε μόλις ανακαλύψει τον επίγειο παράδεισο!

Αποφοιτώντας το 2008 ήρθαμε αντιμέτωποι με μία πολυετή περίοδο οικονομικής και αναπόφευκτα κοινωνικοπολιτικής κρίσης ενώ σήμερα βρισκόμαστε στο κατώφλι μίας εξίσου αβέβαιης εποχής. Αυτές οι συνθήκες ενίσχυσαν την άποψη που είχα ήδη από τότε: οι αξίες, οι γνώσεις, οι στιγμές και πρωτίστως οι ανθρώπινες σχέσεις, που καλλιεργούμε μέχρι σήμερα, αποτελούν τα σημαντικότερα εφόδιά μας από τη Σχολή.

DSA 1996-2002: (Zeit)Reise in die Vergangenheit

DSA 1996-2002: Ταξίδια πίσω στον χρόνο

Assimena Angelidou, Katerina Vagia, Evanthia Isari, Eleni Karaiskou, Christina Karipidi

Wir, die Freundinnen der 12a (Abitur 2002), erinnern uns fast zwei Jahrzehnte nach unserem Schulabschluss an die sechs Jahre voller Sorglosigkeit, Entdeckungsfreude und Freundschaft. Wir erinnern uns an ...

Die Reise 2000 nach Den Haag im Rahmen des MUN mit Frau Legien und Frau Padiaditis, wo wir unsere Feuertaufgabe als „Diplomatinen“ bestanden. Die Sportreise, auch im Jahr 2000, nach Ägypten mit Frau Simou, Herrn Konstantinidis und Herrn Pytharoulis, wo wir für unsere Schule in Leichtathletik, Schwimmen und Volleyball antraten – aber auch Wasserpfeifen, Spaziergänge auf dem Markt von Al Khalili und Freizeit am Roten Meer genossen! Mit dem Sport kamen wir auch nach Thessaloniki, nebst den Volleyball-Wettkämpfen genossen wir dort auch Rakomela in den Ladadika. Die Konzertreisen nach Aigio (1999) und Mailand (2000) mit dem Orchester der DSA (Leitung Herr Ubl), während der Christina und Katerina an der Querflöte und Eleni am Klavier ihr Bestes gaben; und die Chor-Tournee (1999, Leitung Herr Eichkorn) auf Kreta. Aber auch den Schüleraustausch mit dem Heinrich-Suso-Gymnasium in Konstanz (1999), wo Evanthia und Christina die deutsch-griechischen Beziehungen stärkten.

Wir lachten, weinten, (er)lebten! Wir lernten zusammenzuarbeiten, schlossen Freundschaften fürs Leben, bekamen das Rüstzeug, um unsere Flügel auszuspannen und „Bürgerinnen der Welt“ zu werden.

Als wäre kein Tag vergangen und obwohl wir auf der ganzen Welt verstreut sind – Assimena ist Ärztin und Dozentin für Pädiatrie in Boston, Evanthia Architektin in Lugano, Christina Dozentin für Deutsch als Fremdsprache in Zürich, Katerina Rechtsanwältin und Eleni Architektin, beide in Athen – treffen wir uns weiterhin, nun über Zoom, und erinnern uns an die schönen Zeiten im „Paradies“ Amaroussiou ...

Η κοριτσοπαρέα του 12α συνεχίζει ακάθεκτη σχεδόν δύο δεκαετίες μετά την αποφοίτηση και θυμάται τα ευτράπελα έξι ετών ξεγνοιασιάς, ανακάλυψης και φιλίας. Ποιες εμπειρίες να πρωτοθυμηθούμε;

Το ταξίδι στη Χάγη με το Μοντέλο Ηνωμένων Εθνών και την κυρία Legien και την κυρία Padiaditis στην α΄ λυκείου (2000), όπου πήραμε το βάπτισμα του πυρός ως «διπλωμάτες»; Ή τις αθλητικές αποστολές στην Αίγυπτο (2000) με την κυρία Σίμου, τον κύριο Κωνσταντινίδη και τον κύριο Πυθαρούλη για στίβο, κολύμβηση και βόλεϊ (αλλά και για ναργιλέ, βόλτες στην αγορά του Αλ Χαλίλι και αναψυχή στην Ερυθρά Θάλασσα!) – και στη Θεσσαλονίκη για βόλεϊ και ρακόμελα στα Λαδάδικα; Από το Αίγιο (1999) μέχρι το Μιλάνο (2000) με την ορχήστρα της DSA και τον κύριο Ubl έφτασαν η Χριστίνα και η Κατερίνα με το φλάουτό τους και η Ελένη στο πιάνο, ενώ ως μέλη της χορωδίας έκαναν τουρνέ με τον κύριο Eichkorn στην Κρήτη (1999). Αλλά και στο πλαίσιο μαθητικών ανταλλαγών ταξίδεψαν η Χριστίνα και η Ευανθία στην Konstanz (1999) με στόχο τη σύσφιξη των ελληνογερμανικών δεσμών!

Γελάσαμε, κλάψαμε, λαχταρήσαμε, νιώσαμε, ζήσαμε! Μάθαμε να συνεργαζόμαστε, κάναμε φιλίες ζωής, πήραμε τις βάσεις για να ανοίξουμε τα φτερά μας και να γίνουμε «πολίτες του κόσμου».

Σα να μην πέρασε μια μέρα η ίδια κοριτσοπαρέα σπαρμένη σε διάφορα μέρη της γης (η Ασημένια καθηγήτρια Παιδιατρικής στη Βοστώνη, η Ευανθία αρχιτέκτονας στο Λουγκάνο, η Χριστίνα καθηγήτρια Γερμανικών στη Ζυρίχη, η Κατερίνα δικηγόρος και η Ελένη αρχιτέκτονας στην Αθήνα), συνεχίζει να πίνει καφεδάκι μέσω zoom και να αναπολεί τα όμορφα και γεμάτα χρόνια στον «Παράδεισο» Αμαρουσίου...

Erinnerungen an DSAMUN

Αναμνήσεις από το DSAMUN

Dimitris Marmarotouris

Meine Erfahrung als Schüler, bis zu meinem Abschlussjahr (2013), wurde geprägt von einer wunderschönen Zeit mit vielen Freunden, wunderbaren Erfahrungen und Aktivitäten, beispielhaft für den vielschichtigen Charakter der DSA.

Persönlich hervorheben möchte ich die jährlich stattfindenden Konferenzen MUN (Model United Nations) an der DSA sowie die vielen schönen Reisen zu den internationalen MUN-Konferenzen, die uns durch diese Arbeitsgemeinschaft ermöglicht wurden. Im Rahmen dieser Konferenzen, setzten sich viele SchülerInnen, als Mitglieder der simulierten UN-Konferenzen, intensiv mit wichtigen Themen der Agenda der Vereinten Nationen auseinander, analysierten internationale Probleme und schlugen mögliche Lösungen vor. Das Wichtigste aber an allem war die Begegnung und der Erfahrungsaustausch mit SchülerInnen aus der ganzen Welt, die die gleichen Interessen hatten. Diese hatten auch die Gelegenheit unser Land und unsere Schule zu besuchen und so wurden internationale Freundschaften geknüpft.

Dank all dieser bedeutenden Momente, die mir Model United Nations beschert hat, erinnere ich mich auch heute noch mit besonderer Freude an MUN, eine der interessantesten und kreativsten Facetten der Schule.

Η δική μου μαθητική εμπειρία μέχρι την αποφοίτησή μου το 2013 σημάδεύτηκε από πολύ όμορφες στιγμές με πολλούς φίλους, υπέροχες εμπειρίες και δραστηριότητες, ενδεικτικές του πολύπτυχου χαρακτήρα της Γερμανικής Σχολής. Ιδιαίτερος θέλω να σταθώ στα συνέδρια του MUN που διοργανώνονται κάθε χρόνο στη Σχολή αλλά και τα πολλά ταξίδια που κάναμε μέσω αυτού του Ομίλου εργασίας. Στο πλαίσιο των συνεδρίων μεγάλων αριθμός μαθητριών και μαθητών ασχολούνταν ενεργά με κρίσιμα, επίκαιρα θέματα των Ηνωμένων Εθνών, ανέλυαν διεξοδικά προβλήματα και τρόπους επίλυσης των εξαιρετικά σημαντικών αυτών ζητημάτων. Πιο σημαντική λειτουργία όμως είχε η συνάντηση και η συναναστροφή με παιδιά απ΄ όλο τον κόσμο, τα οποία έχοντας αντίστοιχα ενδιαφέροντα επισκέπτονταν τη χώρα και το σχολείο μας. Το αποτέλεσμα: η σύναψη πολύ όμορφων σχέσεων μέσω της στενής επαφής μας κατά τη διάρκεια των συνεδρίων.

Για όλες τις σημαντικές στιγμές που μου προσέφερε αυτή η δραστηριότητα, τη μνημονεύω μέχρι σήμερα με ιδιαίτερη χαρά ως μία από τις πιο ενδιαφέρουσες και δημιουργικές πτυχές της Σχολής.

Die DSA verbindet und weist den Weg

Η DSA ενώνει και δείχνει τον δρόμο

Anke Freisel

Anfang August 2019 geht ein Mann Mitte 40 mit suchendem Blick durch den Kifissos-Busbahnhof in Athen. Schließlich fragt er einen gut gekleideten Herrn auf Englisch, wo denn der Bus nach Patras abführe. Der Herr fragt seinerseits, ob er vielleicht Deutscher sei; seine Tochter spräche sehr gut Deutsch. Diese begrüßt daraufhin den Mann: „Moin! Wie kann ich Ihnen helfen?“ Der aus Hamburg stammende Mann ist erstaut ob dieser idiomatischen Anrede. Beide unterhalten sich ange-regt, längst schon geht es nicht mehr um den richtigen Bus.

„Sie sprechen ein hervorragendes Deutsch!“, zollt der Mann der jungen Frau seine Anerkennung. Diese lacht auf: „Ich war auf der Deutschen Schule Athen!“ „Bevor ich meine Frau kennengelernt habe, hat sie einige Jahre an der DSA gearbeitet“, entgegnet der Mann überrascht, „sie heißt Anke Freisel.“ „Frau Freisel?“, ruft die junge Frau erfreut aus. „Das war meine Deutschlehrerin! Ich habe sehr viel bei ihr gelernt. Insgesamt hat die zweisprachige Ausbildung mich auf vielen Ebenen weitergebracht. Beruflich benötigt man neben Englisch eine weitere Fremdsprache; Deutsch kann da Türen öffnen.“

Anschließend fahren beide mit dem Bus nach Patras – mein Mann Sven, weil er nach einem gemeinsamen Kretaurlaub zurück nach Hamburg will und er wegen extremer Flugangst den Landweg (Fähre, Bus, Bahn) nehmen muss, Cristina, um ihr Jurastudium in Patras fortzuführen. Die aufgetragenen Grüße sind mir ausgerichtet worden!

Αρχές Αυγούστου του 2019, ένας σαρανταπεντάρης άντρας διασχίζει τον κεντρικό σταθμό του ΚΤΕΛ στον Κηφισό και φαίνεται από το βλέμμα του ότι κάτι αναζητά. Κάποια στιγμή επιτέλους ρωτά έναν καλοντυμένο κύριο στα αγγλικά από πού αναχωρεί το λεωφορείο για την Πάτρα. Ο κύριος από την άλλη τον ρωτά μήπως είναι Γερμανός, διότι η κόρη του ξέρει πολύ καλά γερμανικά. Κατόπιν αυτή χαιρετάει τον άντρα: «Γεια! Πώς μπορώ να σας βοηθήσω;» (Τον καλημερίζει στα γερμανικά χρησιμοποιώντας το «Moin», χαρακτηριστικό χαιρετισμό στο Αμβούργο). Ο άντρας, που κατάγεται μάλιστα από το Αμβούργο, παραξενεύεται από τον γλωσσικό ιδιωματοισμό. Οι δυο τους μιλάνε με ενθουσιασμό, εδώ και αρκετή ώρα η συζήτηση έχει φύγει από το ερώτημα για το σωστό λεωφορείο.

«Μιλάτε άψογα γερμανικά!», αναφέρει επαινετικά ο άντρας στη νεαρή γυναίκα. Αυτή γελάει: «Πήγα σχολείο στη Γερμανική Σχολή Αθηνών!» «Προτού γνωρίσω τη γυναίκα μου, αυτή δούλευε για κάποια χρόνια στη Γερμανική Σχολή», της αποκρίνεται έκπληκτος ο άντρας, «ονομάζεται Anke Freisel». «Frau Freisel;» αναφωνεί με χαρά η νεαρή γυναίκα. «Την είχα καθηγήτρια στα Γερμανικά! Έμαθα τόσα πολλά από αυτήν. Η δίγλωσση παιδεία που πήραμε συνολικά στο σχολείο μάς πήγε παραπέρα σε πολλά επίπεδα. Πέρα από τα αγγλικά, χρειάζεται κανείς να γνωρίζει και μια δεύτερη ξένη γλώσσα. Τα γερμανικά ανοίγουν πόρτες».

Εντέλει πηγαίνουν και οι δύο στην Πάτρα –ο άντρας μου, ο Sven, για να επιστρέψει οδικώς (λόγω του φόβου του για τα αεροπλάνα) στο Αμβούργο μετά τις διακοπές μας στην Κρήτη, και η Χριστίνα για να συνεχίσει τις σπουδές της στη Νομική Σχολή της Πάτρας. Έλαβα φυσικά τους χαιρετισμούς της!

Die unbändige Leidenschaft eines Verrückten

Το αδάμαστο πάθος ενός τρελού

Kostis Megalis

Die Leidenschaft, von der Sportler besessen sind, ist so beschaffen, dass sie oft an Wahnsinn grenzt. Und üblicherweise geht es mit diesem Wahnsinn schon in der Schulzeit los; die DSA stellt hierbei keine Ausnahme dar. Die Einweihung der Schüler in den „Wahnsinn“ des Sports gehört zu den ausgewiesenen Prioritäten dieser Schule (oder soll ich eher dieses „Irrenhauses“ sagen?), die im Rahmen des Sportunterrichts ihre Schüler mit einer Vielzahl von Sportarten vertraut macht. Und irgendein Funke wird in ihrem Herzen – sei es auch nur vorübergehend – das Feuer, das besondere Pathos, des Sports entzünden.

Eine vorübergehende Leidenschaft ist freilich eine Sache, der Wahnsinn eine ganz andere, denn ob sie wirklich „verrückt“ sind, sprich geschaffen für den Schweiß, das Blut und die Tränen des Sports, das realisieren die Schüler erst durch ihre Teilnahme an den nachmittäglichen Sportarbeitsgemeinschaften. Im wöchentlichen Training erleben die wirklich Verrückten kleine Momente des Glücks. Und bei den Schulfeldkämpfen kosten sie gar den süßen Geschmack des Sieges und die Bitterkeit der Niederlage, beides jedoch als Team.

Doch der Sport ist nicht auf den Sportplatz beschränkt, im Zuge des Sportaustauschprogramms der Schule erstreckt er sich bis nach Thessaloniki und sorgt dafür, dass sich enge Freundschaften bilden. Nicht fehlen darf das Reisen, von großer symbolischer Bedeutung für die enge Verbindung zwischen Sport und DSA ist etwa der traditionelle Ausflug auf den Parnassos, bei dem sich zahllose Schüler ins Skifahren und in den Berghang verlieben oder sich über den Purzelbaum eines Freundes krumm und bucklig lachen.

Kurzum: Diese Schule (ent)führt alle ihre Schüler in die geheimnisvolle Welt des Sports. Und all jene, die schließlich von dessen dionysischem Wahn in Beschlag genommen werden, sind mit einer Verrücktheit geschlagen, die sie, ausgelöst durch eine unbändige Leidenschaft, fortan in ihrem ganzen Leben begleiten wird.

Το πάθος των αθλητών είναι τέτοιο, που συχνά μοιάζει με τρέλα. Και συνήθως η τρέλα αυτή ξεκινά από τα σχολικά χρόνια, όπως συμβαίνει και στη DSA. Η μύηση των μαθητών στην «τρέλα» του αθλητισμού συγκαταλέγεται στις προτεραιότητες αυτού του σχολείου (ή μήπως τρελοκομείου;) που γνωρίζει σε όλους τους μαθητές ένα πλήθος αθλημάτων στο μάθημα της Γυμναστικής. Κάποια σπίθα θα ανάψει στην καρδιά τους –έστω και στιγμιαία– τη φλόγα, το ιδιαίτερο πάθος του αθλητισμού.

Βέβαια, άλλο στιγμιαίο πάθος και άλλο τρέλα, αφού ουσιαστικά μέσω των απογευματινών αθλητικών Ομίλων οι μαθητές αντιλαμβάνονται εάν είναι τρελοί, πλασμένοι δηλαδή για τον ιδρώτα, το αίμα και τα δάκρυα του αθλητισμού. Στην εβδομαδιαία προπόνηση οι πραγματικά τρελοί βιώνουν μικρές στιγμές ευτυχίας. Στους σχολικούς αγώνες δε, γεύονται τη γλυκιά γεύση της νίκης και την πίκρα της ήττας, και τα δύο όμως ως ομάδα.

Ωστόσο ο αθλητισμός δεν περιορίζεται στο γήπεδο, φτάνει ως τη Θεσσαλονίκη για τις αθλητικές ανταλλαγές, δημιουργεί γερές φιλίες. Απαραίτητο το ταξίδι, σύμβολο άλλωστε της ένωσης αθλητισμού και DSA είναι η εκδρομή στον Παρνασσό, όπου ατέλειωτοι μαθητές ερωτεύτηκαν το σκι και την πλαγιά ή ξεκαρδίστηκαν με την τούμπα κάποιου φίλου τους.

Αυτό το σχολείο, λοιπόν, ξεναγεί όλους τους μαθητές στον μυστηριώδη κόσμο του αθλητισμού. Και όσοι καταβάλλονται τελικά από τη διονυσιακή παράνοια του, αυτούς τους αφήνει τρελούς ένα αδάμαστο πάθος που τους συνοδεύει σε όλη τους τη ζωή.

Cafeteria IASO

Καφέ ΙΑΣΩ

Chryssoula Gazi

Relativ jung noch und erst seit Kurzem an der Deutschen Schule Athen angestellt, schlendere ich durch die Räume der Schule. Ich betrachte das moderne Gebäude, genieße die durch die Ankunft des Frühlings begrüntes Felder in der Umgebung, ja, höre sogar das Blöken von Schafen! Und plötzlich ...

- „Chryssoula.“

Ich drehe mich um und erblicke die Leiterin unseres Lykeion, Frau Meintani!

- „Guten Morgen, mein Kind, magst du mich zum IASO begleiten?“

- „Natürlich“, erwidere ich leicht irritiert, aber auch mit einiger Verwunderung.

Die „Ias“ sie mir vom Gesicht ab. Wäre auch eine große Überraschung, wenn es nicht so wäre ... so viele Jahre schon in ihrem Beruf ...

- „Keine Sorge! Es ist nichts Schlimmes passiert. Lass uns einfach zusammen hingehen, um die Schlitzohren aus der dritten Lykeionklasse einzusammeln, die dort ihren Morgenkaffee genießen, statt in der Klasse zu sein.“

Ich gebe zu, ich konnte mir ein Lachen nicht verkneifen. „Schwänzen“, um in der Cafeteria einer Entbindungsklinik Kaffee zu trinken – das war mir in meinem Leben noch nie zu Ohren gekommen. Aber es war damals die einzige Cafeteria weit und breit, also wurde sie von den Schülern auch oft aufgesucht ...

Um nicht lange auszuschweifen, die Operation „Cafeteria IASO“ war ein absoluter Erfolg! Die „Gesetzesbrecher“ wurden auf frischer Tat dingfest gemacht! Es folgten die für das „Vergehen“ gebührenden Strafen. Unvermeidlich indes der Lauf der Zeit. „Alles fließt.“

Inzwischen hat sich die Landschaft in der Umgebung der Schule drastisch gewandelt. Ebenso die Alternativen für den Genuss des morgendlichen Kaffees, und nicht nur dafür: nunmehr sind sie im Überfluss vorhanden, sowohl in qualitativer als auch in quantitativer Hinsicht.

Und die DSA ändert sich, modernisiert sich, passt sich der neuen Zeit an. Im Kern bleibt sie sich jedoch nach wie vor treu: Wie damals ist sie auch heute ein Leuchtturm der Bildung und Kultur, ein Ort der Begegnung von zwei bedeutenden Kulturen: der griechischen und der deutschen ...

Meine Schule!!! Unsere Schule!!!

Νεαρά ούσα, άρτι προσληφθείσα στη Γερμανική Σχολή Αθηνών, περιδιαβαίνω τους χώρους του σχολείου. Παρατηρώ το μοντέρνο κτήριο, απολαμβάνω τα πρασινισμένα από την έλευση της άνοιξης γύρω χωράφια, ακούω βελάσματα προβάτων! Και τότε...

- «Χρυσούλα»

Στρέφω το βλέμμα μου και ιδού αντίκρυ, η λυκειάρχης μου, κυρία Μεϊντάνη!

- «Καλημέρα, παιδί μου, θα με συνοδεύσεις μέχρι το ΙΑΣΩ;»

- «Βεβαίως», απαντώ, με ένα μικρό σάστισμα, αλλά και με απορία.

Τη «διάβασε». Σιγά μην γινόταν αλλιώς... Χρόνια λυκειάρχης...

- «Μην ανησυχείς! Τίποτε κακό δεν συμβαίνει. Πάμε παρέα μέχρι εκεί, να μαζέψουμε τους μάγκες της γ' λυκείου, που απολαμβάνουν το πρωινό καφεδάκι τους, αντί να είναι στην τάξη.»

Ομολογώ πως δεν μπόρεσα να συγκρατήσω τα γέλια μου. «Κοπάνα» για καφέ σε κυλικείο μαιευτηρίου δεν είχα ξανακούσει στη ζωή μου. Αλλά αυτό μόνο υπήρχε τότε, αυτό αξιοποιούσαν οι μαθητές...

Για να μην μακρηγορώ, η επιχείρησις «Κυλικείο ΙΑΣΩ» εστέφθη με απόλυτη επιτυχία! Οι «παρανομούντες» συνελήφθησαν επ' αυτοφώρω! Ακολούθησαν οι αρμόζουσες διά το «παράπτωμα» ποινές. Αναπόφευκτος, ωστόσο, η εξέλιξις. «Τα πάντα ρει».

Σήμερα πια το τοπίο γύρω από το σχολείο έχει δραματικώς μεταβληθεί. Οι εναλλακτικές προς απόλαυση πρωινού καφέ, και ου μόνον, επίσης: ασυγκρίτως υπέρτερες πλέον, ποιοτικώς και ποσοτικώς.

Και η DSA αλλάζει: εκσυγχρονίζεται, προσαρμόζεται στη νέα εποχή. Παραμένει, ωστόσο, όπως και τότε, φάρος παιδείας και πολιτισμού, τόπος συνάντησης δύο σπουδαίων πολιτισμών: του ελληνικού και του γερμανικού...

Το σχολείο μου!!! Το σχολείο μας!!!

Wir bedanken uns herzlich bei Herrn Costas Galanis, Generalsekretär des Alumni-Vereins der Deutschen Schule Athen, für seinen bedeutenden Beitrag zur Gestaltung des Kapitels „Persönliche Retrospektiven“. Er hat zahlreiche frühere Absolventen kontaktiert und sie dazu eingeladen, in wenigen Zeilen ihre persönlichen Erinnerungen niederzuschreiben; aussagekräftige Worte, voller Nostalgie, die den innovativen Charakter unserer Schule durch die Jahrzehnte aufzeigen und von der unsichtbaren Verbindung all jener zeugen, die in der Deutschen Schule in Exarchia, am Archäologischen Museum und in Maroussi erwachsen geworden sind.

Ευχαριστούμε θερμά τον κύριο Κώστα Γαλάνη, γενικό γραμματέα του Συλλόγου Αποφοίτων της Γερμανικής Σχολής Αθηνών, για τη σπουδαία του συμβολή στη διαμόρφωση του κεφαλαίου «προσωπική ρετροσπεκτίβα». Απευθύνθηκε προσωπικά σε πλήθος παλαιών αποφοίτων καλώντας τους να καταγράψουν σε λίγες γραμμές τις αναμνήσεις τους –λόγια νοσταλγικά, μεστά, τα οποία αναδεικνύουν τη διαχρονική καινοτομία της Σχολής μας, αλλά και μια αόρατη σύνδεση όσων ενηλικιώθηκαν στη Γερμανική Σχολή των Εξαρχείων, του Μουσείου, του Αμαρουσίου.

Das ungeschriebene Lexikon der Deutschen Schule Athen

Im Editorial dieser Festschrift lassen wir anklingen, dass die Deutsche Schule Athen ein Mikrokosmos ist. Wir möchten jedoch keine Anspielungen im Raum stehen lassen, zumindest nicht bewusst. Als wir die Herausgabe dieser Festschrift übernahmen, ging es uns besonders darum, diesen Kosmos in seiner Gesamtheit zu verstehen. Unter anderem haben wir uns dafür an diejenigen gewandt, die unsere Schulgemeinschaft ausmachen. Wir haben sie eingeladen, entweder „ihre Geschichte zu erzählen“ oder an einer Umfrage teilzunehmen, die anlässlich des Jubiläums durchgeführt wurde.

Die Menschen dieses Kosmos formen seit 125 Jahren seine Ideen, seine Realität, seine besondere Sprache. Die Ergebnisse dieser Umfrage haben wir wie die Essenz behandelt und die Fragen in fünf Stichwörter umgewandelt. Wir haben eine Seite aus dem ungeschriebenen Lexikon der Deutschen Schule Athen herausgerissen, die Worte mit ihren Ideen und Bedeutungen strukturiert, so wie diese von all jenen, die diese kleine Welt mitgestalten, niedergeschrieben wurden; jene kleine Welt, die Raum für zwei Kulturen bietet, um immerwährend eine dritte zu gebären.

Το άγραφο λεξικό της Γερμανικής Σχολής Αθηνών

Στην εισαγωγή αυτού του επετειακού λευκώματος υπονοήσαμε ότι η Γερμανική Σχολή Αθηνών είναι ένας μικρόκοσμος. Δεν θέλουμε όμως να αφήσουμε υπαινιγμούς, τουλάχιστον όχι συνειδητά. Αναλαμβάνοντας τη σύνταξη αυτού του λευκώματος θελήσαμε πρωτίστως να αντιληφθούμε αυτόν τον κόσμο στην ολότητά του. Ως εκ τούτου, μεταξύ άλλων δοκιμών, απευθυνθήκαμε σε όσες και όσους συναποτελούν τη σχολική μας κοινότητα, καλώντας τους είτε να «αφηγηθούν την ιστορία τους» είτε να συμμετέχουν σε μία έρευνα που διεξήχθη στο πλαίσιο της επετειακής χρονιάς.

Οι άνθρωποι αυτού του κόσμου υφαίνουν εδώ και 125 χρόνια τις ιδέες, την πραγματικότητά του, την ιδιαίτερη γλώσσα του. Τα αποτελέσματα της έρευνας δε, τα αντιμετωπίσαμε ως ενδεικτικά αποστάγματα του, ενώ μεταποιήσαμε τα ερωτήματα σε πέντε λήμματα. Κόψαμε μια σελίδα από το άγραφο λεξικό της Γερμανικής Σχολής Αθηνών στοιχειοθετώντας τις λέξεις και τις ιδέες που αυτές φέρουν, όπως καταγράφηκαν από όσους διαμορφώνουν αυτόν τον κόσμο τον μικρό, που χωρά δύο πολιτισμούς, για να γεννά στο διηνεκές έναν τρίτο.

Wert <-(e)s, -e> [ve:et] m / αξία η [aksia]

1. Solidarität. **2.** ελευθερία σκέψης. **3.** δημοκρατικό πνεύμα. **4.** Vielfalt. **5.** ισότητα. **6.** Respekt. **7.** Gesellschaftliche Verantwortung. **8.** Toleranz. **9.** Weltoffenheit. **10.** progressive ideas. **11.** περιέργεια. **12.** ομαδικότητα **z. B.** Das Miteinander an der ~ ist von gegenseitigem Respekt und Toleranz geprägt **π.χ.** η περιέργεια στη ~ δεν σκότωσε τη γάτα, η περιέργεια στη ~ πάει το μάθημα μπροστά.

Gefühl <-(e)s, -e> [gə'fy:!] n / συναίσθημα το [sinésθima]

1. ελπίδα. **2.** Leidenschaft. **3.** φιλία, αγάπη **z. B.** deutsch-griechische Freundschaft an der ~ / Η ~, το σχολείο που αγάπησα! **4.** Ort, an dem ich meine zukünftige Frau kennengelernt habe. **5.** ένα δεύτερο σπίτι **z. B.** Unsere ~, ein Stück deutsche Heimat in Griechenland. **6.** ein sonniger, freundlicher, kuscheliger aber auch oft betriebiger Ort. **7.** χαρά **π.χ.** Η ~ αντιπροσωπεύει νέες ιδέες, χαρούμενους ανθρώπους. **8.** ανεμελιά, sorgenfreie Zeit **π.χ.** ξένοιαστα, γόνιμα μαθητικά χρόνια στη ~ / στη ~ είχα τις ομορφότερες αναμνήσεις μιας αθώας παιδικής νιότης. **9.** Glück **z. B.** die erfülltesten und glücklichsten Jahre in meinem ganzen Leben, glückliche, erlebnisreiche Schulzeit an der ~. **10.** ελικρινής φροντίδα.

σχολείο το [skolio] & σχολιό το [skolió] / Schule <-, -n> ['ju:lə] f

1. Begegnung **π.χ.** Στη ~ συναντάς την ισότητα και συνάντηση πολιτισμών. / Die ~ ist eine Insel zur Begegnung Deutschlands und Griechenlands, das Fenster zu einer anderen Welt. / Zwei Welten treffen sich an der ~. **2.** τόπος **π.χ.** Ein Ort der Vielfalt, an dem ich gerne bin. / ein Ort, der Menschen –nicht nur SchülerInnen– zusammenbringt. **3.** πολυπολιτισμικό σημείο μόρφωσης **z. B.** Η ~ είναι ένας μικρόκοσμος, σκληρός και ιδανικός ταυτόχρονα. / Schmelztiegel unterschiedlicher Kulturen und Mentalitäten. **4.** Zukunft **π.χ.** vielversprechende Zukunftsperspektive / Zugang zum deutschen Lehrsystem. **5.** ευκαιρία ζωής **z. B.** Möglichkeit, unsere Kinder zu offeneren, toleranteren, flexibleren Menschen zu erziehen. / Ένα μέσο, το οποίο θα με βοηθήσει να πραγματοποιήσω τα όνειρά μου στο μέλλον! / Verantwortung für sein eigenes Tun und andere Menschen zu übernehmen. **6.** motivierte Lehrer. **7.** Ένα πολύ καλό σχολείο **z. B.** Η ~.

Wunsch <-(e)s, Wünsche> [vʊŋʃ, pl: 'vʏŋʃə] m / επιθυμία η [epithimía]

1. mehr Begegnung **π.χ.** Klassenaustausch mit „griechischen“ und „deutschen“ Klassen / πιο εντατικό Begegnungsunterricht **z. B.** Να φύγουν οι διαχωριστικές γραμμές μεταξύ Ελλήνων και Γερμανών καθηγητών ή μαθητών στη ~. **2.** breiteres Sprachangebot **π.χ.** Italienisch. Θα έφτιαχνα και ένα full international τμήμα στα Αγγλικά. / Mehr Griechisch-Unterricht für deutsche und griechische Klassen. / Das Niveau der deutschen Sprache heben. **3.** weniger Leistungsdruck **π.χ.** Diversität und Kreativität als Distinktionsmerkmal fördern, weg vom Leistungs- und Elitegedanken. **4.** Integration **π.χ.** stärkere Integration der beiden Lehrpläne der ~. **5.** λειτουργικές Anregungen **π.χ.** Essensversorgung (βλ. μεσημεριανό) / Verkehrssituation an der ~ / Den Unterricht morgens um 8.30 anfangen lassen. / Να κάνουμε το μάθημα πιο projektbezogen. **6.** größerer Realitätsbezug **π.χ.** Teilnahme an Umweltaktionen oder για τα ανθρώπινα δικαιώματα. / langfristige, themenbezogene, interdisziplinäre Projekte dokumentieren, präsentieren und fest im Curriculum implementieren. **7.** βελτίωση της Infrastruktur **π.χ.** Sportstätten, Digitalisierung vorantreiben. **8.** Gleichheitsanspruch **π.χ.** δυνατότητα συμμετοχής και εκλογής στη Γ.Σ. και το Δ.Σ. της ~ όχι μόνο από έχοντες τη γερμανική υπηκοότητα. / Gleichstellung deutscher und griechischer Lehrkräfte bezüglich Lohn und Arbeitsleistung an der ~.

ευχή η [efçi] / Glückwunsch <-(e)s, -wünsche> [glʏkʏŋʃ] m

1. αγάπη. **2.** νοσταλγία **z. B.** Μαθητές και καθηγητές που θα τη σκέφτονται με αγάπη και νοσταλγία. **3.** Miteinander. **4.** Balance **z. B.** Εύχομαι η ~ να θυμάται και να προχωρά, **π.χ.** Eine gute Balance zwischen Tradition und Neuem finden. **5.** zukunftsfähig sein. **6.** frische Ideen **z. B.** Μακάρι στη ~ οι φρέσκες ιδέες να ταράζουν τα λιμνάζοντα νερά. **7.** Freundschaft **π.χ.** deutsch-griechische φιλία. **8.** Erziehung **π.χ.** Erziehung zu frei denkenden Menschen. / Να μεγαλώνει η ~ ευτυχισμένα, ελεύθερα παιδιά, να είναι η ~ πάντα μια ευκαιρία στη γνώση.

Die ursprünglichen Ergebnisse der Umfrage.

Τα αρχικά αποτελέσματα της έρευνας.

Anmerkung: Zur Vermeidung von Wiederholungen wurde die DSA durch das Symbol ~ ersetzt.

Υπόμνημα: Για την αποφυγή επαναλήψεων η DSA δηλώθηκε με το σύμβολο ~.

Reflektiert haben ...

Έγγραψαν ιστορία οι...

In alphabetischer Reihenfolge verbinden wir die Menschen mit ihren Geschichten, indem wir jene Eigenschaft ihrer umfangreichen persönlichen Biografie auswählen und anführen, die die wesentliche Perspektive für ihren Kaleidoskop-Beitrag eröffnet.

Με σειρά αλφαβητική συνδέουμε τους ανθρώπους με τις ιστορίες τους, επιλέγοντας και παραθέτοντας ταυτόχρονα την ιδιότητα της πλούσιας προσωπικής τους βιογραφίας που έγινε η βασική οπτική συγγραφής στο Καλειδοσκόπιο.

A
Anastasiadou-Gavrogou, Liana Mitglied des Elternvereins der DSA / μέλος του Σύλλογου Γονέων της DSA, S. / σ. 81
Angelidou, Assimena Absolventin / απόφοιτος 2002, S. / σ. 186
Antoniadis, Antonis Absolvent / απόφοιτος 2015, S. / σ. 122
Apostolidis, Nikos Absolvent / απόφοιτος 1944, S. / σ. 168
Athanassoglou, Vicky Vorsitzende des Elternvereins der DSA / πρόεδρος του Δ.Σ. του Συλλόγου Γονέων της DSA, S. / σ. 80

B
Barabas, Jörg Lehrer an der DSA / καθηγητής στη DSA, S. / σ. 94
Batikas, Dorothee Ehemalige Lehrerin an der DSA / πρώην καθηγήτρια στη DSA, S. / σ. 110
Beck, Ralf Lehrer an der DSA, Leiter DFU / καθηγητής στη DSA, υπεύθυνος Ολοκληρωμένης διδασκαλίας Γερμανικών, S. / σ. 90
Boenigk, Birgit Lehrerin an der DSA / καθηγήτρια στη DSA, S. / σ. 113
Bolda, Klaus Ehemaliger Hausmeister der DSA / πρώην επιστάτης στη DSA, S. / σ. 100
Brunke-Kullik, Annette Schulleiterin der DSA 2016-2020 / διευθύντρια της DSA 2016-2020, S. / σ. 58

D
Danner, Marianne, Dr. Lehrerin an der DSA, Leiterin Fachschaft Musik / καθηγήτρια στη DSA, υπεύθυνη του τομέα Μουσικής, S. / σ. 105

Dierker, Annedore Schulleiterin der DSA / διευθύντρια της DSA, S. / σ. 17
Dimakou-Kiaou, Frosso Ehemalige Ministerin / πρώην υπουργός, Absolventin / απόφοιτος 1964, S. / σ. 174
Doukas, Matthias Filippos Absolvent / απόφοιτος 2008, S. / σ. 185
Drakopoulos, Konstantinos Absolvent / απόφοιτος 1946*, S. / σ. 169

E
Enzmann, Charlotte Lehrerin an der DSA, Leiterin Fachschaft Kunst / καθηγήτρια στη DSA, υπεύθυνη του τομέα Εικαστικών, ehemalige Schülerin der DSA / πρώην μαθήτρια της DSA, S. / σ. 108
Ernst, Britta Präsidentin der Kultusministerkonferenz 2021 / πρόεδρος της Συνόδου Υπουργών Παιδείας των ομόσπονδων κρατιδίων της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας 2021, S. / σ. 12

F
Fakinou, Marina Ehemalige Hausmeisterin der DSA / πρώην επιστάτρια στη DSA, S. / σ. 100
Feitoza Teubner, Isabella Lehrerin an der DSA, Leiterin Fachschaft Geografie / καθηγήτρια στη DSA, υπεύθυνη του τομέα Γεωγραφίας, S. / σ. 138
Feuerstein, Ralf, Dr. Prüfungsbeauftragter der Kultusministerkonferenz / εντεταλμένος για το θέμα των εξετάσεων της Συνόδου Υπουργών Παιδείας των ομόσπονδων κρατιδίων της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, S. / σ. 60
Fischer, Christine Ehemalige Lehrerin an der DSA / πρώην καθηγήτρια στη DSA, S. / σ. 138
Fischer, Friedrich Ehemaliger Lehrer an der DSA, DFU-Leiter 1993-2001 / πρώην καθηγητής στη DSA, υπεύθυνος Ολοκληρωμένης διδασκαλίας Γερμανικών 1993-2001, S. / σ. 88
Fischer, Thomas Schulleiter der DSA 2010-2016 / διευθυντής της DSA 2010-2016, S. / σ. 55
Freisel, Anke Ehemalige Lehrerin an der DSA, 2. Stellvertretende Schulleiterin der DSA 2011-2013 / πρώην καθηγήτρια στη DSA, 2η αναπληρώτρια διευθύντρια της DSA 2011-2013, S. / σ. 188

G
Galanis, Costas Generalsekretär und ehemaliger Vorstandsvorsitzender des Alumni-Vereins der Deutschen Schule Athen / γενικός γραμματέας και πρώην πρόεδρος του Συλλόγου Αποφοίτων Γερμανικής Σχολής Αθηνών, Absolvent / απόφοιτος 1974, S. / σ. 151
Gazi, Chryssoula Lehrerin an der DSA / καθηγήτρια στη DSA, S. / σ. 156, 190
Georgopoulos, Andreas Absolvent / απόφοιτος 1972, S. / σ. 146
Giannitsis, Tasos Ehemaliger Minister / πρώην υπουργός, Absolvent / απόφοιτος 1962, S. / σ. 170
Gleitsmann, Harry Stellvertretender Schulleiter der DSA 1997-2006 / αναπληρωτής διευθυντής της DSA 1997-2006, S. / σ. 50, 142

Graf-Drimaropoulos, Monika Ehemalige Vorstandsvorsitzende des Deutschen Schulvereins Athen (Vorstandsmitglied 1998-2007) / πρώην πρόεδρος του Δ.Σ. του Συλλόγου Γερμανικής Σχολής Αθηνών (μέλος Δ.Σ. 1998-2007), S. / σ. 87

Graff, Detlef Stellvertretender Schulleiter der DSA 2015-2020 / αναπληρωτής διευθυντής της DSA 2015-2020, S. / σ. 58
Greve, Thomas, Dr. Ehemaliges Vorstandsmitglied des Deutschen Schulvereins Athen (2007-2020) / πρώην μέλος του Δ.Σ. του Συλλόγου Γερμανικής Σχολής Αθηνών (2007-2020), Absolvent / απόφοιτος 1976, S. / σ. 45

*Die Schule konnte aufgrund des 2. Weltkrieges nicht absolviert werden. / Η αποφοίτηση δεν πραγματοποιήθηκε λόγω του Β' ΠΠ.

H		
Haffner, Albrecht Hoffmann, Roland	Leiter der Grundschule der DSA / διευθυντής του δημοτικού της DSA, S. / σ. 68 Lehrer an der DSA / καθηγητής στη DSA, S. / σ. 105	
I		
Isari, Evanthia Jäger, Nikos	Absolventin / απόφοιτος 2002, S. / σ. 186 Lehrer an der DSA, Leiter der Einstiegsprüfung, DaF-Fachleiter / καθηγητής στη DSA, υπεύθυνος εισαγωγικής εξέτασης και Γερμανικών ως ξένης γλώσσας, S. / σ. 85	
K		
Kanellakopoulou, Angeliki	Didaktische Leiterin / διευθύντρια διδακτικού έργου, Absolventin / απόφοιτος 1985, S. / σ. 92	
Karaiskou, Eleni Karakouli, Elena	Absolventin / απόφοιτος 2002, S. / σ. 186 Lehrerin an der DSA, Leiterin Theater-AG seit 2010 / καθηγήτρια στη DSA, υπεύθυνη της θεατρικής ομάδας της DSA από το 2010, S. / σ. 121	
Karamali, Eleni Karipidi, Christina Konstantinidis, Christos	Absolventin / απόφοιτος 2020, S. / σ. 137 Absolventin / απόφοιτος 2002, S. / σ. 186 Lehrer an der DSA, Leiter Summer Camp & DSA-Running Team, Prüfer für das Dt. Sportabzeichen / καθηγητής στη DSA, διευθυντής Summer Camp, υπεύθυνος DSA-Running Team, εξεταστής του Γερμ. Αθλητικού Διακριτικού, S. / σ. 97	
Körper, Ernst-Dieter, Dr.	Stellvertretender Schulleiter der DSA 1993-1996 / αναπληρωτής διευθυντής της DSA 1993-1996, S. / σ. 62, 84 Ehemalige Lehrerin an der DSA / πρώην καθηγήτρια στη DSA, S. / σ. 110 Ehemalige Lehrerin, Leiterin der Einstiegsprüfung und DaF-Fachleiterin an der DSA / πρώην καθηγήτρια, υπεύθυνη εισαγωγικής εξέτασης και Γερμανικών ως ξένης γλώσσας στη DSA, S. / σ. 65	
Kougkoulίου, Athina Kouka, Mirka	Absolventin / απόφοιτος 2020, S. / σ. 137 Lehrerin an der DSA, Leiterin Fachschaft Informatik / καθηγήτρια στη DSA, υπεύθυνη του τομέα Πληροφορικής, Absolventin / απόφοιτος 2002, S. / σ. 92	
Koumari, Rodoula Koumentakou, Elena	Absolventin / απόφοιτος 1942, S. / σ. 167 Lehrerin an der DSA, Leiterin Debattier-AG / καθηγήτρια στη DSA, υπεύθυνη του Ομίλου Εργασίας Επιχειρηματολογίας-Αντιλογίας, S. / σ. 126, 132	
Kousoulis, Konstantinos	Ehemaliger Präsident des Elternvereins der Deutschen Abteilung (2003-2012) / πρώην πρόεδρος του Συλλόγου Γονέων του γερμανικού τμήματος (2003-2012), S. / σ. 82	
Koustakas, Thodoris Kovaios, Angelos	Absolvent / απόφοιτος 2017, S. / σ. 121 Vorstandsvorsitzender des Alumni-Vereins der Deutschen Schule Athen / πρόεδρος του Συλλόγου Αποφοίτων Γερμανικής Σχολής Αθηνών, Absolvent / απόφοιτος 1988, S. / σ. 78	
Kyriakoglou, Stelios Kyriakopoulos, Ilias	Absolvent / απόφοιτος 1996, S. / σ. 181, 182 Absolvent / απόφοιτος 1996, S. / σ. 162	
L		
Laskaridis, Thanassis Limbourg, Peter	Absolvent / απόφοιτος 1970, S. / σ. 175 Intendant der Deutschen Welle / γενικός διευθυντής της Deutsche Welle, ehemaliger Schüler der DSA / πρώην μαθητής της DSA, S. / σ. 177	

M		
Mantzouki, Alexandra Marmarotouris, Dimitris Megalis, Kostis Meyer, Klaus, Dr. Milopoulos, Karoline Mittmann, Stefan	Absolventin / απόφοιτος 2020, S. / σ. 137 Absolvent / απόφοιτος 2013, S. / σ. 187 Absolvent / απόφοιτος 2021, S. / σ. 189 Schulleiter der DSA 1986-1994 / διευθυντής της Σχολής 1986-1994, S. / σ. 64 Absolventin / απόφοιτος 1999, S. / σ. 184 Vorstandsmitglied des Deutschen Schulvereins Athen (seit 2013) / μέλος Δ.Σ. του Συλλόγου Γερμανικής Σχολής Αθηνών (από το 2013), Absolvent / απόφοιτος 1983, S. / σ. 37, 83 Ehemalige Lehrerin an der DSA 1975-2010 / πρώην καθηγήτρια στη DSA 1975-2010, Absolventin / απόφοιτος 1961, S. / σ. 158	
Mylona, Rea		
N		
Nazou, Evita Noll, Mark	Absolventin / απόφοιτος 2018, S. / σ. 123 Ehemaliger Lehrer an der DSA / πρώην καθηγητής στη DSA, S. / σ. 111	
O		
Oikonomopoulos, Charalampos	Lehrer an der DSA / καθηγητής στη DSA, Absolvent / απόφοιτος 1984, S. / σ. 42	
P		
Pallantza, Elena	Ehemalige Lehrerin an der DSA / πρώην καθηγήτρια στη DSA, Absolventin / απόφοιτος 1987, S. / σ. 118 Ehemaliger Hausmeister der DSA / πρώην επιστάτης στη DSA, S. / σ. 100 Absolvent / απόφοιτος 1963, S. / σ. 171 Ehemalige Lehrerin an der DSA / πρώην καθηγήτρια στη DSA, S. / σ. 110 Mutter ehemaliger DSA-Schüler / μητέρα πρώην μαθητών της DSA, S. / σ. 82 Ehemaliger Lehrer an der DSA, Leiter Theater-AG 1980-2010 / πρώην καθηγητής στη DSA, υπεύθυνος της θεατρικής ομάδας της DSA 1980-2010, Absolvent / απόφοιτος 1966, S. / σ. 160	
Papoutsidou, Despoina	Lehrerin an der DSA, Leiterin Fachschaft Geschichte / καθηγήτρια στη DSA, υπεύθυνη του τομέα Ιστορίας, S. / σ. 21, 156 Absolvent / απόφοιτος 1987, S. / σ. 178	
Passas, Dimos Passas, Giorgos Passas, Giannis Peristeri, Lina Perroti, Alike Petrakopoulos, Theodoros Pikrammenos, Panagiotis	Absolvent / απόφοιτος 2019, S. / σ. 178 Schüler der DSA / μαθητής της DSA, S. / σ. 178 Absolventin / απόφοιτος 2020, S. / σ. 140 Absolventin / απόφοιτος 1942, S. / σ. 166 Vater eines ehemaligen DSA-Schülers / πατέρας πρώην μαθητή της DSA, S. / σ. 81 Vizepräsident der Regierung der Hellenischen Republik, ehemaliger Premierminister der Hellenischen Republik / Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας, πρώην Πρωθυπουργός της Ελληνικής Δημοκρατίας, Absolvent / απόφοιτος 1963, S. / σ. 172 Absolvent / απόφοιτος 1938, S. / σ. 165	
Pitsos, Apostolos Pliatsika, Ioanna	Lehrerin an der DSA, Koordinatorin Schulpraktikum / καθηγήτρια στη DSA, υπεύθυνη μαθητικής πρακτικής άσκησης, Absolventin / απόφοιτος 2003, S. / σ. 98, 135	
Pytharoulis, Michalis	Lehrer an der DSA, Leiter Fachschaft Sport / καθηγητής στη DSA, υπεύθυνος του Αθλητικού τομέα, S. / σ. 114	

R	
Rittmann-Sourri, Iris	Absolventin / απόφοιτος 2020, <i>S.</i> / σ. 140
Ruhland, Peter	Ehemaliger Lehrer an der DSA / πρώην καθηγητής της DSA, <i>S.</i> / σ. 183
S	
Sakellaropoulou, Katerina	Präsidentin der Hellenischen Republik / Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας, <i>S.</i> / σ. 8
Schneider, Irini	Mutter ehemaliger DSA-Schüler / μητέρα πρώην μαθητών της DSA, <i>S.</i> / σ. 82
Schüller, Martin	Vorstandsvorsitzender des Deutschen Schulvereins Athen (seit 2007) / πρόεδρος του Δ.Σ. του Συλλόγου Γερμανικής Σχολής Αθηνών (από το 2007), <i>S.</i> / σ. 18
Schulz, Diethelm	Ehemaliger Lehrer und Sozialbeauftragter an der DSA / πρώην καθηγητής και συντονιστής κοινωνικών δράσεων στη DSA, <i>S.</i> / σ. 141
Schweiger, Franz	Ehemaliger Hausmeister der DSA / πρώην επιστάτης στη DSA, <i>S.</i> / σ. 100
Seegy, Johanna	Absolventin / απόφοιτος 2020, <i>S.</i> / σ. 140
Spantidaki, Christina	Absolventin / απόφοιτος 1988, <i>S.</i> / σ. 178
Staikou, Ira	Verwaltungsleiterin b.V. der DSA / διευθύντρια διοικήσεως της DSA, Absolventin / απόφοιτος 1987, <i>S.</i> / σ. 76
Stamou, Klio	Lehrerin an der DSA, DSAMUN-Leiterin / καθηγήτρια στη DSA, υπεύθυνη DSAMUN, <i>S.</i> / σ. 124
Steinmeier, Frank-Walter	Bundespräsident der Bundesrepublik Deutschland / Πρόεδρος της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, <i>S.</i> / σ. 10

T	
Tatsi, Nefeli-Anna	Absolventin / απόφοιτος 2019, <i>S.</i> / σ. 140
Toledo, Heike	Leiterin der Zentralstelle für das Auslandsschulwesen / διευθύντρια της Κεντρικής Υπηρεσίας Σχολείων του Εξωτερικού, <i>S.</i> / σ. 15
Tolias, Vassilis	Stellvertretender Schulleiter der DSA, Sekundarstufe II Koordinator / αναπληρωτής διευθυντής της DSA, συντονιστής ανώτερης βαθμίδας σπουδών, <i>S.</i> / σ. 63
Tzouvala, Katerina	Absolventin / απόφοιτος 2018, <i>S.</i> / σ. 121
Tzschaschel, Natalia	Absolventin / απόφοιτος 2019, <i>S.</i> / σ. 140

V	
Vagia, Katerina	Absolventin / απόφοιτος 2002, <i>S.</i> / σ. 186
Vasdaris, Christos, Dr.	Lehrer an der DSA / καθηγητής στη DSA, <i>S.</i> / σ. 134
Vassileiou, Zoi	Lehrerin an der DSA / καθηγήτρια στη DSA, Absolventin / απόφοιτος 1994, <i>S.</i> / σ. 180
Voss, Dietrich	Schulleiter der DSA 2000-2008 / διευθυντής της DSA 2000-2008, <i>S.</i> / σ. 149
Vovolini, Alexandra K.	Absolventin / απόφοιτος 1970, <i>S.</i> / σ. 176

W	
Wensky, Gabriele	Leiterin Kindergarten und Vorschule der DSA / διευθύντρια προνηπιακού και νηπιακού τμήματος της DSA, <i>S.</i> / σ. 72
Wiesinger, Regina	Lehrerin an der DSA, Projektleiterin „DSA erinnert“ / καθηγήτρια στη DSA, υπεύθυνη προγράμματος «Η DSA θυμάται», <i>S.</i> / σ. 128
Wittmann, Barbara	Ehemalige Lehrerin an der DSA / πρώην καθηγήτρια στη DSA, <i>S.</i> / σ. 112

Glossar

Γλωσσάρι

ADLK <p>Auslandsdienstlehrkraft / μετακλητός εκπαιδευτικός, αποσπασμένος από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας</p>	DFU <p>Deutschsprachiger Fachunterricht / Ολοκληρωμένη διδασκαλία της γερμανικής γλώσσας</p>	MOG <p>Memories of the Occupation in Greece</p>	A.Σ.Ι.Σ. <p>Αθλητικές Συναντήσεις Ιδιωτικών Σχολείων / Sportliche Begegnungen zwischen den Privatschulen (A.S.I.S.)</p>
AG <p>Arbeitsgemeinschaft / Όμιλος εργασίας</p>	DIA <p>Deutsches Internationales Abitur / γερμανικό διεθνές απολυτήριο</p>	Moodle <p>Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment</p>	ΓΣΑ <p>Γερμανική Σχολή Αθηνών / Deutsche Schule Athen</p>
BBB <p>BigBlueButton</p>	DSA <p>Deutsche Schule Athen / Γερμανική Σχολή Αθηνών</p>	MUN <p>Model United Nations</p>	EAM <p>Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο / Nationale Befreiungsfront</p>
BLASchA <p>Bund-Länder-Ausschuss für schulische Arbeit im Ausland / Επιτροπή της Ομοσπονδίας και των ομόσπονδων κρατιδίων για το έργο των σχολείων στο εξωτερικό</p>	DSAMUN <p>Deutsche Schule Athen Model United Nations</p>	NOK <p>Nationales Olympisches Komitee / Εθνική Ολυμπιακή Επιτροπή</p>	O.A.K.A. <p>Ολυμπιακό Αθλητικό Κέντρο Αθηνών «Σπύρος Λούης» / Olympisches Sportzentrum Athen</p>
BLI <p>Bund-Länder-Inspektion / Επιθεώρηση από την Επιτροπή της Ομοσπονδίας και των ομόσπονδων κρατιδίων</p>	EP <p>Ergänzungsrprüfung / συμπληρωματική εξέταση</p>	SMV <p>Schülermitverwaltung / μαθητικό συμβούλιο</p>	ΚΤΕΛ <p>Κοινά Ταμεία Εισπράξεων Λεωφορείων / wörtlich: gemeinsamer Ertragsfond der Linienbusse</p>
DaF <p>Deutsch als Fremdsprache / Γερμανικά ως ξένη γλώσσα</p>	FU Berlin <p>Freie Universität Berlin / Ελεύθερο Πανεπιστήμιο του Βερολίνου</p>	THIMUN <p>The Hague International Model United Nations</p>	V-Kurse <p>Vorbereitungskurse / προπαρασκευαστικά μαθήματα</p>
DaM <p>Deutsch als Muttersprache / Γερμανικά ως μητρική γλώσσα</p>	KMK <p>Kultusministerkonferenz / Σύνοδος Υπουργών Παιδείας των ομόσπονδων κρατιδίων της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας</p>	TU <p>Technische Universität / Τεχνικό Πανεπιστήμιο</p>	
DAS <p>Deutsche Auslandsschulen / Γερμανικά Σχολεία του Εξωτερικού</p>	MINT <p>Mathematik, Informatik, Naturwissenschaften und Technik / Μαθηματικά, Πληροφορική, Θετικές Επιστήμες και Τεχνολογία</p>	ZFA <p>Zentralstelle für das Auslands-schulwesen / Κεντρική Υπηρεσία Σχολείων του Εξωτερικού</p>	

Redaktion / σύνταξη: Charoula Antonopoulou, Anna Gektidis, Ioanna Pliatsika, Vaia Voulkidou

Koordination / συντονισμός: Charoula Antonopoulou

Administration: Vaia Voulkidou

Konzept / κεντρική ιδέα: Ioanna Pliatsika

Übersetzung / μετάφραση: Charoula Antonopoulou, Vassilis Kostopoulos, Theo Votsos

Korrektorat und Lektorat deutscher Texte / διόρθωση και επιμέλεια γερμανικών κειμένων: Anna Gektidis

Korrektorat und Lektorat griechischer Texte / διόρθωση και επιμέλεια ελληνικών κειμένων: Ioanna Pliatsika

Bildredaktion / επιλογή και επιμέλεια φωτογραφιών: Charoula Antonopoulou, Vaia Voulkidou

Grafische Gestaltung / σχεδιασμός έκδοσης: Akrivi Simeonidi

Deutsche Schule Athen

Dimokritou 6 & Germanikis Scholis Athinon

GR – 15123 Maroussi, Tel.: +30 211 7774500

sekretariat@dsathen.gr, www.dsathen.gr

Jede Verwendung, Wiederveröffentlichung, Abschrift, Herausgabe, Aufbewahrung in einem Speichersystem und im Allgemeinen jede Vervielfältigung, Verbreitung und öffentliche Zugänglichmachung jeglicher Art und Form (mechanisch, elektronisch, in Kopien, akustisch etc.) des Werkes, einschließlich seiner Teile und einzelner Seiten, ist gemäß der geltenden Gesetzgebung, den EU-Richtlinien und den internationalen Konventionen ohne die vorherige schriftliche Zustimmung der Deutschen Schule Athen ausdrücklich untersagt.

Απαγορεύεται ρητά η οποιαδήποτε χρήση, αναδημοσίευση, αντιγραφή, έκδοση, αποθήκευση σε κάποιο σύστημα διάσωσης και γενικά η αναπαραγωγή με οποιοδήποτε τρόπο ή μορφή, εν όλω ή εν μέρει έστω και μιας σελίδας ή και περιληπτικά, κατά παράφραση ή διασκευή του παρόντος έργου με οποιονδήποτε τρόπο (μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογραφήσεως ή άλλως πώς), σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, τις οδηγίες της Ε.Ε. και των διεθνών συμβάσεων, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια της Γερμανικής Σχολής Αθηνών.

